

Mixe, North Central: Bible for 1 John, 1 Peter, 1 Thessalonians, 1 Timothy, 2 John, 2 Peter, 2 Thessalonians, 2 Timothy, 3 John, Acts, Galatians, Hebrews, James, John, Jude, Malachi, Mark, Matthew, Philemon, Titus

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

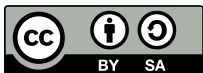
Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Malachi

Chapter 1

¹Njaji yácoti wa-Minalri icaiterri Israel irsó Malaquía nakjoite. ²"Nopeyonipeca shá," Iriaco jliaji IMINALRITI. Mitsa icaitenakja cayoji: "¿Coajio piyoca fa?" "¿Capja piájí Esau iwerri Jacob?" Njite cayotsa IMINALRITI shepana. "Nopeyo mini catoa jliaji Jacob," ³mitsa corrin matsia Nocapaca Esau irso. Nomatsikjeta njaji awacadaa jlipaite rícope niini maminalri cana, njite nocadaajalrapocolrí-carro maminalrinaadalri jliaji njepaite yamapoipoi iyacalrewa. ⁴"Edom icaite cadaa: "Oopi njaama fá, mitsa ferreta tsenakja jliaji wayacalre namatsiketanda waoya," Njite jliaji tsolrodaonai aimadan ITALRICANA icaite: "Nataita njerretaca jliaji nayacare namatsicanda pia naoya, mitsa Nodiá tsenakjaotsa nopeeco naoya. Njaji apaana inaiki nanji jliaji yacaalre: "Imatsicanaati iyacalrecan" njite "Njaji inaiki Dio icaiteji inaco maatsitsa caidalriwenatsa." ⁵Jiwaca tsaotsa icapa jliaji Nocaiterri itíj shó, njite icaiteotsa cayoji: "Macádalri pjaaca jliaji IMINALRITI Iraelnai jipaite ioya." ⁶Jliaji pada yénipe Irinaitja matsia jlinirri irso, njite jliaji pada irsodalri Irinaitja matsia Iriminalri irso. Njite Njoa, Jinirriti cadaa Njoa, ¿Coadá corrin inaitja Norso matsia? Njite Iminalri cadaa Njoa, ¿Coadá corrin icoanjawa Nopeyajle?" Iricaiteca jliaji tsolrodaonai aimadan ITALRICANA narso njaji sacerdotenai, njaji imenatalri noipitana. "Mitsa icaiteca cayoji: "¿Coajio wamenata piipitana?" ⁷Idee cádanaco iñjaodati maatsi-perriminatsa no-altarni nacojle. Njite icaiteca: "¿Coajio tsakjao wama maatsica pja?" Icaite cádanaco corri catsa coadaca IMINALRITI i-altarni. ⁸"Ino cádanaco Norso maaficalri matji perrimi, ¿capja corrica maatsi jliaji inaitjalri? Njite ino cádanaco maaficalri pokjom perrimi, cayamikjé perrimi, ¿capja corrica maatsi jliaji inaitjalri? Ideetja narso njaji talricanaatinai iwapa cape shá, ¿capjaotsa Iricoadata caotsa ioya Irikitsindatá-carro shá Irikjaote?" Iriaco jliaji tsolrodaonai aimadan ITALRICANA. ⁹Panaya jliaji, ioma pjena irsowao Dio, wadetsantja kjenaaca Lricapaca irso. Idee cadaa Norso njaji ofrenda inoji Norso corri-perritsa matsiacana, ¿coanjintja Nokitsindataca shá? ¹⁰Noma-tja niinica apada inakjoite itacada jliaji panti macade ipananoma, wadee iwaca catoa tiyé altar nacó mikjapantsa! Corrinatsa matsia Nocapaca jliaji inaitjalri," Iriaco jliaji tsolrodaonai aimadan ITALRICANA, "njite corrinatsa nocoadatá-carroca pada ofrenda idenda Norso. ¹¹Ima jérri imotocatsawa atee Iriá jliewawa, matsia watsa nanaitjaca Norso njaji apana inaiki jalredaoca Iricoperri njite njaji inaiki nayacalre ríco namjaita watsa Norso incienso, naa tskjaotsa ofrenda matsiaperri nashopa Norso matsiadalri. Matsia watsa nanaitjaca Norso njaji apana inaiki jalredaoca Iricoperri," Iriaco jliaji tsolrodaonai aimadan ITALRICANA, ¹²"Mitsa shá inaitjaca maatsi icaite capoa maatsidalri catsa jliaji IMINALRITI imesani, niini imenataca njaji ipania iinaca njite maaficalri iipe. ¹³Icaite tsakja cayoji: "Oopina Irimapjita fa jliaji, icaamitsa imenataca Njoa," Iriaco jliaji tsolrodaonai aimadan ITALRICANA. "Idee mana njaji maaficalri yawi ínoji, njite idee njaji maaficalri pokjomperri njite iyamicada; icatsa njaji iderri ofrendawa. ¿Coadantja Nocoadata ioya njaji cayoperri?" Iriaco jliaji TALRICANAATI. ¹⁴"Maatsidalrica jliaji cashadalrim, Iirso cadanatsa apana maaficalri atsiana matsiani tsa Iripirra njite Iricaite yácoti ajádalri sho Iricadaaca Norsoni, mitsa Iriinoca Norso, Njoá Iri-Minalri, japana maaficalri maatsine tsa! Ima Talricanaati Kjaidádalrica Njoa," Iriaco jliaji tsolrodaonai aimadan ITALRICANA, "njite naa watsa matsiadalri Notrso njaji apanatsa inaiki jalredaoca Iricoperri."

Chapter 2

¹Panaya shá sacerdotenai, nonaaca shá cayoji. ²Corri cadaa jimi Norso, corri cadaa ioma Njoa icaolre rikjoite iá-carro Norso matsiadalri," Iriaco jliaji tsolrodaonai aimadan ITALRICANA, "niini pedaotsa nomeenaca ikjaolre maatsi-perritsa, njite corriotsa matsiá carroca shá idejicalre nacó. Ajádalri, opina Nocadaa inaco maatsidalri, ima corrica icadaa Noaco icaolre ricó. ³Icapa, wadeepena nopecoca Noyawa njaji idakenai, njite Nopecoatsa yecoa naco namatsicanda njaji maaficalri inonda icatimataaca carroa lrico, njite nopecoatsa teeco sha lriinai. ⁴Nite yajiwatsa Njoaca icadaa inaitjá-carro jliaji, njite caicarrom catsaotsa noaco nainai njaji Leví poco," Iriaco jliaji tsolrodaonai aimadan ITALRICANA. ⁵Ima jliaji yácoti Norsolri pia naapiya, naofá-carro matsiatsao namaodacatsa, njite Nonaitja cayoji nocaite capisho, catiima lricapa piaca Njoa caicadanaco pia njite lrifio pia noiwana. ⁶Lricananta pia Noaco matsia, njite corri pia lricaiteca ishata nacó. Lriofá pia lrimaodacatsa Noinai, njite lrikitsindatá aima inaiki yácoti sho namacá-carro mamatsicana. ⁷Ima icacatsa nadejicalreca njaji sacerdotenai, nacanantá-carro njaji inaiki nají-carro Nonacó, ima icacatsa jliaji ideecada Iriaco jliaji tsolrodaonai aimadan ITALRICANA. ⁸Mitsa shá opi yami inaitjaca matsia Norso. Oopi ima njewacawa njaji inaiki corri capoa yaji icanantaca matsia noaco. Oopi jita dajlemi jliaji yácoti Norsolri pia eví iinai," Iriaco jliaji tsolrodaonai aimadan ITALRICANA. ⁹"Niini Njoá tsakja, nocadaa namenataca shá pjiomi njaji njaji inaiki aimadan, miperrim shoca nacapaca irso pjiomi, corri capoa sheeapa inaitjaca njaji nonaalri inaitjaca, icaamitsa icanantacana teecojelepe naoyawaaca njite njaa pja icapa irso njaji caaconaperritsa naoya njaji apetsida." ¹⁰¿Capja corrica pada catsa jliaji Jinirriti? ¿Capja corrica apadalri catsa jliaji Dio inaitjalri pjiomi shá? Niini corritsa matsialrica ferrapiteetaca wakitsinda, corrin tsakja wataita wamacoadataca Dio iaco lrinaitjanda pia waferrinaipemi yapiya oopi? ¹¹Mjepacape catsa njaji Judá poco. Nanaitja cadofiakjedalri Irael lrico njite Jerosalén lrico tsakja. Ima Judá inaitja maatsi lriso jliaji Dio shenitanda lrisowao Lriofa carrodawa, jliaji lriomanda, ima lriofa kenakjawa pada tekjoitedalri iiti yápiya. ¹²Dio inocaotsa jliaji Jacob iipana lricoda lrinaitja cadaa cayó, njite pjiomi njaji inaiki, corritsa coadaca lridee cadaa lri ofrendaniwa lriso jliaji tsolrodaonai aimadalri ITALRICANA. ¹³Njite inaitja tsakja cayoji: iitaca jliaji ITALRICANA ialtarni itjiafia shó, inonacalri, njite icajakjeti sho tsakja, ima corri catoa Lricapa lriso jliaji ofrenda idenda, corrica lricodata ioyani. ¹⁴Mitsa icaite cayoji: "¿Coadaa corrin lrioma Lricodataca waoyani?" Ima jliaji IMINALRI yaji coan piaca inaitjaca yácoti jitaaca cádanaco pia, jliaji pimatsiketalarri, pikitsinda, piino cadanano pinaitjanda yaapiya yácoti. ¹⁵¿Capja corrica Lricadaa apada carrotsa njaji yamadade, njite lricadaa narso jliaji Caolriti lrinakjoitedalri? ¿Coadaa lricadaa padatsa njaji yamadade? Ima lrioma piaca Dio yenipe nanakjoite, niini warsena imatsietacawa iofa matsia icaolre rikjoite, wadee imatadaca irsowaaca. ¹⁶Ima maatsi Nocapaca narso njaji imacaaca capewa," Iriaco jliaji tsolrodaonai aimadalri ITALRICANAATI. Niini warsena imatsietacawa iofa matsia icaolre rikjoite, wadee imatadaca irsowaaca." ¹⁷Oopina imapjitaca Dio iaco shó. Mitsa icaite: ¿Coajeo wamaapjitaca pja?" Icaite cádanaco: "Matsia catsa Dio icapaca narso njaji inaitjacape maatsi Dio ipet?"

Chapter 3

¹Icapa, wadepenaotsa nomeenacaca jliaji ideecada Noaco, njite jlia catsa imatsieta nacaolre ricó njaji inaiki nacoadatá carro njoa. Njite jliaji TALRICANATI, jliaji yajirri ioma, kje yanaotsa lriocacawa lriipana macade lricó. Njite jliaji ideecada jliaji yácoti nocaítenda pia irso icadaalri catiimaca shá, njite yanjí-carro, lriokjenlotsa," lriaco jliaji tsolrodaonai iamadalri ITALRICANA. ²Mitsa, Corriotsa coca itaita yemaca lrikjoete jliaji TALRICANATI lriino caojliotsa lricaite naacona njaji jalredaoca lricoperri. Ima cayocaotsani tiyé shó imjaitacada njaji maatsiperri, njite aboni sho caní icotsocada itsayani. ³Njite lritalricanata caotsa cayoji lrideji capisho jliaji idejicada palratatape sho tiyé rico lrimatsietá-carro njaji lridenjirri. Cayoatsa lrimatsieta namatsicana ioya njaji Levi yénipe. Lrimjaitaotsa namatsicanaa cayoji namjaita capisho owirro njite palratape tsakja matsiá-carrona, njiteotsa nadee na ofrenda matsiaperri Dio irso. ⁴Njite dekjaotsa matsiaca na-ofrendani njaji Judpa lricope njite Jerosalén tsakja Dio irso, cayoji nanaitja capisho pia oopi. ⁵Njite-naotsa notsomita shá nocaíté-carro yaacona. Njite kje yaotsa noemaca nakjoete njaji malrirrínai, cawilreperrim, icaitecape ishatitsa apjetsida nacó, njite nakjoete njaji jirrapitacape njaji idenjicaperri narso njite corrin nacaoñana matsia, njaji jirrapitacaperri njaji madoiyoanaípe njite maoñjerrínai, njaji idietacape naoyawa njaji inocaperri pada jiiipai nakjoite naikjaolre, njite nakjoete njaji corri-perri iá Norso matsiadalri, lriaco jliaji tsolrodaonai iamadalri ITALRICANA. ⁶Ima Njoá, IMINALRITI, corrin teecojleca nowaopiakje, caishopa shá, Jacob yénipenai, corrito iwayacacawa. ⁷Jinirrínaiipemi caojli pia, icapiena sheena piaca noaco ioya, corrin shepa inaitjaca cayoji nacaite capisho. Idiá Noikjaolre, njiteotsa Nodiá tsakjaotsa ikjaolre," lriaco jliaji tsolrodaonai iamadalri ITALRICANA. "Mitsa icaiteca cayoji: "¿Coaji watsa wadiaca Pikjaolre?"⁸¿Capja pada inaiki itaita iñaitoca Dio? Ajá, ima iñaitoca Njoá. Mitsa icaite cayoji: "¿Coajëo wañaitoca Pjia? Diezmo sho njite ofrenda nacó tsakja. ⁹Niini Nocaiteca maatsitsa inaco, ima pjiomi njaji inaiki jalredaoca lricoperri, nañaitoca njoa. ¹⁰Idee pjiomi njaji diezmo icadaa carroda lrico, mjetatsa naoya nanacope, njite corriotsa jirrapitácarroca maawitacai iipana lrico. Íwi icapao Njoa lrinaco, lriaco jliaji tsolrodaonai iamadalri ITALRICANA, "Niniotsa nomjeco eeno ipananoma noarró-carro matsiaperri inaco njite lriarro paotsa ioya. ¹¹Nopieta tsenakja caacoca Njoa nakjoete njaji imatsiketacape napania, wadee namatsiketaca napania. Corriotsa natsicaaca carrocawa ovapji iinaca," lriaco jliaji tsolrodaonai iamadalri ITALRICANA. ¹²"Nacaiteotsa inaco njaji apana inaiki matsiaperriica shá, naofacawa njaji inaiki catima-perri," lriaco jliaji tsolrodaonai iamadalri ITALRICANA. ¹³Maatsiperrica njaji yácoti icaiterri Nokjoete, lriaco jliaji TALRICANATI. "Mitsa icaiteca: "¿Coajio caacoca fa maatsi pikjoete?"¹⁴Ima icaiteca: "Mikjapantsa padejica Dio irso. Mikjapantsa panaitja cadaa cayoji lriaco icaite capisho, corritsa coadaca inonaa cadaa pja caaco capoa maatsitsa lrikjoete jliaji tsolrodaonai iamadalri ITALRICANA. ¹⁵Njite panaya wacaite matsiaperriica njaji padalreperrimi, njaji inaitjacape aima imatsicanaati, njite panaya icapa coajica náwica nacapá-carro Dio imatsiaca, njite corrin njerrapitaca namatsicana icoadá." ¹⁶Njite njaji inaiki ifiocaperri Dio iwana naaco narsowaaca lrikitsinda yaapoiya. Jliaji IMINALRITI jimintsa njite lriwapa jlimi matsia, njite nadana papje paperra coají piacana lripeyajle, nanaco njaji ifiocaperri Dio iwana njite naa matsiadalri lriipitana nacó. ¹⁷"Noyarrope caotsana," lriaco jliaji tsolrodaonai iamadalri ITALRICANA. Icatsa njaji Noyarriope, jliadaa watsa nocaiteca naacona njaji nonaikite. Kjenaa watsa nocapaca narso, cayoji kjenaa capisho pada icapaca lrienipe sheepacada lriaco. ¹⁸Njite nacapaotsa coajica naoyawaaca njaji inaitjacape matsia naoya njaji inaitjacape maatsi, njaji iácape matsiadalri Dio irso njite njaji corriperritsa iá matsiadalri Lirso.

Chapter 4

¹Icapaotsa, Dio inocaotsa tiyé kerradalri shó, niiniotsa pjiomi njaji padalreperrimi njite njaji maatsiperrimi namacaotsa malritsi meetapem shó. Dio irrá imjaitacaotsana," Iriaco jliaji tsolrodaonai aimadani Italricanaa, "njite corriotsa lricadaa carrocana jaicoki shó corrin tsakja jaicopalri shó. ²Mitsa irso shá ifio capetsa noipitana iiwana, jliaji IMINALRITI inaitjacada matsia irso, iwatsiajicaotsawa nacayosho njaji vaken papocoperri namotoeta cádanacona nematica carroda lrikjoitena. ³Njite shametacaotsa njaji maatsiperrimi, ima jipa yapjite caotsana palripoco sho jliadaa watsa Nonoca nocaite-carro naacona," Iriaco jliaji tsolrodaonai aimadani Italricanaa. ⁴Iwaada pjiomi njaji Norsodalri Moise icanantalri pia inaco shá Israelitanai jiiwana Horeb icodapi, njaji yácoti yofashopa matsia njite coajica panaitjaca. ⁵Icapa, Nomeenacaotsa ikjaolre jliaji inoparrotacada Elía, lripjeya lrinoca jlinaana lrico jliaji IMINALRITI kjaidadalri cafainadalri lrinó-carro lricaite naacona njaji jalredaoca lricoperri. ⁶Lripadametaotsa nawaopiakje njaji njanirrinaipe neenipe irso, njite neenipe iwaoipiakje njanirri irso, wadentja Nonoca nowayaketa padeniiri jliaji jalredaoca maatsidalri shó."

Matthew

Chapter 1

¹Ya'at no'oky ma'am Jesucristo yeknikäpxa'a tsoyo'onta'akj, David myäänkj, Abraham myäänkj. ²Abra'ham myäänkj Isaac, Isaac myäänkj Jacob, Jacob myäänkj Judá mē'ētj yu'utxyēyk. ³Judá myäänkj Fares jats Zara Tamar kēxm, Fares myäänkj Esrom, Esrom myäänkj Aram. ⁴Aram myäänkj Aminadab, Aminabad myäänkj Naasón, Naasón myäänkj salmón. ⁵Salmón Myäänkjé Booz Rahab kēxm, Booz myäänkj Obed ye kēxm Ruth, Obed myäänkj Isaí. ⁶Isaí myäänkj David ma'aty niwintsēn. David myäänkj Salomón Urias tyoxyekjekxm ⁷Salomón myäänkj Roboam, Roboam mya'ankj Abías, Abias myäänkj Asa. ⁸Asa mya'ankj Josafat, Josafat myäänkj Jorám jats Jorám myäänkj Uzias. ⁹Uzias myäänkj Jotám, Jotám myäänkj Acáz, Acáz myäänkj Ezequias. ¹⁰Ezequias myäänkj Manasés, Manasés myäänkj Amón, Amón myankj Josias. ¹¹Josias myäänkj Jeconias mē'ēt yu'utxyēkj ja jume'etj ma'am israelitas ye'ekj naxkexetye Babilonia. ¹²Kuyots israelitas ye'ekj pak'axkēxnate Babilonia, Jeconias ē myäänkj Salatiel, Salatiel yäpj Zorobabel. Zorobabel myäänkj Abiud, ¹³Abiud myäänkj Eliaquim, Eliaquim myäänkj Azor. ¹⁴Azor myäänkj Sadoc, Sadoc myäänkj Aquim, Aquim myäänkj Eliud. ¹⁵Eliud myäänkj Eleazar, Eleazar myäänkj Matán, Matán myäänkj Jacob. ¹⁶Jacob yäpj José María nyiyayíja kēxm maam jots Jesus Kyēxwinääky, ma'aty xe'emoytye Cristo. ¹⁷Tukeyē naskaxee ma'am Abraham jats David we tukēyē määkj ma'aksts jumē'ētj ma'ams David jats ma'am israelitas ye'ekj naxkexekyextē israelitas Babilonia jats Cristo myin ja maakj ma'aksts naskaxee. ¹⁸Ku Jesucristo kyex nats ē jots tyūnye. Tyakj María wē ja jity myētkäpxyipy José jats me'et ama'aksketj, ke'enem jats tsye'enmyuktetj, jots una'antj pa'aty Dios wyä'atspo'okēxm. ¹⁹Ja nyiyay José tey patümpē ja yitye, ká ja jots tsöky tsotyumpē ye'ekj tñēt ja'ay wyinku'ukj natsē jots niwinmayē amääks nikēktj. ²⁰Ku ja yity tniwinmayē jats näyā'atēēts, tu'uk wiintsēn tyumpē(Angel) jots yaku'mayo'opy kyēxjēky nyēmokxē "José, David jü'ükjn, kām tsēketj jats xme'etamääkskējt Maria, tikex ku tē una'ankj pa'atyē wētsē Dios wya'ats po'o tē tyānāxkitäkyē. ²¹Tu'ukjē una'ankj pa'atj jats mits xkuxē'ēwatj Jesús jētsē yēēkmäätäakjwēmpyē kyapj tāko'ony jópy. ²²Tukēyē jats na tyūnyē jatsē kyuytyunēētj wintsēn yá'awayu'ukj yákāxpē kēxm, ku wyan'oky. ²³Axtu'ukjtē, ju'y tooxyekj nikexmē wya'an jats tye'ekj káxwa'an tu'ukj mi'ixy, jats xē'ēwmowāntē Emmanuel, ma'aty winpitsempy, Dios xmääkityem'. ²⁴José nyimiy jats nā tüüny tsoom wintsēn tyumpē (Angel) jo pyawa'anye jats jots nā nkuenta pe'ekj tso'om tyo'oxyekj. ²⁵Naynya; jē ká jots me'etma'ay ku'nääm ja yu'unkj kyēx jats jots xē'ēwmoy Jesús.

Chapter 2

¹Ku Jesús kiex Jëm Belen de Judea je xëw ma Herodes niwintsën tiuny, nits yaitiëjkjaaytë mati wíytë ots jia'të Jerusalen mati tson'tëpj maam xëw pitsëm nits wiant. ²¿ma jë yity Judios nyiwintsën mati tē kiex? tē ääts n'ixt jë miatsa Jem maam xëw pitsëm jëts ääts nimimpy nits nwintsëkj wiany. ³kots jë niwintsën Herodes, tmatooy yaat, nits ots winmay kieky mëëtj tukëyë Jerusalen. ⁴Nits Herodes twamukëx tukëyë teety nyiwintsën mëëtj jaywtëëk mati jëm kaapjotm nits t'yixtëy "¿mait jë Cristo Kiëxjék wany?" ⁵nits jë iatsootë jem Belen de Judea jë ku ná akapxp ots jaywiety, ⁶jets mits Belen mati Juda yitjootm ke mits mnimutsk maam Juda wiintuwek'eew yakujky, jets ma mits jëm'ts pitsmt tuuk nitenewy mati t'ixitpj ëts njay mati jëm Israel. ⁷Nits Herodes otsj twatsoy jë yaatytyëjk jaay mati wíytë amëëtskj nits tyikte'ey yik xon junë tē jë matsá kiëxjëëky. ⁸Jets ots tpakex Belen Jëts tnémjaay. Nèkxt nits yikxonëm x'ixtatë jë unaak. kots xpa'atët nits xnikapxt nits äts nèkxt jets nikx nwintskë. ⁹Nits ko tnijaweety ko niwintsën ots nyiëmxitë nits jiaktuyoooytë jëts matsá mati wë wiënë tē t'ixt mä jem xëw pitsëm. Jets yitj wintuwëk atëpj jets jem wiaktany maam jen yikj jë unaak. ¹⁰Kots jë ots t'ixt jë matsá nits ots mä ka jë ots xontaakjtë. ¹¹Nits nyëkxt jem tēkën'tum, nits t'ixt jë unaakj mëëtj tiaakj Maria jets twinkuxtenetyë nits wintsekëny tmoytë, jets tik awatst lakon mati tsowatjp, nits kemoytë tsow pux mati meen oyieepj (oro), poom (incienso), on mati paak xukpj (mirra). ¹²Nits Dios wianx kumayiotyp Jëts kë iukj winpitnëtët ma jem Herodes je kexts ots niëkxnëtë kiapjot nyiaxjotm ayam tuu. ¹³Nits jety ku je nyëkxnëtë, nits ots José kumay iojp miukëpx wintsën tiumpj (angel) jets nyëmx "tenkiukë pakonyë unaak jets meet tyaak xpawajët nits xmetkektsookt jem Egipto. Jëm'ts mtant koomëm äts nikapxt, jë ku Herodes ixtawempy jë unaakj nits tyiki ookwany." ¹⁴je koots José tienkiuk'aty jets t'pakoon unaak mëtëjë tiaakj nits nyikx Egipto. ¹⁵Nits jëm txënaay konem ots ioknë Herodes jets ots kiuytyunye ntsom wiënë akapxp kiëxm tē Dios yäny Egipto ats n'uunk ots nwatsoy." ¹⁶jets ko Herodes ots kuentë tuny ku te wiyy jaaytë nihotë tiaxiky nits ots mäkne x iampeky nits tyiknikutuukj aty jets nikx tik ooktaay tukëyë mix iuunk mitiw mëtsk jumëts okj mati namiax mati jem Belen mets tukeye jë itjotm, na tsom ots wiyy jiaaytë tianijawëty jatiëy jë jumetj. ¹⁷Ixëts ots kiuytiuny tukëyë ntson akapxp Jeremias ots t'a këpx, ¹⁸ots yikmatoy tuuk ayuuk, jem Ramá, jëyën yaxën më ka jë, ku Raquel iunkj teekj tniyaxnëx nits kë ots tkupeky kapxjotmë any ku ity jë nipën kiaopën itnëtë. ¹⁹Ku Herodes ots ioknë, nits wintsën tiumpë (angel) ots kiëxjëëky José kiumayjiotyp jem Egipto jets nyëmx, ²⁰tenkiukj pakonyë unaak mëëtyë tyaakj jets nëkx Israel itjootm jë ku tē iokëxnëtë mati yitj unaak jiuuky at iit tixtayjiëtyëpj. ²¹Nits José tienkiuk'aty nits tpakoony unaak mëëtj jë tiaak nits minkomë Israel yit jootm. ²²Jets ku tnijaw aty ku Arquelao tam jem yik kutukomëp jem Judea mam yity tyeety Herodes nits ots txëk jets kë nyëkxwany, nits ku Dios ots kumay jiotyp wianxë, nits nyikx Galilea iit jootm ²³nits nyikx jets txënaay jem kaapjootm mati txëw Nazaret. Jets kiuytiunë tsom akapxptëëk te iitj t'akapxtë jets ku je yiktijt Nazareno.

Chapter 3

¹Jam tu'ukxë'ëwën Juan el bautista myiín a'wayu'ukj náskäpxë Judea tyetsitj jotm ye'ni. ²Winmayëmpijitë, tikex ku të wyinkony oyätän ma'aty tsa'apjotm. ³Tikex kuja kexm jots nikäpx ja aka'apxpë Isaias, ku wyanye "a'wayu'ukj ma'aty wa'atsoopj teets it jotm, ye'ekjniyëtë wintsen nyë tyü,yekj tewte mnëm, tu'u. ⁴Juan ity twitë jätsu'u ak, jats po'o tinsum natya tinwinnyë we ja jity je'ekpx mu'u me'et jömti pya'akj. ⁵Nits Jerusalén, tukëyë Judea jats tukëyë kääpkj ma'aty në Jordan nyiwitity jity yawitsëjätyëtë. ⁶Ja jity nyëpëttë ma'am Jordán nye'e,ku ity tyako'ony tka'apxna'axta. ⁷Kuts ja jots tiix nima'aynyex jixpe'ekytye'ekj (fariseos) me'et kate'eyäwëwyë (saduceos) nyi atya jats tyëknë'ëpätj, nits jots ja ye'ekj nëmëtë mitstë tsu'utspë tsa'any nyaskëxe'etë, çpeen mits temnëmxëtë jats skukëktët ja jotja'an ma'aty minwampj? ⁸Ye'ektemëtë te'em ma'aty joy winmayempitëm. ⁹Jats kë xwinmastät nawyanëtat tu'ukj anitu'ukj "ëtst me'et Abraham tsó'om ëtsen te'ety. Ixa'am mits ne'emë ku Dios tyu'mpë janá jats Abraham junkj tyekj putëkj ma'am ixä'a tsa'a. ¹⁰Te'ena ja po'otpë pu'ux ye'ekpëm ma'am epj xo'o a'ats. Na'atsë tukëyë xo'o ma'aty of katëm ëpy ye'ekj po'otjëkpë jats ye'ekj jë'ëen. yu'upe pe'ty. ¹¹Ëts miits ixä'am nyeknepe'etpye nëe kexm jats mits winmayë'ëmpity pëns ëts xпамimpë ixokj, me'ekj më awxëëwje niké ets jats niké ëts xpa'at etya jats kye'ekj pakone'et je nikx nyekne'epetytyete Dios wyats po'onjen kexm jats me'et jë'ën. ¹²Ja ya'akaptwats ja'm ja tkejëm'ë jats winka'apkext pux ma'am të na'axyëkjyuum pity jats naynya ko'onjekj mo'okj ma'am kyo'onjëkjktakj ja'ts tyëkjtoyty penx kiepy jëen jopy ma'aty nijuna kaokpë. ¹³Nits Jesus myiny Galilea jats nyikx ma'am ne'e Jordán jats jam Juan ye'ek nepääte'etj. ¹⁴Jats Juan ity tyayeti atu'ukj oky, jats ya'ani "Ëts xäpatyëpy mits yexa xe'ekne'epety" jats çëts mits xniminy? ¹⁵Jesus yatsoë jats nyemxë kupëëkjna, tikex ku oyna jats ën kuytyunën tukëyë tyeyjatpë. Nits Juan tye'ek jatsna. ¹⁶Kuts jots nyëëpëëty jätyë Jesus pyintsemy ne'e jotm, jats jots tsa'apwiin yawa'atx, jats tix Dios wya'atspo'o kyita'aky na tso'om tu'ukj pakj jats tyanaxkitaka. ¹⁷Nits jots ma'atoy tu'uk ayu'ukj jam tsa'apjootm jats yeani "ixaätjë ëts kunu'uky junkj, taotkutjtakepxpye jëts txëë.

Chapter 4

¹Jatyë Jesus, Dios wyä'äts poj yëkwinmäjyë jats nyëkxt näxwin'wä'ats'ätum, nits jam wyinmä'any y'ixët mëjku'ujy.² Ku ijty y'äyujëkyextë wixtekjyëw, wixtekxtsxuj nits yujpyäjtë. ³Nits winmäny ixpë nyimijnë jats nëëmxë pën Dios'uunk mits,päwänyëtsäj jats tsäpka'aky ympit. ⁴Jesus y'atsojëmpijtë nits nyëmxë: Jäy wyat jap ity kujääytyëjkjääy ka'atsäpka'aky täjukyët jayë ja'a ja'yë mati äyuuik Dios y'äwäk'äm pitsëm. ⁵Nits mëjku'ujy pyäwäjä wäätskäjpjotm nits myëtpäjtë tsaptëkjup ämnaxy. ⁶Nits nyëmxë, pën mDios unkëmtämits, kuputnäxjyä, jäywyët jap y'ity pyäkaxpë ja tyumpë (Angeles) Jats m'ixitët jats kati mteky tsatsxë kutsäkëxmjyä'ät. ⁷Jesus nyëmxë, jaywyët näjnyäj y'ity Katie wintsën Dios xwinmä'äny icy. ⁸Jats jatukyäjë mëkujy pyäwäk ojmyë kopkunukukm nits tuky ixë tukëyë näxwiiny mäwä'äjt myëj äjtën nitänë. ⁹Nits nyëmxë tukëyë äts mitsxä'ätkëm oykyëxt pënswinkux tana'apy äts mits pën xwëntsëjk'eepyëj äts näynyäj. ¹⁰Nits Jesus nëmxë,jnëkx jäkam witity mits mëjku'ujy tikëx kujäywyët ja'pity, jawintsën Dios jamëts wintsëjkënmo'op, jaats mits jäyëmtujnëp. ¹¹Najts ojts mëjku'ujy nyikeekyë nits nyimijnëtë tumpëtëjk (angeles) nits ojts tyunxëtë. ¹²Ku Jesus tmäto'ojy jats të Juan yëkmätsnë nits jam wyimpity Galilea. ¹³Tsxö'ony Nazaret nits nyikxy tsënawyë Capernaum, mati myu'awinkon eepy Galilea myä'äxnyëj, Zabolón mëët Neftalí yitjotm. ¹⁴Jäkëxnäjäjty jats näj tyuñet tso'om matyäkpë Isaias ojts ya'any. ¹⁵Zabolón y'itjo;ojty më'ët Neftalí y'itjo'ojty, mati tu'u nëkxp mä'äxnyëjotm, mäjmenëj Jordan jam jäkam Galilea nyäxwinëtjä'äy. ¹⁶Jä'ay matii y'ijty tsëna'apy äkotsxëtuujy tëtäsa'at'ixtë mëj äjäjk. Matits ojts tsxënë okpëj yä'a apitjotm janikëxmtstëj äj'äj kpyuutë'ëky. ¹⁷Ja jumëjt ojts Jesus kyä'ämäy äxäjä, nits wyan äxäjä winmäyëmpitë, winkonëpja Dios kyutujk. ¹⁸Ku'y'ijty jam tyu'yo'oy Galilea myä'äx nyë wä'äm, nits ojts yëk'ixpä'ätë tukjä'äyja'ijytë, Simón matixë ëw Pedro më'ët y'utsx Andres, ku jam'ijty xu'umytniyupatëtëj mä'äxnyëjotm, äkx mätstëp ja'a y'ijty. ¹⁹Jesus nyëmxë, nämintë, pätsö' ontëk 'ëts, nits äts miits ntukjät tsojä'äy xwä'amukte. ²⁰Nits ojts jatyë kyäjäxyumy jäkam t'okyuupkëxnë nits tpänëkxtë. ²¹Tso'omnëm y'ijty Jesus nits ojts t'ixpä'äty nimatsk matitu'ukjä'äytyë Jacobo myäjnëk Zebedeo, mëët y'utxy Juan. Jam y'ijty barca jotm mëtë tye'ety Zebedeo: kyäjäxyumy jamy'ijty yëk'ä'oyëy'ooktëp, nits yëkwätsotë. ²²Nits jatyë txe'ety t'oktamunikajk'eenyë barca nits tpänëkxtë. ²³Nits Jesus ojts Galilea wyiti'ity nits ojts jam yëk'ixpeky mäyo'oymyuktäjk, oymyääky tkapxtmätyä'äk, mati mimp mäj kutujk täj nits ojts jääy aku'ukm tukëyë pä'amjä'äy tyëktsokëxy tukëyë jä'äy mati y'ijts änëmpëjkënmyëët. ²⁴Jats tukëyë ayuuik ojts wyäkxtäkëxy jam Siria tsojätyumy nits jä'äy tyäänëkx'äjtë tukëyë mäti ijty änëmpëjkën myë'ëtë mati, myëktäknäxnëtë, mati kyä'oywyë tä'ijtëtëp mati wyinmä'äny jotypy, pä'am myë'ët, më'ët xuxjä'äytye. Ja'ats Jesus ojts tyëktsokëxy. ²⁵Kawinëmpyë jä'äy pyäwitityë mati pätsö'ojnë jap galilea, Decapolis, Jerusalen, Judea, mëëtimatí Jordán myujäkam'eepy.

Chapter 5

¹Ku Jesús t'ix je mayjaay, nits piety copkëxm nits jem ots txënë ixtaaky nits twmoëtëejk ots nyiminëtë. ²Jets kiapxstontaky nits yik ixpëjkyj jets wiany. ³kunuukxnyëx mati yix ayoowë jiawën je ku yë jië mä atën mati tsapjotm. ⁴kunuukxnyëx jëtë mati yaxtëp, ku je nikx jotkuk atën tpatë. ⁵kunuukxnyëx je mati oyjiaynyëxt je ku jë kuentë pökjwantëp je naax. ⁶Kunuukxnyëx jëtë mati t'yu ëtyëp ok tets etyep jë tey atën je ku yë nikx jiotkituktë. ⁷kunuukxnyëx mati pa'ayoop jë ku je nikx tpaaty paayoon. ⁸Kunuukxnyëx mati wats iaaw jioot jë ku jë nikx Dios t'ix. ⁹Kunuukxnyëx mati nay ioykiapxën tik jë etëpj ku jëtë wiënë txëew ëtyëp Dios iunkj tëëkj. ¹⁰Kunuukxnyëx jëtë mati yikta wëntuntëp ku tyey atën tunt, je ku je tjëjë wiantëp mäaten mati. ¹¹Kunuukxnyëx miitstë ku jaay mkataoy myukepxtë ok mtawentuntë ok nixo mtaniwampetyte tukey kaoyiatën öts këxm. ¹²Xantaktj jotkukta'aktë mek empy, je ku mänex jem juuny jëm tsapjotm, je ku na ots jaay tawëntuntë je akapxp mati ots jiukëtë tuwekj ma mits. ¹³Ka'an mi'its ya naxkëëk, jeets ku ye ka'an jiawën tiakoynyë. ¿Ntso yixë jatukya je iak tamtstë? Nits jaay t'naxtënkëxnë. ¹⁴Aja'akj mi'its ya naxwiny, ku tuukj jëm kapj kopkëxm këtsje ioyë ntso yixë nyutsën. ¹⁵Nikë jaay jiënë tnooky nits tnijupy këpjtyu patkepy, jem je yikpem ma jëntoytiakj, jemts tukëyë tkunooky pën jrty je tükëntuuy. No mi'its m'ajaky nykëxjëkt jaay winkuky ku t'ixtët mi'its mtunkj mati oy jets taxontaktët je niteety mati jëm tsapjotm. ¹⁷Ke mwinitaytët jets je äts të niminy nits hyikutakoyany yë kutuukj mëët yë akapxp. Ke ats je niminy nits nyikutakoyti, je äts të niminy jets nkuytiuntj. ¹⁸Tiëy iatpj äts mi'its nëmj ku ye tsapwin mätj yë naxwin kexp naxp yë, jëts yaat kutuukj nituuk aaw nituk ayuuk kianaxt, konëm tukëyë kiuytiunkëxët. ¹⁹Nayinyamj pön pön kiakuytiumpy yut pawaan miti wënë jets na ta'awaany miukuktëëky, mutsk tsje nikx yiktiy ma jem maatën mati tsapjotm. Jets pön pän tpëjëkp je pawaan jets na t'aawany nimä tse maam mä'atë mati tsapjotm. ²⁰Äts mi'its nëmjëëpy punkë mi'its m'oymiutun xtokwinëx je jaywiëtëëk (Escribas) mëët ixpekytyëkj (Fariseos) këmts mnaxtët majëm mä'atën mati tsapjotm. ²¹Te miits xmatawte ku yiknëmjëtyë jekynë ewyë kati mik ooky jets pön pën yik ookp tëytiunëntsë jiupxy. ²²Äts miits nëmjëëpy tukëyë pön miukukj miuampëkypy tëy tiunën tsë jiup xy, jets pän pön miukukj nyëmjëëpy jëts niti kiawany, n'i kapx müjkät tse jiup xpi pöntso iukjnikutukë, jëts pön pön miukukj niëmjëëpy niti xkajëty ayoon jëen jötyptsë tiantj. ²³Na mä ku wiënë meeny xyoxwany meeny yoxtakjam nits xjamiëtst ku jem tam mkana miuoy ëtyë mëëtj mukuky, ²⁴nikëkj jëm meeny mati myoxwëmpy meeny yoxtakjam jëts nëkx xkëyakt jë meeny. ²⁵Ate etsna tä xtameetkapxoya mu'ampëkjpe ku ixa'am xme'et tuyooynyäm jats ja'ataty ma'an teytyu'un, ok wään mniwanpetpë yëkjutukpë këmoye, jats yëkjütükpë këmöjët ixitpë, jats mits wyänë yëkjkyüwa puxtitpyë. ²⁶Teyätäm miits nëmmë, ni una jäpj ka pitsemt kunaam xkuwe'etj kext mëëny ma'aty mtamuyo'o. ²⁷Te mits ja xmatowta ku jots yekjkapx: ka'aty nya'aj tye'ekj nto'oxtye'ekj kamiixte jats wyinpë xëkjmejëjtj. ²⁸ëts ë nëmjääpy nitukëyë pënpën yaxtukpyë tu'ukj to'oxtyëkj jats tsokyë tënnë ja tako'onny mutekjnyë yaanjyo'otm. ²⁹Peën yaka'ang wyin jayawyë myëkytawwanäpy, nu'ukj pitsëm jats jakäm xkëxt tikey ku oyja ku wa'anë nikex wyintakoyt, jats ku nikx tukëyë nikex ja'aty jëëjotpyë. ³⁰Den aka'any kye ë yawe nyekjkitawwanëpj, wipo'otj jats jaka'am kext, tikex ku ayë jats kë tukj ta'antj, jatsë tukëyë ne'ekex je'en jopyë ya'at. ³¹Naynyame jots yëkj opyënë pënpën jakäm tyoxytyëkj pyakexpy, yëëtj jat jats ja kemo'otj tu'ukj nöökj ma'am nyawyakxe. ³²Mits ixa'am nem jäpy pënpën tyoxytyëkj myetnawyatxa'apj, wé këxm ku wink ya'aytyakj te'et mätmay. ye'ekjtacoxtse, jats opyënë pënpën myetama'aksëpy ku të nyawyakxa'a, takoy tsë. ³³Atu'ukjyaa, te ja xmato'owta ku xiim ewya jots nyekjnyemäta: katy xtuntakj ëny kyapx, kuytyunë kapxtakj ja witsen. ³⁴Mits ixa'am nëme, niti xtatawinkapxa'at, nitsapwin këxm, tikex ku jam Dios tsyënë tyakj; ³⁵ni naxwiin, tikex ku ja tyekj pyokxta'akj, ni Jerusalen këxm tikëx kuja myekapj nimë wintsën. ³⁶Nimkapx xkapëmtj kuwakj këxm, tikex ku kë way xe'ekja'at po'opj jats yëkj. ³⁷yekja'atj kum kapx nyajat, na, natse ok kë, ketsë. Tukëyë ma'aty ka na tsom ya'at kyaowywa ye'ekj mimpy. ³⁸Teë maxtoy wya'antëi wiin jats wiin, tëëts jats tëëts. ³⁹Mits nëmë, katy xmuwinpate ma'aty kaoy, naynya, opyënë pënpën aka'any ate'ets këx koxeepj, moots atu'umany. ⁴⁰Ku opyënë ye'ekjkitutukpëkyepj metawanyë jats tsamdan pekjxë'e, mo'o jats ë ja'ay nayna pakont nixo'ox. ⁴¹Pënpën taacuwanatap yo'oyty tu'ukj ximën neks määks ximën. ⁴²Moë tukëyë ma'aty amatoxe'ep, katy mjëxtj xmoy ma'aty ti anukxe'epy. ⁴³Tëë xmatowte kujots yekjkapx: tsokj ja mukukj jats kaoy ix ja mu'ampëkjpe. ⁴⁴Ixa'am miits nëmë, tso'okte mu'ampëkjpe jats nikunukxtakta pënpën mits pawitittëpj, ⁴⁵jats miits tu'uteëtj mte'ety yu'unjkj tëkj ma'aty jam tsapjotm. Titëx kujä tyümp jats xëen pyitsëmt määm kaoyjä'äy mëët määm oyjääy, jats pakëx tu'u ma'am wa'ats tumpë jats kawats tumpë. ⁴⁶Kux tso'ktat ma'ty tsokëpj, ¿ti juny pa'atapj? ¿kemtsë naynya yatë'ëtstë ma'aty tukeye njipëkjtepj? ⁴⁷jats jayë myukukj kapxpokxeen mo'ote ¿tije tyutaktäpj jats ma'aty wyinkpe? ¿ke'ems na ya'atetseteme ma'aty na'axwina'atjääy? ⁴⁸Tikex jääyetäna nity takony xkame'etatat, na tson te'ety ma'aty tsapjotm nity tako'onys kame'ete.

Chapter 6

¹Nyäy'ixitë; kati mtëytyu'un xyëtnikajxë'ëktë jä'äywyinkujky jats yëk'ixt kunäj m'ätë'ëtst kääts mojëť ju'uny mteëty'äjtën mati tsäpjom. ²Ku mits muku'ujk meeny xmo'ot kati xuujxyëkä'äjxy tso'om atë'ëtstë mati'i matskjä'äy'ajt myë'ët, mäj yo'oymkuktäjk, tu'uapy, jats tkuentëpëjkët jä'äy xyontäjk tyëy'ajtp ëts mits nëjmë jatë tēja'a tkuentëpëknëtë y'uuny. ³Kumits jä'äy xmeenymyo'ot katij mänäy kyë'ë xtuknijäwë tijm akankyëë tyumpy, ⁴ku mits jääy xmeenymyo'ot amaatsksaxtu'unt näjts kumtëty äjtën m'ixë jats ama'atskjaxtuny nojëptsä'a ju'uny. ⁵Kumits mnukxtä'äktë, katits näjm'atë'ëtst tso'om mati i matskjä'äy'ajtmyë'ët. Ja'atsatsxtsoktëp nyukxtä'äktët tana'apy tu'apy jats yo'oymyutäjk jotypy (sinagoga) jats näj jääy y'ixët. Tyëy'ajt ëts mits nëjmë ku tēj jayu'uny tkuentëpëknë. ⁶Kumits mnukxtä'äkt mtikypy mits mnëkxt japs mnyäkni'ätukpätë, näjts äma'atsk mte'ety xmunukxtä'äkt kumteety tēm'ixë ayuutsx mojëtsä'a m'ju'uny. ⁷Kumits mnukxtä'äkt katix'awimpijtë'y'tēj tsoom ätetstë jä'äj, matii ka'a judios, näj'a wyinmaytyë kujt'awinpitëy'it nitsë yëkmätojët nyukxtäjk. ⁸Katij mits näjnyäj m'atë'ëtst tēja'a mteety tnijäw'eenyë tijmiits mkäti itsxëp näjyjam miits xkäyëktëwtë. ⁹Näj miits mnukxtä'äktët: Ets ën teety mati jam tsäpjomt wanxyë'ëw twä'ätsjaty, wanyäj mkutujk tminy. ¹⁰Wayäj näxkëjxy näjmtsojkën tunyë tso'om jam tsäpjomt. ¹¹Moyky ëts mits tsäpka'aky mati tukxëw atukxë'ëw. ¹²Makxtujkjaaky ëtsën yoj tso'om ëëtstëj nmakxtykytë nmuyo. ¹³Kati ëts mits jamxyëk'ajty majam winmany'ixpë tukniwatsk ëts kyä'oywyë. ¹⁴Pën mits makxtujkjaapy jä'äy wyinkapxnajx mteety'ajt mati tsapjomt makxtukëpsä'a näynijä. ¹⁵Kuxkämakxtujkët wyinkä pxnäjx ka'ats mits mteety makxtukët. ¹⁶Näjnyäj kujm'ayujët, ka'ayëk'ayow wiin äaw xtun këxtët tso'om atëtstë matimatskjääy juky etyëp, akëx yëk'ayow wyiin y'äaw tunkëxtë jats jä'äy y'ixët kujy'äyujëtë. Tēj ajt ëts mits nëjmë kutëť ja tkuentëpëkne yju'uny. ¹⁷Kumits m'ayujët pujtēj wiin'mäaw näwyokëxëtë, ¹⁸najts ka jä'äy xtuknijäwët kumits m'ayujë ja jäyë mteety mtuk ixypy natywuk ämatsk, ku mteety m'ixëtëť ayuujtsx mojëptsemju'uny. ¹⁹Kati miits xkonjëëktë yäj näxkëjxy mati tsowätp mäjkäwyë mëëtë umytëkutäkooyty maj matspnyäxtë jats tkonka'akt. ²⁰Mati miits mtu'ump tsapjomt xyëkmäyët mati tsowätp mäj käywyë; umytkäyëkutäko'oyty, mäj matspë kyänäxtë jats tkonka'akt. ²¹Maj mitsë xyëk'itë matii tsowätp jamts miits xyëk'it m'ämjo'ojt. ²²Wiin yë'ëja tukeyë kyunokypy nëkëjk pën aj mitsë wiin jamtsä'a äjä'äjk y'ity mnikëxm. ²³Pënka'ats winn y'oyë akotsxëtuyj tsa'y'ity tukëyë mnikëjx, aja'ajk y'änätyijë jats jām ako otsx'ajt ¿nixënmyjëť yë'akotsxëtuyj? ²⁴Nipën tkatujnët nimatskwintsën, tsx okpja tu'uk jats atu'uk tkä'oy'ixt, näjnyäjmë tyunëpja tēj tukwintsën jats jatuuuk ka'aj tmjëpëktä'äkt. Kamitsaxtujnë Dios jats mëkjä'äy'ajt. ²⁵Xyäm ëts mits nëjmë kati xkuentëtuny mjuky'ajt tijmkä'äpy tij m'uukp näynyäj mnikëjx, jats tijmnätyäxoxëp. ¿Tikëx ku'käyën ujken ka'a tnäspätë juky'ajt jats näynyämë wit jats nikëjx?. ²⁶Ixtë mitsë jo'on mati pojyo'opy. Nitij tkäniiptë tkäkojnjëktë nitëmt tkäkonmuktë jamteety tsäpjomt jatsä'a moyëp tijy'ëkxp. ¿Ka'amts miits mtsoowätnäxtë qe yëtë? ²⁷¿Pënja'a mamiits jats tjatsoknaxy jatukënuux juky'ajt y'exë wimpety? ²⁸¿Tikëx kuj xpäwinmätyë mwitmox? Winmätyë tsoj kämjotm pëjy yo'ony, nikyä tuntë nikyäwixuytyë. ²⁹Näjnyäj ëts miits nëjmë ni Salomón ojts wyitnäjtkäpëmy oy'käwinëmpyë mëť äjt (gloria) tjamëët'ëyën katsë näwyitnäj tpëmy tsoom pëjy. ³⁰Pën Dios tējkopk täxoxy më'ëy (cesped) mati ixyam ja eepy, jats kyumjäwomëp yëknoknë ¿Ka'ats xtýy miits näy nyäj myëkxoxët mits yinëm jatsxjäw'ewyë? ³¹Kätits miits xpäwinmäy'o'oktë jats wantët ¿ti ëëts nkä'äpy jats tij ëëts n'uukp? ¿tijnätyäxoxëm? ³²Yë'ëja ixtätyëp mati ka'a Judios jats mits jamte'ety mati tsapjomt nyijäw'eepy tijkyäti'ijtxëp. ³³Ixtä'a jawyiin kyutujk mëët tyëtyu'un nits mits myëkmo'ot tukëyë. ³⁴Näynyäj katixpäwinmäy'o'oktë mati jäwom, mati jäwom jamtsä'a näynyäj mati yekpäwinmä'äty, tukxë'ëw atuk xë'ëw kawinëmpyë tsip tmëtë.

Chapter 7

¹Katim mtëytiuntë nits ke wiënë miktëytruntët. ²Je ku së teytiunën mati wiënë të xtateytiuntë najjie wiene mik tatëytiuntëp nits mati mtakioxtëp nayjiets myiktakipxtëp. ³¿Ti ku x'axtuktë puux unjk mati jëp mukuukj winjootyp, nits nixka'ix jë máts mati jëp këm mwinjootyp. ⁴Ntso ixë mits mukuukj xnëmëtj: wën äts puux tjuuty mati jëpj mwinjootyp; nits nayjiep mits mwinjootyp máts. ⁵¿Mets jaay jiukyewië! jawiin xikpitsëmtët je máts mati jëp mwinjootyp nits x'axtuukët je puux mati jëp mukuuk winjootyp. ⁶Kati ukj xmatë mati wats nëx nixkakëxt kutx wintuuy miti miits mëët mati tsownëx tsomku jë tawakpet'ookt nits tyik pukëxt. ⁷Amatow nits mikmotët, ixtatë nits xpatët, winkoxtë nits atsumk lawatst. ⁸Tukëyë mati t'amatoop kuentëpëkyptsjë, jets mati ixtëëpy piëtypy tse, mati tækj winkoxp awats'xptsë. ⁹Pön na yaitiëkeepy ma mits, ku iunkj iamatoyë wënë tsapkëëky, nits tmo'tj tsa? ¹⁰¿Okj ku t'amatooy akx nits tmo'tj jëyë tuukj tsaany? ¹¹Na nixkëm miits mjakaoy jiaay mnijaweepy miits nits og xmotët m'uunkjtëëk ¿ntsots atëm nteety mati tsapjootm xkamoyën tumoy mati n'amatoym? ¹²Ntso miits xtsokt nits winkypë mtunxëtët nats miits jawiin xtunëtët; tækëx kuna yaat kiutwkë mëëtye akapxptheekj ¹³Tëkëtë mayë mutskj tækjatsumkj; Je ku mä'wiinëx jë atsumkj jets mä'wiin je tuu mati yiknëkxp ma tutakoyën jets nimaynyëx tsjem nyekxt. ¹⁴Je ku mutsk jë tëëk atsumkj, nits mutsk je tuu mati nëkxp ma jukyaten, nits ni ey mati tpatëp. ¹⁵Nayixitëtë mayë jë winämp akapxpë ku wit tmumint na nixkëm nipëttx (oveja) jëts ku tiëywië uts ukj je mati tsutspë. ¹⁶Jets tiëm këxmtsje yik'ixëtët ¿yiktukp uvas kup këxm ok tsapxits yotsp këxm? ¹⁷Naynam tukeyë mati oy iuts tum oytsjë txiëëmë jets tuuk mati kaoy iuts tum kaoy tsjë tiëmä. ¹⁸Tuuk oy iuts kë tsë kaoy tiëmë, ni tuuk kaoyuts tiëmët tum oy. ¹⁹Tukëyë uts mati oy katëmëëpy yikpotjeknëptsjë nits yik jëën yuupëtnë. ²⁰Nats tiëmkëxm je yik'ixët. ²¹Ke tiukëyë mati wantëp wintsën wintsën nits je nyaxtët ma jëm tsapwin miäatën jë jëyëtë mati niteety txokën tun'jëëpy mati jëm tsapjootm. ²²Nimaynyëx jë xëëw äts wiënë xnëmëte wintsën wintsën ¿Kemts mits mxëëw ääts te n'akäpxt nits mits mxëëw këxm ääts të mäkuuy nkëxpitsëm jets mits mxëëw këxm ääts te ixpëët ntuny. ²³Nits äts nikx ¡nëmë! Nijunë äts miits nka'ix'aty winwakwatskj äts miits ka oy tiump tëëjk. ²⁴Nanyamë mati t'jamatop äts n'aaw n'ayuukj nits t'mumatoy natsje nixkëm yaytyejk miti wiyy miti tsak'ex tyejk to oy eepy. ²⁵Ots tu miny mä nëë ots kiompety po'ots miny mäknex mam je tëëjk, jets je tëëjk ke kitaay, tikëx ko tsakëx jä ity kioyë. ²⁶Jets tukëyë mati miatoopy äts n'aaw n'ayuukj nits ke tuny, natsje nixkën yaytiejk mati ka wiyy mati ots punax jooty tiëkj tik oyë. ²⁷Kots ots tu miny ots mänë kiompëty ots pó miny jets tyik wintakoyt je tëëjk jëts ots tëjk kitanë jets mä kaje kiutakoinyë. ²⁸Yaat ots tiunyë ku Jesús tkapxkex yat aaw ayuuk, jets may jaat atëy ajat tatant je ixpëkën. ²⁹Je ku je na ity yik'ixpeky na nixkëm pën tmëtë kutuki, ke nyajë nixkëm jaywtëëjk (Escribas)

Chapter 8

¹Ku Jesús jots wyinpity ko'opkkëxm, nimayniex já'äy pyanëkxë. ²Jats tu'ukj já'äy ma'aty pä'am pu'uts myëtj jots wyinkunëkxatýë; nyayakuxë wyinkuky, wyan'oky: "wintsën, pën mits tsokpyë, mits ëts xë'ëkwatspë." ³Jesús xa'atey jats tyonë, wyan'oky: "tsokypyë ëts wä'ätsajt jatyenëxë jots nyiwatsë pu'uts pa'am." ⁴Jesús nyemxë: Axtu'ukj jats mits nipën tsoxkanëmëtj ya'aytyekjä'äy. Paneekx mtu'u, jats nyaknyikäxjējāt te'ety wyintsën wyinkukpyë (sacerdote), jats xmoot wintsekën (ofrenda) tso'om Moises jots pawa'any, notsë niawatat matyeakj. ⁵Ku Jesús ity të ty'eka ma'am Capernaúm, tu'ukj niwintsën (centurion) wyinkuminatë jats yamatoya, ⁶wyanoky: wintsën, jëtsen tumpë pyo'oky tējkentum, te xu'uxnë jats mēknäxy pyëkyä. ⁷Jesús nyëmxë: nēkxpë ëts jats nyektso'okj. ⁸Niwintsën (centurion) yatsoëmpity jats nyemxa: witsen, kē ëts wa'atsa jats mits ëts tikpye tējketj: kapx mits jāyë, tso'okjpë ëtsen tumpë. ⁹Ëts naynya yätytë'ējka'ay ma'aty kutu'ukj me'et jats jam kējemë tsiptumpë tē'ēj, ëtsë nēmë 'nēkx' jats ja nyikx; jats atu'ukj nēmë, min jats ja myin, ëtsen tumpë tu'unyätj jats na tunnyë. ¹⁰Ku Jesús na tmato'oy, ate'ey aja'ata jots tya'any jats ne'emjay maty yity patuyo'oyanaxapë: tēyatam ëts miits ne'eme, nima ëts na kapa'ty ëts na y'anxyawa'an ya Israel. ¹¹Miits nēmë, nimaynyëx myintät ma'am xe'ew pyitsem jats ma'am xë'ew kyita'aky, jats nikx me'etsenë kaywyët'äy Abraham, Isaac me'et Jacob, ma'am oyatan jam tsa'apotm. ¹²Jats yekjkutu'ukpë yu'unk tē'ēj nike ja yekjkuyupënyëtë ako'otx atupyë, ma'an nikx yaje jëyen yaxën jats natyëtsëyë. ¹³Jesús nēmjäy niwintsën (centurion): ¡Tuyo'oy! Na tsom tē xteyawa, natsë tyunët mits kēxm. Jats tyumpë jots tsyo'okj jättyë. ¹⁴Ku Jesús yja'aty Pedro tye'ekjkentu'um, jots tixa Pedro myetjta'akj mya'ay yë'ënoky. ¹⁵Jesús to'onjay kyë, jats jetyä jēmpa'am mya'astu'utë. Nits jots pyutëkj jats kyä'äky tyo'okx myoyë. ¹⁶Ku ity yu'uxëy, Jesús ja'ay tya'anekxatëtä nimaynyëx ma'aty yity kyä'oywyë wentunëp. Jots kaopyyö tyekpitsëm tu'ukj ayu'ukj kexm, jats nitukëyë tyekjtsokjkëx ma'aty pëkëpj. ¹⁷Nats ë ixa jots kyuytyünyë tsom yite tē yean Isaías, ja aka'apxpë, wyan'oky: "ja ke'em jenen pa'am tet pako'onýë jats patsëmtë ënen ato'onën." ¹⁸Ku Jesús tix kawinëmpyë já'äy nyiwititye jats pawa'an jats nyekxtet Galilea mya'axnyëwa'am. ¹⁹Nits tu'ukj a'aywya (escriba) nyiata jats nyemxë. "yekjixpëkpë, pa nekxpë ëts mits pën ma mits nykx. ²⁰Jesús yatso'ompitë: yë waxtë myet yetë tsyënë tya'akj, jats jo'on maty tsa'apwinyee jamyë pyëan, jats yaytyekj junky kē tyt mētä ma kyuwakj pë'ëmt. ²¹Atu'ukj tyumpë nyemyë: "wintsën, nikx ëts awin nte'ety nitäjä. ²²Jesús jots nyëmxë; "patso'onkj ëts, jats mastutj wan ye'e okjpëtekj kēm nitajate jyokpë. ²³Ku Jesús jots tyekë barco jotm, tyumpë tekj jots pyatekjatyete jam. ²⁴Jats jots pyutekj tu'uk; mē'ënäx po'ome'et tuu ma'axn'ëjotm jats ity barco jotm ne'e te yayoyekyexnë. Jatsë Jesús ma'apë ja yity. ²⁵Tyumpë tekj yanekxtëtë jats yekjniwiatë, nyemokxë: yëkmëtakj ëts, wintsën, ¡okj kexwanëpj ets! ²⁶Jesús nyëxëtë: ¿Tikex mits tsekëtë, mitste amu'uks aawan? Nits jatya pyutëkj jats twinkapxpety po'o me'et ma'axnye'e. Nits ots yateyë tukeyë. ²⁷Ya'aytye'ekj já'äy ate'ey ajata tya'anta jats nawyanate: ¿Pën yaytyekj já'äy yati, ku po'ojme'et maxnyë'e myumatoya?. ²⁸Ku Jesús te yity ya'atj atu'ukj pa'am jats Gadarenos kyapjoty yity, nimä'äks yaytyekjä'äy ma'aty yity wentu'unëp kyäoywyë jots me'etnawatyatë. Jam jayity pyitsemte kawisanta jats kaoyja'aynyëxja yity, nats ja yity nipën tuyoywya jam kyanaxt. ²⁹Nits yaxkëktë jats wyanta: ¿Ti ëts mits ta muyoj, Dios unkj? ¿Jatex niminy jats ets xmutsipëtj kána'am jana tapa'aty? ³⁰Nits yity nimaynyex kutx yëkxanaxtë jakämjawa. ³¹Ja kya oywya yity Jesús mukaxatetstë ne'emoke: "Pen mits ëts jakam xpëktakpë, pakex ets ma'am ixim nimay kutx. ³²Jesús nyemxëtë: ¡Nekxtë! jats kyäoywyë pyitsemte jats tatekjetye kutx. Nits jots, nitukeye kutx, nyë'ëputpetkëxtë jats nitukeye nye'eokpatkëxtë ma'axnye'eotm. ³³Ja ya'aytyekj atye maáty tse'em ye'ekjekxoktë kutx kyektakoykjëxtë. Kots jots kyaptekjketë, tukeye jots matyaktë, tso'om te yÄtyëte yaytyekjatýë ma'aty tsemyë wantunëpj kyäoywyë. ³⁴Nits jots tukeye käpj wyincuminatye Jesús. Ku jots ixte, jots munukxtakta jats nikäktj kapj.

Chapter 9

¹Jesus tyëjk ëëy barco jotm, ätum äjny nyäxy nits y'äyty kiyäjpjotm. ²Nits yëktä'änëkx'ëëy, nits Jesus ojts tnëjmë xuxyä'äytyëjk: u'unk kati tij xkunmäy, tējmtäko'ony yëkmakxtukëxnë. ³Nits ojts jäywyëtëjk (escribas) nyäyanyéyë yë'ëyä'äytyëjk jä'äy käpxtäkoywyë. ⁴Jesús ojts y'ixyë wyinmä'äny nits nyëmxë ¿Tikëx kuka'oy m'ämjotm winmäytyë? ⁵¿Käja'a tsxyxë nëmjäyën tējmtä'äkoony yëkmakxtukexy kunäynyäy në jmjäyën tenkyukë jats myooty. ⁶Jats miits x'ixëtët kuyä'äytyëjk uunk jam kutujk tmëtë yäjnäxtëjxy jats takoony tmaxxtukt nits tnëjmjä'äy xuxjä'äy, tenkyukë konjeek mäwajt nëkxnë mtëkentum. ⁷Yä'äy tyëjk tyenkyuk'ëëy nits nyëkxnë tyëkentum. ⁸Ku ojts kawinëmpyë jääy näj t'ixy ätëy äjät ojts tyänkëxtë nits ojts täxontä'äktë Dios kunäj te jä'äy tkutujk mo'oy. ⁹Ku Jesús y'ijty jam nyäxy, nits ojts t'ixy tuuk yä'äytyëjk Mateo jam y'ijty xyënë maj nipëktäjk, nits tnëjmjääy: päts'o'onk ëts. Nits tyenkyuk'ëëy jats tpänikxy. ¹⁰Ku Jesús tēkentum kyäy'ixtääky nits jam yjatë nipëkptëjk takoywyëtëjk nits tmët'aux'etyë Jesús mē ēt tyumpëtëjk. ¹¹Ku ojts ixpëkytyëjk (fariseos) naj t'ixy nits yëknëjmjääy tyumpëtëjk (discipulos), ¿tikex kumyëk'ixpëkpë tmët'a'uxë nipëkpë tējk mēēt takoywyëjä'äy? ¹²Ku Jesús näj tmäto'oy nits näj wyä'äny: jä'äy mati mēk mājāwnyikëx itp katsa a tso'y'ewyë tsooktë mati pä'am jääy jatsaa tuuk tsyokypy. ¹³Miits yä'ät jyexë mnijāw'etyëp tsoyë t'ayujkë: pä'äyowë ëts jayë ntsokypy ka'a wintsëjkën. Èts katë niminy tētyumpë nwätso'ot jats twinmäyëmpit takoywyë jä'äytyë ëts tējniminy. ¹⁴Nits Juan tyumpëtëjk y'änëkx'äjtëtë nits nyëmxëtë ¿tikëx ku ëëts n'äyujë y'itë näynayäjmë ixpëkytëjk jats mits mtumpëtëjk ka (discipulos) y'äyujëtë? ¹⁵Jesús nyëmxë: ¿Päjt äjtëpjanäj mati yëkwätsoytë ämatask ewyëntuuy jats tikumyäjtë tyäjt kunäy jam amatsk ewyë tmëtë nikx xë'ewtpäaty mäyä'äytyëjk mati ämatask eepy wyänë kyäokpën itnët nits nikx y'ëyujëtë. ¹⁶Nipën jääy nämwit äka'apk tkätāmuxuyët wittuk kunaj t'jatu'unt nikx ja nämwit tyëkëtsätëtsx wittuk. ¹⁷Näynyäjmë jä'äy ka'atsa t'ätamët nämpä'äknëj pojutsjotyp mati tyuknë kunäj tjatu'unt nikxja po'oj kēëtsx nämpä'äknëj pojutsjotyp mati tyuknë kunäj tjatu'unt nikxja po'oj kēëtsx nikxja'a pä'äknëj tyamwäxxtiëjky najts nikx pojtuujts wyintäkoy. Ku mitsa x'ätamët näm pä'äknëj näm pä'äknëj näm po'oj tutsjotyp itpëtsajeky. ¹⁸Näyjam Jesus y'ijty näj tnëjmë nits käjp wintuwëjk'ewyë myiiny nits winkuxtan'äjtë nyëmxë, oknëm ëtsë nëëx min mits kënixäj nitsxë'ëjukyë. ¹⁹Nits Jesús tyenkyuk'ëëy nits pyänëkxë mē'ēt tyumpëtëjk (discipulos). ²⁰Jets tuukj toxytyëjk mat, makëtskj jumëtj ity taxnëxë miëtj, jets tpamiiny ix okj Jesús nits kiukwopj paa ton ja'ayi. ²¹Je kuna wiënë tē winmay kēm: ku jakj jëyë ats witj ntonmatsët, tsookpj äts. ²²Jesús wiakëmpity jëts iaxtu'ukj nits nyëmx, nëëx ket, x'ukumaynyët, "tē mjëntxawën mikj tsokyë" jets toxtiëjk jëtyi txooky. ²³Ke Jesús jiaty Judios wintuweekj eewyë tyëkëtum nits t'ix mati w'ity tsapkëpy xuxtëp jets may jiaj mati ity nēmtpë. ²⁴Jëts jë t'nëmjaay "nekxnëtë ke ye kiix ioky maapyë jëyë nits jëyë ots nyixiky taxiytë. ²⁵Kots mayjiaj ots xikëxpitsëmkekx tēkwiny nits tiëkj aty tikypy jëts tmatx kye kex nits kiix piutëkyj. ²⁶Jets yaatj matyaky ots yiknijawëtiay tukëyë jem itjotm. ²⁷Ku yty Jesús jem nyex, jets nimets yaaytiëkj mati winmatj pianëkxtë ix okj nits kiapxkëkjotj nits wiantë "iDavid iunky paayookj ääts! ²⁸Ku Jesús ots jiaty tēkëntuuy nits winmat jaay ots nyiminyëtë Jesús tnëmjay "¿mtëy jia w'ity eepy miits jets ntumpj äts yaatj? nits iatsoompitjët "ntëyjiaweejpj ääts wintsën." ²⁹Nits Jesús taxapëtjaay jë wiin nits tnëmjaay "wën na tuny ma miits ntsom miits mjëntxawën, ³⁰nits ots jëty winixwëkx, nits Jesús mäk ëmpy tpawany ixtë nits nipän t'kanijawët yaat. ³¹Jets ku jë yaaytiëkjaay nyëkxnëtë nits tukeye tmatyakmakxkëx jëm itjotm. ³²Kots je nimëtsk yaytiëkjaay jem ity txonëtë, nits tanimintë Jesús tiik yaytiëkj mati uumj mati jem mäkuuy tatsënayëp. ³³Ku je makuuy yik kexpitsëemyje nikexm nits uum jaay ots kiapxpeky. Nits may jaay atëy ajatj ots tatant nits wiant: "nijunë yat jëknyë na kiayik ix ya Israel." ³⁴Nits ixpeky tiekj (fariseo) wiantë "mäkuuy wintsenkexm yë mäkuuy tkëxpitsëm. ³⁵Nits Jesús ots táyoy tukeye makapj mēëtj tukeye mutsk kapj, nits yik ixpakatëttx majëm yoymiuktajk, t'nikëpx t'nimatiaky oymiatyaky mati mä'ätën jets tyiktsoktay tukeye anën päkën pön winaa kj pëtj jë pamj. ³⁶Ko je tix may jiaj nits ots t'ayowë ix, ku ity winmayiokt, ke jiotkukëtë najë ity ntsom nipëttx (oveja) iixpë kiapenity. ³⁷Nits tnëmjaay tiumpëtëjk: tiey atp ku maynyëx jë tēm jiti yik päkj mukwanpj, nits tumpëtëkj niwënë. ³⁸Jekexts txëky nits xmunukxtaakt jë wintsën miti tiemj yikpökmukwamp, nits wën t'jak pakëx tiumpë tēkj maam jë tēëm mati yikpëkmukwamp.

Chapter 10

¹Jesús watso'oy jats tyëjkmuky nimääkmääkmääks tyumpëtejk jats ots kututj mo'oy jats kaoy pyo'o tyëjkitsemtët, jats naynya tyejktso'okj omatipamy'a jats omati pe'eka'an. ²Ya'at ja yity xëewetyepyë nimääkma'aks tyumpëtejk: mutu'ukj, Simón (ma'ati naynya ye'ekuxë'ëwepyë Pedro) jats yuty Andrés, Santiago, Zebedeo mya'ankj, jats yutx Juan; ³Felipe jats Bartolomé, Tomás jats Mateo ma'aty, yity tukëyë nyipëkpyë, Santiago Alfeo mya'ankj jats Tadeo, ⁴Simón ma'aty Zelote me'et Judas Iscariote, ma'aty yity këya'akwanëp. ⁵Na nimä'äkma'aks Jesús pakex. Ta'awa'any jats ne'en jäy: katy omyajä mnekxtë ma'am ka Judios yukyete (Gentiles) jats katy omyajä käpjtejkete ma'am ye'ete Samaritanos. ⁶Ma'am mitstë, anëksjätë ma'am nipä'atx (Borrego) të tyakoynate ja Israel tyëjke'entum; ⁷ku miits wyänë nëxtë, naxkapxa'atë jats wantat: ja oyatan ma'aty tsapjotm te wyinhonyë. ⁸Yëëkj tso'oktë pa'amjääy, yëëkj jukypyekte okpë, ye'ëkj wa'atse ma'aty pa'am pu'uts myäät, jats ka'aps pitsemtë kyäoywyë. Nayä'ä miitstë xkuentapëktë, nayää tse xmotta'at. ⁹Katy xkupëëktë tso'on pu'ux ma'aty me'eny yoyepy (oro), jats ja'am të'ëxpë pu'ux (plata) niomyatypu'ux jats me'eny yako'on atjotpye xpe'emtät. ¹⁰Katy xu'um xpatse'emtë kum nëhxwa'ante jakäm, nim tsawix tsjama'an nim këëkj, nim tääkji tikex ku kamtumpë pa'atata ja ka'ayän jekxën. ¹¹Jam omyajë me'ekapjotm ok mukskapjotm ma'am te'eketätj, ixtate jam ma'atywa'atja yakyëptëp, jats ta'an tatjam kunem nëkxkëxnatät. ¹²Ku miits wyänë tëjkoyktänem tikpjë, haxpokxtë. ¹³Pën pa'atata ja të'ëkj, ma'ajtu'utj jats mits okjhukatj tyanaxkitaaketat ja; pën kä ja tëëkj pya'atatyë ye'ekjata jats mits okuatj awinpitatatate. ¹⁴ëte ma'aty miits kakuentapejkëtap ok kamato'ot ma'aw ayu'ukj, ku jam tsonatat ja te'ejkentu'uy ok ja käpj, wixittë na'axjokj ma'aty te'ekykyexm. Tikex tëyatam ëts miits nëmë ku xëen pa'aty ma'am teytyu'un ja tsyätxayo'on wanë yayo'on nyä'äx ye'e Sodoma me'et Gomorra jats me'et ma'aty më käpj. ¹⁶Axtu'ujktë, nä ëts miits pakëx tso'om nipët (Ovejas) tsu'utspë uk yakuukjpyë, nats a'ixite ts'om tsä'ante jats tu'uta'akj tso'on pakj. ¹⁷Nixitatë me'et jä'äy! Tikex ku jääywjinkupyë nikx ye'ekjkeyaktat, jats yoymyuktakjotpyë nyëkjwoptat. ¹⁸Yee'ekj ta anëxa'atët kutu'ukjpë tëëkj jats wintsentëjk ëts kexm, tso'om matyë'akj jats ë kemta jats ma'aty kä Judios. (Gentiles) ¹⁹Kum yë'ëkjkyëktat, ka'aty wixma'ayoktë tsowa'antat miits ka'px, tiket tsoom mits wa'antj ja'atya ja yëëkjtanixë'etat. ²⁰Tikex ku ke ja mitstë ma'aty ka'apx nantäp, waje te'ety wyatso'o ma'aty kapx mits kexm. ²¹Tu'ukj jä'äy myukukj këyakt ojkenäm, jats nite'ety ja ju'unkj, jats ju'untëjktë niwutektetj tyë'ety jatsä tyëkuktat. ²²Tukëyë miits mkäyëktä oyixtët ëts nxëëkëxm pëmpënts nikx tëy tpänikx ojkenäm jaats nikx myätä'äky. ²³Kuyäjkäjpjo'ojty myëkmutsipët kaktsooktets mati käjp mijäwinkoneepy: tyëyajt ëts miits nëjmë kanëm wyänë yäajtyëjk unuk hixkätänäxkextët mëjkäjp Israel. ²⁴Tuukë tumpë (discipulo) kaja'a nyimëjë mati yëk'ixpëjkëp, muuntssë ka'aja'a twinaxy wyintsën. ²⁵Wänë tumpë tjämjäwë kunaj y'äyët tso'om yëk'ixpëkpë, jats muuntssë näj tso'om wyintsën pën yë tëj tkuxëtewë mëjkuujy nyiwintsën mati kutëjk eepy tsonaj tkänëjmët mati kutej'etyëp. ²⁶Kati mitsa'a xtsëkëtë nitij ja kyäti ity mati ayutxs itp jats nijunë kyänikajxëëkt, mati ayuutsy itp jats nijunë kyäyëk ixt. ²⁷Ts ëts nwäant äk otsxëtuijy kapxnäxtë tsä'ä xë'äjäk'ätuijy mati ikyën matoop mtätsk äjy nikäpxnimätyä'äk 'tsa'a teknikexpy. ²⁸Katij mitsa'a xtsëkëtë mati yëk 'okypy nikëjx, jats ka'atsa'a tyëk ooky jäwën ja miits mtsëkëp mati yëkutäko'oypy jäwën më'ët nikëjx jap ayotäjk jotypy. ²⁹Kamtsa yëkto'oky mukxku'uk jakwanë meenkyëxm, oyëmja y'anäjë, nitukën kyänä xkitä'äky näxkëjxy jats ku tyeety kyäniyäw'atyë. ³⁰Näy nyäj miitsë wä'äy mati mkuwäxexpy itp matsxoy tsay'ity. ³¹Katij m'ätsëëk'atyëtë, kumiits mtsowätnäxp kë nimäy nimäynyaxä, mukxku'uk. ³²Akëx, pëmpënts ëts xnikäpxp yääytyëjk jääy wyinkujky nikapxts ëtsanäjnyäj nte'ety wyinkukm mati jam tsäpjtötm. ³³Pëm pënts ëts xku'ëëmp yääy tyëjk jääy wyinkujky nikxts ëtsë näynjäy nku'ëëny nte ety wyinkukm mati jam tsäpjtötm. ³⁴Katij winmätyë jats jotkujk'ajt ëts tëj nnumin yäj näxkëjxy, ka'a ëts tëj miny jats jotkuj äjt nyëkjajët. Jats ëts tëj nyëkminy tsuujk mati ätsow ëjp'eepy. ³⁵Yääy tyëjk jä'äy tmänätsxiptunët tyeety, nitä'äk nyëëx tsxiptunët jats xakxyunk tmëtnä tsxiptunët xyakxtä'äk. ³⁶Jats yääytyëjk jä'äy myitkutëjk eepy jam tsa tmë it myutsip. ³⁷Pën jam nitukën mati tye'ety tsxek ypy jats ka'a ëts katsaa pyä'ät atyë mati ëts këxm. ³⁸Pëm pënts tsxokypy nyë'ëx mët myäjk jats ka'a ëts katsa'a pyä'ät atyë mati ëts këxm. ³⁹Pëm pën cruz kyäpäkëypy jats ëts jexyë xpäminy katsa'a pyä'ät atyë mati ëts këxm. Pëm pën yäjuky'ajt pyatypy; täkoypy tsa'a pëm pënts ëts këxm jyuk äjt täkoypy, pyätpsa'a. ⁴⁰Pëm pënts miits mkuentëpëjk këtëp ëts tsa'a xkuentëpëkp pëm pënts ëts xkuentëpëkp jats wyänë kyentëpekyypj mati ëts tëj xpäkëxy. ⁴¹Pëm pënts äkäpxpëj kyuentëpekyypj ku ja'a y'äkäpxpë, äkäpxpë juuny tsänikxy tkentëpeky, pëmpënts, wä'äts tumpë yä'ätyëjk kuentëpekyypj näyja'a tëy tyunk nikx tkuentëpety. ⁴²Pëm pënts myoypy ëtsën n'unäjk unuk jak tuktsim xuxynyëj jats t'uukt, kuëts ja ntumpë. tyëy'ajt ëts miits nëjmë nipën kyätä'änt jämyujy.

Chapter 11

¹Ku Jesús ity të ta'awanxex jë nimalm"tsk tiumpëtëjk, nits txony jem jets nyikx yik ixpëkjepë kapxp matyakp jem mā kapjotm. ²Nits jëty ku Juan tmatoy jëpj puxtikypj ntsoom Cristo tyuny, nits tiumpëtëjk tapakëx këx. ³Jets tnëmjaay "¿mits je mate min wampj ok n'aixpj ääts jatuuk jaay?"⁴Jesús iatsooy nits nyëmxëtë: "Nekxt nits xwanëtët jë Juan mati m'ixtep jëts mati matotëpj. ⁵Ku yë miti kaixtep jets win'ixpëkj, jets ku miti pakmatj yoypyëkt, nits miti pauts Paam miëtj jets txookt, jëts miti nati miatopëkj, jets okjp jiukypiekt, jets ayoow jaay tkuënt pëkt je Dios ioy miatiakj. ⁶Nits kunukx mati tkapatp kitajën äts këxm. ⁷Kots yaat jaay niëkxnëtë tiuyoynyëtë, nits Jesús tniatiakj axay je Juan mam may jiaj: "¿Ti ots x'ixt jem nax wimpatëts atum-tuuk kepy miti pøjem pitjp po atëpj?"⁸Jäts ¿ti ku ots x'ixtë tuukj yaytiejkj mati amaay itj wiits? Tyëy atpj, ku jëtë miti wiit amaaytë niwintsën tyëkëntum tsjë txiänë. ⁹Jäts ¿ti ots xniwitsëmt jats x'ixt tuukj akapxp? na äts nwany nits nimänëx ni kënëm akapxp. ¹⁰Yatsje miti ots yik jaayë: Ixtë äts mpakexpy je kukexieepy mits mwinkuky, miti tikniöyëpj nëë tuu ma miitst. ¹¹Teyiatp äts nwany miti të totiëjkj këxm kiëxjëky nipën kiaity nimä ma yë Juan el Bautista. Jets nainamë je jaay mit kë nënj yiktunkj jem mam tsapwinj mië atën mimä tsje jem, nikë Juan. ¹²Jëts jë xëëw ma Juan Bautista nits ixam mā atën mititsapjotm t'ayoy jë tsiptunën jëts tsiptumpëtëjk tpëktë akuwanë. ¹³Kuyë akapxp tëëkj matyë kutuukj jëyë t'akapxity jets jiaty ma Juan. ¹⁴Kots miits xkuntëpëkwany yatj je Elias mati ity minwamj. ¹⁵Mati jem tiamatöjen jëts tamatotj wents tmatoy. ¹⁶¿Ntso äts ntamu aixmukëtj yaat naskëxepy tëëkj? na yë nixkëm wnakj tëëkj kiuyetë mayjiotpy jëts txënëtë jëts nyawiatsoyëtë tuuk ja tuukj. ¹⁷Nits wiantë ääts miits nja tsapkëpxuuxtë, nikë miits m'ëtst nits ku ääts yik ayoom nja atëtst nimkayaxtëts miits. ¹⁸Tikëx ku Juan kë miiny jëts tkayty tspkeeky jets t'uuktë paak nëë jëts jë wiant makuuy ye miëtj. ¹⁹Jëts jaytiëkj uunk miiny jets kiay jëts iuuky nits jë wiant: ¡Axtukt ye tuukj yaytiejk miti akaxnëx jets muukp jaay je miënamiajëp miti nipëkptëëkj mëëtj pokytiumpë tëëkj, jets wiijiatën tiëytiunyë tiunkj këxm. ²⁰Nits Jesús twmkapxtët axay jë mā kapj mait te makajë te wiënë tyiknikëx jëëky mia atën, tikëx ku kë iity winmayenpity²¹ ¡Ayoow mits corazin! ¡Ayoow mits Betsaida! tikëx ku ye tankj miti manëx mati te tiuny ma miits,jiëxë tiunjë maam Tiro mëëtj Sidon të yë jiexë winmayëmpity jëkny eewië jam jotypy. Jets jëkj wit jotypy.²²Jëts yikmatëpj tutakyat ma Tiro meet Sidon je xëëw ma tieytiunën nits ke ma miits. ²³Mits Capernaum ¿mteyjiaweepy jets mikmäpekaakjp tsapwinm? Kë, mits munekxt patkeepy okpë yayoon atupy ku jiëxë Sodoma ity tiunë mā ka jë mati tunë je ma mits na jie je jiexë ixam. ²⁴Na äts miits nëmë nits kë wiënë txuxë jë tiëxyunën ma Sodoma ke ma mits. ²⁵Nits jë jumët Jesús wiany : "äts mits nmäpäktekypy teety miti tsapwin mëët naxwin tniwintsën eepy, tikëx ku mits ots xyutx yat tukëy pön tijety ma yë wiytyë mëëtyë winjaw eepyë jëts të xtanijawë jëtë mitiwë të kia yik taawaritë, nixkëm unank unktë. ²⁶Na teety, je ku na mits ots oy x'ix x'axtuky. ²⁷Tukëyë pön tijety te ats niteety xta këtëtë tiay, niapen tkaixë jë lunk niteety jëyë nipënts niteety tkaixë iunki jëyë jets pön pön iunk tianiixëwiëmpy. ²⁸Nimintëkj äts tukeye miti tuntëpj ok miti ti tpatsëmtëp, nits äts pokxën nmotj. ²⁹Pakëyjëky äts nkukë, nits ni ixpëkj eeky äts tikëx kum yuy nyex äts nits oy jiaay nyiex äts n'aaw njootj, nits miits mjawën pokxën tpatëtë. ³⁰Ku ats nkukë ke txuxë nits axon miti äts nak piatsëmëpj.

Chapter 12

¹Ja tu'ujtxëen Jesús ity nyeéx naám nookj yekjnipyë ja maám ity poókxe'ensexéew. Tyumpëtejk yu'uoktëp ja yity nits ots twinukäxata pe'nx kyëxn mo'okj jats jtëkxtë. ²Ku xipä'äkytyëjk (fariseos) na ots ixtë, otsnëmjatë Jesús: "ixpyë, mits mtumpë tëjk ja tyuntäpy ma'aty ka pa'ata'atp ku'utukj kexm jats tu'untatj ma'am pokxe'en xë'en". ³Jesús ots nyemxe'e: "¿käma'am tse no'oky ixte ty ots tunta'aky David, ku yu'u pya'atë me'et ya'aytyëjkja'äytyë ma'aty ity myetj? ⁴¿Tsots ots jë tye'ekë Dios yënjokpyë tyëkjotypyë jats kä'äy kunu'ukx tsya'apjkä'äky, ma'aty ity ajapatatap jë yats nayna niyajapatatyemë jayity ma'aty mye'et, jats we ju yity jayë japatatatap mu'aty tē'ety nyiwintsentë (sacerdotes)? ⁵¿Kamams jä pj nook ixte kutu'ukjotypyë, kuma'am pokxe'en xë'en ja tē'ety nyiwintsentë (sacerdotes) tsa'aptikpyë kaoytyite po'okxe'en xë'en (sábado) jats kē tsë yëëkpo'okyx? ⁶Èts miits nëmjäpyë kē jājā tu'ukj ma'aty nimë kema'aty ma'am ya'a tsa'aptë'ëjk. ⁷Ku miits yëxa xniawatë tso yatj wyinpitsem: "èts atso'okpyë pa'ayo'on jats kä wintsekënjkets ju yexa xniwa'anpä'ate ma'aty nity po'oky kyamää. ⁸Jats yä'ätyëjkunkj yë wintsen ma'am pöökxe'ensexéew. ⁹Nits Jesús ja ots tsyo'onyë nits jots mëet tēkjë ma'am ja yo'oymyktë (sinagoga). ¹⁰Ja yity tu'ukj yä'äty'ejkjā'äy ma'aty te'etskyë. ¹¹Ja lxpä'äkytyëjktë (fariseos) ots tyëktëwtë Jesús, wya'anoky: "Oyjana jats nyëktsokën jā'äy ma'am pokxë'ensexé'en? Jats yëxa na taniwanpäte takonyë. ¹²Jesús nyëmxtë: "¿pën yä'ätyëjkjā'äytyë ja yexa ma'am mitstë, ku ja yexa tu'ukj me'ete nipa'atx (oveja) jats ja yexa nipa'atx (oveja) kyuna'ax ma'am kē'eknä'äx jutë ma po'okxë'ensexé'en, ka'ma'ams ja yexa määtx jats jäpj tju'utj? ¹³Nixë'en tsa ma'ate tsyo'owatj yä'ätyëjkjā'äy jats tu'ukj nipä'ätx? Natsë jats pa'atatap ja jats tuna'an oy ma'a pokxë'ensexéew. ¹⁴Nits Jesús nemja'ay yä'äty'ejkjā'äy: "xa'atë'ew". Jats xa'ate'ey nits pa'aty tso'oken, nayna tso'om atu'umanyë kyë. ¹⁵Jats xipä'ä kity ëjk (fariseos) pyitsentë jats kaoy nikapxmuktë. Ja yity ixtatyëp tyëjkatat jats tyëjkoktat. ¹⁶Ku Jesús na ots jtawä, oks yayam këkyë. Maynyäx ity jā'äy pyianykaa jats ja yity nitukëyë tyëktso'oky. ¹⁷Jesús jats pa'wa'anyë jats ke opyenë tokj tujk niaw enyetäte. ¹⁸Jatsë yexa tye'eyatpā ya'atyë tso'om ots ye'ekjnikapx aka'apë (profeta) Isaías kexm, wyan'oke. ¹⁹Axtuktë, ètsën tumpë ma'aty èts ten winko'onyë, ma'aty èts atso'okpyë, ma'aty na'awan tyatkutaknëxpyë. Jam èts wats po'o pëëkta'akdë ja kexm, jats ja nyikapxep nyimyatyakäpy teytyun ma'aty kä judíos (gentiles). ²⁰Ja kä ja tsiyptunt ni kya kãpxkäkt; nixka matojëtät yayu'ukj tu'apye. ²¹Kesa tatëjët ma'am te këpy tyëawenyë; nikutën ja ka yeëkpitstë ma'aty jam eyä ja jokmy kuna'an ja tyëkjpitstë teytyunën na'am määtake'an. ²²Jats ma'aty kä judíos (gentiles) nitxë nätë tēyawan xëëwkëxm. ²³Nits tu'ukj ma'aty u'um jats winma'at, ma'aty yity taitäp kyäowyë, yë'ëkj taniminyë Jesús. Ots tyëëjktso'oky jats ja ya'aytyëjkjā'äy tyëjka'apxpëky jats tyëjkwixwäx. ²⁴Tukeyë ja'atyë atë'ëy a jata ja yityë jats wyant: ¿We win yatj yä'ätyëjkjā'äy David junkj? ²⁵Kuts na ots xipä'äkytyëjk (fariseos) natowta tso tē tyunë ma'aty atā'äy ajata (milagro), wyante; ya'at yä'ätyëjkjā'äy kaxpiysenyë kyäoy wye mëkuy wyintsënkëxm. ²⁶Jats Jesús nyawepyë jayity tso wyin manytyë nits nëmjay: " Tukeyë nē'ätj ma'aty kewäx kukëxepyëtsë jats tukeyë kãpj ok tē'ëjk ma'aty kewäx këtj ju tyënätj. ²⁷Pën mëj kuujy yëkpitsempy mëjkuujy, kewakxy tsa ity këm, ¿tso ixë myëjajtën y'ittë? Ku èts kaowyë nkaxpitsemy mëjkuux xyeëwkëxm, (Belcebú) ¿pënkëxm miits mpäyo yhyëtëjk tkaxpitsemtë? jakëx ja'a wyanë miits mtëy tyumpë eepy (Jueces). ²⁸kuëts nkäxpitsemy kyäowyë Dios pioj këxm, tëtj Dios myëjajt y'ääjty ma miits. ²⁹¿Tso ixë tuuk jääy ntëkët maati mëknaxy (Fuerte) jats tmats këjxët mati jyäkyepy kujyawyin tkätsu'umte yääjtyëjk jääy mati mëknaxy? Nits tmaatskëjxët tukëyë mati tyëkjotypy. ³⁰Matiwë èts xkamët itp nmutsip ètsja'a. Mätiits èts xkätä mëtkonmukp yëkwëjwä kxkexpytsa'a. ³¹Atëx èts miits nëjmë, tukëy'e poky mëetë kãpxtākoyën yëktümakxtukpts'a yä'ätyëjkjā'äy, jats matii tmukäpxtākoypy wäatspooj nijunë kyaok yëmáxtuknë. ³²Tukëyë pën tmukä pxtākoypy yä'ätyëjk uunk yëkmakxtutkpts'a jats pëm pën myukäpxtākoypy wäats poj katsa'a yëkmakxtuut net ni yanäxwiiny nits näj nyäj mati mimp kitäkp. ³³Pen jam tukë ujts mati oy jats oy tyënët, pën jam tukë ujts mati kaaj jats kaoy tyëmët ju ku tyëmet këxm yek ixë ja ujts. ³⁴Miitstë tsä'äny nyäskaxë kum käoyjyätë tso ixë mitsë xkãpxtët mati oy? mati miits mäm jotmmkojnëkypy jääts miits m'äwä'äm mkãpxpy. ³⁵Yä'äy tyëjk mati oyjyā'äy ma'oy y'am jotm yëkitypy jats jyutypy mati oy jats yä'äy tyëjk mati käoy'ajy mati kaoy yäm jotm yëkitypy jatsa'a y'utypy mati käoy. ³⁶Xyäm èts miits nëjme kunixy xëew tpääty jats yëktëtyuunt nitnëmns nikxy jā'äy tkëya'kj tsatëj nikej ayuujk kyäpxwintewtë. ³⁷Tso miitstëj mkãpxtë m'äyujkëxm nikx tsa'a m'äyuj këxm wäats jätë, näy ja'a miits m'ayuujk këxm nikx mjääty äyo'onjotypy. ³⁸Nits nitukën jäywyë tējk mëëtixpeky tyëjk t'ätsotëj, Jesús jats tnëjmjatyë: yëk xipëkpë xipäjt èets n'xaampy mati mits këxm. ³⁹Nits Jesús y'ätsojempijtë nyëm'okxëtë. Miits kaoyjyā'äy nyäska'axë ka'otyumpë yë'ëtsa'a ixtatyëp xipajt.nitij xipajt kyayëkmotët matii jayë yëkmotep xipajt tsaj xipajt kyayëk motët jayë yëkmotep xipajt tsoj Jonas mati äkãpxpë y'ijty tump. ⁴⁰Näj tso'om ojts Jonas tuwëëk xëëw atuwëëk tsuj y'ijty mëj äkx teety mya'ts jotm. Näy nyäjtja'a yä'ätyëjk u'unx y'ittëj tuwëëk xëëw jätu wëëk tsu'uj naxkëjxy y'am jotm. ⁴¹kunixx tētyuun tpääty Ninive nikx yä'ätyëjk jääy pyutëëktë jats jääy mati nyaskajxë yätë ètsxy tēj nikx tsokätunk yëk ixtë. Tikë kujwyinmäyëmpitjaa ku Jonas ojts kyä'ämäy ixtë jayäj nituken nimëj nikaa Jonas. Ixtë Jonas kaja'a tnäspätë mati yäj ixyam. ⁴²Kunixx tēy tyunn tyunyë nikx ja'a toxyëjk

nywintäj meēt yäy tyëjk jäy nyäskaxë pyutëëktë nits nikxmtëy tyunyë nits oken ammyëk'atyë.⁴³ Kutuuk yäytyëjk jäy nyikëxm pitsëmy tu'uk ka'oy pyoj jats umyajë tēëts näxkëjxy wyitity jats tixtä'äy mäpyuokxt jats nikatsa tpä'äty.⁴⁴ Nits ya'any wimpitp ëts jyäwë jatukyäjë ntëkëntum ma ëts tēj mpitsemy. Kutēj wyanë wyimpity jats tpäatyë tēj tējyëkpeety jats tej tukëyë yëkxon yëk'oyëkyexy.⁴⁵ Nits pyitsemy jats t'is ixtä'äy janiwixtyk kaoy pioj mati axëëkpnaxy jäy etyëp najts jam nyëkxkëxtë tsénawyë. Nits yäytyëjk juki ajt kyukëx eenye äxëëkpnaxy.⁴⁶ Näy nyajmë jukyëwyë tējktēj mati kaoy. Näyjam y'ijty Jesus tmëtnäkyapxyë nimäyjjxäy jats tyäak meēt y'utsx tyëjk jap y'ijty tēkwimpy ixtayëtë jats myukäpxwänyë.⁴⁷ Jam nitukën nyëmxë ix, mits mtäak meēt m'utsxtyëjk jap xip tēkwimpy ixtayëtë jats mukäpxwänyë.⁴⁸ Nits Jesus t'atsoëmpijty mati näj nëmxë ¿Pen ëts ntä'äk eepy? ¿pën ëts n'utsx eepy? ⁴⁹Nits ojts xyätëy jats nito'on ëy tyumpëtëjk nits wyä'äny: jixtë xyajëtsëntäak meēt ëtsën n'utsxy! ⁵⁰Pëm pën ëtsënteety mati tsap jotm tsojkën tyuujn ja'apy jats ëts n'utsxy'eepyë ntsëieepy jats ntaak eepyëj.

Chapter 13

¹Ja xē'ēw Jesús ots tējkwinkepy pyitsemýē jats määxnye'e wa'ay tsýēna'ay. ²Kawinempýe já'äy tyamukētē nyíwitivity, nats ots tyējkjē barco jotm jats jam tsýēna'ay. Tuyēyē hawinempýē já'äy tyēnētye puna'axkex. ³Nits ots Jesús kawirempýe tamukapx matya kjkýexm (parábola) ot nemē: Naja tu'ukj ka'amtumpe tso'on nýpe. ⁴Kuity jam nyipyē, jam te'emtē ma'aty jut tuwa'am

⁵Jats winky te'emtē nyaxkitaky tsa'okm, ma'am ku ty ity may nya'ax. Jatyē ots nyu'ux ku ity teya kēkē na'ax. ⁶Kuts xē'ēw pyitsemýē, ots nyikx te ku nity ity ya'ats, jats tyetskextē. ⁷Jäms tē'ēm ma'aty kupj aku'ukpyē jat. Kuts hupj yo'onte jots nyionxepkēxyetē. ⁸Jäms te'emty ma'aty naxkitakj ok nyaxy kex jats ots tyemē, jan ma'aty tu'ukipx, jam, ma'aty iipxma'akja. ⁹Opyenē pēn pēn jam tyamato'an, mastutjtē wan ja matowta. ¹⁰Tyumpētē'ējk myintē jats nēmjatyē Jesús : "¿Tikex na xmuka'apx ma'ay ja'ay tum matyeakj (parábolos) kexn?" ¹¹Jesús yatsoēmpitē jats etē nemjāy: "mitste teja yē'ēkjtamutso'oktē jats nu xwinawatat amä'äx me'eatan ma'aty jam tsapjotm, jats ye'ete ke tsýē yekjmotē. ¹²Tikex ku poyenē ma'aty nye'et, ye'ēkjnoyatetspētsē, jats ē me'etāt ma'aty tsow kexam. Jats opyene ma'aty kyame'et, ye'ekj pekep j ja ma'aty yame'et. ¹³Nats ē ots mukkapx etē tum matye'akj (parábolos) kexm, oyēm yē ta'axtukte, ye'ete teyatam ká tsýē yixtē. Oyam tsýē yamutowta, teyatam kētsē myatowta, jats nikē twinawamē. ¹⁴Ku yetē tso te takápx Isaías tenē ja kyuytyunyē, tsam yä'ānye: ku wyenē matoy, matopstsē, jats mits nikems tsē xwinanat; ku ja artuky, mixpā tsē. jats niune ja xkaawa'at. ¹⁵Tikex ku ya'at ka'apj ya'awyot na ye'e te wyinpitnē na'at, jats tyamatojān jemtxa'a ta'amatot, jats yefē teyē wyinpitnsētē, natsē ka wyintokjtaixnate, jats naynya tya'aks ta'amatot, okj winawatj yum yotj kexm, natsē yexa atu'ukya ē ēts xniwinpīty, jats ēts yexa nyekjtsō'oky. ¹⁶Jats kunu'ukxtsē wyintē, tikex ku yixtē, jats tya'atks, ku myatowta. ¹⁷Teyatam ēts miits nemē ku nima'ay aka'apxpē jats watjtumpē yä'ätyēējkj ots ja tso'okte taixwa'anta ma'aty mits mixp ketsē ots ixtē. Ots jatso'okte tamatowantā ma'aty mits ixa'am ma'atopyē, jats ke ots matowta. ¹⁸Matowtā tsýēt ja kamtumpē myatya'akj (parábola). ¹⁹Ku opyenē ma'atoy awáyu'ukj ma'aty mēat (reino) jats ká winawa nits kyäoywyē jats pēky ma'aty te yayekjnipy yamyotm. Yatsē tēnt ma'aty ots ye'ekjnipyē tu wa'ay. ²⁰Jats ma'aty ots yekjnipyē tsa'a otyē jatsē ma'aty myatopyē awayu'ukj jats kuentapēky jatye xo'ontakp. ²¹Ma'aty ke'em ya'ats yakame'et jats yaixyity wānē. Ku pyutekyē ayo'ony jats ye'ekjtatsiptu'uny awayu'ukj, jatya tsē kukāmkehýē. ²²Jats ma'aty jots nyeknipy kupj aku'ukpyē, yatsē ma'aty mya'atopyē awayu'ukj, jats ma'aty ya ixitan nuxwinex jats tukeyē ma'aty yēkjuayoēpyē ma'akjatan kexm ye'etsa a'aw ayu'ukj yekj okpyē, jats ka ti tiemtōkmē'ētjēnyē. ²³Jats ma'aty oy nyaxkex ots yekjnipyē, jatsē ma'aty myatopyē awayu'ukj jats twinawē. Yatsē ma'aty teyatam temepýē jats tniptē; jam ma'aty tu'ukjmuko'opx ya'a tso'om yexa maynyex, jäms ma'aty tu'ukjkipx, jats ma'aty iipxma'ankj. ²⁴Jesús ots wyaanxata atu'ukj matye'akj (parabola). ots nyemxetē: ja meekj atj ma'aty tsapjotm naja tsom tu'ukj yä'ätyējkjā'äy ma'aty tetnipyē oy tyēmt kya'amjotm. ²⁵Ku ity japy já'äy myätē, myuampēkpē myi'in jats naynya ots nipye kaoy uts mo'ok aku'ukjm, nits ots nyikx. ²⁶Ku ja te'ent myux jats tyē'emje'y ma'aty te yēk nipyē, nits kaoy uts ots naynya kyäxjējk. ²⁷Ja kukam myunsē ots nyiminyē jats nyemxetē: wintsen ¿kāma'ams mits tex nipye oy tyēmt mkamjotm? ¿tso yixa jam mātē kaoy yuts? ²⁸Ja ots nyemxetē: tu'ukj mu'ampēkpē te na yate'etx. Jats myunsē nyemxetē: Nats; ¿tso'okpye jats ēts nēkxtē jats ēts nwiixt? ²⁹Kukam yatso'oy: 'Kā ku awyanē xawixjējk kaoy yuts tso'ts ku mo'okj me'et xwixjēkt. ³⁰Mastuut wen kipx t'yony koonēm miajaatj. Kots je jumätj ma wiēnē jiky konmukwanē ats nēmēpj je konmukpētēējkj: Jawiineē xikpitsēmktētē kaoywē uts nits x'atsumtakēxt tuuk atsumejiēty jets na tyoyty, konjektēts je trigo mam kionjēk taaky. ³¹Nits Jesús tanijawaty jatuuk ixpēētj: Nits wiāny yē mātēn mati tsapjotm na yē nixkēm nanx tēmtj ki tuukj yaatyējk jaay ots tpakony nits tniipy kiamjotm. ³²Yaat tēmtj yē tniplikēkiēxp ma tukēyē yē tēmtj. Jets ko yōōny jēēts jēny yompj maam je uts miti yiknipj j jardín. Jats mā uts jiatnē jats joon mintē jets nyapiēnēnyē jēm iakēxkēxm. ³³Nits Jesús wianxētē jatuukj ixpēētj. Je mātēn mati tsapjotm na je nixkēm levadura miti toxtiējkj ots tpakony. Nits tamuwook aty tūweekj kipx jē jetx koonēmj yeeky. ³⁴Tukēēyē yaatj Jesús ixpētēntkēxm twaanjaay jē mayjiay ku niti ixpētj nitso je tkanēmjaay. ³⁵Yaat tsē iity mitiw ots yik kep x akapxp kiēxm jets wiāny "Jats ats n'aaw n'ayuukj nkaxp ixpē tēnkēxm. Nits äts nikaxt tukeye mi yutx itp ku ye naxwinēt txontaky. ³⁶Nits Jesús tnikeye je may jiay nits tiējkj aty tikpy. Nits tiumpētēky nyminē jats nyēm x: "Kaxtējēēky ääts je ixpēētj mmiti kam meet kaoy iuts." ³⁷Jesús iatsooy nits wiāny: "Mati nyipyp oy tyēmth yaitiej k unkj tsje. ³⁸Je kam naxwinēt tsjē. Jēts oy tyēmtj Dios je iunkj tēējk. Jats kaoy iuts kiaoywiē tsjē iunk tēējk. ³⁹Yē kiaoywie miti tē tnipy mākuuy jē jats ma yikonmuknēt jētsjē maam naxwinētj jiupkēnētj, jats tēēm konmukpē tēējk jēēts Dios tiumpētēējk (ángeles). ⁴⁰Nainmā ku kaoy iuts wiēnē yik konmuknē nits tyoynyē jēēn jotyp, nats tiunēt ma jupkēxnēt yat naxwinj. ⁴¹Yaitiej k unkj tpakēxt je tiumpētēējk (ángeles) jats twimpiikēxt jem ma miātēn tukēyē miti tik je eepy poky, nits mēētj miti tetuntakt kaoy iatēn. ⁴²Nits jētē yik kuyuupē tiatēt horno jotyp maam jepj jēēn jepts yaxtēt nits niatēts jēyēt. ⁴³Nits jaay miti tē wiats tunt iajataakjt nixkēm xēēw ma jem Nitēēty miatēn. Pōn

pön jem tiamatojen mastuut wen tmatoy.⁴⁴ Jets y mä atën miti tsapjotm na je nixkëm tuuk meeny yutx kam jotyp. Jets tuuk yaytiëjk jaay tpaaty jets tyutskom. Jets jotkukj nyikx nits tokex tukëyë miti miëtj, nits je kam tjoy.⁴⁵ Jatuuk yajë je mä atën mati tsapjotm naje nixkëm tuukj jaay miti atookp, nits t'ixtay tëlxxp pux miti tsownëx. ⁴⁶Kots je tpaaty tuukj tekx pux mi tsownëx jets nyikx nits t'as tooktaay tukëyë miti jete miët, nits tjuy.⁴⁷ Jatukj yajë je tsapwin miatën najë nixkëm kaay xiumy miti yik ta akx matsp yik nëë yupëty, nits jepj tieke oypïënë pön jety jepj nëë jotyp. ⁴⁸Ko je iutx nits akxmataspj twitspitsëm nëë waam jets jem tmutsënë ixtaaktë nits twinkont miti tum oy, jets t'akonëtë iakonëny jotyp jets tukëyë miti katsowatp jets iixuptëp. ⁴⁹Nats wiënë ku naxwmet wien jiupkëx. Nits tiumpëtëjk (angeles) mint nits twawakxt kaoytumpëtëëjk ma je wats tumpëtëëjk. ⁵⁰Jëëts nikx yikuyupëkiex horno jotypy ma jepj jëën tioy majep jieyt jaxtët jets niatxets jëëyët. ⁵¹¿Te xwinjawekiëxtë yaatj tukëyë? Nits tiumpëtëjk iatsoy të. ⁵²Nits Jesús nywmxëtë naje tukeye jaywetejk (escribas) miti te wimpitne tumpëtëjk ma maatën mititsapjotm naje nixkem jaay miti kutëëjk tjekony mi tuk maje nyampë mam je puëktakyi. ⁵³Jets tiunë ko Jesús tmatiakëx yaat ixpëtj nits ots txonë jem. ⁵⁴Nits Jesús tiekj aty këm iitjotm nits tyik ixpëky jaay ma jëm yoymiuktakj na ots jiety je ku je atëy ajat ots tiant nits wiant: "¿Ma ye jaat yaytiejk tjuty wiyy iaten nits miti kamayem (milagro)? ⁵⁵¿Kemts yatj yaytiejk xëëwë t'mankë? ¿Kemts María taakj? ¿Nits iutxtiekj je Santiago, Jose, Simón, metj Judas? ⁵⁶¿Jets iutx kiix kemts je ya atem nme atyën na tsje? ¿Ma txë jaaytiëjk ixë tjuuty tukëyë yaat?"⁵⁷Nats je ity tka oy jiawëtë nits Jesús nyemxete: "Tuukj akapxp ke wintseäny tkamëtë, jëm këm kiapj këxm jets këm miukukj akukm. ⁵⁸Nits niti jëm tka yiknikëxjëëky miti kamayëm (milagro) jë këx ku kiatëy kiawëtë.

Chapter 14

¹Jä'ajty tuk tiempë ku Herodes el Tetrarca tnijaw ëëy ku Jesus jam ijty wyitity nits tnëjm jaay tyumpëtëjk. ²Nits tnëjm jaay tyumpëtëjk Juan el Bautista yä'ät yëtëj jukypeky okpëj äkukm akëxtsëj myëk'ajt tyëknikajxjëky. ³Herodes tēj ja'a ijty tmatsx Juan el Bautista, pujxtepx tatsu'umy jats puxtikypy tyëknikx, Herodías këxm, y'ajts Felipe tyoxtyëjk. ⁴Herodes nāj ijtytēj Juan el Bautista nyemyë, jats ka'a nāj pyät'atyë jats Herodías tmëtsënëkyöjmet. ⁵Herodes tij ja ijty ya'any jats tyëk'ookt kyäjpsts ojts tsëjkëkyo'jmë nām ijty jä'äy wyä'antēj jats matyäkpe (profeta) ja'a. ⁶Kut tpäjty xëëw māj Herodes y'jumë'jt txëtu'unt nits Herodías nyë'ëx nyäjx it kukm jamts ojts y'etsx nits ojts Herodes täjotkujtä'äky. ⁷Nits täwinwän ëëy mëknëjnjääy, jats myo'op ja'a tukëyë pëntij amatojöp. ⁸Ku ijty tēj tyäak pyäwänyë nits ki ixy wyä'äny yäj xyäkt tëxjio'jty Juan el Bautista kuwäjk. ⁹Ka'a ojts niwintsën tja'ok'oyjyaw'enyë ku ja'a yëk'amäto'oy ku têts ijty nāj tnëjnjanyë jats ja këxm näjnyäjme pën jaty ijty myët'aux'eepy akëxts nāj tñipäwäny. ¹⁰Ja tyumpë tpäkejxy nits Juan el Bautista puxtikypy ojts yëkyukpo'oty. ¹¹Nits Juan el Bautista kyuwäjk yëkmumejtsx tëxyjyotm, tiixtojxy yëkëmo'oy nits tyä'äk tä'änëkx 'ëëy. ¹²Nits tyumpëtëjk y'ätēj tyëkputëjkjatyë nyikëjx nits tñitäjëjatyë ku nāj tunkëxtēj nits nyëkxtēj nits twäjnjatyë Jesús. ¹³Ku Jesús yä'ät tmäto'oy nits jākam nikxy äpäk itjotm ku nimäy y'jääy yä'ät tmätooy nits käjpjo'ty pyätsojnë näjts teky jem pyanëkxëtë. ¹⁴Ku Jesús jäty mä'am jatēj jats nimäy nyaxy jääy yëk'ixpajty nits ojts yëk'äyow t'ixy nits pä'am jääy tyëktsojky. ¹⁵Ku ijty it kyotsëwyänë nits Jesús tyumpëtëjk y'änëkx'äjtë nits nyëmxe, winwäats it yäj jats tēj xëëw nyaxy päk axkëxnë nimäyjaäy jats nyëkxtmutsk käjp jotm jāmsts tjujtyët tij kyätytöp. ¹⁶Nits Jesús nyëmxe, kayë kyati'ityxyë nits nyëkxnëtët motë mitsë yëë tikyätytöp. ¹⁷Nits y'ätsojëtēj muwoxk ëëts jayë nmëtë tsäpka'aky jats jamätsk akx. ¹⁸Nits Jesús nyëmxe nëkx'iskontēj nits yäj xyäktët. ¹⁹Ojts Jesús pabaïn jääy niist mëjiött shenedt ats tkon muboshk shapkäj matshk aksh. Pi'at ish shapjöm ojts kunosh shap këk nits tätükëy tiumpëtëktmöy nits tiümtk taniibadë jääy. ²⁰Yënidukëyë ojts kiäydë küsh tükön mükt mädibë nï tain käyjtüjk mäk mähk kāk käytiük. ²¹Jä kiäydë nash muboshk mil yäjtiek abëk töshtiek mëjt ünäkj. ²²Adëstnë jä tün nits tiümpëtëk tiekj kiesht barco jötm tübëtk nieksh pä'm jääy tä päkash kësh pä'am. ²³Päkash kësh nümajjäy nits piët köpkëshp nüxtäjp kötz näxshüt nätiük. ²⁴Barco it mähsh nütküm äshpnäsh nëj mët pøj pitēj. ²⁵Mümak täshkpät jät tsuishit Jesús anekshëy yöb mähsh nübën këshm. ²⁶Ku tiümpëtëk ispät yöiy maish nübën këshm jädë shekökëst biänt paäjäy kiapsh käkt shëkëp. ²⁷Nits Jesús tmukäpsh jätie ets jää kädï mshek. ²⁸Ots Pedro tatsöy bïnshën mits jä päbäng etsh yit jats ëts nëksht ma mits nëj bïn këshm. ²⁹Jesús niembsht nämintshit nits Pedro pishëm barco jotm nits tänëkshëy yöb nëjbïn këshm nits jäak mäk Jesús. ³⁰Ots Pedro tish pøj ats shëgë nits iokkïn nits kiäsh pä't ots yä'n: bïnshen pütëk ëk ets. ³¹Jesús jätie shiätëy nits öts tmash Pedro bänë jäshiabën z'tikü ök kïn? ³²Nitxs Jesús mët Pedro jätty piät barco jöt jättyt pioj mojt. ³³Nits tiümpëtëk mëjpek täkië tiey akp mits Dios ün. ³⁴Kü nëbashtë nits jä't mä kääp tshëbë Genesaret. ³⁵Kü yäytiäyjaäy tishkapt jä Jesús ayüük kasx bäksxtë nitsx tekjät tükeyë mä'tive pëjädëp. ³⁶Nitsx jädë tmünüxtäktë jats tek jatk jäkjäyë biyt tönmashedë, shoktsja.

Chapter 15

¹Nits nituken Ixpekytyëjktëj (Fariseos) mëet jäwyëtëjk (Escribas) t'anëkx'etyë Jesús jam Jerusalén nits tnëjm jatyëj, ²¿Tikëx mtumtëjk ka'a näj tpantuntëj tsojm mäjätyëjk mkostumbrë tyëktuyo'oytyëj? jats yëtë ka'a kyëpujtë kuj y'äkäwyantë. ³Jesús y'atsojë nits nyëmxë ¿Tikëx miits mkostumbrë këxm xyëkutäkojëtej Dios pyäwä'än? ⁴Tikëx ku Dios wyä'äny wintsëkëtëj mteety mtä'äk pëmpën tyëety tyä'äk kyaotyitëp tyëy äjtëm ookp ja'a. ⁵Näj miits wä'äntëj pëmpën tyëety tyä'äk nyëjmja'apy mati putëjk'ëny ëts miits jyëxyë nmoytyëp Dios ëtsatëj ntamuyoxnëj nika'a yä'ät jääy tye'etye tyä'äk t'okwintsëjk'enyë. ⁶Miits mkostumbrë këxm Dios y'äw'äyuujk ka'a x'okyëktujn janyëjtëj. ⁷Miits katsotyumpë tëy äjtëm wyä'any Isaías kuj t'äkapxy tso'om miits m'jäyëtëj. ⁸Yä'ät jä'ätyë y'äw'akam ëtsëj jayë wintsëjkën xmo'oy jats jäkam tsë y'äwjtëtëj. ⁹Yëë nikoj y'jäyoymyuktëj (nyukxtäktëj y'ëwtëj) kunäj tjä'awätëj ixpëjkën, yääy tyëjk jääy pyäwään. ¹⁰Nits twätso'oy nimäyjaäy nits tnëjm ääy ämätowtëj nits xwin'äwët. ¹¹Kaja' jääy yëkwintakoyët mati y'äwäk'am tëjk eepy mati y'äwak'am pitsëmp ayuujk jatsëj jääy yëkwintakojëp. ¹²Nits Jesús tyumpëtëjk y'anëkx'äjtë jats nyëmxë ¿Tëj x'ixy ku y'ämpëktë të ixpeky tyëjktëj (Fariseos) ku yäät ayuujk tëj tmätowtëj. ¹³Jesús y'ätsojëtej nyëmxë oyëm ëts nteety mati tsäpjotm t'äkänipytëj tukëyë ujts wyixjëkptsä. ¹⁴Mujäkamka'aktëj yëj, wimpits jääy y'ëj wyintuwëjk etyëp kutum wimpiitsëj nyawyintuwëk atët nimatsk tsa nikx jut jotypy kuktsëtë. ¹⁵Pedro t'atso'ëmpijty Jesús wäjnaky ëëts yëkxon myätyaky tij janäj y'äyujk'eepy. ¹⁶Jesús nyëmxëj ¿näyjaäm miits näj m'itëj xkawinjäwënëmtëj? ¹⁷Kamts miits x'ixtëj kutij m'äwäk'am tyëkëtëj mjotm nyäxtëj jats letrina x'iskäxtëj. ¹⁸Mati äwäk'am yëkäpxp amjotm tsa tsoony ja'atsëj jääy yëkwintakojëp. ¹⁹Am jotm tsoony mati kaoy yëk 'äyokën ku amatsk jatyë näj yäätyëjk näj toxytëjktëj näj toxytëjk tuuk atu'uk tmëtëtittëj kaniyä'y'etyëp kyä'amëj'etyëp (adulterio). Mati kä'amatsk ëtyëp yëkuktukpë wyinkukm nits näjyë jayë tsëeny myuktëj (inmoralidad sexual, fornicación) majtsën y'ujtsën, niwämpatp winkäpxjäjx. ²⁰Yetsa'a jääy yëkwintakojëp, ka'aj'a yëkwintakoyë ku jakyëpuj kyätyët. ²¹Kü Jesús tkujakamkegmä jäötë jam nyikx makäp shëwë Tiro, Sidón. ²²Jats tük toshtyëk Cananea ots pishën nits ots kishp këyk nits yian päayöök ets mits binshën David iünk ëts nexsh wyantünë kiaöyp. ²³Jats Jesús kä tats'oy niitukäw jats tyumpëtëjk nümënëwë jats münüş tajk nëwmë wën tnüş nigö ish ök tshniämoik. ²⁴Jats Jesús ots iatsöy ëts kää ets pën nëjk tänikësh jää (ovejás) nüpäch mäwivë tiaköy kiësh Israel tiëk këntüm. ²⁵Nits jä winküminät winkushtänät jäätiekyëm nyts wyänokvinshën pütëk ëhkëts. ²⁶Ots tyätsöy nits yiaän känätpäty ünk unäk kiäyk mëpëkjäyën jats ükünk nyüpjäyën. ²⁷Nits jäiatsöy winshën tējyjemjä jats jää ükünk tkaymük shäpkäyk äpüşhk mädybë winshën kyäybyäk këshm künäshw. ²⁸Nits ots Jesús yätsöy otsh yian töyshtyëk mēnash mjānchiāwēn tūnēpjānā tsowinmäy otsh nieshx chiök jää hora. ²⁹Jesús tnikëj iit nits nish winkön mäk mähsh niëjk Galilea nits piët mushk köpkësh jäms chiënëist täyk. ³⁰Myuaby kön tēkakt nīmāy jāāy tēkmint mawyë kaöyyiöw, mäwiwe käishp mäwiwe kiëk kätyiw, mawiwëkayöywew nimäy mawywe pëjëwep täänëshwe Jesús tiëk kiëm nits tēkshök. ³¹Naïtt tiünë küyt mimäy niashë jääy ätëy ajätk tyändë kütish ümkīashp pēk māwy'wēpākmāt schiōkt jāts mawywe kāyōb yīōkjēkt jats win pīsh jāāy winishwāshtët nits jāwë tmēpēktäktë Israel Dios. ^{32,34}Jesús tmükäsh tyumpëtëjk jats tnëmjaäy ëtsyë nayöwishp nimäy jääy tēchë tübëk shëw xshēmēt shēnë kää tiyishëwe tii kyäwep kääch mpäkäsh wän ayüüg küch nämjäpākāst tūāmch nish müyjiāw. ³³Jāts tyumpëtëjk nīēmshē mampātn tshāpkāāk jāts jāā kiāydēt nīmāyi jāāy naxbynbatshatün iik tshōiyätt. Jesús ots yiaän ¿wināk tshpkāāk mits shēmēwe? Jäöwë yätshöwë vishtük tshāpkāāk jats mäyjiāwë äkshünk. ³⁵Nyts Jesús ots tpāwānyn nimäy jyjāāy jāts schyēnēdēt nāshkēsh. ³⁶Ots tkönshöy vishtük tshāpkāk jāts jābānë äksh ots yosküjüüp ots tmöy nits otsh tükbāsh nits tmöyy tyumpëtëjk nits jāāwë tāanibāt ey nymäy jääy. ³⁷Nits tükëy ots jääy kiäywe nits ots jyöwkywaktt nits jawe tkon müktë jää käytiük māwywenitän nits vishtük kääk tēkūtsht. ³⁸Jats mawywe käyt nymaktashk mit ytt yätyëk niky jakmachyoy töshtiëk mēwe unäk. ³⁹Nits Jesús tmēnāwiakx jää nymäy jaay nits nyikx wote jōtp Magdala iitt jōotm.

Chapter 16

¹Ixpe'ekytyektë (fariseos) me'et Saduceos jots yunekxatyetë nits yity ixwa'anta amoto'okta tu'ukj ixpët ma'aty tsa'apjotm. ²Jats ë jots tatso'ompity jats në'emja'ay: "Ku it yu'uxenyë, na mits wa'anta: po'ojekyyitwa'an tikex ku tsa'aps tsa'apwiin. ³Jats jokye mits wa'anta: kaoy xë'ëw xa'am yit wa'any, tikex ku tsa'apwi'in tsa'aps jë jats wintu'ukjnyëx mniawetyep mi'its tso yixa ixtät tsa'apwin, jats kets mits xwinmaypyitsemte tiempo yixpe'ety. ⁴Ye kaoy naxkiëxete jats kamato'owata yets yixtëtyep tu'uk ixpe'et, nitu'ukj txë ixpe'et kya yekjmo'ot, ye jeyä Jonás yixpe'et. Nits jots Jesús nikëky jats nyikx. ⁵Tyumpëtëkj jots myinte atu'ukjpa'am, jots tja'aytyakoytya pako'ontat tsaapka'aky. ⁶Jesús nyëmxatë: mato'okukëte jats nayixitatë tso Ixpe'ekytye'kj (Fariseos) me'et Saduceos kyaoyixpe'eke'en (levadura). ⁷Nits tyumpëtëkj wyinmayetittë jats nyawyanata; tikëx ku tsa'apka'aky ka pako'oniyantë. ⁸Aixyity ity Jesús yity nits wya'anyëi mi'its amutsk aja'awa'an, ¿Tiko mits xwinmayte tu'uk anitu'ukj ja'ats mnaye'enyëte tikex ku tsa'apka'aty te kapako'onyen? ⁹¿Kena'am mits xwinawate okj kë xokamyetsnatë ja muwo'oxk tsa'apka'aty jats ni mu'uwo'oxk mil ja jä'äy, jats winakj kakj ots xkonmu'uktë? ¹⁰Jats wixtu'ukj tsapjkaaky jats nima'aktaxk mil jä'äy, jats winu'akkakj ots konmukjkomatë? ¹¹¿Tso yixa mits xkawinawata jats kë ëts tsapjka'aky tiy? mato'o kukëtë jats naixyitetë tso Ixpe'ekytyëkj (Fariseos) me'et Saduceos kyaoyixpeke'en (levadura). ¹²Nits jots winawatë jats ke ja yity tiy jë ma'aty tsa'apka'aty yekjpe'emjapyë ja ity tyipye tso yixa nyaixitatat ja met Ixpe'ekytyëkj (Fariseos) me'et Saduceos kyaoyixpeke'en (levadura). ¹³Ku jots Jesús myin ma'am jam Cesarea de Filipo, jots tyumpëtëkj tyëkjtey, nemjäy: ¿Tso jä'äy ye'anye pën ya'aytye'ekjunkj yat? ¹⁴Nits jots wyante, "Nitu'uken wyant jats Juan el Bautista, jams wyantämë Elías, jats wyinkpë wyantämë Jeremías, ok nitu'uken ma'aty aka'apxtapj (profetas); ja ots nyemxetë. ¹⁵Tso ¿mits wante pën ets? ¹⁶Yatso'onpity, Simón Pedro wyanyë: mits ja Cristo, ja Dios unkj ma'aty jukyëpyë. ¹⁷Jesús yatso'ompity jats nyemxë: "kunu'uky mits, Simón Jonás junkj, tikex kuke nikex ni nepyë te mkatani'ixatyë ye'e te tani'ixatyë nte'ety ma'aty tsa'apjotm. ¹⁸Naynya ets mits xa'am nëmë mits Pedro, jats yat tsa'akex ëts tsa'aptëkj (Iglesia) nyekoyetj; ja oken (Hades) tyekatsumkj kë ja myumetakät. ¹⁹Ets mits nmo'opy ta'awa'ats ma'aty oyatän tsa'apjotm. Omyatiwa ma'aty ya naxwinkex mëwenpetypyë yëkj mëwen petpëtsë tsapjotm, jats omyatiwa ma'aty mukejapj naxwinkex naynya tse yekmukëjat tsa'apjotm. ²⁰Nits Jesús pawa'anyë tyumpëtëkj jats kë pë'ëntwa'natat jats ja Cristo. ²¹Nits ja tyempo jots Jesús nëm axaja tyumpëtëkj jats jam pyatatyë nyëkxtë Jerusalén, kawinempyë ayo'on tanaxt mejäytyekj kexm (ancianos) me'et e'etyniwiwintsen kye'exm jats a'awyatyëkj kexm (escribas), jats yo'oktë, nits atu'ukyaja yu'ukpyëkj kyutuwe'ekjxëw. ²²Nits Pedro jots ma'atx tu'um anyë jats mukapx, nëmjkë: yat wan yë jakam tity, wintsën, jats ka juna namjatj. ²³Jesús wyinpity jats Pedro nemjäy: "¡Mujakamkakj ëts, kyaoywija! We mits tu'ukj tsa'a ma'aty ëts taawoppuppyë, tikex kukë xixyity Dios tyunkj, ja mits mixpye ja'ay tyunkj. ²⁴Nits Jesús nemja'ay tyumpëtëkj: "Pën jam nituken ets xpatuyoywyanyë, këm ja nyakyuënëtj, pake'et Cruz jats ets xpatuyoytë. ²⁵Tikex ku pën kem jukyatan tayekjmëtakwant, takoyptsë, pën, pën yukyatän takoypye ets këxm, pyatpëtsë: ²⁶Tikex, ¿ti tyëkwant ja'ay oyëm tukeyë naxwin ta mumëtakj jats yukjya'atan tyakoytyë? ¿Ti ja tuukj jä'äy yukjyatj tyawinkupekjte? ²⁷Tikex ku ya'ay tyejk unkj nikx myin tyet yoyatän kexm me'et tyumpëtëkj (ángeles). Nits janikx ja'ay junyë mo'oy tso tu'ukj atu'ukj te tyuntë. ²⁸Teyatam miits nemë, jammiits nitukën ma'aty ya tänatyëpy, nijuna nikx okan ka ix kunam tixtät ya'aytyëkjunkj myint yoyatamjotm.

Chapter 17

¹Kiututukj xëew jë ity nits Jesús tpawaay je Pedro, Jacobo (Santiago) mëetj iutx Juan nits jëyëtë jë piët't ma tuuk kexm kopk. ²Nits jem nyaktytykats je winkukm nits wiin iaaw ots tiëkx peky ntsoom xëew nits witj ots wimpity tēkzpnëx. ³Nits jëtyë kiexjëktë Moisés meetj Elías jem tmänakiapx ookyë. ⁴Pedro t'atsooy nits tnemjaay Jesús "wintsën oy ku ääts nyajë. Ku xtsëky nyik oyëp äts tuwëëkj ayutstaakj tuukj mits mje tuuk Moisés jië nits jatuu kj Elías jie. ⁵Ko ity naijëm kiapxooky nits jëtyë tuukj yoots tēkxpnëx ots yutxë mits yoots jotypy aaw ayuuk pitsëem jets wianooky "yaatj äts n'uunk eepy mati äts n'atsökypy mati w äts xon ntajotkujktëkypy amatonaxtë. ⁶Kots tiumpëtëëkj tmatotë, nits kuxtanëëpy niakxkitakëxtë jëts wiin iaaw tyik naxkitaktë nits maknex txëkënyaxt. ⁷Nits Jesús nyiminë nits tionmatsëtë jets nyëmx tenkiukëtë kati mtsëkëtë. ⁸Nits jëtë ixjëktë jets nipën tkaokj ixpathnëtë jëyë Jesús. ⁹Kots jem ity kitaknëtë kopkëxm nits Jesús piawanëtë jets nyiëmxëtë "nipön niti xkawanët yaat mati te x'ixtë konëm Dios uunkj wiënë te piutëëky ookpj akukypy. ¹⁰Nits tiumpëtëëkj yiktëjëtë jets nyëmxëtë ¿Tikëxsts jaywëtëëkj wiantë jëts Elías minwamp tuwëkp? ¹¹Jesús iatsooy nits wiany: Elías mimpëm jë jawin nits tiknioykiëxt tukëyë pön tijëty. ¹²Jets ats nwan, Elías të je jiaminy, këts të t'ixkaptë jëyë të tuntë ntso të tsoktë nainamäts Dios iunkj layoompaatët je kiëjëmtë. ¹³Nits tiumpëtëëkj twinjaweety ku Juan el Bautista tam je tiypy. ¹⁴Kots jiatë ma jem nimaynyex jaay tuuk yaaytiëkj jaay nyiminë jets winkuxtënyä jëts nyëmxë. ¹⁵Wintsën paayojëëky äts n'uunkj, monookjpjë jets muukyats ookpj jëts (maknëx) (severamente) iayooy oy junë jëty jiänkitawëtj ok nyëkitawety. ¹⁶Të ätxyë njata anëkxë mits mtumpëtëëkj, këts te tjat't nits tyiktsooktë. ¹⁷Jesús iatsoompity nits wany kateyjiaweepy kaoytiumpë naskëxë ¿Jun ats miits ya njakmeet tsënë iatëtstët? ¿Ja nixën ats miits njak mutënët iatëtstët? tanimintë äts ya. ¹⁸Jesús twinkapxpety nits kiaoywyë pitsëemy jë nyikëxm jëts mix jëtyë txooky jë orë. ¹⁹Nits tiumpëtëëkj yiktëjëtë aweky jets nyëmxë ¿tikëxsts ääts të xkamay nits nkëxpitsëmt. ²⁰Jesús nyemxtë, jekex ku miits wënë njëntxjawën jeku tieywe miits nëmë ku jiëxë xmetët jëntxawën wënë ntsoom nanx paakj, miits jiexë mnëmjëëpy xiitj kopk: këëkj ya nëkx xim: nëkxptsjë nitits jiexë miits tsuux mkatanxëte. ²¹Jets yaat kia oywië kë yë kieky nayë nukxtakën kexm jets ayu'atën kexm ye kiëëkt. ²²Kots naijëm tiantë Galilea, Jesús tnëmjaay tiumpëtëëkj "yaat Dios iuunkj yikëyakwanëp yë jaay kiëjëm. ²³Jets jë yikookëtët nits kiutuwëëk xëew je piutëkomëtj". Nits tiumpëtëëkj tsa xwinmaypy tiänkëxt. ²⁴Kots jiatë Capernaúm jëts Pedro jaay nyiminëtë mati tsaptee kj tñipëktëpj nits nyëmxë, ¿Kë miits myikixpëkp tkukowety tsaptëëkj? ²⁵Jets t'atsooy kiowety. Jets ko Pedro tiëkj aty tikyp, nits tuwekp Jesús miukapx jets nyemxë, ¿Ntso mits mwang Simón? Niwintsëntëek miti ya naxkëx ¿pön yë nyipëkjëtyëp kukowëtën? ¿iuunkj tēëktë ok mimp jaay? ²⁶Ko Pedro iatsooy mimp jaay Jesús wiang jets iuunkj tēëk këtsyë piatyëtë nits tkujyuty. ²⁷Nits kati nipëkpëtëëkj nyik pokytiunyën nëkx maaxnye waam nits xnëyupët't ajokj pux jats ku mutuuk akx xjuut't nits ku iaaw xnakwiakxët jëpts xpaat't meeny miti maktaxk xëew nimutuny tsowatp jëëts mpakomp nits xkëmootj jë miti tñipëktëp je kukoweten mits kexm jets äts kexm.

Chapter 18

¹Tu'ukj tiempo jots Jesús tyumpëtekj yanekxatyë jats wyantë: ¿Pën ja nime'e ma'am jam oyatan tsa'apjotm? ²Jesús twatso'oy tu'ukj mixyunkj jats yanekxatatj jats jots kex aku'ukyë. ³Jats wyanyë: Teyatam miits nëmmë, pën ke miits winmaya'ampity jats na mnakyatyë tso'om tu'ukj una'ankj unkj ni junats mkat'ejketj ma'am jam oyatan tsapjotm. ⁴Opyenë pën pen nyaknyaxkexatapj tsom tu'ukj una'ankj, ja ja'ay tse mas nimë ma'am jam oyatan tsapjotm. ⁵Jats opyëne pën pen ya'at una'ankj unkj kyuenta pekpyë tso'om ixa'atj ets xe'ewkexm, èts ja xkuenta pëkpë. ⁶Jats opyëne pën pën yat una'ankj unkj ye'ekjtaokyë ku èts xjateyawë, mas oyja jëxa yekjtauyukjwe'enyë tu'ukj më tsa'a ma'aty molino yä'ä, jats jëxa yekjnëeyupëty ma'axnyeokapyë. ⁷¡Ay ya'at naxwinatj jä'äy ku tiempo myin ma'am atukën! Tikex ku patatapë jänä jats na tiempo myint. Jats ¡Ay ja ja'aytyë ma'aty na tiempo nimi'nnatäp!. ⁸Pënëm kë ok mte'eky ja nmyëkjawopjputepj, wipo'otj jats ixuupë jakam ma mits. Mas oyja ku jukyatan jotm tejketj ketukj ok paktukj, ku jëxa yekj kuyuwa je'en jotpye we'eme kunax jats xme'etat mä'äks tekj ok ma'aks mkë. ⁹Pën wïn ja yawa myekawopä pu'utap, winu'ukj jats jakam xixuuptj. Mas oyja wintu'ujk mtejket jukyatan jotm, jats kë yekjkuyuwet jë'ënjotpyë mä'äks wiin xmeta'at. ¹⁰Axtuktë jats katy xkaoyixte nitukën ma'aty ixa myuksatpyë. Ixa'am ets wa'anyë ky jam tsap'otm tyumpëtekj (ángeles) xe'emë ja taxtukatë wyin ya'aw ja tyeëty ma'aty tsa'apjotm. ¹¹Tikex ku ja te ya'aytyëkj unkj të niminyë ma'aty te tyakoynyë. ¹²¿Ti mits winmaypë? Ku opyenë jä'äy mëetat tu'ukj mu'ukopx nipätx (ovejas), jats nituken tyakoyt, ¿Kets ja nikäkt ma'akjtaxk ipx ma'akjtaxtukj? nipätx (ovejas) ma'am jap nyiwettetityë jats nikx tixtay atu'ukj ma'aty te tyakoy? ¹³Ku jatpa'at, te'eyatam ets wa'anyë tyaxo'ontakpë maj, ke ma'aty ma'akjtaxkipx ma'akjtaxtukj te kyatakoytyë. ¹⁴Naynats jëma, kë ja mte'etyat ma'aty tsapjotm tso'oken jats tyakoytyën nikuken ya'at myutskatpyë. ¹⁵Pën mits muku'ukj mutako'oyap, nëkx jats tani ixa ma'ate tyakoy me'et mits, anatyu'ukjtë: pën mato'opjaptsë tetsë xmunëtakj mukukj. ¹⁶Pën këtse ma'atoyë, pawaw atu'ukj okj ama'aks muukukj inatsë ma'aty ja nima'aks okj janituwe'ekj niawewye yayu'ukj kexm tu'ukj atu'ukj aw ayu'ukj yekj tey tyontj. ¹⁷Pën kätjë mato'owanyatë, wa'ana ja ma'am yo'oymyuktë. Pën kätse mato'wanymä ma'am yo'oymyuktë, mastutë wen janatity tso'om tu'ukj po'okytyumpë jä'äy jats nipëkpë jä'äy. ¹⁸Tëyatam ets wanyë, tukeye ma'aty me'ewenpatp ya naxwinkex, yekjmëwenpetpstsë tsapjotm. Jats tukeye ma'aty naxwinkex mukejapj, yekjmuka'ajapsëmmë tsa'apjotm. ¹⁹Nats äts njakwang, ku miits nimëtsk tixkëpxët ya naxkëx pon ti m'amatowantëp tiump jë äts nteety mati jem tsapjotm. ²⁰Pon jem miits nimëtsk ok nituwëëk të mtuukj muktë ats nxëw këxm jats ats akuky mëëtj jë. ²¹Nits jëtyë miny Pedro jëts tnemjaay je Jesús, "Wintsën ¿Winaakj yajë äts mukuukj nmëkxtukt ma äts xmutakoypy? ¿Wixtukj yajë? ²²Jesús nyëmx ke ats mits nëmë wixtukj yajë ats wamp tukipxmiankj yajë wixtukj. ²³Nainya tsje tsapwin miëatën na nixkëm tuuk niwintsën tyo payoy tiumpëtëëkj. ²⁴Kots tpayoy txontaky jats ots yiktaniminy tuuk tumpë mati ity tamuyo atep maakj mil pux meeny. ²⁵Jets ku je ke ity tmëëtë ti tyakowëtp jats wintsën tyiknikutuukäy jats yiktokëxtët meet tioxtiëkj mëëtj iuunk tëëkj jats tukeye pän tijëty miëët, jëts na jiëxë tkowëty. ²⁶Nits jë tumpë nyaxkitaky kuxtënëëpy je winkuky jats nyëmxë, yikixpëkp meete tutakyat ma äts mu kowetj këxp ats mits. ²⁷Nits je tumpë wintsën piaayojë jats miajtut nits miekxtukx je yoj. ²⁸Nits jë tumpë nyikx jats tpaty tuukj miet tumpë mati ity tuuk mukëpx meeny tiamuyo ëëpy. Jets je tumpë tmatx yuktupy je miet tumpë jats tnëëmjaay mujuynyek äts miti jem myo ëëpy. ²⁹Jets miukuk kitaay jats munukxtak jats nyëmx mëtë tutakyat ma äts jats äts nkowetkext tukëyë. ³⁰Jets je tumpë ke na tuung jëyë ots tpuxhtëkpemy koonem miet tumpë mukowëtkëx nixen ity muyoëty. ³¹Kots miet tumpëtëëkj tnijawetyë ku na te wien iatëtj nits ots winmayp tiantë jats mintë jats twankexjety tukeye wintsën tijety wien te tyunyë. ³²Nits je tumpë wintsën wiatsojë nits nyëmx kaoy tiumpë te ats nmekxtuky myo ku ats mits të xmunukxtaaky. ³³¿Kets mpatjety jats jiëxë met tumpë xpaayoy naina nixkëm ats mits të mpaayoy? ³⁴Nits wintsën iampëky jats tiakëtëkatë wentumpe teeks konem tkowetkext mati ity yoeëpy. ³⁵Nainatsm äts nteety mati tsapjotm mtunëtët miits pän ke tuuk aaw tuuk jotj xmëkxtuktë tuuk jatuuk mukuktëëkj.

Chapter 19

¹Ku Jesús tinikapxkējxy äw'äyuujk its tso'oný Galilea, nits äjty Judea tsäwän'ay äkamnaxy ja mamějněj Jordán. ²Nimäynyaxy ijty jääy pyäwitivityē nits ijty jam ja'a tyěktso'oky. ³Ixpěkytyějk y'äněkx'äjtěj nits nyěmxě jats jayě wyinmäny ixwanyetěj ĸYěkupěkjanāj jats yä'äytyějk jä'äy tmětnäwyakxět y'aměj kutij tuntääkt? ⁴Jesús y'atso ěmpitěj nits nyěmxě ĸkamiits japjuně xkapxtěj tsoj Dios tkojy yääytyějk mē'ēt toxytyějk ku it tsonťajky? ⁵ĸuj näynnyāj ojts ya'any akěxmts'a'a yäytyěj tyety tyä'äk tmatstu'ut jats tmětuukmoky tyoxytyěj nits tuknikějx wimpijtnět? ⁶Katsa'a y'oknimatsk'enyě tuknikějxně ja'a pěmpětstě Dios tyěk'amatskěj katij xkupěktě jats nitukěn yäytyějk mnyakäwäxxět. ⁷Nits tnějmjatyě ĸTikěx ku Moisés nāj tniwawany kuěěts n'aměj nmět nyäwäxwänět neky ěěts tuuk nyěk'oyět nits ěěts nkēmoot nājts ěěts jakam mpākaxtět ntoxytyějk? ⁸Nits ja nyěmxě kuměknaxy m'äwjotěj akěxtsěj nāj tniwawany nits m'aměj xmětnawyakxětět ku it tso'ontějky ka ijty nyājě. ⁹Miits nějmjatyěp pěmpěn y'aměj myětnyawakxěp jats winktoxytyějk tmět amtskěkyojmē jatsěj xyěw (adulterio). Jats näynyajmē pěn ja toxytyějk myět'amatskěkyojmēp mati těj nyiyäy tjamětnyawakxě näyjatsaxyěew (adulterio). ¹⁰Nits Jesús tyumpětěj nyemxětěj: pěn nāj tamějyate yä'äytyějk kutjämět'amatskěj toxytyějk kay'oyět kujn'amatsk'ěyěn. ¹¹Nits Jesús ojts nyemxětěj ka'atsa nitukeyě yaat ixpějkěn tkuentěpěktě ja jayě mati yěkupěktěj. ¹²Jam yaytyějk mati těj nyěwiy'enyě näměmts'a'a tyä'äknikěxm ye'ek jats kyěxy, jam tsaj näy nyajmē ku yaatytyějk jääkyxěm nyěwiyetěj. Jamtsa'a yä'äytyějk mati nyäknwyey'ajtěj Dios y'oyajtěn kěxm mati tsäpjotm pěmpěnts yä'ät ixpějkěn kyuentěpěkwantěj wantsa tkuentěpěktěj. ¹³Nits yěktä'äněkx ěy unanjtěj jatsa'a ijty tsoktěj jats yěkěnixajtēt nits yěknikunukxtäktět katij tyumpětěj tkupěktěj. ¹⁴Jesús nyemxětěj yěknäxtěj mitsěj unäntěj jats ya myintěj ma ětsyäm katij xyěk'ätuktěj yějyěj jya'etyěp oy'ajt mati tsäpjotm. ¹⁵Nits ojts unanktěj yěkěnixajtěj yěkunukxtäktěj. Nits ojts jam tso'onkojmē. ¹⁶Ots äpětt mish nymiñe Jesús nits niěmxshě winshěn ĸTii ets öy ñtūmp jatsh jūkyatt mpättj shěme kūnāsh? ¹⁷Jesús tněmjāy ĸTyikū ets shěktěj mawiwě öoyj tüük jää mawiwē öoy pān mits mätsöpj jukytt jats mtěkwian māk jājūkyatt könjěj pyāwān. ¹⁸ĸJāts äpětt mish niěmshě ĸmāwawě pāwān? Jesús yian kääwy mkjāyōk kāwyk tōshyēk xmětshēnē māwawě mkātōshkyēwpj nytiishēkāmāshht kääty nigō shikāpxt māwawě kää niājě. ¹⁹Winchējě mtěytt mtāyk ättshōk mūjūk tsom kēm mnāā schiōkey. ²⁰Jāā äpětt mish yātsōy tēchē mumawōkeshnē ĸTix ěts xjāāk kātyit jāāpj? ²¹Jesús tnějāy pān mits mshōpj tēy mtūntt nēx nits shxtōk kēx tūkēyě mā wiwēmēt nēx xmōykiēx ayōwējāy nits xmet mēk āājtěn jāām shapjōtm nūtx mītt nitss ěts xpānēkxt. ²²Kūū äpětt mish tmāwōy kūūj Jesús yian chāxshwinmāw niēkxnē kijēx kūtmaynīxsh mēkatt tkējēmē. ²³Jesús nēmjäāy tyumpětěj tyēyātp ěts nūān ātshīpnāxj mēk yiāy tiēkjāytiēkt māā öōyāttm jām tsapjōtm. ²⁴Jātūūkiak tnēmjäāy kāā txūūx kūtūūk Camello niāx māā pitj jyēkjēepy xshūnjōpj jāā mekjaay māā Dios yiōyāttm. ²⁵Kū tyumpětěj ōts tmāwōwē ātēyājātt ōts tyānkēxtt ōts wiāntt ĸpēnn matākpj nīxyān? ²⁶Jesús tāāxstūk nits tnēmjäāy māwawē txip ttshux jāāy jyāwāēpj jāā Dios kāā tshipj tsūx ttjāwē. ²⁷Ōts Pedro ttātsōy nits ttnēmjäāy ttē ěts nikākēx jāts mits mpānīx ĸTits ětx mpātpj?. ²⁸Jesús ttnēmjäy tiēywē ěts mits nmē kū ěts mits ttē xpātuiōiy nāām kaxēn jāā yiatiek uunk nikx txēnēixtāāk sxhepiatkex māk mikāttm mits nāynākj mshenēix tāktēt mak makmatxk ttxene wiātt xtētyūntt māk mātsk Israel kāāp. ²⁹Nytukēyē mātiwē tē tnykākēxtt yāchtetek, ttchētēek, tyēt, tyāk, yūntkēk, niāxsh, kyām ěts nxshēwkēshm ttkuēnwēpěktět tūk mūkōpxkyāk jāā jūkyatt māwawē xēmē kūnāxs. ³⁰Jāāts nymāy jāā mātiwē tuwēktěj ixām ixok jāāts nymāy jāā mātiwē ixsh ōk ixshām tuwēktpts jāā.

Chapter 20

¹Tikex ku oyatan ma'aty tsa'apjotm naja tsom tu'ukj na'ax niwintsën ku jokya pyitsem jats nikx mu'untse tixtay jats tyuntat kyam otm. ²Ku tame'etkapx oyat mu'untse kut mu'uywyanyë tu'ukj muko'opx (un denario) tu'uks xë'ëw, nits pakex tumpë. ³Atu'ukjaya jots pyitsemkomë kyutuwe'ekj hora nits tix jots yewya muntse'e niko japi yo'oytite ma'ayjotp. ⁴Nits jots nemëme: Nëkx mits mtuntëmë ets kamjotm mujuypë ëts mits tso pyatatyë. Natsë jots nyekxtä tumpë. ⁵Atu'ukyaya jots pyitsemkomë kyu tu'utukj hora, jats naynya pyitsemky kyu taaxtu'ukj hora, jats naynya jots yatetx. ⁶Atu'ukjokj pyitsemkomë ku ity patwanyë ma'akjtu'ukjyaxp jats jots paty wyikpë nitit katuntë, jats nemjäy: ¿Tikex mits ixa'a, nuxtsenatë tu'ukj xë'ëw? ⁷Ja jots yatso'ompityete: Tikex ku nipën eëts tu'unkj xkawanë. Ja jots nemë: neky mitsmë ëts kamjotm tumtamë. ⁸Ku it kyots jëy, jaa ka'am nyiwintsën nemja'ay ma'aty jap kyuenta epy tumpë: watso'owkex muuntse'e jats mo'o yu'unyë, xpatsonetakj ma'aty ixokj te tyuntekja jats xpajaj jam ma'aty te awin tyunteketë. ⁹Ku jots myinte mu'ontsee tejk ma'aty kyu ma'akjtu'ukj hora yity te yëkjmuutse'e wa'ay jots ja kuenta pëktë tu'ukj muko'opx (un denario). ¹⁰Kuts jots mu'untsë ya'ata ma'aty awin atuntekjetë, wyinmaytye jats mas tsow tiy yunyepyektët, jats jate jots naynya tu'ukj mu'ukopx (un denario) ya'atj yunyepyektemë. ¹¹Kuts jots yu'uny kuenta pëktë, jots mu'uwakjtsowte ja kam niwiintsën. ¹²Wyanta: Ya'at ix okj tu'umpëtejk tu'ukj hora jayë te tyuntë, naynye textunye tso'om ëts, te ëts tu'ukj xë'ën ja mutëne ku ëts jemx ja patsemyë jats naynya xë'an ku mäkj tsya'ay. ¹³Jats kukäm yatso'ompitye, tne'emjäay nitu'uken: Mukukj kë ëts mits kaoy tintu'unë. ¿Ke'ems të tu'ukj mu'uko'opx (un denario) kapx oyjeyën? ¹⁴Kuenta pëkj ma'aty mpa'atataj jats pa'anejk mtu'u, nä ëts ta otu'kja'akyë ixoktumpë te'ekj naynya mu'ujuyt tso'om mits. ¹⁵¿Kejems jana yo'oye tin nyekwant ma'aty ets këm një? ¿Kaoy mits wiin ku ëts tuta'aky? ¹⁶Natsë ma'aty ixokj tu'wekjtepsë jats ma'aty ja tuwekjtepsë ixokjtsë. ¹⁷Ku Jesús yity xyikk Jerusalén, aweky jots paway ja nima'akj maaks, jats tu'u'ay temja'ay: ¹⁸Ixtë pëtwanyëm atëm Jerusalén nits yaatj yaaytiejk uunkj yiktakëtëkët teety nyiwintsën mëëtj jaywëtëëkj jëtstë okën tanipatët. ¹⁹Nits takëtëkëtët poky tiumpëtëëkj jëts kiaoytyijëtët wiop ookëtët jets yik kruspëtëtët. Jats kiutuweëk xëw piutëkomët. ²⁰Nits nyimintë Jesús Zebedeo iunkj teekj mëët tiaakj nits nyakuxentyaky winkuky mits iamatojë nits miajët miti txëkypy. ²¹Jesús nyemx ¿ti mtsëkpy? nits jë nyemx "yiknikutukj jëts ats yaat n'uunk nimetsk txënët tuukj m'akany piaay nits jatuuk m'anay piaay jem mits mkutuktaak'am. ²²Nits Jesús iatsojë jets nyëmx "miits kë xnijawëtë miti m'amatotëp ¿mumatakjtep miits nits xtauukët jë uukj äny miti äts ntauukë wiëmpj? Jëts iatsootë mataakp ääts. ²³Jëts jë nyëmx mtauukëpëm äts n'uukj äny. Jats ku mtsënëtët ats n'akany kië paay ok anay kië paay kë äts njejë nits nyakt. Jë jiëtë mati äts nteety të jie tiknioy iatë. ²⁴Kots ja nimaank tiumpëtëëkj yaatj tmatootë ots tmujotmatj jë nimëtsk miukukj. ²⁵Jesús wiatsojëte winkuky jëts wiany "miits mnijawëetiëp ku yikutukpëtëëk mati jaay akuky wintëkëtsjë jets je miti jiaay eepy jëëts kutuukj mëët. ²⁶Kets nyainyajët ma ya miits jë oyëpj ku pön nimä nyatsëky ma miits tumpë tsë yit't. ²⁷Pön pön natxokëp tyuwëkt ma miits tumpë tsë naina yit't. ²⁸Na nixken yës uunkj ke miny jëts yiktunët tumpë yë jëts jiukyut tkëyakt jëts nimaynyex tyikmutaakt. ²⁹Kots ity jëm pitsëmtë jëm Jericó jëts nimaynyëx ots jaay piatsoony. ³⁰Jets t'ixtë ko nimëtsk wimpiits jaay jëm ity txëënëte tu waam. Kots tmaatoote ku Jesús jëm ity nyëx nits kiapxkëkt na wianookt wintsën David iuunk paayook ääts. ³¹Nits may jaay winkapxpëtët jets nyiëmxte jets iamontet. Jats jëtë kapxkëk atëtst mëknëx jets wiante ¿Wintsën David iuunkj paayook ööts! ³²Nits Jesús wiak oy aty jëts twatsooy nits tnëmjaay ¿ti mtsekpy miits ntunët? ³³Jëtë nyemxëtë "wintsën, jëts ääts nwin jiexë niawiëkxë" ³⁴Nits Jesús ots tpaayoy jëts wiin tonmats jaay nits jetyë ots winixwakxte jëts piatsonëtë.

Chapter 21

¹Ots Jesús meēt tyumpetējk jyyatt jaa yawin konytt Jerusalén jäs mintnää Betfage kööp matiwe txēw Olivo jaats Jesús ttpakex nimääks tyumpetējk. ²Jawe tnēōkjāy nextē mayxaye kaap unk mits muawinkōnte ätētsnēē jāām xpāt tüük küüwēnēē burro tāāk meēt yūūnk mükāēētt nits xēkmitt. ³Küüpeēn tktett yāatt naat xātsōtt wintsēn ttēktümnām nits jāā jāy jätty mtāāpākaxtt. ⁴Yxām ttē myn jats küytyunētt tso ots akapspj (profeta) yīān. ⁵Neēmē Sion nyēxtēk jats taxtutk wintsēn myin yūūj nyāx burro ūnk kēxm chyēnē. ⁶Ots tyumpetējk nyēxtēē jats tūntt tsō Jesús pyāwānē. ⁷Tēkmynnt tüük burro ūūk meēt tyāk nits ots tjē wānt nits Jesús tāpētt. ⁸Jāā nymay jiāy tyiaptāktē jāā wiitt tüū āāyj wykpj uts āāyj tētt jāāts ttyāp tēwē tüūāi. ⁹Jāāts nymāy jāāy matiwe ytt tüwēktēp awēk matywe payōōp kyapx kāākt wyan otk taaxontakja David yūūnk künūx nīax jāā mātywē mypj wyntsēn xiēpkēxm tāā xōntāk mm Dios mātywējāām tsāpjōtm mātywē jāwānē kēxm. ¹⁰Küū Jesús tyekēy Jerusalén tükēēye winmāytt ħpēnē yxātnāytt? ¹¹Jats nymāāyjiāy ots yātsōy nits wyanttt yaatt jāā Jesús ākāpxp (profeta) Nazaret Galilea. ¹²Ots Jesús tyēkē mää Dios tchiāptēk ots tjuttēk tükēyē matywe ytt juyttēp mātywē tyōktēp jāā Dios chiāptēkm jās nāynāa tytsāpēxkēx kyāywiāt maa myēnn twinkukontt meēt jāā tchēnēwiāt matywe pāāk tōōtptj. ¹³Ttēmjiāy jāywiēttjāytt ēts nntēkjāāxiēw nnūxtāk tēēk nāā mits ttēē xyikwimpitnē tsōm mātsp chyēnētyāk. ¹⁴Ots myntt matywe kāā ixtep matywe kāā yiōtptj mää tsāptēk nits ots jāā tyektok. ¹⁵Küōts tēttynywintsēn jās jāpyētēk ots tyx määtywē ny jūnēē kāā tūnēēpj määtywē ots tyūng nits tmatote küū unāk kyāxkāt jāāp tsāptykpy jats wiānōktt tāxōntāk David yūnk nits ots tāmūāmpēkt. ¹⁶Nits tnējātyk mātōōpj tsō yāājtjāy wiānōktt? Jesús ots ātsōy nyjūnēē xkāyxtt küū unāk matywe nā chittp jāām ttēē ēēy jykpmēē yāwākāām. ¹⁷Ots Jesús ttnykēj nits nyix mää mēkāāpj txēwē Betania jāmts myaktany. ¹⁸Jokye kuytt wympytt me kāāp jōttni nits ots yūūpyātt. ¹⁹Jaam ytt nyp tsāpxytskēēp tūūām nyts tēnēxēy kātyy ttēpātyjaay tyēēm yāāy jāām ytt nits ots nnēmēē nyjūūnēē mkuk tēēm ēñytt jāttyēē ots tyēīch tsāpxyts kēēp. ²⁰Küū tyumpetējk ots tyx ateyajatt ots tyāntē nits ots wyāntt ħtsoyxēē küū tsāpxyts kēēp ots jāttye tyēx? ²¹Jesús otx ttaxoy nits ttēnējāy tēynāx ēts mits nēmē, pāān jāām jānchyāwēn jats wymayn xekj määks kātē, kāā jāāyē xtūntt txōm ets ttēē ntūny meēt tsāpxyts kēēp nāmē mits yāatt köōpj xēmētt kāāk tēēkē maynyējotm tūnēpj tsānā. ²²Tükēyē pānty māmāt ōpj nūxtāk n kēxm mtēyjām kēx mtsē xēküēnttpēkt. ²³Küū Jesús ots nikx tsāptipp tēētt nywyntsēn meēt mājāātyēk matywe jāām kapjott ots jānimit kūjāytt tēāwāyn nyts wyāntēj. ħTykūtükēn kēxm mits yxānāxtūny jats pēn yātt kutukj temoyē? ²⁴Jesús iatsoompity jats nyēm x āts naina miits nyēktēwant kots xnikapxtēt, nits miits n'uatēt miti kutuukj kēxm āts yaatj tukeyē ntuny. ²⁵Je Juan nyēpētēn ħma jē ity txony tsāpjotm okj jaay akuky? Nits ots nyakiēpxēte tum kēmyē jats wiantē ku nja nemjaayēn āātem tsajotm jē nēm txē wiantē ħTits ku xkatey jāwēty? ²⁶Kots njanēmjayēn yaaytiēēk jiē x'atseekatyēm may jaay kom na txye t'ixte Juan nixkēm Dios akapxp. ²⁷Nits t'atsoompityt Jesús nits tnēm jēty ke āāts nijawē, nits jē naina iatsojētē jats nyēm x naina āts ke nikapxt miti kutuukj kēxm āts yaatj tukēyē ntuny. ²⁸Jets ħntso winmaytē? Tuuk yaytiēēkj jaay jem ity nimētskj iuunk. Jets muttuk tnēmjaay ūūnkj nēkx ixām mtuny jem uva kam jotm. ²⁹Jets iunkj iatsoy kē āts nēkxwāny, nits ots winmayēmpity nits nyikx. ³⁰Jētsjē jaay t'anēkx aty jatuu kj iuunkj nits nāinya t'nēmjaay. Jets je iunkj iatsoy nits wiany oy wintsēn oy ats nēkxt, nits ke nyikx. ³¹ħMatiw unaakj ots tuny tiēty txokēn? Jets jētē iatsootē mati mutuukj, Jesús nyēm xētē tēynyēx āts nwanj ku nipēkpētēēkj jats natiokēpj toxtiēēk tēkētēp tuwēkp ma Dios miē atēn nīkē miits. ³²Ku Juan miiny ma nē tuu maxi tiēywiē jats miits ke xtēyjiawēēty; jats nīpēkpētēēkj meetj natiokēpj toxtiēēkj jēēts tēyjawēēty nits miits ko na x'ixt nīkē mwinmayēmpit' ix ookj jats xtēyjiawēt't. ³³Matow jatuu kj ixpēētj: Je ity tuukj yaaytiēkj tuukj jaay miti māwinēx ity kiam jēēts tniipj uva jēts tnikēm witity. Jets tay tuukj juutj ma jēpj uva piaatst nits tikniōiyaty tuukj tēēkj ma jēpj ix'itptēēkj txēnēt, nits taanukx mati t'ixitp jē uva. Nits nyikx ja tuukj kaapj. ³⁴Kots tpaaty jē tiēmp mam uva yikkonmuky nits nitukēn tiumpē tanikēx je uva ix itpj. ³⁵Jets je uva ix itpj tmatstē je tumpētēēkj jēts tuukjēty tkoxooktē, jēmts miti yikookte nits jēmts jēmā mati nyaskatst. ³⁶Nits jattukj yajē je wintsēn tja pakēxkomē iēwē tiumpē jāwēēnē may nīkē miti tuwēkpj jats uva ix itpj naina ots tunkomētē. ³⁷Kots na, nits jē wintsēn ots kēm iuunkj tanikēx jats wiany: yētē xwintsēkētēpyē āts n'uunkj. ³⁸Jets ku uva ix itpj tixtē je wintsēn iuunkj jats nyawianētē, yaatj kam tmutanwamp minte wēn tik ookyēn nits nmutanjayēn kiam. ³⁹Nats twitspitsēmt jakēm ma uva kam jemts tyik ooktj. ⁴⁰Nits ti tiumpj jē uva kam niwintsēn ku mintj ħntso je tunt je kamtumpētēēkj? ⁴¹Nits jaay nyēm xē je yik wintakoypy je kaoy jaay yik xon twentukitakt jats je uva kam tuānukxt winkpē kam yuūwē je yaytiēēkj jaay miti tkujuytyēpj je uva ku wiēnē tē tkonmuktē. ⁴²Nits Jesús nyēm xētē "ke miits jūnē xkapxte ja jāywiēt: JĒ TSA MATI POTSPTEĒKJ KIATSOKTJ JĒTS IXAM WIMPITY TSA MATI POTX TPAT" TENEOPY YAAT WINTSEN JIE, AJAW ATSEK YE ĀTĒM NWINKUKY? ⁴³Jekex ats miits nēmē, jats yik pēkētj Dios mieātēn jats yik motet nax kapj miti tixitp je tēēm j. ⁴⁴Pon pon takitawētp yaat tsa tapujēkiēxp tsjē jats pon pon yaat tsa tanuxkiatēpj yik nak atēptsjē. ⁴⁵Kots jē teety nyiwintsēn teekj mēētj ixpeky tiēkj tmatootj yatj ixpeetj jē t'ixte ku je ity yiktītēp. ⁴⁶Jets pān jūnē jē ity tja matswāntē je nyikēxm. Jētē atsēk atēp ity may jaay jekex ku ity jaay tixtē tsoom tuuk akapxp.

Chapter 22

¹Jesús jots matye'akj (parábolos) kexm atu'ukj okj myukapxatä, wya'an oky: ²Ja oyatan ma'aty tsa'apjotm naja tso'om tuúkj niwintsën ma'aty jots xe'ewtuunyë ku mya'ankj yama'akj jaty. ³Pakex jakam tyumpëtëjk jats nixk twatsoy ma'aty yity të watsojën pya'atye jats myintan ma'am ama'aksewye, jats jade katy jots myinwantë. ⁴Atu'ukj yaja niwintsën jots tapakäxkome yewye tyumpëtëjk, nëmjokë; Neme ma'aty të watsojën pyatyë; te èts na'ux nyëkjnioya, èts kä me'et apety kya ma'aty yekye tëja tyëkjokta, jats tukeye tijatyë aixyityenyeja. Mintë ma ya ama'aksanajat xeëw tyunwanyë. ⁵Jats jate jääy kë jots tunketë wyatsojën. Nitukën jots nyekxtë tyekëntumtë, jats wyinpë wyinpitë ma'am jam tyo'ktaktë. ⁶Èms ma'aty jots niwintsën tyumpëtëjk matsatë, kutsoynex tuntë jats jots tyëkjoktë. ⁷Ja niwintsën ampëkj a yity. Ja jots tpakex tsiyptumpë, o tyëkjokte ja yekja'ayokptëjk, jats kya'pj tyëjktoyatyë. ⁸Nits jots ja jetnema'ay tyumpëtëjk: Ja ama'akseye'ën aixyity ja yity, jats ye'ete ma'aty watsojën ya'a yekjmo'ote ke tam ye'e pyaatatyë. ⁹Tikexem nëkxtë ma'am tu'u nya wyakxë. Jats mo'ote watsojën ma'am ya'a ama'aksatän xeëw tyunwanyë kawinëmpyë jääy pën nixa'an mits xokjpatye. ¹⁰Tumpëtëjk jots nyiekxtë tu'ukj tu'aw jats tyëkjmu'ukjtë pën nixa'an ja'ay pa'ata, opyenë kaoya'aytye jats oyatyë. Natse jap të'ekj ma'am ama'aksatën tyunwanyë utsnëxjayity. ¹¹Ku niwintsën myin jats tixt ma'aty te watsojën yekmo'oy, tixpatye jam tu'ukj ya'ay tyekja'ay ma'aty ke yity tët pëm ama'aks atan witj. ¹²Niwintsën jots nyemxë: Mukukji ¿Tso yixa ya'a tem tëka ku kä wity tyity ma'aty mamuama'akskywemy? Jats ya'aytyëkjja'ay amonyë tyany nikja ok kapsnä. ¹³Nits jots niwintsën nemë tyumpëtëjk: awenmukëte yat ya'aytyëkjja'ay kyë meet tyëkj, jats yu'upta'akte jap ako'otxetupy tekjwinpyë, mä'am jap ye'at je'yen yaxa'an jats te'ets eye'e. ¹⁴Tikex ku nima'ay ja ja'ay ma'aty ya yëkjwatsopë jats niwënë ja ma'aty të yekjwinkonyë. ¹⁵Nits ixpääkytyëjk nyekxtë jats tyëkjnioyetye tso yixa tmatstätj Jesús kem yawya'ayu'ukj kexm. ¹⁶Nits jots tyumpëtëjk tanikaxtë Jesús, tujie me'et Herodianos. Jate tnemja'atye Jesús: Yekjixpääkpë, niawepye e'ets kumits tyeyatpë jats Dios nyëtyu xawa'any tëynyëx. Jats kä jax tunka tso pën yawwanyë, jats kä xekjnikaxjeki ya mayja'ay akukj kumits tu'ukj xekjmejë. ¹⁷Nikapx tsyet, ¿ti winmayp? ¿Oy ja na nipeeken kujuyayen Cesar ok kë? ¹⁸Nits Jesús twinawayay kyaoyat jats newjä'äy, ¿Tikex ets miits xwinmany'ix, katso tyumpëtëjk? ¹⁹Tu'ukjixk èts tawinkujuyën më'eny. Nits jots taniminte tu'ukj mu'ukopx (un denario). ²⁰Jesús nima'aytye jatë: Pën yat xë'ëw jats wyinya'aw? ²¹Ja'ate yatso'ompitëtë: César yë. Nits jots Jesús nemjë: Jats mo'ote César ma'aty César ye'epye jats mo'ote ja Dios ma'aty Dios yeapyë. ²²Ku jots matowta, atey ajata tyanta. Nits jots nikakjtë jats jakam nyekxtë. ²³Nay ja xë'ëw jots nitu'uken Saduceos nyiminatë, jate ma'aty wantap jats kä ty jukypyëken. Je jots yekjtyetë. ²⁴Wyanoktä: Yëkjixpkpë: Moisés wyany: Pën tu'ukj ya'aytyëkjja'ay yo'oky, jats nipën unanky kamëtë, ja yu'utx yatsë myëtama'atskyomapy tyo'xtyëkj, jats una'ankj me'etaj ja yatxkyexm. ²⁵Jam ijty niwixtujuk yä'äjtjyëjk tukjätjyë mutuuk y'ämatsk ëëy nits ojts y'ooky nipën ijty y'unk jats toxytyëjk y'utstsa'ojts t'oktämunikajk'enyëj. ²⁶Jats myumatsk utsy tmët'ämatskëkyojmë ja toxytyëjk näj nyaj ojts y'okojmë, myutuweëk'utsy näynyä jats nitukëyë jats nitukëyë niwixtujuk yä'äjtjyëj mati tukjääjtjyëj y'okëxtëj. ²⁷Ku tëj ijty ja'okëxtëj nits ix'ojk toxytyëj okyëj. ²⁸Kunikxy jukypyëktëj ätukyäjë ¿pëntsa'a nikxy toxytyëjkëj ja toxytyëjk kutëy niwixtujuk tukjääy yä'äjtjyëjk tmëtsënëj? Kuja nitukëyë tsatëj tmëtsënëkyëxy. ²⁹Nits Jesús y'atso'ompijtëj nyëmxë akëx miits xkänijawëtëj kukanëm x'ixtëj jaywyätkëxpy tsoj ja Dios myëk'ajt. ³⁰Kunikx jokypyëktëj ätukyäjë katsa nikx y'ämatskëtëj. Ok atukyäjë y'ämatskëkyomë tikëx ku angeles ja wyanëj tëj wyimpitnëtëj. ³¹Kunikxy y'aje okpëtëjk juky'ajt. ¿Kanëm miits xkäpxtëj tsoj Dios mnëkäpxtëj kunäj wyan'ojky. ³²Èts ja Abraham Dios, èts ja Isaac Dios, èts ja Jacob Dios, ja Dios èts mati jukyëepy ka mati okpëj. ³³Ku tmätotëj ya'at mäyjjääy atëy tätänkëxtë. ³⁴Ku ixpëkytyëjk tmätotëj jats tëj Jesús tyëk'ämony Saduceos nits nyawyamujkëtëj. ³⁵Nits mati tyëk'ayujk wimpitsëmp kutujk nyimijnë jats wyinmany ixwänyëj. ³⁶Yëk'ixpëkpëj, ¿typäwänja mëj kutujkën eepy? ³⁷Nyëmxë Jesús wintsën mtsok'p mati Dios eepy tukëyë m'awjojt këxm, tukëyë m'äwënkëxm, tukëyë m'äwënkëxm, tukëyë wyinmankyëxm. ³⁸Yëtsa mëjnaxy päwän eepy mutuk päwä'än. ³⁹Näynyä jats mumatsk päwän tsojktë muku'uk mati mtëkpä'äy tsënatyëp tso mits këm mnätsokyë. ⁴⁰Xyät päwä'än najtsë tyuny tso mëkutuj jats tsoj akäp xp yä'än. ⁴¹Kunäyjjäm ijty ixpekytyëjk nyawintanë y'änaxyëj, nits Jesús ojts tyëktëy. ⁴²Nits ja nyëmxë ¿tsoj mits winmännymnëxëtëj pënja Cristo? ¿Pën ja y'unk? Nits atsojëmpitëtjëtj David yë y'unk. ⁴³Jesús tnëjmjay: ¿Tsotsja ixëj ku David tnëm'ok'ääy y'äwënkëxm wintsën? ⁴⁴Ja wintsën tnëjm'ääy èts nwintsën: tsënë yä jats n'äk'ankyepä'äy konëm mutsip mpëmkëxt mteky pyätkepy. ⁴⁵Pën David tyijpy wintsën ja Cristo. ¿Tsojtsa ixëj David y'unk? ⁴⁶Nipën nitukën ojts ayujk kyäätso'ëmpijsëtj, jats jaxëëw nipën ojts kyä'okyëktejnyëj.

Chapter 23

¹Nits Jesús t'mukëpx jë may jeay meet je tiums tëëkj.²Nits tnëmjaay "ye jaywieteekj meet ye ixpekytiejk jem yë txëênëte Moisés txeenpietsjkexm.³Jë kexmts pön ti yë mtapawanëtëp miits jets x'tunt't tuntëts jë nits axtuk. Nikets x'atunaxtët n'tsom iatëtst, je ku yëtë kiapxtëp pönti, nits ke na tuntj.⁴Ku yëtë t'awënt tersy jemtxnyex mati tsux nëx mpakeyem, nits yëtë taje keywiet't je jaay. Nits je kem ni jaktuuk kië uunk t'ka tapakëwant.⁵Tuyekë tiunk tunkë jëts yixëtët je jaay. Jets yëtë wit tamuxuyëtë mäwin poo ma Dios iayuk tkëjjaytë jets naina wit paa tik mäjëtë.⁶Yëtë iatsiktëp ma oy its mam xëëw tiunyë jets oy tsënëpiëtj ma yoymmiuktajkj,⁷jets oy yës jik motët jep maayjiotypj nits jaay tyijëtët (Rabí) (YIK ixpëkpj).⁸Jets miits ke mpat ëtyi nits miktitët (Rabí) (YIK Ixpëkpj), jëkëx ku tukëm xmëtët (YIK Ixpëkpj)(maestro) jets miits nitukeye tum mukuktë.⁹Nipën yayt'ekjaay ya xka'titet teety ya naxkëx je ku miits tukëm xmëtëtë teety mati jëm Tsapjotm.¹⁰Nanyam nipën kiayiktitët (yikixpëkpj)(maestro) jë ku miistst tuukëm xmëtëtë (YIK Ixpëkpj)(maestro) jë Cristo.¹¹Jets pön pön ya nimö ma miits tumpj tsje yit't.¹²Pön pön namiëpëktakëp këm amutskëp jë jëts pön pön nak ianmuts atëp mä pek taaky jë yit'¹³Ayowë miis't (jayw tëëëtj) (escribas) (Ixpekytiejk) (fariseos) ku wimpity mwinmanyt miits myik atukëp jaay iakuky tsapwin mië atën. Jets ni mka tëkët miits këm, mits nixkakupëkt mati jemja tëkëwiamp.¹⁴Ayowë miits't (jaywtëëk)(escribas) meet (Ixpekytiejk)(fariseos) ku wimpity mwinmanyt miits mpökëxjëtjët ku okyj tiöxtiëkj piëktaaky (jets nixo mtaywiatë natyiy maynyëx mnuktaktj jëkëxts mö ayoon mik takëëtëk wiontë).¹⁵Yikayowë miits joywtëëk mëët Ipekytiejk ku wimpity mwinmanyt miits mpanëkxtëp tuk maxnyë joty ok tuk nextëx jets xyik winmayëmpit't jak tuukeën. kots të wiënë winmayëmpity, nits miits xyit jat't mëtsk pët jënjotyptët uunk naina nixkën miits't.¹⁶Ayowë miits't, mits wimpiits kutuëwyi, ku miits mwantë pön pön ti twantukp mayë tsaptëëkj kiëxm këwjëti jëts pön pön wantukp jëts tkapxpaty je oro mati jëts tsaptikypy yojotmtsje ity.¹⁷Miits kawiny jaaytë wimpiits ¿Matiw nimä je oro ok je tsaptëëjt mati tyik watsjatp jë oro¹⁸Jets pön pön tkapxpatp jë yoxtakj kë jë ti jëts pön pön tkapxpatp je jioox mati jem yöxtaakj kexm të tna tya tsumiä je waintaky.¹⁹Miits wimpiits jaayty mati jawënë mä jëyöx ok yokstakj mati tyik wats jatp jë yöx²⁰Nats jë pön twantakp je yoxtakj wiantëkpy tsë pön ti jëty jem yöxtaakj këxm.²¹Jets pön twantakp jë tsapteejk kiexm wiantëkyptjë jet mööts mati jëp tsënëpyj,²²jets pön wantakp jets tkapxpaty jë tsapwiin Dios je txënëpiëtj kiapx patjëëpy jets mëëtj mati jem te tsën nëëpy²³Ayowë miits jaawteejk meetj ixpekytiejk ku wimpity mwinmanyt ku miits yinë wëënë xyikmint je uts aay mëëtj uts paok jets miits të xmastutëtë mati w mak kutukj e'epy je tëytwñën, paagoon nits jentxawen, yat jiëxë të xtunt. Ke jiëxë xkatuntë.²⁴¿Miits wimpiits kutuëwyë, ku miits xwintëkxt paakj uux nits xku'uknaxt camello!²⁵Ayowë miits, jaywëtëëk mëët ixpeky tiejk ku wimpity mwmmmany ku miits nikëx jëyë xputë mtsim mëëtj mtex, nits jepj jotyp uts jepj metsën mëëtj katey tiunën.²⁶Miits ixpekytiejk wimpiits tapujt jawiin mtsim mëëtj mtex, nits mëët nikëx wiatst²⁷Ayowë miits, jaywëtëëk mëët ixpeky tiejk ku wimpity mwmmmany, ku miits na nixtëm ookp niptsin, poop yik uky, ku nixën yikeepj jiakëx, nits jotyp tum ookjp paakj mëëti tukëy axëkiat.²⁸Nainam miits nikën waats mjukëxt ja'ay wmkuky jeets ku mjotyp uts jëp mkaoy miutuunj mëët mkaoy iatën.²⁹Ayowë miistst, jaywëtëëkj meetj ixpeky tieky, ku miits x'yik oyëtë kiawisantj, mati akapxp nits nypots mati wats tumpetë yik eepj xukëtë.³⁰Jets miits mwuantë, ku jiëj atëm njukyiatyën je tyempj ma atëm nteety, ke jiëxë na nmetj atëtxën ku nyëpy mati akapxtep jiëxë joywëkyx.³¹Nats miits këm mnanykëpx ku m'uunkj eetyte mati tyik ootë je akapxtëëk.³²Nanya miits myeety kipx äny miits myik utxp ntsom je tiakonyën.³³Tsany, miist tsany nyaskexëtë ¿ntso ixë mkëëk want ayoon jën jotyp?³⁴Je kexts ixtë ku ats mpakex ma miistst akapxp wiy jaayty nits jaywëtëëkit. Jem pon pon miits mik ooktep ok jem miti mik krus pettep. ok jem mati mwoptëp jep myoymuktak ëëpy ok mati mpanaxtep mpateketep tuk kaps ja tuk kaps.³⁵Jets mint miits mnikexm tukeyë wats jaay nyëpy mati te yoywiekx ya naxkëx ma yë Abel nyepy ots txontaaky mati ity wats jaay ieepy jats jiaty ma Zacarías nyepy je Berequías mankj mati mik ookt jep tsatikpy attar kexpy.³⁶Tyey iatp ats miits nëmëtë ku tukëyë tia minyëtë yat naskëx ewiëtëëkj³⁷Jerusalén, Jerusalén, miistst mik ooktep okapxptëëkj nits xnaskatst mati mjayiktanikëxtëp winak yasë ötsstë nja tseky nits nyik tuuk mukt m'uunk tëëk nixkem tsptaak ivnk tyik muky kieky pat këpy nits kë të xkupeky.³⁸Axtukjt ku miits mtëkj, tianë apak,³⁹Jekëxts äts miits nëmëtë jets ixamyë kë äts x'uk ixnetët konëm wiënë wantë "kunukx nyëx mati wintsën xyëw këxm mimp"

Chapter 24

¹Jesús pitsëmy tsaptikypy jets jem ity tiuyoy nits tumpëtëekj nyiminë winkon nits tiok ixë ntso tsapteekj piotx. ²Jets je iatsooy nits nmemjaay jëtë: "¿Miits ke x'ixtë tukëyë yaat? Tieywie ats miits nëmëtë nituuk tsa kiatant' nikëywiëty mati ka kitapj. ³Kots jem txënaay kopkëxm miti txëew Olivos jets tiumpëtëekj nyiminetë aweky jets nyemxë nikapx ¿Junë na tiunëtj? ¿Ti ixpëëtj jëjëp ku minkomëtj o ku naxwinët jiupkëxt? ⁴Jesús ots iatsoyë nits nyëmxtë nay'ixitëtë jets nipen mkawin äänëtët. ⁵Jeku nimanyëx mintët ats nxëew këxm jets wiantet ats je Cristo jets nimanyëx twintuweket win äämën këxm. ⁶Miits matotëp tsip nits tsip ayuuk, ixtë katim x'ayoj je ku patatëp jets yat tiunët kënëmst wienë jiupkex. ⁷Ku kaapj tniwutekp atuuk kaapj, nits niwintsën ja tuukj niwintsën, jets jiëjët yu jëts jiëjët ux oymiaye. ⁸Jets tukeye yaat tsontakpnëm wiënë ntsom anën peken ku uunks unankj mniwatswanyë. ⁹Jets miits mikëëyak jets m'ayompaatët jets jaay myikpaokët jets tukeye naax kaapj mkaoy ixët't ats nxeew kexm. ¹⁰Nimay nikx yoymintë yoyxëpt nits nyakieyakëtët tuukj ja tuuk jets kianay ioy ixët tuukja tuukj. ¹¹Mimaynyëx niko akapxpëtëekj tienkiukëtët jets nimaynyëx twintuwëkët win änën këxm. ¹²Ku je kaoy iaten miayënyaxt jets nimayt nikx txokën xuxtë. ¹³Jets mati tmumatakëxp jets jiatet xim jupämnëx jeets matakp tampj. ¹⁴Nits yaat oymiatiaiky miti mëatën eepy yik nikapxt yik nimatiaaaktj tukëyë naxwiin ntso tnijawëtët tukeye naax kaapj nits mint je jupkëxën. ¹⁵Jets ku x'ixtet miits jë axëkyatën miti tyikutakoykiëxwamp tukëyë mati ots tkëpx je akapxp Daniel, ku jem wiene tyene ma jem it wantsnëx (pön t'kapxp jets twinjawep), ¹⁶jëts mati jem Judea jëëts këknëkxtëp kopkëxm. ¹⁷Jets mati jeepj tiekj nikexp wiënë të piëty kets winäkt je nits t'as ixtaatj pön ti jepj tyikyp. ¹⁸Jets mati jem wiene kiamjotm këëts winpitjt nits t'as ixtuatj tsawix txamaanj. ¹⁹Yikayoowenexts nikx j'at't mati wiënë unaakj tmet ëëtyëpy määat mati wiene unaakj yik tsisttëp je xëew. ²⁰Nukxtaakjt jets kati xuuxpj it mkëëkt ok pookxen xëew. ²¹Kom jëjëp manëx ayoon mati nijune të kia tuny ko ots naxwinet txoontaaky jets mam ixam nits nikë iuktunenyët jatuuk yajë. ²²Ku je xëew jiexe kia'awën nipen jiexe kiamataky jets je ioy iaten mati winkony itp jekex je xëew iawenewiany. ²³Nits ko pon mnëmxëtët miits ixt ixa je Cristo ke xtëyjiawetet. ²⁴Je ku minte niko akapxp meetj niko Cristo nits tyik nikexjekt ixpeet meet mati kamayan jets twinänt pön pat'atëp mëëtj ma ti te jia yik winkontj. ²⁵Ixtë të ats miits nuan tsoky. ²⁶Tikexëm, kum nyekjneme'tet, axtukj, jam Cristo naxwinpatëtjatam, ka'aty jam nikx naxwinpatëttsatum. Ok Axtukj, japë xip tikpyë, katix texawa. ²⁷Tikex ku tso'om tu'ukj tyekx ma'am xë'ëw pyitsemj jats kunoky ma'am xë'ëw kyitaky, natsë tyu'unet ku ya'aytyekjunkj myint. ²⁸Omyaja pën ma tu'ukj tanekj naxokje, jamtse xiiky nyamyukjetë. ²⁹Jats jatyë ku nikx tyunë tsyatsayo'ony ja xë'ëw tsa nikx xë'ew kyo'otsë, jats po'o kë niks yok a'anä, jats matsa'a nikx k yatë tsapjotm, jats tukeye tsa'apwin myekjatan nyawyixitatj. ³⁰Nits ja nikx ya'aytyekj unkj yixpä'äty kyexjëky tsapjotm, jats tukeye naxwin kyapj nikx nyakyakäpëkxe'e. Ja'ate nikx tixte ku ya'aytyekj unkj myint yo'otsjotm jam tsa'apjotm mekutukj me'et jats me'e oyatan me'et. ³¹Ja nikx pakex tyumpëtëkj (ángeles) ku nikx pux'xu'ux tyekjyax, nits tyekjtu'ukjmukjkext tukye ma'aty wyanë tetwinkonye ma'akjtaxkpo'o tu'ukjtsaapjakitaky. ³²Jat tu'ukj ixpä'äkën tsa'aps xits kepy kyexm. Ku yakex ya'unkjtekë jatye tse yayuntj pyitse'emy niawetyeptsë ku ja wyinkonyë xë'eja'an. ³³Naynyatsemë, kuxixt na tukeyë tyunet, niawetyep mits ja yexa ku winkonë ja, tēj kaka wyinkon. ³⁴Teynyex ëts mits nëmë, kë ya'at naska'axe nyaxt, kunnëm ja tukeyë na tyunnët. ³⁵Ja tsa'apwiin meet naxwin naxtsë, jats ëts awayu'ukj ni junë kyanaxt. ³⁶Jats naynyama ja xë'ëw jats hora nipën kaniawë, ni jate tyumpëtëkj (ángeles) ma'aty tsa'apjotm, ni Dios unkj, natyukj ja ni te'ety. ³⁷Tso'om jots tyunë ja xë'ëw ma'an Noé, nats jä nitx tyunë ku Dios unkj wyinpity. ³⁸Tikex ku na tso'om jots tyunë ku ity kyatu'uynyem ja tiempo ma'am Noé jate kaytyep uktapj ja yity, yama'atskayokta jats ya'akjama'akjka wyante kunu'um jots ja xë'ëw pa'atyma'am Noe jots tyëka arca jotype. ³⁹Nity jots kaniawatë kunu'um ja tu'u myin, jats pyawitstsete jaka'am nex natsë nikx tyune ku Dios unkj wyinpity. ⁴⁰Jam ja wyanë nima'aks ya'aytyekj ja'ay kyamjotm, tu'ukj ja nikx ye'ekjpawa'ay atu'ukj jats nikx yekjkex ix okj. ⁴¹Ni ma'aks ja wyanë to'oxtyekj jap myolino twittoky, tu'ukj ja nikx yekjpawa'ay, atu'ukj tsë yekj nikakt. ⁴²Tikexëm itë aixyitpë, tikex ku kë mits xniawa ti xë'ëw nikx wintsën wyinpity. ⁴³Niawatets ya'at, ku tu'ukj kute'ejk niawatj ty hora ja mätspë myinwany, ya ixyipye tse yexa jats käts ja jexa kupëky jats tyikpy nyaxt. ⁴⁴Tikexëm mitstë naynya itama aixitim, tikex ku Dios unkj nikx wyinpity ja hora ma'am mits xka upixte. ⁴⁵Nats je, ¿Pën ja tëy, wiy tyumpë, pën te wintsën te tēj tyamunikaketye, jats ja mo'ot kyeky tyo'okx ma pyat a tye? ⁴⁶Kunuukx nyex ja tumpë, ku ja wyintsën ya'at naja wyënë tun oky. ⁴⁷Teyatam mits nëmë ku ja wintsën pyekjtaket jats tixyity tykeye ma'aty myet. ⁴⁸Pën tu'ukj kaoytyumpë ya'amyotm yeany: te 'etsën wintsën tyanenë; ⁴⁹jats koxaxat myetj tyumpëtëkj jats me'et kayt meet ukj mu'ukpë tēj. ⁵⁰Ja tumpë wyintsën yatte ja xë'ëw ma'a wyenë tumpë ka upix, jats ja hora ma'at kaniawa. ⁵¹Wyintsën këkukj tyapotatat jats naynya jap yekjkax ma'am jap katsoyumpë tekj (hipócritas) ma'am jap yäat eyën yaxën jats natyetsjeyë.

Chapter 25

¹Nits Dios meäten mititsapjöttm näjaa tsöm nymaak kistox tköntt jyënn jääts ñyëxtt jäts tmëñawyätt jää wätyëk. ²Nymüüsk jää matywe kää käwyj jaä nyuüsk tsa matywe wyj. ³Kuts jää kawyj kistox tköntt jää jyënn nits katyj tkönt ön matywe tyoktatöytëpj jyën. ⁴Jaats wyj toxytyek tköntt jyënn meet ön. ⁵Nyts jää wajjtyëkj tännëpj öts myinn nyts jääwe ots tsüüpyätt nyts myätäköy kyëtt. ⁶Tsüüm ots ayüüy yikmätöy äxtükt waytyek pytsëmtë nyts xëmëñabyätt. ⁷Nits kistox pytëktëe nits jyën tük ööyëtt. ⁸Nits matywë käwyjt tnëmjäy matywë wyj mooyk ets wänë öö ökööpj ëts njëën. ⁹Nyts wyj kistox yätsöy nyts wyäntt kä ëts xtytchë mett mits nexte mätyökyj nits xejuytt nittsxat. ¹⁰Nits nyëxtt jüüpj nyts öts wajjtyëk myn nits matywe tüpixtëpj nits ttmë ëetty mää ämätxätn xëew nits ots tääkäkaj yätukj. ¹¹Nits öts nymüüks kystox jükjätneë nits jüük wänöknë yik yspepj yik, yspëpj yik, awats jaä tekakj. ¹²Nits jää öts yätsöy nits wyän tyëwättpj ets mits nëmëeë kää ets miits nyxëe. ¹³Nyäküwyätt mits kää xnyjäwë jüünëe jää xëe jää hora. ¹⁴Nää jää tsöm tuuk yäättyëk jää matywëity nexweinepj jää tüük kapj nits ots tyümpjtëk ttëwäysöy nits tkëmöy mäkjäyiatn. ¹⁵Tuk öts tkëmöy müüwosk mil mennyj jäätük öts tkëmöy mäatsk mil menn nits jäätük öts tkëmöy tüük mil mennyj kejää öts tküëntëpëktëe tkëmöy mëynn tso tüük jää tüük tääjätj tekyj. ¹⁶Awets pekyj matywe ots tküëntëpëy müwösk mil nits ots ttanuks myoj nits öts tek wynpetj jää müüwöskmil mëynn. ¹⁷Näyhäk matywë öts tküëntëpëkj mäatskj mil öts ttänüks myöy nits öts tükwynpëtj jää mäatsk mil mëyn. ¹⁸Jääts jää tük tyümpëej matywë öts tküëntëpëy tüük mil meyns ñytx nytaëy nits tttyütxäy wyntsën myënn. ¹⁹Yxäm kütte niäx itt jää tümpjtëk wyntsënn öts wympytj nits tamett kääpxöytt jääts tmüküwätt. ²⁰Jää tümpj matywë öts tküëntëpëy müwösk mil mynn nits öts ttkeyakj jää müüwösk mil nits öts yän wyntsënn mits öts xëkëmöy müüwösk mil mëyn äxtük ttëe ëts nekwympjtj jää müüwösk mil. ²¹Nits öts wyntsënn yänn ööy tyumpjn ooyjyaay mütüp mits tää mits JYKXON mtyünn ööy wänë ëts mits täkëtëpj nits mits xeniwynxent yëe mäyniäxë pëktäky tükë mää wintsën xiöntäkën. ²²Jaa ttuk tümpj matywë ttëkütëpj maastsk mil mëyn mynn nits yänn wyntsën mits ööts xëkëmöy mäatsk mil mëynn äxtüük tää ëts neek wympëtj jää matsk mil mëynn. ²³Jääts wyntsën öts yäxöy ööy tyumps ööyjaay mütümpj mits tää jyxon mtyünn ööy wänë ëts mits täkëtë nits mits xëniwynxent yëe mäyniäxë pëktäky ttëkë mä wyntsën xiöntäkën. ²⁴Nits tuuk tyumpë maty kyuentëpëkj tuk mil nyimijne jats nyëmxëj, wintsën nijaw eep ëts kunäj myatytyëkj tukëye xni toäyaykyezxy, mconjekypy mitsa max'ajniptytj jats xkonmuky matëj x'äkawëwäxxy. ²⁵Jats ojts tsëkëj, nits nikx n'isnitäjpety meeny näxjatypy, ix ku ëts'xyäm mits kmooy matij mja'eepy'. ²⁶Nits wyintsën y'ätsöëmpijtj nyëmxë, mits käoyjyäj nyuuxtumpëj, wääts mits ja xnijäwë ku ëts jam nkonmuky ma ëts tää nkawëjwaxxyjexy. ²⁷Matij mits jexyëj tääxtuny banco mits jexyë meeny x'iskexy, junets ëts jyexëj nwimpity jakmeeny y'unck mëet ëts jyexëj banco nits kony. ²⁸Pëkjëtj ixaj myeeny jats xmotët yxätumpë mati mäjnk mil myeeny. ²⁹Pëmën jam iyakëjëmkyexpy, nikxja jyakyëmoyätëkj jyewëj käwinëmpy. Jats jatëj mati nitijyäkäkëjëm etyëp mëtiits nitij jyäkäkëjm 'etyëp yëkpëkjëpta'a. ³⁰Tumpë matiniti kyätumpy tyätumpy tükwimpytsänikxy yëkyuptäky äkotsëtupy japs nikxy nikxy jyëy yäxy nyäy tääs etyëj. ³¹Kunikxy Dios y'unck tmëtmyny tyumpëtëjk (angeles) y'oy'yajtëntëxm nitnëmts tsënë ixtaaky tsënëwyajtkëxm matij oonyaxy. ³²Nits jawyinkukm nitukëyë nikxy näxkajp yoomyuktäaty nits nikx yëkwäwäxxt jää awekyjaty toom tuk nipatsx'ixpëj twdwakxy nyipatsxy mëtë cabra. ³³Jats nitxy tkexy äkankyëpääj nyipatsxy jets änjkyëpääj cabra. ³⁴Nits nikxy niwintsën tnëjmë mati wyenëj jam äkankyëpääm. Mintë miits pënjaty ëts teety tää kunukxën myoyëtë nits xkuentëpëktët mëajtën matitë nyi'oyë nit'ewyë ku it tsoontäjkj. ³⁵Miits gts ka'aky xmo'oy ku ëts ijty nyu'oky, ku ëts ijt, tääts'ooky miits ëts xyëk'uuky, ku ëts miits ijty x'äkä'xe jats ëts ojts xyëkmääktany. ³⁶Ku ëtsityniwääts nwitity nits ëts ojtsxmotët wit kuëts ijty poxtikypy nits miits ojts x'isixte. ³⁷Nits nikx yätsoëmpjtë mati näj wyenëj tää tuntëj jats nëjmët jünë ijty jam yam yüky jats ojts mits nyëkäy jünë jam ijty mtääts ooky jats ojts nää nmits nmooy. ³⁸Jats jünë ijty jam my'oyëtity jat ojts ojts nyëkmääktany jünë ity niwääts mwitity nits äëts mits ojts wit nmooy?. ³⁹June ijty mits näjnëxpëkëp ok puxtikypy nits äëts mits ojts nixixy. ⁴⁰Nits nikxy niwintsën y atsayëj, tyëyätëm ëts miits nëjmë knmiits tnëjnax'tujhëtj ma mutskjatytyë ëts miits ojts näj xtujnëtj. ⁴¹Nits nikxy tnëjmë matij jam wyenëj yänäykyëpääj mujakamakëts miits kaayjatyë äyotäjk jotypy mati jään xëmëkunaxy japtëjniayenyë määm mëjku'uy mëet tyumpëtëjk. ⁴²Ku ëts ijty yujnäoky kaets miits ojts xyëkay ku ëts ijty täätsëj njäooky kaets miits ojts nëxmotët. ⁴³Ku ëts miits ijt xkäixëtj näjts ka ëts miits ojt mtëkëntum xjëkmääktänëj kuëts jam niwääts nwitity ka miits ojts witxmotët ku ëts ijty njäpëkyëj kuëts ijty näjnnyäjmë jap puxtikypy ka ëts miits xkuentaawetyëj. ⁴⁴Nits nikxy jatëj yätsojëmpitej wintsën jünë ëts ojts näjkaixy ku ijty jam yüoky, mtäätsëj ooky nka ixëj niwäätsj pëkjëp puxtikypy jats kaa äëts mits ojts ntunëj. ⁴⁵Nits nikxy ja yätsäëmpityëj nits nyëmxët tyëyätëm ëts nwääny kumiits näjtj xkätunëtj myutskjatytyë ëts miitsëjnäx xkätunëtj. ⁴⁶Yääts nëkxtëp äyonjetyty mati xëmëkunaxy jats mati tää tyuntëj yääts jukyätjotm matij xëmëkëxm.

Chapter 26

¹Jets tiune ku Jesús ity te tkapxkëx yaat aaw ayuuk nits tnëmjaay tiumpëëkj. ²Mits mnijaweepy ku ja mëtsk xëew tpaatwany jë amaay, xëew nits jë yaytyëk wnk yëkj këyaakt jëts kuuspët't³Nits jë teety niwntsén mëëtj majaay tiëkj mëëtj tukëyë jaay jëm ity tē yoymiuk jem teety nyiwintsén kiumuunj mati txëew Caifas. ⁴Jëts tukmuëtë tkapxmuktë ntso ixe tmetsët Jesús amëtsknëx nits tyik ooktët. ⁵Ku jë ity wiantë kë xëew it ntunëm jëts kati jaay xi ya nya ni mëtx⁶Jëts ku najjëm ity Jesús Betania Símon tiëkëntum mati ity puuts pam miëtj jëm ity kaywiëtj këxm nya kiëx mutx. ⁷Nits nyiminë tuuk toztiëkj mati ity piakompy tuuk tsatuts uunk paakj xukp mati tsownëx jëts jë ots tyakutëmjeki kuwakëëx. ⁸Kats jë tiumpeteekj tixtë jëts iampëktë jëts wiantë çtixtë ku yaat niko miko wintakoy? ⁹Te yë jiëxë tsownëx yiktook jëts ayoowe jany te jiexe yikmoy.¹⁰kats Jesús tnijawaty yaatj nits nyëmxë çtirëx xmutsipëtë yaatj toxtiëkj? oynyex ats ye nait tē xtunë. ¹¹Itpj miits ye ayoone jaay xmëtët jëts äts kets miits itpj ats xmëtët. ¹²Ku yë äts nikëxm xtanitëmy paaky xukpj jekex ye te ku äts nyiknitajëwianë. ¹³Tieyw miits nëmë oymiaiyë pön ma yaatj oymiatiaiky yik matiaky tuuk naxwiin, yik jamietsp txë yaats toxtiëkj ku yikapxt miti te ixam tuny.¹⁴Jets nitukën mati njmakmëtsk mitiy txëew Judas Iscariote nykx ma jem teety niwintsén. ¹⁵Nits tnëmjaay çte miakwantep ko ats nkeyakt? nits yik tēējay ipxmunkj meeny tum tēëkxp pux. ¹⁶Nits jëryë t'ixtay axay ntso ixe tkëyakt.¹⁷Jets ku mutuuk xëew tsapkëëky yik kay miti tka meet mati tē (wintakoynyë) (levadura) jëts tiumpëtëëkj nyiminete Jesús nits tnëmjëty çmait xtsëky nits ääts nyik nioyët amayxiëw aux? ¹⁸Jë nyemxete "nekxtë mä kapjotm jëts xpatët tuuk yaytiëkj nits xnëmëtët nëm yikixpëkjyë yëeny teäts n'oxë winkonë je ats ntunwany amaayxëew aux meet ats ntumpëtëëkj. ¹⁹Nits tumpeteekj tunte ntsom ity te Jesús nyemx nits tyik oy eety je amaay xëew aux. ²⁰Kots kioots'eeny nits ots tmëtkay ixtaaky tiumpëtëëkj. ²¹kots ity kiaytë nits tnëmjaau,tiëywië äts miits nëmëtë ku nitukën miits äts xkëyakwamp. ²²Nits jëtë winmaytieky eety mäknëx nits tuukja tuukj tyiktë axatë "kë jë yiit iätsj çwintsën?"²³Nits wintsën iatsooy pön mati ? äts ntexjotypy kië nta mëëtj pëmpy jëts äts xkëyakamp. ²⁴Je yaaytiëkj uunj na jiat't ntsom jëpj jaywiëtj ity jëts yik ayoowënëx jë yaytiekyjaay mati tkëyak wamp je yaytiëkj uunkj oy jë jiexe ku je yaytiëkj jaay kë tē jiëxë kiëxjëky. ²⁵Judas matiwië ity këyakwanëpj wiany çäts je yik ixpëkpë? (Rabí) jëts jë nyëmxë, te mits këm mwaný²⁶kots ity kiayty nits Jesús tkoony jë tsapkëëky, nits tkunukx nits tatuukjäay nits tmooy tiumpëëkj jëts tnëmjaay kontsowt nits kaytë äts yë nikëx.²⁷Nits tkonkom je ookjäny nits yës kojuyën tmooy jëts tiumpë tmooy jëts wiany uukt miits nitukëy". ²⁸Jeku yaat ots yë nē'ëpy mati kipxkiëpxën eepj mati yoywiokxp maya nimaytë nits tpatet poky nyimëëkxën. ²⁹Nats ats miits nëmë, ke äts ye n'uk uknet yë uva téëmj nyëë je xeew nëmj ku miits wiënë nta metj ukomëtë maam äts nteety miäätën.³⁰Kats te wiënë t'äwtë je äy nits nyëkxtë olivos kopk këxm. ³¹Nits Jesús nyëmxëtë "tukeye miits mjakemkëkëxt äts këxm yaatj koots jëkëx ku na jiajwiëtjyë nwopjp ats nipët xipë nits tukeye nipët x yoywiakxta. ³²Kots tē wiënë tiekiukë kiomë nits miits mwintuwëk atëtët jëm Galilea.³³Nits Pedro t'atsooy "oyëm nitukeye mja nikëkëxë äts nijunë nkajakëmkëëkt". ³⁴Jesús nyemxe tyëywië äts mits nëmä yaat koots kukëËnëm wiënë tsapniaw iayax, tē mits wiënë xkuääny tuwëëkj yaajë. ³⁵Pedro t'atsooy "oyëm ats jiëxë mits njamëtj ookj wany nikë ats mits nkuääty nits nitukëyë tiumpëtëëkj tumna wiantë.³⁶Nits Jesús tmëëtj ääy maam jëm tuukj it miti txëew eepy Getsemaní nits tnëmjaay tiumpëtëëkj tsënëtë ya ats tnixx xim tnukxtaaky. ³⁷Nits tpawaay jë Pedro mëëtj nimëtjki Zebedeo mianj nits ots winmay axaay yik ayoowenex ots nyajjawëëty. ³⁸Nits tnëmjaay "ats njawën maknex jiotmäynyëx koomen n'ooktj ya m'aixtët jëts äts xmët aixitj. ³⁹Nits jats awanë jakamawe nykx jats kyuxtentyokjyë. nits wynpokj nukexm tyekjatyë nits nyutxtakye yeanyi nits te'ety tsa'apjotm ku yerana tyune kuya'at utjeye ka yexa xpa'aty naynuama, kä ma'aty ets tsokpyë , ja ma'aty tso'onkän epye. ⁴⁰Niminy tyumpe tēkj jats pa'aty te nyaokexnatë jats niemjay Pedro çkemma'ams éts miits tex me'etixyity ni tu'utj hora? ⁴¹Ixite jats nukxtakjta jats ka tekjkatet ma'am kaoywinmanje ja ajawan ja tunwampja, ye nikextsë amu'uks⁴²Mu ma'aks yate jots jakamkeye jats nyukyaky teety ku yaxa ya'at ke ns tyunë jats éts nukt wan na tunye tso'on tsoken. ⁴³Jatukyaja jots yawinpitkome jats jots pa'atye ma'ap tikex ku ja wyiin jutpy uts japtsu. ⁴⁴Nits nyiky jats atu'ukyaje nikekye kyutuwekjyaje jots nyukxtaky jats nayja awayu'u kj jots kapx.⁴⁵Nits Jesús jots niminye tyumpe tēkj jats nemjäay çjam miits ma'atëstë jats potxatetste? axtukje pyetpy yam hora jats ya'aytyekj yëkjkeyaky ma'am takoywya jäay kyejem. ⁴⁶Putekjte jats tamyanët ixtë ma'aty éts xkäyatpy winkon ja.⁴⁷Jam ja yity kyapx atetxnyëm Judas yaty nituken ma'aty nimakmatsk tumpe. Kawinempye te'ety nyiwintsëntë mëët mäja'ay tyekj ma'aty kapjotm jots meet minye. myinte tsu'ux këjë jëts kepy kiapëj. ⁴⁸Jats ya'aytyekj ma'aty yity keyakjwanapj Jesús tē ja yity mo'oy tu'ukj ixpa'at, nemjoka, ma'aty éts tsuukxp ja matstapj⁴⁹Jatyenyexe Jesús niminy jats wyany Kapxpokxa'an yekjixpääkpe jats jots tsu'ukx. ⁵⁰Jesús nyemye "mukukj tun ma'aty tex niminy jats xtunt. Nits jots nymienyete kyenixatë jats matsta⁵¹ixte, nituken ma'aty yity jesús myetipye jots xa'atey tjuts tsux jats tamo'oy te'ety tyumpë jats tya'atsk twitsukjay. ⁵²Nits Jesús nyemxe ko'ojëkj tsu'ux tyetj oty, tikex ku tukeye ma'aty tsy'u yekjtuntapy okjtaps ja tsu'ux kexm. ⁵³kama'am éts yaxa nte'ety mukapx jats ja äts yexa xtanikex ma'akmatsk pe'ekya'aty anges? ⁵⁴Jats çtsots

yixe jaywyaty kkyuytiunet, ku èts niawa jats na ja tyunèt?⁵⁵ Nits nayeya Jesús nēmjay ja mayjääy ¿Tso jixa èts texniwitsemy tsu'ux meet jats kepy mye'et jats èts xma'ats tso'om tu'ukj mä'ätspa? Jawom jawon èts jots jatsenè tsaptipye ja tanawanokya jats ka èts mits jots xma'atsta.⁵⁶ Tukeye na kyuy tynè jats akapspè yaytyen kyuytyenet jatye jots tympe tejk nyikejyete jats kyakkexte.⁵⁷ Maaty jots Jesús ma'atsta wa jots taanekxete caifas teety nyiwitsen, ma'am jaywyatejk (escribas) meet meayktetyejk (ancianos) yiyte yoymyukjte.⁵⁸ Jats Pedro jots pyanikxe tukjximaam maam jam te'ety nyiwitsen tyaykjukj. Tyekjey jats ixitpe tejk me'et tsenay jats tix tso yekj tunwanye.⁵⁹ Natsè te'ety nima'atekjte me'et nitukeye jäätye yiyt tixtate èny ayu'ukj Jesús kexm, jats yexa okèn am tyèkjata.⁶⁰ Jate ni tu'ukj ka patta, oyam jots kawinempye niwonpetpè ya mintè nits, jots mmynte nima'ats.⁶¹ Jats wyanta, yat yaytyekja'ay wyany yekj kotakoypy èts yè Dios tsyaptèjk jats nykjoya tyikats kyutuwe'ekjè'èw.⁶² Ja te'ety nyiwitsen teyenkyukjey jats nyemxe ¿nituken xkamete atsosenpitan? ¿tiye ma'aty kyapsap kaoy mits kexm?⁶³ Jesús amonye yity ja te'ety nyiwitsen nyemyei mits pawa'anpy Dios jukyewye kexm wanjaky èèts pèn mits ja Cristo, Dios yunkj.⁶⁴ Jesús tatsompity mits kem tena wany; ixa'am ets mits ne'emè ku ixa'a jats ku yatnekx nikx ix ku ya'ay tyejkunkj tye'ety pyaay tsyenet, jats myinkomet tsapjotm yo'ots jotm.⁶⁵ Nits jots te'ety nyiwitsen wyit ke'etx jats wyanyi, te ye kaoy kyapx ¿tiko naktsokjèn ma'aty te'etix? ixte ,te ja xmatowta kooykyapx.⁶⁶ Ti winmaytyep? "jate yatsompitye jats wyantai" Patatpyee jats yo'okt"⁶⁷ Nits jate twinkutsew etye jats twoptè, jats koxte,⁶⁸ jats wyanta "nikapx mits Cristo ¿Pen tem tam koxe?"⁶⁹ Jats Pedro jap ja yity tsyene tekjwinkepy jap taykyukpy jats tu'ukj tumpe nyimine jats nyemxe mitse'naynya ma'aty yity myetipy Jesús de Galilea.⁷⁰ Jats ja jots kuènj wintuky ma'am yiytè nimay, wyan oky "kè ets niawa puty ets mits xtamukapxp"⁷¹ Ku je tejkatsumkjam pyitsemy, jots atu'ukjumpe yixa jats nemja'ay ma'aty yity jamta "ixa'at yaylyekja'ay jam meete yity Jesús de Nazatet."⁷² Atu'ukjyaja jots kuèny mekj wya'any" ke ets yenixa yaytyekjääy"⁷³ Nits kyuawenity nyimnè ma'aty yity ja winkon tanetyep jats Pedro yekjn'emjääyi Teyatam mitsè yawa nituken ma'aty yetè, tso'om kapx ye'e, tso'om kapx ye'e yekjnikäxjekäpj.⁷⁴ Nits ja jots kaoytyiaxay jats kyaoytyapxaxay ke èts xyè yaytyekja'ay ixte nats jatye tsa'apniaw yayax.⁷⁵ Pedro toymyetx Jesús yaw'yayu'ukj tso yity te nyemxe "ku kanem nyene tsapniaw yayax te èts wyanè xkueny tuwe'ekj yase Nits pyitsemy jats yetjayownex yaxna'ax.

Chapter 27

¹Ixām küüjäpyjät iit tükëyé tēytt nywynxën mētt mājātyēk mātywē jām kāpjōōtm tnykāpxōyitē jāā Jesús jāts tēkōkwāntē. ²Jāāwē ōts txumetē nits tēmēētyj jāāts tēkēmōyē jāā (Pilato) Jykkütüpnīwinxën³Jāāts küü Judas mātywē ōts tkēmōy ōts tix küü jāā Jesús jyk wāntūnn nits tjük küēntētūne nits ōts tēk wympytnēē ypxmāāk pūx mēyn matyweatexp teytt niwynxën mētt jāā mājātyēk. ⁴Nits yiann tēē ēts ntakōy tēē ēts nkēyākyj nēpyj mātywe kāpōk miēt nits wyāntē ǀ“tiyē ixātt nāitt mētt ēts? michē kēm māyūk. ⁵Nits ōts jāā tyxūp put mēyn tēkxp tsātūkp nits pyxem tēm k wimp nits ōts nīyāyūktēyē. ⁶Nits tēytt niwynxēntt ōts tkōn mūktēē jāā pūk mēyn nits wyāntē kāā yōōyē nits mpēmēn y xātt jāāts nkōjēkēn tykēy nēp xiōw yēē. ⁷Nits jāwē tkāpx ōyētyk jāā ayūūk nytükēyē nīys jāā mēyn tājūtt nāwē kyām māā mynpj jāāyyp jyknytājētt. ⁸Jāā kēxm jāā kāām jyxxkāpj tsōm nēpyj kyām yxāmpātt. ⁹tsōōts yiānn akapx (profeta) Jeremías ōts kyūtyūy nits wyān jāwēj tkōn jēktēj ipxmāānk pux mēyn mātywē tēkxp jāā xiōw mātywē jīktākūp israelita. ¹⁰Nits tkēyāktēj nāwēē kyām tsōm ēts tēē wynxën xpāwayn. ¹¹Ixām tēē Jesús tyēnyōkēj wynkūm jāā jyk kūtūpj niwynxën nits jyk kūtūpj niwynxēm ōts jyktēyē ǀmits jāā mniwynxēnēpyj jāā judios? Jesús ōts tāyōy mits nāāj wānpj. ¹²kūjāā ōts tnywānpētyj jāā tēytt niwynxën mētt mājātyēk kāāj ōts axōy. ¹³Ōts (Pilato) yiān ǀKāāj xmātāy tükēyē mātywē miits mjēktāny wāmpātpj? ¹⁴Nits jāā ny tük awj tkāāxōy nits jāā jykkütūkpj nywynxën mēkkājāāk ātēyājātt ōtstyāntt. ¹⁵Nāytt tēk tūyōy jykkütūpj kūū kūū xēwtyūny nits mastut puxtēkjāāy mātywē māyjaāy wynkōntēpj. ¹⁶Jāā xēew itt jāā tte tmētēwēj jāā kük pūxtē jāāy mātywe tyewj (Barrabas)¹⁷nāāk küü jāwēj yiōymiūktēj (Pilato) tēnēmjaāy ǀPēn myōktēpj nits ēts nmāstūtt? ǀJāā Barrabas ōk Jesús matywe txew cristo? ¹⁸Nits jāā nyjāuēpj jāā kūjātēxm yikkēyīak kā ōyīynkēxm. ¹⁹Nāyjaām itt chyēnēwyātkēs mājāā jāāy tētytuū nits tyoxtyek tkex āyūūk wyānōky kāmpātatyk jāts mits jāām jēk ixt māyēē wāts tūpj tēē ēts ixām nāyāy kūmāyjiōtpj yēkēxm²⁰Ixām teitt niwynxën mētt mājātyēk tōk tēyjaūētykyj jāā nymayj jyāy nits tokāmātōy jāā (Barrabas) nits tek ōktēt jāā Jesus. ²¹Nits jyk kūtūkpj nywynxën ōts tēktēy, ǀpēn ixātt nymāātsk myōktēpj jāāts nmātstūtt? Nits jātēk wyāntēkj jāā (Barrabas). ²²(Pilato) Tnējāy, ǀty ēts ntūpkj mētt Jesus mātywē txēwk (Cristo)? Nits nytükēyē ōts yiātxōtēkj yikj krus pātj. ²³Nits ōts yiān, ǀty pōkyj tēē tmūtēkyj? Nyts jātēkj kyāpxkāktēkj jāwānē mēk yikj krūspātj. ²⁴Nākj kūūkj (Pilato) ōts tiix nits nytyk jāātūk tkātūntt nits ōts mās mēkj kyāpxkāktēkj nits ōts nēē tnāk kyēyēk nits ōts kyek tpōy jāāy wynkūm nits ōts yiān wāts ēts nyēp kyēxm yātt wāts jāāy mits ixtēkj. ²⁵Tükēyē jāāy wyāntēkj ēts yē nyēpyj xpātpj mētt ēts nūntēkj. ²⁶Nits ōts tmāts tūtt jāā (Barrabās) jākēxm nits twōp ōōkyj nits kēyākyj nits kriuspātj. ²⁷Nits jāā jykkütūkpj tsiptūmpy pāwātēkj jāā Jesus mājāā jāāy jyktētyūnn nits ōts twāmūkyj tükēyē myētj tsiptūmpstēk. ²⁸Nits jātē tnytsikēxtēē nits txaps wyt tōkpēntj. ²⁹Nits yōtspj kūjānē tyk ōyēty nits pēmjaaty kyuwāk kēxm nits yjān kēē kēx tākē kāpjeetyj tyākj nits wykūxtānātyj wynkūm nits tāxīk āxātēj nits wyāntēkj jūkyēēp (judios) niwynxën. ³⁰Nits nytsūētyj nits tyak tkātsōō jāty tyākj nits jāyē tākūwōpēktēē kūwāk kēx. ³¹Kūtx tēwyānē taxikōktēē nits xāps wyt tpējātyk nits kēm wyt tōk pēmtēē nits tyknēxtē jāts tek krūs pāt. ³²Kūts jātē pyxēmtē nits tpātēkjāā yiātyēk jāāy mātywē (Cirene) tsōmpj Simon jāā xiēw jāts tyākūwān etyk nits tmēwēt nits krus tpākētt. ³³Nits jāteē jyātt mājāām tük itt xēwē (Golgota) matywe āyūūk wimpxēm ōkpj kyuwāk pakj ittjōtm. ³⁴Nits jatmoytyēj tuk uukwāntēj pāāk nēj (vino) maty t'amuktētēj mēēt tāāmnej (hiel) jāyēj tjāykyāpy jats ka'a t'ujky. ³⁵Ku ǀty tējtyēkruspatēj, wyityēkwāx'atyēj takuy'etxēj nixyēn pyātyēj tu'uk jaty (echando suerte). ³⁶Jats tsēnē'ixtāktēj nits ixityēj. ³⁷Jats kuwākēxm yēkpējmāāy niwāmpajt mati yēktāmuāmpēkp nāj ijty yēkapx yā'āt Jesus, judios nyiwintsēn. ³⁸Ja mēēt janimatsk matspēj ojts yēkmēwopatēj kruskēxm tuuk ākāmpyāāy atuuk ānāpyāāy. ³⁹Pēnjaty ijty nāxtēp nits twinkāpxnāxtej kyuwājk tjupyōotyēj. ⁴⁰Nits wyān'ōōktēj ku mits ǀty xyēkutākoywyāāny tsāptējk jats kyutuwēkxēw xyek'pyētyikātsts. Nyājkmyātākē xēetkēm pēnāmtām m Dios unkēj wināk jam cruz kēxm. ⁴¹Nāy nyāj y'atētstēj jāywyētējk (escribas) wyā'āntēj. ⁴²Wyinkpēyējāyēj yēkmātakypy jats ka'a tjatj tsokēmnyākymātākēt, Israel nyiwintsēn, matsu'utēj wanjam yeetwinaky cruz kēxm nitsyē ntēyjāw'ēēyēn. ⁴³Dios yēy tyējaw'eepyēj wantsējtputēk'atyēj pēntsekypy nāyē wyā'āny jats Dios unkyēj. ⁴⁴Jats matspētējktēj matij jamēēt ojts yēkmēwopetycruz kēxm nāynyāj ojts wyinkāpxnaxyē. ⁴⁵Tutujk yāxp'ijty hora kú it kyo'ots ēēy tuknāxwiiny jats yjaaty tāxtujk yāxp horē. ⁴⁶Ku ijty tpātānēj taxtujkyāxp hora nits Jesus kyāpxkejky mēknāx wyā'any Eli Eli, ǀlama sabactani? Matij ayujk wimpitsēm ētsēn Dios ētsēn Dios, ǀtiku ētst:ej xmuajākamke'eky? ⁴⁷Matij jam ijty tanatyēp ja'wyāntēj Elías wyaatsoopy. ⁴⁸Nits jatēj nitukēn jatyēj pyutso'ony maty tynjēkp (esponja) nits tyēkxōoky tā'āmpā'āknēj jatypy nits mats jup'ām tpē'ēmy nājts tuk'ujky. ⁴⁹Nits matij ijty jam'etyēp janiwanē wyāntēj kāxtēj mitsēj nātyūuk pēnāām tam Elías miny jats yēkmātākēt. ⁵⁰Nits Jesus akyāpxkejky mēknaxy jatukyājē nits jyawēn tkēyājky. ⁵¹Nits kējkūujk tyakējts 'ēēy ātētyuk mati ijty jap tsāptikypy kuwakm juptājky ok'āykyetājky ku it y'ux'ēēy nits tsāj tyapyjēkyējxy. ⁵²Nits kawisantē y'āwātsj mati watstēj ijty tēj myātākoykyēxtēj nits pyutēk tēj. ⁵³Ku ijty tēj jukypyēktēj nits pitsēmtē kawisantēj nits tyējk'etxēj māj wāātskājp jamts ojts nimāy kyājx'jēktēj. ⁵⁴Ku Centuriōn mēēt matij ijty Jesus ixityēp t'ixtēj ku ujx mēknaxy nyājxy ku ijtytēj nāj tyunyēj

xontsëjkënyäxtëj nits wyäntëj i tyëy'äjtem täm Dios unkëm tam tēj ijty. ⁵⁵Kawinëmpyë toxyëjk mati ijty kēj tpänäkxtë Jesus jam Galilea jats t'ixitët jakam ijty t'äxtuktëj. ⁵⁶Jayë ijty jam María Magdalena, María Jacobo mëët José tyä'äk, Zebedeo y'unktëjk tyä'äk. ⁵⁷Ko'ots epynëm ijty it ku tu'uk mëjääy jyäjty Arimatea ijty tsoony wa ijty xyëëw José Jesús ja ijty näjnyäj tyumpëj. ⁵⁸Nits ja Pilato t'änëkx 'ëëy nits tyëktëj'äy Jesus nyikejx. Nits Pilato tniwäwääny jats ja nikëyx yëkëmo'ot. ⁵⁹Nits José twijtsjëky nikëjx nits täwimpijty wääts witjotm mati tsownaxy. ⁶⁰Nits mati ijty tēj José jiut tyëkni'oyëj japs ojs tmätä':aky yëk'oy'epnyëm ja ijty tyäpuwatsnëmja ijty tsä, nits t'ispätiimy tsäj näjts tä'äkëytyujky nits tso'ojny. ⁶¹María Magdalena mëët jatuuk María kawisantëj wyinkujky ijty tsënë. ⁶²Kju jawomëp ma ijty tēj näj tyëkni'oyëkyëxtëj nits teety niwinstën mëët ixpekytyëjktë tmëtyoymyuktëj Pilato. ⁶³Nits ja wyantë wintsën njaymyetsp ëtsja tsoja win'ëmpëj ijty ya'amj kunäyjay ijty y'ukyëj ja wya'any kutuwëëkxëëw ëts nikx njukypyeky jatukyäjë. ⁶⁴Tniwäwä'äny jats tuwëëkxëëw kawisantë yëk' ix'yit kunilxy tyumpëtëjk japnikxy nyikëjx t'isjutëtët nits jääy tnëmkojmyët, tēj ja'a jukýpeky ojkën'akukm oktëy wyin'ënën tsäjiat ojkñëm kujätsontakyë ka ijty nënjya win'ëjnë. ⁶⁵Nits Pilato nyëmxëj: päwäwtëj tuuk ix'yitpëj jats yëkxon 'ix'ijtë pën mäwääät xjatë ix'yitk. ⁶⁶Nats ojs nyëkxtë: jats yëkxon ojs t'ixitëj kawisantëj tsajtyëkätukëjxy nits tu'uk ix'yitpëj tkejxy.

Chapter 28

¹Ku të wiënë nyëx jë pokxën xëew jëts ku ity xënytiaknë jë mutuuk xëew jë samanë María Magdalena mëëtj ja tuuk María mintë xipë ma ookjp jut jëm. ²Nits mëknëx uxj miiny jëkëx ku wintsën ity iangel kitakpj tsapjotm jëts ko jiaty nits jëty tjëkëëy jë tsa jëts jëm ots txënë ixtaaky. ³Jëts na ity kiëx ntsom witsukën jëts witj poopnex tsom tsap'oopykyën. ⁴Jets ix itpëtëëkj tsëkë yikwipipnëxëtë nits tiankëxtë ntsom jaay io kiën. ⁵Nits ángel twinkunëkx aty jë toxtiëkj nits tnëmjaay kati mtsëkëtj nijawëëp äts ku miits x'ixtay jë Jesús mati ots kriuspety. ⁶Kets ya pën të jë jiuky pieky na nixkëm je wiany. Mintë nits x'ixtët mait tiity jë wintsën miay. ⁷Nekxtë atëtsnë nits xnëmëtj tiumpëtëëkj, të jë jiuky pieky ookjp akukypj. Ixtë, ku miits mwintuwëk'ëty Galilea. Jëmts miits x'ixtët. Ixtë, të äts miits nwanëtë. ⁸Atëtspëky je toxyëk tnikëktj je ookpj jut tsëkëetyp jëtë nits jotkuktaktëp jë nainya nits putjpnëx txontj t'aswanwanëtë jë tiumpëtëëkj. ⁹Atsuukj ots Jesús tmānawiatytë nits "yës mioyëtë" jets toxtiëkj twinkumin ety nits tiekyëx tmokxtë jets tmäpëktaktë. ¹⁰Nits Jesús nyëmxëtë "kati mtsëkëtë nëkxtë nits xwanëtët äts nmukukjtëëkj jets wën tnëkxtë Galilea jëmts äts x'ixtët". ¹¹Kots ity toxtiëkj te nyäkxtë, jëts jëty nituukën ixitptëëkj nyëkxtë jëm mä kapjootm nits ots teety nyiwintsën twankëxëtë tukëyë matijet wiene te tyiunyë. ¹²Kots je teety yoymiukëxtë mëëtë majaaytiëkj nits tkëpx iëty tijety wiënë te tiunyë, nits tmoyte maynyëx meen jë ix'itpëtëëkj. ¹³Nits yiknëmjëty na mwuantët, koots ko ääts ity nmatë nits Jesús tiumpëtëëkj mintë nits ots tmëëtstë jë nyikëx. ¹⁴Kots yatj tjanijawëtj jë yikutukpj ääts jë maknëx nëmëpj jets naamjë nats miits mataktët. ¹⁵Nits je ix'itpëtëëkj tmatstë jë meeny jets na tuntë ntsoom yikpawantë. Nats yaat aaw ayuuk ots wiakxkex jem judíos akukm. Nats nyëkxity iexam paatj. ¹⁶Jets nimaktuuk tiumpëtëëkj nyëkxtë Galilea, jëm kopj këxm mati wiënë të Jesús wianxëtë. ¹⁷Kots jëte tixtë jëts tmapëktaktë, jemts nitukën mati w'katëyiaweety. ¹⁸Jesús nyiminëtë nits nyëmxëtë të äts tukëyë kutuukj myikj moytiënyë mati tsapjotypj määtj mati naxkëx. ¹⁹Jëkëxts mnëkxtët, nits xyik jattët tiumpëtëëkj tukëyë naax kaapj. Xyik nëëpët'tët niteety xëew këxm je iunkj nits je Dios wiats jawën këxm. ²⁰Xtaawantët jëts tmumatotët tukëyë mati miits të ntapawantë, nits x'ixtët, ko itpj äts miits nmëtë (jawom jawom) "konëm yats naxwinetj jiup këxtj" (naam jë) (AMÉN)

Mark

Chapter 1

¹Naj tsontëëy Jesus yo'osu'unk Jesucristo joykyapx. ²Tsoom Isaías jay pyatë ojts tyëk tany mät'i profeta ojts tyü'üny: "IXTË, KU ÊTS XA'AM MPAKËJXY MATI'I WÄANTSEPY MI'ITS WINKUKP MÄTII YËKNY OY'ATËPTY TU'U MÄTII MPANEKXP. ³MATI'I KAPXPMATYÄKP JÄMTËS NAXKËP: 'YËK NYOYE NYË'Ë'TYUU MATI'I TEETY ATËËN TYU'EEPY JATS, TU'UN MATI'I TË ËY". ⁴Ku ojts ja'atyë Juan, nits ojts jää'y tyëk nipety jame' nikapx nimatyä'äky, kutukwin'männy nyëpatët najts pokyëj nimekxy tyäntët. ⁵Ni tu kējë kajp mati'i Judea, nay najmë jaay mati'i tsoojmp Jerusalen ojts naynyaj nyëkxtë kumanjë Jordan tyakojny tkapxwatskëxtë nits ojts nyëpatë. ⁶Juan wa ijts wit'eepy, tänë'ëk äk, jomty pyaëk mëtë mu'uj jã'äsipty jekxpy. ⁷Kapxmyatyäk nits ya'any, ja'ja'a mätiwë äts ix ojk xпамimp, mati'i nimëj naxy, ninka jatët tso'ixë nyëkxt jats n'äkajët kyë'ëk. ⁸Xyaam nëë jotm mi'itsëj nyëk nipatë'të, jats atu'ujk niikxy nipatë'të Espiritu Santo këëxm. ⁹Atsuuky ojts jatj ku Jesus jam jatye jam Nazaret Galilea, nits Juan yëknëpajte jam mëjnëjotp mati'i xë'ë Jordan. ¹⁰Ku Jesus pytsë'ëmy jam nëjotp, jats t'ixjxy tso'ojts tsapwi'in awa'ajtsx, nits ojts tyanäx kytakyë ja Espiritu Santo naj tsoom tu'uky pak. ¹¹Nits ojts yëkmatoy tsapwin ja ayuujk mits äts n'u'unkee'py, mati'i äts tjajotkujk takpy. ¹²Nits Espiritu Santo yëkwinmäjye' jats nyëkxt nääjxe winwä'ä tsatum. ¹³Jamtsë nä'äj tu'uk wixtekxy xë'ëw, maj kya'oywyë ja amutsk'ixwanyë. tsuutspëtänëk äkukp tsënëäy, anges tu këyë moykyëxë. ¹⁴Jatyë ampy ku Juan ojts yëkmatsxy, nits nikxy Jesus jam Galilea, nits ojts tiskapxy t'ismatyia'aky, ja Dios joykyapxy, ¹⁵nitsya'any: të tiempi tpä'ätyë, Dios joyjatën xäjä winko'ojn. Winmayëmpytë, tëy jawëtë Dios o'oy kya'apxy. ¹⁶Ku najxë Jesus jam mäaxnyëwääm jam Galilea jats ojts t'ixpäätyë simon më'ët andres, simon utsëj, tëj i'ijty nëyupety ja xu'umy akx juutëpë a ijty. ¹⁷jats Jesus nyëmxëtë: " pamintëk äts jats t'awantët tso nimäy jää'y xyëjätët". ¹⁸Jatyë tmatstutë tyunky nits ojts tpanëktë. ¹⁹Ku Jesus jam a jakamyoyëtity, jats ojts t'ixpääty ja Jacobo (Santiago), Zebedeo, myajnk më'ët u'utsy Juan, ja'ap i'ijty bote ojtyëpy xü'ümy tyëk'ajoyëtë. ²⁰Nits yëkmukapxtë, jats yëkwajë'ëk'të, nits tye'ety Zebedeo jam to'okaxnë më'ëtyumpëtëjk nits ojts tpänëkxtë. ²¹Pokxen xë'ëw ijty ku ojts kyaptëjk etyë jam Capernaum, nits ojtes yëk ixpeky jam ma'am yo'omektë. ²²A tëy a jät tyantë ku tykatsx kapx tsoom ku'tujk jexë mëtë, kanaj kyapx tsoom escribas kyapxtë. ²³Jam majj'yo'oymyuktë, jam ijtyt ya'ay tyë'ëjk jã'äy mati'i kya'owwyë tä'ijtëp. Mëky kapxke'eky: ²⁴" ;tikëx äts mits xniminy

mits Jesus de Nazaret? ¿A tēj xniminy, jats èts xyèk kutakoytyè ni jaw'eeppy èts mpënmits? ¡Mits ja Dios ma tiw wä'äts na'axy! ²⁵Jesus winkapxpējty, jats nyè'ëmxè: '¡Ämon mits pitsëm jam yè nyikèxp. ²⁶Ku yèk kitajè a kya'owyè, öjts nyiwajtsè tso mawä'ät kyapxke'eky²⁷Nits ojts jä'äy atējy ä'jätè, jats nyaktyè'okexètè. ¿ty të tyunyé? ¡Y'e ewyè ixpèjkèn, ma ti mèky'kutujkè myè'ët! kut'pawajny kya'owyè jawèn, mumatojép tsxè. ²⁸tu'uk ti'in ojts ayuujk wäxxkējxy, tukèyè kajp mäti'i wink'on Galilea. ²⁹Nits ojts jatyè tsontè ma'am ijty yo'jmyuk të, (Simón y Andres tyèkëntum nèktxè) Jacobo (Santiago) mè'ët Juan. ³⁰Jam Simón mè'ëtä'äk, ijty myä'äy jëmpä'amy'ijty myè'ët, jatyè Jesus twäjatyè. ³¹Nits t'änèkx'è'ëy, kyèj tmo'oy jats twijts jè'ëky: jats t'ixy ti kati'itp. ³²Tè ijty it kyo'ots'enyè, nits nymaynyajxj jä'äy tyä'änèkx'ajtè pä'am, jä'äy, naj nyajmè mäti'i kya'owyè tä'itèp. ³³Tü'uk käjpèn jä'äy myuktè; ³⁴mäyneax jä'äy tyèk tsojky, nay nyajmè nimay tanikapxwajts mäti'i kya'owyè tä'ijtèp itkayèkapx'ijty kya'owyè; ni'aw jatè'pè ijty. ³⁵Nits ojts nyamuè'ëny pyutè'ëkojmè jats nikx äpäkj a tum, jam ojts nyukxtä'äky. ³⁶Simón, mè'ët myukujtèjk ojts t'ixtätè Jesus. ³⁷Kuts päte Jesus, nits tnè jatyè:" nitukèyè ja'ay mi'ix tä äyè." ³⁸Nits atso'ompijty, wan Ja tukajp tjamyèm jats jam kapxt nmatyakt näy nyäj mè, yè ja mäti'i èts të niminy. ³⁹Ojts wyitity tu kajpojtyè jam Galilea ojts k'amäy jam maj yo'oy mjuktäjkèn mètè, jats tyanikapxwatsè ja mäti'i kya'owyè ta'ijtèp. ⁴⁰Nits ojts jääy anèkxjaty, mäti'i puuts pä'am myè'ët jats winkux tanäj yè nits may ajt y'amtoyè pèn mits mtse'ekpy, mits yèk wä'äjtsp. ⁴¹Nits tpa ajo'ojy, nits ojts Jesus kè'è nyxä'äyè yam nëjmè, ntunampyè èts. "wats, mits mtä'änt". ⁴²Tu'uk ti'inè puts pam niwajtsè najts ojts wäjts. ⁴³Nits Jesus mèk nè'ëmxè, jats jatyè nyè kxnèt. ⁴⁴Nyèj'mxè:" nypèn xkåwajnèt, maty mtu'ump, nèkx te; ety wintsèjkèn xmo'oy tsom Moisés pwä'änè ya'any, najts nijawèt tsoj mits të wä'äts mta'any." ⁴⁵Kuts jam pitse'ëmy, ni tukèyè jä'äy tuk ny jäwè kyèjx. jats Jesus ka tukti'in ojts ok wititnè Kaj'pjooty; jam ojts tyä'any naxwinwä'äts a tum, jams opyènè jaay anèkx atyè.

Chapter 2

¹tej mäy xëw ijtëj naaxnë ku Jesus wiimpijty Capernaum, jaatyë ojtsë jää'y matow ku wiinpitëej jem tēj k'ëem tum. ²Nii may ojtsë jää'y muuk'tëej, ka itëj niwaatëej ni tej, nii atsuumky ääj. Jesus jiik ixpëekpye ijtëy. ³Tu'u kye matsky miintëej ma Jesus ojtsë xu'ux jää'y tiky miintëe. Nii māk tāxk jää'y päkëetë. ⁴Ka ojtsë wiinkonëj jyä'atë, may jää'y jik atii kyetëej tēj niikeexpy ojtsë pajtptëej, tej ni woo waats tēj ma' iitëj tënë (Jesus). Ku tiik awaatstë waanëj, niitse kukeey naaxytëej määwajt këxy ma iitëj poo'ekxy xu'ux jää'y. ⁵Ijxs tso ajawatëen mëetëetë, Jesus nëemë xuux jää'y: uun'këj tēj tā koonyëj jiik maa'kx tuukex. ⁶Jem iitëej escribas (jaypy tējky) tsë'enë tēy, ji'ootmë wiin may jeem piit'tëe. ⁷¿Pëeny jää'y yëe ku na' wa'any? ¿Kaa oy kyapxpy yëe! ¿Pëen tya koonë maa'kx tu'ukypyë ka Dios teety ja'a? ⁸Jetiëj Jesus ja'awaatyë tso wiin maytyë a'am jootmë nitsë nëem jãëy: ¿ti keexj na' wiin maatyëe a'më jootmëej? ⁹¿tii mas oty ku xuux jää'y nëem jaayën: tēe miik mëekxë tiikye tā koonyë o pyutë'ëky koonj jëeky, määwatjt, yo'oyj? ¹⁰Jats mii'tsë niijaawetëe ku yaa'y tyëjk u'unkë je mëetëj ku tuujkye naaxj wiinkëxy taa'koonyë më'ëkx tuuk'tej. Niitsë nëemë xuux jää'y ¹¹"Eëts waampëj putë'ëkë, koonj jëeky määwajt nëekxnëe tēj jëen tu'um." ¹²Ni maay jää'y wiin kuuj'kyë jeätyëj pyutë'ëky määwajt koonj ëjky pitseem tejkye wiimpyë. Atëej ajaatëe taan'kextëe Dios teety mëe peek taak tē, na waantëe: "ni junëe eëtsë na ka ixeej." ¹³Ojtse pitsëem koo mëej nē'e wa'am (Galilea) ni mayj jää'y anëek'xj aatëej, jeem ityëej jiik ixpëek komëj. ¹⁴Ku nãaxj ojts, ixëej Leví (Mateo) (Alfeo) my'aajkye tsëenëe ma meeny jik koon myëekye niitse nëemë pa tuyo'oj ëtsëe jaatië pyu teekye niitsë pyanëkxë. ¹⁵Jesus iitëj kãay Leví tejkjëentuun, mu tuu'nëej meeny koon muukj pye takooj wë jää'y mëetj käy tyëej meetj tuumpye teejky, meetye mi pawiiti tëtëpy. ¹⁶Ku jaay wyëetëjk (escribas) matii tē (Farisesos) ojtse Jesus ixteej ku taakooy wyëe jää'y mëetëj meeny koon muukj pe mëet kãay, jëetyë nëemjetyëe tuumpye tējky: "¿ti jëxj xiitëj taa kooywë jää'y mëetë meeny koon muukpyë jää'y mëet käy? ¹⁷Ku Jesus ojts matooy niitsë nëemë: "mi jää'y mëekyë ka'a ja tsook tē tsooy ewëy, mi pa'am jää'y jë tsooktëpye tuu'ke. Ka'a eëts niimyyë mi oy pat'tun'tëpy mi etsëe nimimpye taakoowyë jää'y." ¹⁸Juan tuumpëj tējky mëete fariseos a yuujëetpy iityëe ojtse miintëej niitsë nëemë: ¿ti jëexj Juan tiuumpëe tējky mëetj fariseos ti uumpëey tējky a yuujëtë ? ¹⁹Jesus atsooy: "¿pyaatyëejpy na mi jooy muukj tē tēj ku na jëe mëetëek mi ameeek kye jeettsëe ayuujëtëy? Pëm na jëem ja mëete ka oyëej ayuujëtë." ²⁰Jaatpëejpë xëw ku waay tyeejkye jiik pëekëete ja këem nëek tyë. Ja xëw niiks ayuujëtë. ²¹Nii pëen jääy ka xuy nã'am wiitëj meetëy paky wiitëej, ku a xuy muuktë t mas mëey paky wiitëej taakye tsëet. ²²Ni pëem jääy ka peem naamëj vino (muukep nëe) ma paak'kye tu'ujts, ku tuuntye na', tu'ujts tā pujëpy meetey niiks vino wiintaakoy, na nya tsa tu'ujts na jë jiik tu'untye. peemtë naam vino ma naamëj tu'ujts." ²³Ku wiixj tuujkye xëw Jesus meetëj tuumpye tejkye naaxtëej ma üttsëe tē'mj ma tiy xëw espigas (trigo) niitsë ojtsë koom muk axaatëj niitsë jëekxtëe. ²⁴Fariseo waantëej:" ixtëej ¿tikëëys na' tuujkye mi kappa ätëpyen na jik tuuntëe ku wiix tuujkye xëw?" ²⁵Nits äatsojëtë: ¿miittsë tē ka'a ixtëej jäywetye ma David yu' ookjtëj ni tii ka tiixëetëtë mëetëey muujuuk tyëjk mi mëjtë' wiitiitpyë? ²⁶ojtsë tyëekë Dios (teety) tiikpyë ku iijtyëej mëe niwiintsëenj Abiatar, David ojtsë tsaap këekye kay tejt wiinkj ukmej wyäänë jaatë ojtsë mööey mi mëetj miimpye iitëy ku ka'a iijtëy na' ooyëj?" ²⁷Jesus waanë: "wiixj tuukye xëw ojtse oyëe jää'y këëxm ka'a jää'y wiixj tuukye xëw këëxm. ²⁸Naatsë yäatyëejke uunkye jë niwiintsëm ëëpye wiixj tuukye xëw."

Chapter 3

¹Ja tuukj ojkyë Jesus tyëëjkaatyëëj tiikpye jëëptu kye yjā'äy tēkyë mee tēëtsë kē'ë. ²Muuntuunëj jāā'y a'ixtëj pēenj jik tsëëpkye pookxëen xēw pä'amj jaa'y. Jëë ixij tēw ti ka'a oy tuumpye nii ts niwaanpetëët. ³Jesus nēeme ja yāyätëëjkye mi teetsë kyë'ë. teenkyu kēë, taanë yā it'ku'kyā. ⁴Niits tsëë jāā'y nēëmëj: ¿ooy jë ku pooxëen xēw, niik tsee tsaajtëen onik tsoo kēen o niik ooken? ni pēenj ojtsë ka atsooj. ⁵Xoonë axjtiiky'e aampëëk pyë, iixj ku jāā'y mēëkye naaxj aam jiotmëëj jik ayoow ojtsë nyajeawa'atyëëj nittsë, yaay- tēëkye nēëmëj: "xaa' tēw" niitsëë tiik tēë Jesus tiik aoyāājtëëj yāy tēëkye kyë'ë. ⁶Jaatyëë fariseos pitsëëmtyë wāā muuk tēë Herodianos niitsëë nikaapxtajëtë tiik oojk tēë (Jesus). ⁷Jesús tsoon koomëj mēëty tuumpyë tēëjkyë.nyāāxj Galilea nyëj joot mē niikxëë. Ni māāy jāāy paniikxëë mi tsoompëë Galilea mēëtëj Judea. ⁸Mēëtëj Jerusalem, Idumea, mi mas jaa'keem Jordan, niwiitiitë Tiro mēëtëj Sidón. Ku mātootëëj ti ja iityëëj Jesus tyiëëmtyë, jaatëj anëëxj ëëtëj. ⁹Jesús nēeme tuumpëje tējkyë jëë jik axiixjtëj bote. Tsaats niima'ay iityëj jāāy ku jeem atiimuukëë'tj. ¹⁰Ni māāy ootsë jāāy tiik tsookyë, mēëtëj mi jik āyoow jaat tēëpj anëëkxaatyëj iijtyëj. Ja iityëj tsooktëëpy maa'tsëtët. ¹¹Ku ka'oojwëë espíritu iixëë jaatyëë yāāxj keekyë niitsëë wyaantëëj "mitsëë Dios unkyë." ¹²Jesús ojtsë kaa amaay mēëkye ku ka'a jik nika xëë jëtj. ¹³Ojtsë koopykyë kēëxm pyëëtyëëj niitsëë waatsooëy pēen tseekpyë nittsë jik anëëx aatyëj. ¹⁴Ni maaky'meetskyë ojtsë ta kaapxë peety. (Matiw xëem mooyëj apóstoles). Jëëy mēë itëëtëpj meetëëj paakëëxtëj kāmāy pyë (nii kaapxtëë maatyakyë). ¹⁵Na nā ku'tuu'kye mēëtëj ka'aooywë jāā'y ta ni kāāpxë waastsëtëj. ¹⁶Jesús taa' kaapxe peetëj ni maak'meetskyë: "Simón jik xēw pëëty Pedro." ¹⁷Jacobo (Santiago), Zebedeo miajkyë, Juan, Jacobo (Santiago) üüjtsë (mi ojtsë ku xēw aneew unkye tēëj), ¹⁸Andrés, Felipe, Bartolomé, Mateo, Tomás, Jacobo (Santiago) Alfeo, mjë'akj, Tadeo, Simon el Zelote, ¹⁹më'ët Judas Iscariote ma'atië iity këyäk wa'anë'ëpy. ²⁰Jats tē'ëjkë'en tu'um nyë'ëkxtë. Jats atu'ukya'ë kawinë'em pyë jāāy yo'oymyukomët'ë ny kā'a tiempë myo'ojëtë'ë nits kyaytë'ëty. ²¹Ku ojts myukujtë'ëjk nia'awa'atete nits ojts nyë'ëkxëë myukujtë'ëjk nits nyë'emxë". tē mü'uky jeatnëë. ²²Nits jaywyëtëjk ayjaate'ëjk (escribas) ma'aty kiita'aktë Jerusalén wya'antë: jam yë tyatsëenāānyë kya'oy wyë (Belzebú), kya'oywyë wyintsënkëxm yë kā'āxpytsem kya'oywyë. ²³Jesús ojts wa'atso'oy wjinku'uky nits matyakj kē'ëxm nēëmë: ¿tsoj ixë kya'oywyë kēxm ëts je'ekj pitsëm kya'oywyë? ²⁴Pēen tu'uk ku'utuukj ë nyanyiwu'utë'ëkjyëë ni ka yëj ku'utuukj iity. ²⁵Ku tu'ukj tēëjk we'ekxy kēë tyanët. ²⁶Pë'en kya'oywyë tē nyanyiwutëkyëtë jats wa'akx ka'ats ë mëkj tyan'ëëntj, kukexë'ëpy ëjate. ²⁷Niipë'ënj ë k yatë'ëkë māmāy yaaytyejk jāāyën tu'upy pë'en kē ë jawiin mëj wëmpe'etyë. Niitnë'ëms ni'ikxy mäëtsë tukë'yë pyektä'äky ma'aty myë'ët.. ²⁸Tyëy'atë'emj ëts wāāny, tukëëyëë na'ax wiinët jāā'y tyako'ony yëëkmä'äktukyë na nyāāmā kya'oykyäpxtë māmā tka'oytyijëtë. ²⁹Pëënsë myukapxtä'äkojpj ë Dios Espíritu Santo ni'iunëkya yëk māmāx tu'uky ë jāā'y niita'anëëp ë tya'a ko'ony xë'emë kē'ëxm. ³⁰Jesús naj ojts yā'än kü ë iity wyä'äntë, ë yë'ë myë'ët kya'oywyë. ³¹Tyā'äkj më'ëtj myuku'ukjtë'ëjk myintä jats tē'ëjkwijmpy a'iixtë. Nits ojts yë'ëkwa'ay. ³²Niimā'ay nyāx ë jā'äy nyi tsë'ëny wyitijtë nits nyë'emxëtë: tāmākj më'ët mu'uku'ukjtë'ëjk ixi'ip tē'ëjk wiimpy, jats nijāwëwyäntë māmā ity. ³³Jesús ätso'oy:¿pë'en jatë ma'atii ëts tāmākj eepy ëts mu'u kukeepy? ³⁴Nits ots ixë'ë tity jats axtu'ukj ma'atii ity nyitsë'en'awitijtë ojts wya'any: jaxtu'uktë'ëpj, ix'aa jatë ëtsëen ta'akj, më'ët mu'uku'ukjtë'ëjk! ³⁵Jats opyënë'ë ma'aty Dios tyu'unj tyu'unjääpye jā'äy ëts a'atxy e'epy uts'eepy jats tāmākë.

Chapter 4

¹Atu'uky yaa ot's taawankoma'a nējwa'ayj. Ëëts nimay jāā'y o'ots nyiawi'itityēē, nits Jesus pyejty barco kēxm etjs nastiāāty nējwin kēxm, je'em ots tsē'ēna. Nimaay jāāy itynējwa'ay. ²Ē ity ta'awa'any mu'ntu'uny āāw-ayujk, kuts ity ta'awa'any nits nēmē'ē. ³Amato'otaa, tu'ujk kām̄tumpē ots tni'ipty ne'ekxj. ⁴Ku je'em ity twē'ēwekxj, je'em tē'ēmt ma'aty na'axkita'ak tu'ay, etjs jo'on myiny nits pikē'ēxy. ⁵Ē'ēmts tē'ēmt ma'aty naxkita'akj tsa'otmj, ma'am niti ma'ay na'axy ki'a ity, e'ety ots myuxy ku na'axy kā kē'ēkyeej. ⁶Ku xē'ēw pyitsē'ēm, ē'ēts nyiaanē'ē etyēē ots tyētxy. ⁷E'em te'em̄tj ma'aty na'axkita'akj ku'upotmy ku'ē kupj yo'ony etjs nyiyonxe'epkyxēē kēty ots tyē'ēmē. ⁸Ēëts tē'ēmtkj ma'aty na'axkitakj oynya'axkēxm ots tyēm'e kujē myuxj nits yo'one'ye'ē ē ma'aty te'em ēy iipxy-mājk, ēm ma'aty tuki'pxy mē'ētj tu'ukmuki'ipxy ma'aty ots ye'ekj twēwēkxj. ⁹Jesus wyancomē: Pē'ēn pen ēmakukiwyeeemp wen mato'o kujj. ¹⁰Kū'ē Jesus natyu'ujk tyēa'n mē'ēty nyma'akme'ets tyumpy ye'ektēēmpitē mateakj. ¹¹Jesus nyemx'e: mi'itsy tē yekmotē'ē Dios, wi'inawantēn ets wināwātj, mateakj kēexm ē yēēkjwaanēt ma'aty tē'ējk wimpy. ¹²Kū'yee axtuktēkj, axtukteptxē'ē, kē'ēts ixa'atē'ēj, kūs ēamatoota'atj, āmatotā'āptsē'ē, ke'ets twin'awatē'ēti, tyē'ēawa'ate'eptj ē'ētsDios mē'ēkxtu'ukēj. ¹³Jesus wjankanko'ome. Ĵkē mi'its xwi'inawa'ate'e ya'aty māteakj? Ĵtsoiixaa xwi'inawa'ateet, ma'aty mateakj keetyitneemj. ¹⁴Kamtu'umpy yēē āāwayu'ujk te'ety tweewekxj. ¹⁵Ma'atytu'ay ka'apj etsē ma'atyāāwayuujk yēēkwanēē kuut's mato'owt'jietya kya'oywyā mi'iny ētjs yē'ēty pē'ēkē'ēti āāwayu'ujk ma'aty taniawatāā. ¹⁶ya'ats'e ma'aty tsaotmj naxkita'akpj ku'yē'ēk wēwēākx yee'e ku matootāā ētyā ots otku'ujk nya'awetyātēē. ¹⁷Yēē'tē'ē kē'ēm̄mē'ēmy oytyu'utekjketē'ēn ētjsyēēkta tsiptu'un ēāāw-ayujk etjā ētakita'awtē. ¹⁸Ēē'uye ma'aty ots kyay ku'upj otp, ya'atse tē mato'owtē āāw-ayujk. ¹⁹Ma'aty's yā naāxwinkexj, tukē'ēye oya'anteen, txontaankj, etjs ma'aty oōyxteptj yā na'axwinkexj yēē yē'ēkj ku'uta'akoymp mateaky ets k'e okj mateakjwa'atxnā'ātēē. ²⁰Maātyts oy na'axkexy āpj, yeetse ē āāwayu'ujk amato'otapi, etjs tē'ēy awate'e, nits neakn imayetyē, yē'ēts iipxy-mājk, mē'ētj tuki'pxy, mē'ētj tu'ukmuki'ipxy ma'ady yē'ēkj motē'ē. ²¹Jesus ots neemkomyē'ē: Ĵixē'ē mi'itste kux yē'ēkj minte'e tu'ujk jē'ēn tē'ēkjentu'uy ep mi'its pē'ēm̄tee mawe'etj patke'epy? kumits xyē'ekj mi'intēj ē mi'its pē'ēm̄tēē ma'm kuno'okē'ētē'ētj. ²²Niity ē kyēti'ity ma'aty ayuutxy kāipty ets niikē yē'ēkiniawā'tj. ²³Pēn pē'ēn ma'atookujjwē'ēmp ween maatookukj. ²⁴Jesus wyancomē amato'onaytēē: tsom mits ixā'ām yē'ēkjneematē'ē ets nax tu'untetj, nayneats yē'ēkjm̄otē'ē okj ke'exa'am. ²⁵Ma'aty mē'ēty yē'ēkj mooy atēētsyē ma'aty kēmē'ētj, yē'ēkj pējkēēpjē ma'aty ēmē'ētj. ²⁶Jesus wyankomēē: Dios ooyeatjtē'ēm nayē'ē tsom tū'ujk ya'ayjtyē'ējk jāāy kiam'optm tēnyipty. ²⁷Ma'apj ē etjs pyutekj, kuxē'ēny ets kyo'ots, ma'aty'ts tē nipy muxpjē ets yo'ompē, kē ē niawie tsoixēē. ²⁸Naax'kē'ēm tyētk muxj, awi'iny ē āāy nits kyo'okj, nits tyē'ēmē. (espiga). ²⁹Ku tē myaayj ētye'e ē jāāy nyikx etsē konmukj. ³⁰Jesus wyanko'omy: Ĵma'aty tamukipix'eepy Dios oyeatjte'en etjs tii mateakj nxē'ēkj tu'unemy etjs wiinawatēēn. ³¹Nāyētsomytu'ujk nans pājk, ku'ē ye'ekj nipy mu'utsk ē pyajk, ma'aty mē'ty ēyetekjni'ipyēē. ³²Kuē yeekjniipy, etjs ye'eky mē nex ē yo'ony kema'aty ēmj myu'uts. Ma'ay nyeex ājeexē nits jo'on myin etje jē'ēm nyapyenyē. ³³Maay nyex matēakj tso'om eatj'nā ity āāw ayujk tamukē'ēpx, nimay tsokjtēē etjs mato'otē'ētj. ³⁴Kē'ē ē ity mukēpx jāāy etjs keatiitj mateakj. Ayu'utxj ē tyumpē tē'ējkwa'anā ti ē ayu'ujkpitsemp ma'aty mēatēākpy. ³⁵Ku otsj uxēnye Jesus ot's neēme tyumpē tē'ēkj tā'amēāny atu'ukjnēewaam. ³⁶Na'ats etjs nikeekj ē jāāy. Etjs tyumpē tē'ēik ots mēētēē mē'ētj myukukjtē'ēkj, Jesus bote kē'ēxm ē ityē'ē. ³⁷Emy ots tsonta'ajk mekjnx ē po'o mē'ēty tu'u yē'ēk tē wem̄py ē ity bote mamtyuyootyēē etjs atu'utswanē. ³⁸Jesus ēpty ēity tēē myataa koy. Etjs ots yē'ēkj niwitē'ē etjs nēēmē. "ĴWiintsē'en kē yēēx tunka ēkomera n'okēēxwany?". ³⁹Kunyiwiyy etjs whinka'apxpety ē po'o ets nēēm̄jay mā'āxynyē naaxkēē, tu'ukjwinta'an ēts po'onyaxj, mē'ētj mā'āxynyē nyaxkē'ēy. ⁴⁰Jesus ots nyemxē'ē: Ĵtikēx tsē'ējetā'a? Ĵkē mits ti'mjēnxa'awān? ⁴¹Ets tyumpē'ē tē'ējktēē tsēē etēāptj nitsnyayēnēātē'ē: ĴPē'ēn jāāyyēē ixa'atj kuyēē po'o mē'ētj mā'āxynyē myumato'oyē?

Chapter 5

¹Nits nyëkx, kojmetë a'tuuk mejy pya'am, maj Gadarenos 'itë. ²Jatyë ampy ku Jesús winäjky botë, kujam tuukyä'äy-tyëjk jä'äy maty tä'jtëp kyä 'oywyë pytsë'ejmy kawisantë nits winkumijnäjtë. ³Yä'äy'tyëjk'jääy tsxënë ijty kääwisantë: nypënka yëk ijty matäa'KY ni puxtä kuwënët. ⁴Kawina'äk yajë pujx ja, yëk tamëjwëmpety ja-tyeky këxm. Tukëyë pujx tepxy tanu'ujkë kye'exy ny pën ijty nën majaw tkämë'ëtë, jats mumatääkët. ⁵Ja xëjny ja ko'ots jap kawisantë mëet kopk këxp, yaxkeeky, jats jëëp tsaj nyatyasukyë. ⁶Kuj Jesús ojts yëk ixpä'aty jä kam; putëp t'anëkx'ë'ëy, nits twinkuxtanä'ay. ⁷Niits mëk tmukapxke' eky, çtij ëts mits tamüjakëpy Jesús, Dios u'unuk matiwi këxmnaxy tsënaapy? Nay nya Dios kë'jxm ëts mits nmunukxtääk, katij ëts tsokatunk 'ijxy. ⁸Naj Jesús ijty nyëmxë: "pitsëm jam yä'äy tyëjk nekëxm mits kya'owyë"⁹Nits (Jesús) yektëjë: çtym mxë'ëw? Jats ojts ya'any: "ja ëts nxë'ëw tsiüptu'umpë". ¹⁰Kawinä'äky yajë ots myunukuu'kx, taky jats ka'a ayam tyëk nekxtë. ¹¹Jatyë ampy, kutsxy nitu'uknuu'k i'ity jëkx'anäxtë jam kopk akukm. ¹²Jats myunukxë tajketë, nits nyëmxëtë: "päkaxk'ë'ëjts kutsx akukmë, jats ëëts kutsxy tätëkët." ¹³Jats ojts naj tyëkjaty. Kya'oywyë jawën pytsë'ëmy jats kutsx tätëjk ety, nits ojts aputwäkkëxte jats mëjy nyëjotm ojts nikatspatkëxtë. Ny matsk mil-ij y'jyty kutsxy, najts mëjy nyëjotm nyëjpxkëxtë. ¹⁴Jats yä'äy'tyëjk jää'y, ma ti kutsxy ijtëp ijty kyäkëxtë jats kajp, jotm ojts myatyäktë, tsoj kam jotm ojts jaty; nimäy ojts jää'y piitsëmte jats t'is'ijxtë, jaaty. ¹⁵Nits Jesús t'anëkx'etyë, ku ixtë yä'äy'tyëjk jääy jats jam tsëne ma ti kya'oywyë kayëk' jotkujk atëp, tējë wyit pemy jats tēj tso'oky ma ti ijty kawinëmpy' kyaj'oywyë tä ijtëp-jats jä'äy tsxëjk'eetyë. ¹⁶Ma ti ojts t'ixtë tsoj ätyë ya'ajtyëjk jaty ma ti kyäoywyë tä ijtëp, jats yëkwa'anjatyë ma ti jäk ajtë ix'ojk, nay nyajmë ojts twanëtë tsokutsxy jä'äy. ¹⁷Ma ti jä'äy ojts jäk, jätë jä'äy Jesus tmunukxtaktë jats wan a tam tnixy. ¹⁸Jääy tyëjk jääy ma ti l'ity ta ijtëp kyaoywyë jam tpäja'ajtäë ma Jesús ijty botë jotpy tyëjkenyë merë y'ijty tsonëtë. Nits ojts ojts yäät'jëjk tyëktëy myëtët ja. ¹⁹Ka Jesús ojts tkupeky jats myëtätët jats nemjääy nekxnë mtëkëntum, mëtë mjä'äy, jatsxwajnet tsoj teety jajtën putëk'atyëtej, tso päjayo'an moyëtë. ²⁰Jats yäajtyëk jääy nyikx Decápolis jam ojts nikapxy tsoj Jesús pyutëk'atyë tēj jats nitukëyë ojts jotkujtä'äky. ²¹Ku Jesús ojts nyaxkojmë botë jotyëp ajam ojts nyëkx kojme, kawinë'empy jä'äy tyamujkë jams ijty tyanë në nejnyëwä'am. ²²Tuu'kye ni wiintsëen ma'yooy muuk tēë yäa'ay tējkyë xyëëw Jairo, ku ixj Ku Jesús miinëej ta kaaxtse pëety teky kyëëx. ²³Niitsë mäay o'okyë muu'nuxtakyë nëëmëj: ëëtsë mutok nëëx mërëj ja okjnëë. tuunëë maay aatëej ta' nii koonëë kē'ë niitsë tso'oktë niitsë juhyëët. ²⁴Jesús mëëa'tëej, ni may jaa'y paanëë kxëë, jaa'y nä tiijo këëxëj. ²⁵Jaa iitëj tuukye tooxj tyëëjkyë ni maa'jkyë meetskë juumëëtyë paamëj nëëj'pye jik ayoo yë. ²⁶Jiik aayoow iityëej jeatyëej, tēej ni maay tsoo ëëwëyjëixëej. Tuukyëj meeny tsoojy taa uuj keex, ni juunëej iitëej ka tsookyë mëëkye taakye atë'ëtspë iityëë. ²⁷Tēë ja iitëë mato'oy tso Jesus tYuunëj: Jaa jëxsj ixoo'ky paa niikxëë, kuu ityëej Jesus yo'ojy ni maay jaa'y ittëj kuu kye, toonëë jaay ojtsë wiitëej. ²⁸Naa tooxjtëëkye waanëj: "Ku ëëtsë jayë toon'tëj, tsookpyë ëtsëë." ²⁹Ku toon jaa'ëy wiitëë päa'am nëëpy ä'tuujkye, tooxy tyë'ëjk jaawaatëejty, ku niikëëxj tēej tsookyë. ³⁰Jesús jaatyëë jaaw'äatyëë ku mëëkye jäawëen pitseemteëy niikëëx'mëë. Niitsë ixëejpitëej ma ni maay jää'y niitsë tiik tē'ëyë: çpëenj eetsë tē wii t'ë stoonë? ³¹Tuumpyë tē'ëjk atsoojëtë: ixpy ku ni may nëëxj jääy tii okyexëen niitsë miitsë jik tēëjyë çpëen tsëë tē toonYëëj? ³²Jesús ixjwiitiitëj pëen tē tyoonëej. ³³Nii jaawëë'py tooxytëëky ti tē tuunye: oojtse wiin kyu nëëkxë tsëë ke'epy, jeepiitpyë kya'st kitäay Jesús wiinkuujkyë. Niitsëë tuukye jëë waan kye xaajëë (të nëjpyë atëyë). ³⁴Jesús neemxë: "unkye miitsë ajaawaatëen miik tsoo jëë'tëy. Nëëkx'në jootkuky, tēm tsookye tēej pä'am ni waatsëë." ³⁵Jesús najë më na keep xëë tooxj tēëky, ku jaa'y mintëëy ma'jooy muuk tēëy wiin'tsën niitsë jiik nëëmëj: tēë nëëxj okj'nëë çti jëëxj ja atsuuxj jiik ixpeekpye? ³⁶Ku Jesús matooj tso waantë: Jesús neew jaayë tejik jooy muukpy niwiintsën: "ka'a tsëëjeek jëëy tēëy jawëëtj." ³⁷Ni pëen ojtsë ka ku peekye Jesús meetyetj jëëy Pedro, Jacobo (Santiago) meetëj Juan Jacobo utsëj. ³⁸Yë ojtsë jë aatëj Jairo tuumy (mi niwintëen ëëpy ma yooy muktëj Jesús ixj ku nimaay jaa'y tsats wiin maaytëë tijëëxs jääxj tēej. Jë kiixj jë oknëëmj, maa'pye jëëjy. ³⁹Ku ojtsë tiikpyë tēëkyë niitsë nëëmëj: çtijëëxj tsaax wiin maaytëëy tijëëxs jaaxj tēej? Jë kiixj ka jë oknëëmj, maa'pyë jëëjy. ⁴⁰Ojtsë jää'y niixiikye Jesús kyexj pitsëen keexj jää'y. Jeeyë ojtsë tiik taanëej kiixj teety mëëty tääk, meetëj maatii mëëtëej. Niitsë kiixj tiik'pyeni naaxtëë. ⁴¹Jesús koonëej jääëy kiixj kē'ë niitsë nëëmë: "Talita cumi" mi ayuu'k pitsëëmpy "kiixs uunkye miitsë në'em jaapyë puutëkyë" ⁴²Jaatyë kiix puutëëkyë, jaatë jo'oyë (maak'ma'atsk kiix jumëëtë iitëej) ni tuu'kyëjë aatëej ajaatëj jää'y tyan këëxy. ⁴³Jesús mëëk'kyë nëëmë ni pëen jääy kawëet. Niitsë jiik nëëw jaatyëej mo'otë kiixj ka'akye.

Chapter 6

¹Jesus jem pyitsemý jats kya'apyjotm wximp'tj äts tyumpë'ë të'ëjk pyanä'äxxë. ²Ku ä jä'aty po'otxë'ën xë'ëw jë jots ta'awa'any ma'am yo'oymyuktak. Ne'ema'ay ma'aty jity ma'ato'otepy kë oyja'awë'ëtë'ë, jëts wyantë'ë: ¿mä yë nä ixpë'ëknkëen tso'ony? ¿yë'ë wi'inawa'a të Dios myoyä'ä? ¿Ty jeeknike'exë'ekpy ku kyë na ta tu'uny? ³¿Kä ä yäätëë xä'äwëë, Maria myankj, Jacobo (ma'atii ye'ekjtijp Santiago) äätsyëj, jose, Judas më'ët Simon? ¿Kä iixaaj jä u'utsyëj, te'etyej ma'atii mëët ëyëen? ⁴Jesus nyë'emxë'ëtë'ë: ni pä'än kyäpä'änjity profeta (mateakpë'ë) ma'aty kiapjkeex wintseëkity myuku'ukj aku'ukj mä'ätj tyëkä'äntu'uy. ⁵Ë kä'aty ots tyë'ëkj nikéxawaan kyu'utuk, jä'ey ots kyö jä'ay ta'anyko'ony ets yë'ëkjsokj pa'am ja'ay. ⁶Atë'ëy yë'ëkj ta'anätë'ë ku këtë'ëyawaatëë, ots ki'apyioty wyitity yë'ëk ixpeky. ⁷Jets jots wa'atso'oy njma'akjmä'äks nits pa'akä'äx, nima'aks jety; jots mo'oy kutu'ukj jets kya'oywyë ye'ekj pytsë'ëmtj. ⁸Jets pa'awa'any nety kaa pa'ako'onta'atk ku' tyu'uyo'ota'akj jeye tya'akj, kä ä pa'ako'ontë'ët tsa'apkë'ëkj, ny Xü'ümy, nymë'ëny, ⁹pyëemte'epy ä kye'ekj, ats ka' wyity nipä'ämpë'ëttë'ëtj. ¹⁰Jets nyemxë'ë; ku'um të'ëkjeete'etj ti'ipk, ta'antä'ä jëpy ku'unä'am nyëkynä'ätä'ätj. ¹¹Pën jëem kä yë'ëkjkuenta pë'ëkjte'ë ok kä ma'atö'öwtëë, kuts jem pytsëmtë'ëtj, wyxiittë'ë na'ax ma'aty te'ekj pya'atke'epy të tyen, nä matyaakj tya'ank tso yëë tka'oyä'äwätë'ë. ¹²Jats pyitsëmtä'ä jats jä'äy wä'änä'ätëë kë'ë wä'än tya'akö'öny ma'stu'utyë. ¹³Ots kyë'ëkipytsemtä mu'untu'uny kya'oywyë, aceite taku'axtë'ë jats nyma'ay jä'ay tyë'ektso'oktë'ë. ¹⁴Ë wyntsen Herodes ots ya'atj mato'oy, ke Jesús xë'ëw të'ë yeekj niawe'enye, jëem ma'aty ity wa'antä'äpy: Juan el Bautista yë të'ë ju'ukype'ek okaankëxm, ets tike'ex, ixa'atj mä'änex otyë'ë tyunë'ë. ¹⁵Atu'ukj wyankomëë: Elías yë'ë. Ets awe'eky ots wya'anta'amë'ë wayëë mateakpee maaty jë'ëtnyë'ëwyä. ¹⁶Etj Herodes ots ma'ato'oy jäts wya'an: Juan ma'aty ots yëkjyukpo'oty, yë të u'ukpä'äkj. ¹⁷Ë kä'am Herodes ots pakeex jats ma'atstëëtj Juan jats pu'uxte'ejkpä'äte'etj, Herodias kë'ëxm, pylipy tyo'oxtë'ëkj, Herodes ä iity të pë'ëkko'omë. ¹⁸Juan ots në'mä'ä Herodes: Kë na pya'aetya ets xmë'ëtë'ëty mu'utxj tyo'oxytë'ëkj. ¹⁹Herodias ots mu'ampe'ekj Juan jats tyë'ëko'okwa'any, kë'ë ä ity pa'aty tso ixää tye'ekj ookt, ²⁰tyke'ex ku Herodes tsyëkepy ä ity Juan, nyiëwë'epty ä ity ke yëë ya'aytyëëkj tëëy jats wa'ats tyu'uny, naatsë ots Herodes ä nitä'äna'a jats ke' tso yë'ëkj tuntj ku ots mato'oy Juan kya'ama'ay, kë toya'awaatëë ayu'uk, ënaynya otku'uk ä ity nyajawëtyä. ²¹Jä'ätää xë'ëw ma'am Herodias tu'unt: ma'am Herodes ity ju'umä'ätj, iapë'ëkj, ots niwa'atsowë'ë tu'ukj a'ux ma'at tyumpë të'ëkj, comandante, mä'ät ma'aty nyma'atu'untëpj Galilea. ²²Herodias nyë'ëx omyiny ëts jë'ëtëx, ëts t'oya'awä'äj Herodes mä'ät mä'äty myet'au'uxe'epy, ëts wintsë'ën nëmay ä ki'ixy: amato'ow ma'aty tso'okopy mo'opj ëts miits. ²³Ots nëmä'ä: omyatiiwa ma'aty amato'op mo'opy ëts mits, ya'at ku'ukwä'äxx ma'aty ëts ä eepy. ²⁴Ki'ixy ots tya'akj anë'ëkxy ëts në'më: ¿ti ëtsxë'ë amato'opj? nyë'emxa: Juan Bautista kyuwa'akj. ²⁵Ëts ëtye wyimpiity ëts anë'ëkxäy a wintsëny nits tamato'oy: ëts tsö'öky jats ëtya ë'ts mo'otj, të'ëxy jö; otjm Juan Bautista kyu'wa'akj. ²⁶Ëts wintsëny wiinma'aypy nyapyë'emä, ku të'ëts na në'emnyë, ëts myukute'ëjkëxm, katy kaoy tyanwa'any ëts mo'oy ma'aty të yë'ëkjamato'oy. ²⁷Natsë'ë wiintsën pakëëx tyumpä, ëts pawä'any ëts Juan Kyuwa'akj yë'ëkj miinä'ätj ä tu'umpy niikx ëts yu'ukpo'otj ma'am epj pju'uxtikpj. ²⁸Ots kyu'wa'akj tyë'ëkj me'etx të'ëxjo'otj, nits mo'oy kyome ä kiixy, ëts ki'ixy tya'akj tmo'oy. ²⁹Kutmatowtë, Juan tyumpëtejktë, nits nyëkxtë jats t'ispakëytyë (Juan) nikxj kawisantë t'ispëmtë. ³⁰Jesús tyumpëtejktë nyiwitijtë jats wyänxë, tytë'j t'istuntë ti'të tuk ixpëktë. ³¹Nits Jesus nyëmxe: nëkxtë natyu'uk äpäk it jotm, jam nikxy m'ispokxtë. Nimäy jä'äy mati jatëp tsontëp ni tiempë tkamëtë jats pokxtët, kyaytët. ³²Jats këm ojts nyëkxtë botë jotp jam äpäk it jotëp. ³³Perë nymay jä'ay ojts y'ixkapyëtë, jääy teky jem ätëtsnë, kajp tänaxtë, mas awyiin ojts jatë najy jam ijty kyäjäätë. ³⁴Ku Jesús jajty nëwä'am, jats ojts t'ixpääty kawinëmpyë ijty jääy yo'oymyuktë. Jats ojts tpä'ayoy, naj jä ijty kyeexy tso'om nipën borrego iixpë kyapën'ity. nits, kawinëmpyë ojts ixpëjkën tmo'oy. ³⁵Ku ojts it tsxu'e'enyë, nits tyumpëtejktë yjanëkxjatë, jäts nyëmxe: äpäk itjotyä, jats tëj it yux'äny. ³⁶Pakäxxëxnë'të ma winkojn'kajp jats tu'jtyët ma tii kyaytëp. ³⁷Nits (Jesús) ats o'omp'ijty: motë mi'its ti kyaytëep. Nits ojts wya'antë: ¿jë'ëts nëkxteë, jats n'isjuty matsk mukopxy (denario) (me'eny mati'it yektuntëmp Romanos tjätj) tsa'pkä'äky, nits ëts nmo'ot jats kyatyët? ³⁸Jats Jesus nyëmxtë: "¿Winä'äk tsapkä'äky xmëtëtë?, nëkx'ixtö, kutj'nijawetyë, nits twajnatië: muwoxk tsapkä'äky, jamatsk äxx. ³⁹Nits ojts jäay nëjmë jats mëyjoty tsyën'oye tuknujktë jatyë. ⁴⁰Jats ojts na, tsën'oyë tuk'nu'uk jaty, Jam mati tukmukopxy, mëtët wixtekxymyäkë. ⁴¹Jats (Jesús) tkontsoy muwoxk tsapkä'äky, më'ët jämätsk äxx tsapwi'inm ojts tsapwinmë pyatjix, nits ojts tkunukxtä'äty nits tsäpkä'äky tatu'uk'ëëy, nits tyumpë tëjkt tmo'oy, jats jääy taniwatët, mati jām tsënë y'änäxtëp ets äxx ma'aty jameekx ots taniwatë ni tukëyee. ⁴²Nitukëye ojts kujxë kyäytyë. ⁴³Tyumpë tëjkt tkonmuktë tsäpkä'äky kay tyuk, ujts mäkmätsk kä'äk, më'te äkxy. ⁴⁴Wäi'itë nimuwoxk mil maty ojts tsa'pka'ajky tkaytyë. ⁴⁵Jätyë ojts tyumpëtekt tyëktëjktëkyëxy botë jotp, jats äyäm tyëk nikxy, maj kapj txëwë Betsaida, yam Jesus, jääy tpaköxxëxnë. ⁴⁶Kuijty nyëkxkëxne tëj, nits pyejty kopk'ëjxp nukxtakpë. ⁴⁷Jats ojts it kyo'ots'e'enyë; jatsë botë mejy it kukp ja ij ty, jats (Jesús) tëttnaxkëxp yijty. ⁴⁸Jats ojts t'ijxy, tsojmyäjäw, tyëktu'untë, ku kepy tyëk'yotyë jats pö'oj junäxwinkumin' ätyëtë. Kumaktaxk vigilia Jesús nëjy jot yo'opy tyumpë, t'anëkx, ë'ëy, jats jäkam ijty naxwa'äny. ⁴⁹Kuts ixpäjttë, jäts jam mejotm yo'ypy myetsxy, nits wyinmaytyë, jäts pä'jä'äy jä, nits

yäxkaktë, ⁵⁰nytukëyë ixpäjtë, nits ojts tsëjkëkyëxtë, jats jätyë tmukapxëtë nits tnëjmjä'äy: "imëk nyapyëmëtë'jëts yäm! ka ti mtsëkëte!"⁵¹nits botë jëtyp tmëtpejty, nits, poj'atëy ë'ëy; a tëy a jat ojts tätánkëxtë. ⁵²Nitkäwi'jawë ja ijty tso tsapkaky ojts myayë, tutaky nyaxy i'jty win'jaw'atën tmëtë. ⁵³ku ijty jam nëkxte, jats jatë mait txëwë Genesaret, ojts t'yëkwaktäntë bote. ⁵⁴Kuts pitsëmtë botë jëtyp, jätyë jääy ojts Jesus ixkäjpë. ⁵⁵Jats jääy atëtsnë putëjtyty tu'uk kajpjo'otyö, nits jätyë jääy tyä'änëkx'ajtë, pam jääy mati'i mäwäjtkep, pën mat nijawe ku Jesús miny. ⁵⁶Oymyajë nykxy, mëjkajp, mutskajp, kamjotp, jam pä'at tkä'äxtë pamjääy mato'ok täjk, jats munukxtäktë oj wyit jayë yëkmäjtsët, kuts naj mätstë, tsoktëptjä'ä.

Chapter 7

¹Fariseos meetěj nya waatěj Jesus, meetěj escribas (jaa waa teejky), mati'i miintějpy Jerusalén.²Ojtse iixtěj ku Jesús tuumpy teejky jěe ka'a puutěj ku kaatěj tsaap kěkye. ³Ku fariseos meētē judíos ka'a je ja'kuupuyēē kyaajte, kuu'něem waatsēē ku'u puutēēt na nā tuuntye tsoom maajā'āy tyēēky. ⁴Ku fariseos nēem tēj ma took'pye taakye ka'a kiaytē niit nēew ku kē'ē puutēēy. Ja kuu'tuujkye mi pyaa'neekxtēpy tsoom puu tēt teexj, tsii ēem oojyē, meētēy taa kaay wēētēj. ⁵Fariseos, escribas (jaa' weeteějky) tiik tēētej Jesús ¿tii jēēxs tuumpēē teejky ja'ku puūē tsaapkye ky kaaytēj ka'a na paanēēktēj tsoom mēējāy tēējkye tuuntēēj? ⁶Jiik atsootēj: profeta Isaías na' ojts waanēs miitse ka'a tsoo tuumpyē. Na Jaayweetēēj waanēē: miitsē āaw kēxmēē ēētsē wiintse ke tēē jaakēēm miitsēē aam jootēēj. ⁷Taa waatsē miitse paatuunyēy jā'āy tē paatwntēēy ja'ay tējky paawaanē miitsē awaantēēpy. ⁸Jēē miitsē maas mēēkye patuuntēpy jāy teejky paa waanēj. Niitsē maas tuuntēēy Dios paa waanēē. ⁹Jesús waanē: kēēmē tseekye Dios paawaanē maastuute nii tsē jiik iitēēj maatie tuuntēēpy. ¹⁰Naa' Moisés waanē: wiin tseekye teety, tääky peen ka'ooy tipēē tēēty, tääky tē'ēy ookype jēē. ¹¹Miitsē waantēpye: 'peen jāy tejky teety tääky nēew jēpy 'utiēy puutējkye mi tēy kuentēē pēēk ētsee keem yē Corbán' (naa'ayukye "Dios jiik ta muu joxpye") ¹²Miitsē ka'a unkyēuk tuuk mu tuuntēē teety tääky. ¹³Miitsē Dios paa waanē jiik taakooytē ku miitsē ta awaanēj. Kuu'tuuky jeatsē nya na maytuuntēy tsoomēy jaatēj. ¹⁴Jesús waatsoo joomē ma'y jāā'y niitsēē nēēmēj: amaa towrtēj niituukyeyē wiinjaa weetēē. ¹⁵Ni tiij ka' tii ijtēy teejky wiinpye ku jāā'y jootmēē teejket, jiik wiintaakoy'ēēt mi piitsēēm am joot mēē yēē jiik taako yēpy. ¹⁶Pēēn maatooy kuukye jēēmpy wēēn maatookukye. (mi jeeknēē ka' jaawetēēy keexs taanēē). ¹⁷Ku Jesús nii'keky jāy, niitsē tiikpye tejky atēēy tuumpye teejky jiik tēē maatiakye. ¹⁸Jesús waanēē: ¿Kaa nēew wiin jaa weetēj? Ka' ixtēy ni tiij kya tii ijtēēj maatiij jāy tējky, ka'kaa oy tuunēēt, ku joot mē tēēkye. ¹⁹Ku ka' je amēē jootmēē tēēky jayē jootmēē jaatēēj niitsē wiitittaakapye niikxe? ²⁰Ets wya'any: yee jāāy je'ek wintakoye'epj ma'aty ā'am pitsempy. ²¹Jāāy amjootmē tso'on kaoywinma'ny, mā'ātseen, ye'e ja'ayoken. ²²Kaoytyie'en, winānā'ān, ka oytuunē, mü'ūmpā'ākeen, niuwa'anpeta'an kexata'am, mu'ukya'anteen. ²³Tuke'eye ka'aoy amjotm tsoony, yetse jāāy ye'ē wintakonyēpy. ²⁴Jem ots tso'on nitse nē'ēkx ma'am kapj xeewe Tiro mēēty Sidón. Ku ots tye'ekē tiikpy kea ity tsēky Jeets pē'ēn nyaawata'atj ku jem wyitē'ēty. Ka'a ots ayu'utsē iity. ²⁵Jeetyē tu'ukj tooxyteky mēēts nyex kaoy wyē taitēpy ku ojts mato'oy ku Jesús jem wyite'ety, jētyē ots nye'ekx niits ots etye winkuxteena'atj. ²⁶Je to'oxyteky itij Griega sirofenicia jāā'y. To'oxyteky ots munukxta'aky jets kyaowye nye'ex yektaninkapxwats. ²⁷Jē ots nyemxa'a: mastuutj we'en awiin unky una'ank kaytēē. Ke e nātpa'aty jets unky una'ank xkoonēētj tsapkeeky ets ukxmo'otj. ²⁸Ots atsoemptye: na'a wintsen, ets uk kyaymyukpyjēma'a patkeepy ma'aty unky una'ank nyax kay ēpy. ²⁹Ē atsoy: ku na tēmwa'any, neekxna'a mits jotku'uk. Te ē ne'ex kyaoywye nyiwatsye. ³⁰Ku to'ox tyekj wympeety tye'ejk kēēntum jēm ots nye'ex paāty mawa'at kexm myay taē ity kyaoywye nyiwatsye. ³¹Atu'ukj okye Jesus ots pytisem Tiro kyapke'exm, ets Sidón kyapj nya'ax ets nyikx Galilea myaxne'ewa'am. ³²Ets ots yeek taa mēēkye tu'uk yaayteky nat ets ma'a ets munukxta'atjtee ets wān kē nixa'anj. ³³Ets ayuutx me'etāy ep ots Jesús kukonee kee jāāy tya'atsutj opy, ets tsukoma'a nits tomaay tso'ots. ³⁴Tsapwin tsaja'p iximya'txey ets wya'any: ¡Effatá! ma'aty ayu'ukwimpitsemi awa'ats! ³⁵Jesús tu'uny ets tya'ats myatootj ets naynya ma'aty its ity tso'ots ye'ek atu'uke'ep ots nyiwatxee ets ots kyapxpā'āky. ³⁶Ets yeekj neemetye nipā'ān kē wanēte'etj. Mas ē ity kaxwakxate'etstee kut ity anyekneematee ets ke myata'aktee. ³⁷Ateey ā atta e ity tyantaiē nyayā'annyatee: Tukeyee oy tu'uny. Tyumpee yee ets nat ma'ato'ote'etj jats ma'at um jāāy kyapxta'atj.

Chapter 8

¹Ku ojts at'yukyajë yojy myuk'ojme të jä'äy , jats nitiytkämëtë ti kyä'äjtyëp, nits ojts Jesús tyumpë tējk twä'atso'ny jats tnějmyä äyë. ²Mpä ayo'opy ètsxë ja'ay kuëts xä'am tuwë'ëk xë'ëw xmët, ijty jats nitj tkamëtë ti kya'jtëp. ³Ku èts njäpākaxënët tyëkëntum, nikxy tu äjy myukyjeety ma ti äkäm të myintë" ⁴Nits tyumpëtējk yëktējë çmäj'ampäjtën may tsäpkaakyë maj yaj winwäjtsatu'jy, jats jääy jotkitä'äkëtë?⁵Nits ojts tyëk tëy: çwinäk tsäpkä'äky xmëtëtë? Jats wyäantë: wixtu'ujk. ⁶Nits jä'äy tnějmyä'äy, wan tsënëtët naxkējxy, nits tkon tso'oy, wixtujkë tsäpkä'äky yo'sku'jujpy tmo'oy, nits tsap ka'aky tatujk ējy tmo'oy tyumpëtējk nits jä'äy täniwätët. ⁷Jäm i'jty wäjnjäty akx u'unck tmëtë nits ojts tkunukxtääky jats tnejm jääy tyumpë tējk jats mëtë tyëniwä'ätët. ⁸Jats nitukëyë ojts kuxë kyäytyë. Awixtujkāk ojts tkëy myuktë, kaytyök. ⁹Nits Jesús ojts tpākāxkēxnë, nimäktāxk mil y'ijty jääy. ¹⁰Jäts botë jotyp jatyë ojts nyëkxt të Jesús mët tyumpë tējk, jats nēkxtë ma it txë'ëwë Dalmanuta. ¹¹Jats fariseos pyëtsēmtë nits y'ojaxätë ja ojts twintsowtë. ¹²Jats ojts myëkxējy jawën jotyëp jats wyä'öjny. çtyku xyam jääy tixtatë ixpeets? Xäm èts miits tyëywe mēmëtë, niti ixpeets ets mi'its nkamowantë. ¹³Nits ojts botë, jetyëp tyëjkë kyomë nits atu'uk mexnyëam nyikxy. ¹⁴Jäts tyumpë tējk jatyakoytyë tsäpka'akyë katitpakontët, niti i'jty tsa pka'aky kyati'ity botë jotyp. ¹⁵Jats mēk ojts nējme: "Na mnyapyëktakë tsom ix'ijtëp nyay iix'itëtë kati'im xkuentë pējketë fariseos, Herodes iixpējkën." ¹⁷Jats tyumpë tējk winmaytyë, "Akëx'ëen xä'am tsäpkaakjy nkamët'ëyën." ¹⁶Nyi'ajwēmpy ijty Jesús nits tnějme: çTyku mits yë kyojyë xpawinmaytyë ku tsapka'aky kyati'ijty? çKanëm xcuëntëtuntë? çMiits ka xwinjawëtë? çTēj m'jojtë pts'në?¹⁸Jam miits win xmëtë, çjats xnixkaj'ixpä'äjtë? Oyëm jam tatsk çkaj matowtë? çka jä'äy myätstë? ¹⁹Ku èts muwoxk tsäp kya'ak tatujk'ëëy, jats muwoxk mil èts ojts täniwätë çwinä'ak kāk ojts tsäpka'aky x'këmyuktë? Nits jatsötë: "Mäk mätsk". ²⁰"Ku ets ots tatu'ukëë wiixtu'ujk tsapkeky èts nimaktaxakj mil, çwina'akj ka'akj ots koonmu'uktä'ä?" Wyanta: "wistu'ujk". ²¹Jesús wyany: çKä'änäam mits winawätä'ä?²²Je'em ots yaa tä'ä Betsaida, ets jä'äy tyanimiinä tu'ukj winpyts jä'äy ets munukxta'ak a'a Jesús wän to'ony. ²³Jesús ka'apj pa'ay witspy tsë'ëmy ë winpyts jä'äy. Ku ots winkutsuë ets kēë tanikony, tyekjtyey: çtimixpy?²⁴E ots pyatyix ië wyany: "Nats yëë kyëx tsom xo'o yoyanä'äx." ²⁵Atu'uky yaa Jesús kye'e pä'am koma wyinkëxm, nits ya'aytyëkj winixwäxk, ots wyin tso'okj wats nä'äx ë tukä'änye ix. ²⁶Jesús pakāxnëë tyekentuum etsnëëmay: "Ka'aty ka'apteekyee."²⁷Jesús mētpytsem kome tympë'ë tētj amye'ekxte Cesarea de Filipo kyapkexm. Ja'am tyuyotyë ets tympëëtē'ekj tyekj te'ey: "çTso jä'äy yä'an pē'en ets?" ²⁸Ätsoompytëë ets nēëmetya: "Juan el Bautista, jam ma'aty wantapj Elias, ets wyinpë'ë wyantamä mits mateakpë."²⁹Jesús ye'ekteey: "çTso mits wanta pën ets?" Pedro atso'äpíte: "Mits Cristo". ³⁰Jesús nyeme'e ets nipä'an kawa'anata'at. ³¹Atu'ukj ya'a ots taawanaxakomë ke ya'aytye'ënkjunkt muntuny ayo'on tanaxt, mayaaytyeeks ekj, kayaoyixëët, mē'ët wintsëntë'ëkj, äywyätë'ëkj (escribas) nikx yooky ets kyutu'wëëkj xë'ëw pyutë'ëkj. ³²Tëëy nyäx na ots yän. Pedro ots aya'am pyawayë jems ots wyinkapxpëëtayäë. ³³Jesús wyinpëët nits axtu'uky tyumpeetë'ëkj ets Pedro winkapxpeety: "çKyaowyem nēkx mits exkepy! Mits ke ixity Dios yä'ä, yee mits ixipty jä'äy yee. ³⁴Nits watsoy kawineempyë jä'äy me'et tyumpe tē'ëjk ets nēmäy: "Pē'en ets patuyoywyampy, kēm ë nyakyuënät cruz pakë'ët jats panë'ëkx. ³⁵Pē'en kē'em yukatä'än jäyë'ë kmata'akjwemp, këtse myata'akj, pēën pën yuukata'any takoyy ets kexm mēat äwayu'ukj kexm, mata'akp tse tyanty. ³⁶çTy pyätpë tu'ukj jääy, ku tukëya naxwin ä mumä'äta'akj nits yo'okt? ³⁷çTy ë jä'äy tyawinkupëëkj yukyatä'än?³⁸Opyena'a pē'en pen ets kutsoyepy mē'ët äwayu'ukj ma'an ixa kamato'owa jä'äy mē'ët takoywya jä'äy, naynyats ä yaytye'ekj unkj nikx kutsoyëtyëtë'e ku myint tye'ety oyatäm kexm me'et ángeles."

Chapter 9

¹Jesus nyëjmxë: "Tyëjyjatëm èts miits nëjmë, Ja ixām nytukën, ma tii nikxy ojken tkaëjixy ku Dios kutujk nikx miiny mek najxy. ²Ku tujk xë'ew, Jesus tpäwä'ajy Pedro, Santiago, Juan jats tmëtpejty kopkëxp nits ojts nyaktykatsë jām. ³Nits ojts wyyit mäs wä'at ja tekx tajky' nimatikanaspatë ma ti ya naxkejxy wats'yëk ta'jmp. ⁴Elías mët Moises, jāmwinukup kã'äxëjktë jam ijty Jesús tmëtnyakäpx'o'okyë. ⁵Pedro tyëktë'ëy nits tnëmjäy Jesús: Rabí, ogy nyäxë ku ixajnxä'ëyën. Wäjexë nyëk ojëyën tuwëk wiin tēj, tukyëk oj'ekyë èts tu'ukmja, a tu'uk Moises jya'a'mët Elias jä ⁶(ni Pedro tka'okny'aw'enyë tsoj wya'ant. tēj ijty ni tukëyë tyumpëtëjk tsějke kyëxtë. ⁷Yo'ots myiiny, najts ojts tyakojkyëxtë, nits yo'ots ajtyp yëkmatow ya'ajny, yä'at èts n'unke'epy mati èts ntsekypy. Xmätawtë. ⁸Ku ojts atsujky y'ixtityëj, nipën i'jty kya ok pën'itnë Jesús ayë i'jty natyu'k tänä'äpyëj. ⁹Ku ijty kopkëxp kyitaknë, nits ojts tnejmë, jats nypën tkawäjnet ma tii tēj t'ijxtë, astë nitnëm kuj ya'ajy tyëjk u'unke'epy pyutëky, okpë akujky. ¹⁰Kä ojts pën tjawa'në, perë këëm nyäkyëyëtë tsojä ayu'ujk winpitsemy, "Ku okp akukp nikxy pyutë'ëky." ¹¹Jats yëktëjëtë ¿Tëkëx jaywyëtëjk wyä'antë jats Elías jawyiin mi'imp? ¹²¿Jats ojts tnëjmë? Elías jawyinemë myint, jats tyë kni'oyëkyëxt tukëyë, ¿tikëx japnäj jaywyat yijty, kujyä'ajy tyëjk u'unt nikxë ayo'ogy, jats jaay nikxy kya'oj'ixë? ¹³Nits ojts tnëjmë, tēj Elías myinë, ojtsenaj tumtë pën tsoj tsoktë, tsoom jap jäywyät yä'äny. ¹⁴Ku ojts jam wyimpitë mä'am tyumpë tēj y'ijty jä'ä ixtë, jats ojts t'ixpäjte kawinëmpyë jam ijty jä'äy, jats jaywyë këjk jam ijty tmëtna'oj' okyë. ¹⁵Ku ojts t'ixpätë Jesús, atëy a jät ojts jä'äy tyäkëxtë, jats putëpë ojts t'änëtxëtë nits ojts kapxtsojën motë. ¹⁶Nits ojts Jesús tyumpëtëk tyëktëjy ¿ti yënätyäojëtëp? ¹⁷Tu'uk ojts jä'äy yjä tsoy: yëk ixpëkpë, xä'am n'uukj nmëtmyny tē. Jam tu'uk kã'ay espíritu ma ti'i yëk atujkëp, jats ka oy yëkapxë, ¹⁸yewyipyëtytyë, jats yëkitäyë, kawinnëmpyë opyëk äwäkjumpitsemy, jats tyëjts t'äkätsmuky. Mtumpë tēj èts tēj njänëjmë, katëj tjätë tyëkpitsëmtët. ¹⁹Nist ojts tyumpë tēj tyëktëjy: miits kätëjy jaw'epyë ¿Jawinä'aky yäjä èts miits yaj jakmët it? ¿Jawinä'äk yäjä èts miits njakmutänët? Yëk min yäjä. ²⁰Jats ojts mi'ix yëktä änëkxë. ku ojts kya oj m espíritu Jesús twinku ix'ë'ëjy, jatyë ojts yëkwip pëtityë. Jats ojts mi'ixy jä'ätyëj näxkëxp, kawinëmpyë o'opyëkë pyitsëm y'awäkäm. ²¹Jesús ojts ni te'ety tyëktëy: "¿Winä'äk tiempë nyikxy mänäj jyatyëj?" namyutsk ewyë naj yjat'äxiäy. ²²A tsujkyjatyë tyëkukätsë jën jotypë, nëjotyp naj tjäyëkutäkoxywanyë. Pënmjatypë ti mtu'ump, pä'äyo'ok è'ets putëjk e'ekyë èts. ²³Jesús tnëjm jä'äy: ¿tsojäixö pën jatypyë èts? Pëmpën tyëjä'aw e'epyë tunëptsä'ä. ²⁴Jatyë ojts mixë tyëety kapxjë'ëky, jats tnëjm jääy: ¡Tëjy jä'aw e epyëj èts! ¡Putëjkë èts nkatëy jäw'äen! ²⁵Ku Jesús ojts t'ijxyë tujam jä'äy änëkx atyë nits ojts kã oy espíritu twinkukäpxë: mits u'um espíritu, kamato'o'p, xa'm èts mits nëjmë, tapitsëm yëj ni junë jam mka'okwimpitnët. ²⁶Espíritu yaaxs kekye niitse miixy'uu'nk wipij axaay, nits ka'oy espíritu pitsëëm. Miixy'uu'nk na kyexy tëë o'knëë, niitsë jaa'y nya waanëëj "tëëj miixy o'okye". ²⁷Jesús miixy kë'ë maatsaay niitsë miixy'uu'nk tyenkuke'ëy. ²⁸Ku Jesús tiikpye tëëkyë oatëëj, niitë tyumpë tejkye jiik tëëjëë: "¿tikëëxj èëts ka kaap piitsëëm? ²⁹Niitse jak atsootëj: yëë ka'oywe jikapxe piitsëëm, nuuxj taakëën këxmeey. ³⁰Ojtse putsëëm koomëëtëj, niitsëë nyaxteej Galilea, Jesús ka'a tsëëkye jiik niijaaweetëj ma wiitiitëj, ³¹tuumpe teejkye iitëë ta awaan ëëkpye niitse nëëmëj: jaay teekye unkyye jiik kyeejaak jaayteejky kë'e wiinkuutmä, jeetse niikxëë jak coketey. Ku jiik ookyetet ku tu'weekye xë'ew niikxe juuk pietëy. ³²Peerë tuumpë teejkye ka'aijtëj wiin jaawetëj, tsee'kye tëëpy tiik tëë jeen piit teety. ³³ku wiinpiittëë Caperna'um. Ku Jesus iteej je'em teejëën tuum niitsë tiik tëëyë tuumpë teejkye. ¿ti iitëëj nya ta oo'okeep tuuk'ye tu awee? ³⁴Amuüeny ojts taantëëj matii nya ta ookyexpye tuuk tu äwuay pëën iitej nimeej. ³⁵Jesus tsëënë ixtaaykye niit tsë waa tsooyëy ni maak' meeky tuumpe teejky. "Pëëny jaawiinëë yaampë, jëë ixookyëëpy niitse muu tuuntë niituukyeje. ³⁶Jesus tmoatsëë tu' kye mixy'uu'uk niitsë peemëëj iitkyuky niitse tsëënj jeekje mixy'uu'uk niitse nëëjaëy. ³⁷"Pu peënj ku'enteepekpye mixy'uu'uk tsoom jaatëëj ètse ja ku enteepekpye, pu peënj eetsëë. "Kuenteepekpye, ka'a etsëë niituukye kuu entëë peekye, meetëëj mi ojtsëë èëtsë paakexj. ³⁸Juan nëë jaayë: "Jiik ixpeekpëë tëë eetsëë ixj tuu kye jaa'y toa ni kaapj waatsëë ka' ojwee miitse xew kexmëë niitsë èëtsë niik atuuk tēj ku ka'a èëteem paa niik xeen." ³⁹Jesus atsooj: Ka' jiik attuk tëëj ni peënj na naaj mëëky ka'a tuuntëëj eetsë xew kexmëj ku ja waanë èëtsë ka' oj tiikoomëëj. ⁴⁰Pu peenj eetëëmj ka'a muutsii pee yeen eetemj meetëëj ujtëëm. ⁴¹Pu peenj miitsëë moöjeepye jak tuuk tsiim nëë miitse cristo meete iitpye tëëj etsëë waanëëj ka ja juunëë taakooy tëëj. ⁴²Pu peenk jiik kaatsee'piitinëëy mii teejjaweeppy muuxkye jaatëy teej èëtse jaweeppy, maas ooy ja ku paanëëj tsaa ta yi yuuk tsoomteej niitsëë jiik niyuupy paattëy. ⁴³Pëëny miitsë këë miik taakoo jeepye, pootëëj, mas ooy je ku këë tuukye tëë'kët jiukye ateen jeetpye, ku miitse meek'tsëë kë'ë ayootaankye jeekpy mu nëëtëëj, ma nijunnëë jëëka piitsë. ⁴⁴Ma nijuune tsatsy ka' ookye, ni juune jeen ka' piitsee. ⁴⁵Pëëny miitsë teekye mikye taakojeep pootëëj mas ooyjë ku poaky ttukye teekët jiukye ateen jeetpye, ku meek'tskyë tieeky mu nëëktëëj ayootaankye jeekpy. ⁴⁶Ma nujuunë tsatsy ka' ookye, ni jëën ka' piitsë. ⁴⁷Peeny miitsë wiin miik taakojeep joutëëy mas ooy jëë winn tuu"kye teekyet Dios mees wiinkuutmëë, ku miitsee mëëts'kye wiinëy mu nëëktey ayootaankye jeep, ⁴⁸ma nijuunë tsatsy ka' ookye, ni jëën ka' piitsë.

⁴⁹Nituukyetëej niikxe it jëen jiik taakaneëte. ⁵⁰Kanëë oy je', ku kaanëë tseekëny. ¿Tsii ixj jee ja tuuk ojkye juk taam tseetëj atuuk ookye? meetëej miitsëë kaanëë, nanya muujoot kuukyetey mitse tuu'kye ja nitukye.

Chapter 10

¹Jesús Kyehx nixk aduk it, Judea Mas aqum yoyp, në Jordan, nits may jay, ots nyminë jaduckiaj'jxë jxit aabäny xadukyaj txo ëyt kyustupr. ²Nits Fariseos, nyminë txyxwan të nyxts ytyktëy: "¿Patatepanë äx tuk niyay nminawyaxp, yamëj?". ³Nits yatxoy: "¿txo nipawany, Moises?". ⁴Jë oyxs wyant: "Moises, na otx kupeky yaytëkj tjayt tuk nëkj miniwyäxt nitx yxupt." ⁵"Akxm kumixj, mjet juni ajux tajy yat kutukji" nits yën Jesus. ⁶"Ku otx txontaky nioyë, 'Dios tkoyj yaytëkj mët, toxjtëkj.' Ajëxs tkexsyi yaytëkj mastuyj tyety mët tyak nypyëkt mëtj yamë, ⁸nitxs nimëxsk mintet, jyatnötj tuuk nikäxj.' natxs kä uykj mëstk enyt nitx tuuk nikäxsj. ⁹Ëts miti Dios tyekktuk mük niyu yaytëjxay miyi nakywixajt. ¹⁰"Kutx yë jām it tyëknlum, nitx tyumptëkj yëktëyë yat atuukyajk. ¹¹Nitx nyëmë: "Opiëny pën miniwixajp tyoxjtëkj nitx tminepiek atük toxjtëkj takony mutyejeep jëekëxm. ¹²Natx yë miniwixajp niyay nitx mynipiekj xätuk yaytyëkj yë muutë ep takony. ¹³"Tänimintë pikj unkj nitx kënixjat nits tyumpëtek twinkukapxëy. ¹⁴Kuts Jesus na tixs nits ots muampeky nits nyëmë kupëty nits pik unk ëts xnimintj kë xyëk atuktët tijëxj kuna naxkën yëen patatp Dios mëat. ¹⁵Tyëyatp mits nëmë punëpën ka kuentepëp Dios mëat naxk tuuk unak tuk okyj kënyaxtjëm. ¹⁶Nits ots stxëntxoy unak nits tkunuxj ku ëmit taxapety. ¹⁷Ku otx, tyuyoyxjont, tuk yaytiëkj nypuyt nits winkuxtanayë nits tyëtëy, oyj yëk ixpëkpëj, ¿ti etxntump nits nkuentë pëkt jüky atj mi xyëmë cunëy. ¹⁸Jesus, yëëny ¿ti ku ets xtiy oy? nipën ya oytukëm jxa Dios. ¹⁹Mits mix yë pawÄny kë xjikokt kë xmutëket, takony, kë mëxt, këxkapt ayuuk mitik tÿë kë myutst, wintxëjë mteyt mët mtaak. ²⁰Yaytyek yëny "yekexpëkj tukeye yat ets mumatöp nit ewy ku ets it n'unakj." ²¹Jesus ots ix, otx atxoky nitx nëmë xyetuk mikë tump, mtokexp xyexe mi mëët nitx tmot mij yek ayop nitx mits xmët mëkjyaat stapjöpy nits mint nitx xpanëxt etx." ²²Nits ots yamutsk ajexs ku ots yekwany ots yoyxony winmay okp maynyexs it mätë mekjay at. ²³Jesus tjixs niwitivity nits nëmë tyumpëtek txip nëxs mekjaytëkj gëts naxt kuentepëkj Dios mëat". ²⁴Tumpetek jxëm it ateye ajxate kuna ets abayuk kyepx, nits Jesus nëmë aduk kyajë: "Unktëkj jsxipnexj nits ntekëyën ma Dios mëat! ²⁵Nike, xjuxe tuuk, camello nixt xuu'ny ut öytpy nit tuk mekay tiëkët Dios mëat". ²⁶Xyeyt ateye ajatë nits ots nyeyeny "¿pën nixy tiëny matäjkj. ²⁷Jesus otsj axtu'uky nitzj wianj: "Mä'atya'aytëkj jë cama'yim, ëts mët Dios kä. Tu këëy puntijäty ni ti kia tsipj ma Dios". ²⁸Pedro ots tnëm axajy: "oy, ä'atsj ti nikëktajy tu kä'jy jë ëts tÿë mits mpa nixk. ²⁹Jesus wianj: "tyëwuj mits nëmöj kä'a pön tu-uk mitiw të nikeky ty"kj, iatxy, txë, tyak, tietyj, iunkj, ok nixaj, ëts köxm, mët yä patunön ³⁰mitiw tka ku entj pëkp mukeepx ya', jets ixamj yä jaxwinë, tiëkj, iatxy, txëë, tyak, iunkj, ni'axj, mä,ät jatj kiobëtj nkäxm, ya' naxwinyj miti mimp, ju uky'iatj miti xömëkunëx. ³¹Jets ni mayt mitiw tuwëktip nits ix'ookj të nits miti ix ook tiuwëkt. ³²Jëëm ity jëë tiu'yoyt tuk tuu mati pë ëtp jeem Jerusalen, nits Jesus itjy juupamj ma jë ët. Nits tiumpj tÿëkj iityj atëy ajatj, nits mati ix'okj panöxkëpj tsëky etysp ity, nits Jesus ots pemy aweek jëë ni mukmëtsk a tu'uk yaa nits në ëmpeaxajy mitiw tun wanöp tzo'kj. ³³Ixt, ätëm mpëty wanöny Jerusalen, je ets ya'atyekj u'unk nixk yik këëyëky ma tetyj ni wintsën j môt Escribas (Ja awy tÿëkj) je ti nikx ta nipaty jëë ookën jee ets kë ë yaktj may ja'ay kiëjëm. ³⁴Tja mutsk ixtët, nitsujëtët nits tikj o oktët, nits kiutuwë ëk xë ëw nixk jiuky pieky. ³⁵Jacobo më ëtj Juan, iu'unk Zebedeo, nyiminö tj nits nyömxt " ä ätsyik ixpëkpj, ntsëkp nits xtunt ä äts këxm pön mati njamatopj". ³⁶Jë ë ots nöömj: "¿ti mtsktj ntunt miitsj këxm? ³⁷Jë ë ots wiant: "xkupëkpj ëëtsj nits ntsëënöt ma mits määtya, tu'uk akany kiëë pa'äy nits atu uk anayj kë ë pa ayj. ³⁸Jë ëts Jesus ots yatsoy: miits kë ë xniyaw mi ti mjamato tÿëpj. ¿Wë ë miits mataaktëpj jiawj nits xjukt mi tiw ëts njuukwëëm, o'k motë nöp jëë nëpëtikj mi ti ets yiktokn"pëtwamp. ³⁹Jë ë nömjëtyj: "Matakpa" Jesus niëmxëtj: "Jë miti ëts nta uk wiëmp miits jëë mta uukj. Nits n"pëtik mati ets yiktoknëpetwamp, mutënëp mits jëë. ⁴⁰Pën pën jëë tsënënjp ëts akanyj piaajy ok ëts amajy piaajy kää ëts nyëj niaakt jë të miti jië nioy. ⁴¹Ko ja ni maank tiumpëtekj mato otj ya atj, tmatowt ots tmu ampëkj axaatj mëk jëë Jacobo mëët Juan. ⁴²Jesus twatsoo'y winku ukyj nits në ëmjajy "Miits mnijäweep ku pën nayjiaw atip yik kutukpi mayjaäy akucky piawant nits jïay miti winkony jëts mët äty? kutuuk. ⁴³Këëts nyajt ma'ya' mïts, pön natxokëp ni mä ma miite tu umptsë iit't, ⁴⁴nits pön po'n natxokëp tuwëkp ma miits wëë tse tu'ump tsë iit't. ⁴⁵Ko jëë yaytyëkj üünk këë miiny nits yiktunët, tumpë yë ë miiny, jë ëts tyakt juyjy at nixkëen putëkj önyj. ⁴⁶Jë ëts jyat Jerico, nits ko jëë ijt pitsëmnö jëm Jerico mëët tiu ump tÿëkj mëët tuuk më may jääy timeo yuunk, Bartimeo tuuk yiik ayowë jaay winpiits jëëm ity txöönë tuu waa'mj. ⁴⁷Ko ots tmatoy ku Jesus tam miti nazareno, jëë ots kiapxkëiaxajy nits wianj: "¡Jesus David yuunk pa ayookj äts". ⁴⁸Nimayj ots winkukapxtë jë winpiits tnööm nits iamont nits mëkj nëëx ots kiapx kekj atët, David yuunk pa ayookj äts. ⁴⁹Jesus ots wiaktëny nits nipawany jëëts twatsötët nits twatsot jëë winpiits jeets tnöm "kämstëkt jtenkiukj! mawatsoy. ⁵⁰Nits tjixuupy kiukwopj tienkjuk aty nits nimiiny Jesus. ⁵¹Jesus iatsoy nits nëmexj "¿timtsekpy ëts mits ntuunët? nits wian winpi'its jaay: yik ixpëkpj (Rabi) äts tsekp kuent pówany äts wiim. ⁵²Jesus ots nëmj: nöxk tj mjentxawjn tj myiktsoky nits atëtspekjy ots ixën kuentj pekj nits ots tpanikx tuktuu.

Chapter 11

¹Ko ojts mintëe Jerusalem, wiinconë miintëej ma Betfag'e meetye Betania, ma kookpye xëew olivos, Jesus ni meek'kye tuompye tejky pakexj. ²Neewjaaë: "nëektee ma wiikon kaajpy, na' wimpitye ma eetëem ixaam. Ku jateet jeety ixsjteet tuukye burro mëej weenpeetej, mi nijunëë kyajiik taapeetej. Muka'jetey niits jiik miintey maëëtse. ³Pen jiik teejetew: "¿tijeas na atteystëe? miitse na atsooteet ni wiintseem tseepy, jaate tiik wiinpiik koometeety."⁴Niitse ojtse nëëktëej, jeatë ojtse paatëej tuukye burro ku weenëë teejky akaayee ma tuu'u ntaxs niitse muukee eeteey. ⁵Ni maay nteej jee jaay niitse jiik jiikteejeetëet. ¿Ti miitse tuumteepy tiguës mu kaa jeetey burro? ⁶Niitse atsoow teej tsoomëy Jesus nëëxeteej niitse jaa'y jiik nëëkxeetey ma tuu'u. ⁷Mi nimeex'kye tuumpeej ojts burro ta anëëkxetej Jesus niitse taajeëweente kyeekwoope niitse Jesus tapeektie. ⁸Muuntuonëy ojts jaa'y peentaatëej kyeek wope tuu'ääy, jatuu'kye pëekye taaktëe u'ujtse ääy matiwi iijtej pooteetey kaam jootme. ⁹Ni maay ojts wiin tuweekyatëe, mëetey maatiw yaaxs keektepy: "¡Hosanna! oy nyaaxs matiwi tõe miinne wiintseen xew keexme. ¹⁰Ooy nyexs ja oyaateen matias miinpye ma David teety; ¡Hosanna! matiwi këëxsme. ¹¹Niitse Jesus teejkye aateey Jerusalem niitse niikxe tsaptiikpye niitse ääxstuukye teej tsuu enye, niitsee niikxe Betania meetëy ja maak meex'kye. (tuumpe tejky). ¹²Kyujaawon ku uinpiittë Betania, Jesus yu'ookpye. ¹³Ojts higuera xo'o ixs jaakeem xu' muunokpye iitej, niitsee ojts aneekxee peen jeen tiëëmëy. Ku ojts jeatëj ma xo'o niitej iitej tëëmëy tuum ääye jëye iitej, ka iitej tiempo, ma higos mëëteet. ¹⁴Niitse xo'o muukaapxe: "nipeen niikxe tëëmëy ka jeexe. "tuumpye teekye matoow tsoo waane Jesus. ¹⁵Ojts jeatëe Jerusalem, niitse teekye aatë tsap tiikpye, niitse tukyeyee ka'axs piitsem keexjs too'pye teejkye, juujweëe teejkye. Tuukyeje koonpeetej naastijee këëxs, jaaey matiwi mi meeny koon muuk teepy meety tseene peetye matiwi tookyetep paky. ¹⁶Jesus Ka'a naa kupëëkye jaa'y paatseemteey tsap tiikpye too'kye maatiwi tookoometeepy. ¹⁷Ojts awaane niitse kyapxe "¿Ka'a na kyexs jaaye: "eetsë teejkye na jee ji kuxeewet nuuktaakyeen teejkye paiëj niitukyeje kaajpy"? miitsee tëey jiik wiinpiitneetey meetsepy teejkye. ¹⁸Te'ety nyiwintsentë me'et aywyate'ekte (escribas) ku ot mato'ota tso te yä'án, ets ity ixta'atee tso ixa nyekoktaa'at tsye'eketye'ep ä ity ku ä kawinëmpya jä'äy ateeyee tata'an tsowatawa'any. ¹⁹Ux Jesus me'et tyumpe tē'ëkj nika'akte kăpj" ²⁰Ku jam ity jo'okye yo'oyeetitë, ots ixte higuera xo'o te nikxnë'e hasta yäts kexpj. ²¹Pedro jaymye'ets ets wyan: Rabi, axtukj, higuera yo'o ma'aty ots kaoytyi te nyikxnëe. ²²Jesus jatsompitë: Ma'atete äawan Dios kexm. ²³Teyata'am ets wany, opyenë pē'ën pen yat kopj nyemäp: putekj jats nëëx maxnyëopm, pën pën winmans kyajeek atu'ukj ets teyawa ets na tyunat tso te yeeny kyumpëe Dios. ²⁴Tikex ets wany; tukëyee ma'aty nokxtataap jats amatoteei teyawatee ke tē'ëxcuenta pëëkta keemtse xëatat. ²⁵Kom putekteet jats nuxtaakta'at, ma'akx tu ukteepë mits mukutëtj jats naynya te'ety ma'aty tsapwiin ma'akxtuketmä takony. ²⁶Pën mits ke ma'äxxtu'ukta, naynya te'etyatan ma'aty tsapwin ke takony ma'akxtu'ukyatat. ²⁷Atuukyaa ots nyeksta Jerusaleen. Jäm ity Jesus joyeetity tsaptikpye, nits jots janekxetyatee teety nyiwintsen, me'et aywyate'ekj (escribas) me'et mëjaytye'ekjtë. ²⁸Jats nyemxaatee: ¿Tu kutu'uken me'et iixanaxtu'unj? ¿pënxë na kutukj tē moyee jats maxtuntj? ²⁹Jesus nyemxate: miits ixa'am nyektewa'amp. Nikapxta nits mits wana'at ty kutukën me'et ets ixaana tu'un. ³⁰Ku ity Juan ye'ek ne pëety, ¿we ä ity tsapwiin ye'e ok ya'aytye'ek jä'äy yee? atsoompitee. ³¹Ots nyakëpxaatee tu'ukj anitu'ukj, nyayojatee jats wyanta: ku ën awanëet ma'aty tsapwin namwyantye: ¿Tikex jots kateeyawatee?. ³²¿Kuts awana'an, ya'ay teekjä'äy yëë...? yeet tsekëptyeep ë ity jä'äy, tikäax' ku ity wyantë ku Juan ë ity mateakpë (profeta). ³³Nitneem ots Jesus atsowta jats nematye: kë ëts niawa. Jesus jots nyemxatee: ets naynya kä nikapxt puty kutukeen me'et ets ixaana tu'uny.

Chapter 12

¹Nits Jesus ojts mätyä'äky tuk ixpëktso'ontä'äky. Ojts ya'any: l'tu'uk yä'ajy tyëjk jä'äy tniham'ë'ëy ojts tyëk 'ijty uva yëtxon tnika'më'tity, jats ut ojts täjy (lagar) maj uva pä 'atsxy, nay nyajmë tëjk mëjnaxy tyëk'oyë maj Jam 'ixy'itëp. Nits ojts t'anukxy tumpë tëjk mäjäm uva ijty. Nits ojts tso 'ony. ²Ku o'jts tiempë tpä'aty, nits ojts tu'uk tyumpë tpakexy jats tcuentë pëkt uva të'ëm. ³Kuts ojts Jam ta'aty, nits ojts yëk matsxy nits yëkox'oky, Jats jäynäjäy ojts tyëkwimpity. ⁴Ja tuckyäjä ojts ewyë tyumpë tpäkaxkojmë ojts kyuwäjk tyëktsajtsë äjtë, jats ojts kutso'oy tuntë. ⁵Nits ojts y'ewyë t'äpäkaxkojmë, ja'atsë ojts tyëk'o'oktë, kawinëmpye ojts naj tjaktuntë Jam mati'i kyoxhtëp Jam mati'i yëk'oktëp. ⁶Jatu'uk y'ijty jä'äy jayëtmetë mati'i pyäkaxp, tu'ukëmë myajk mati'i tsxekypyë, Jats ojts ix'ojk tanikejxy. Jats ojts atu'uk tanikexy: "iJats ojts ya'any wintsëkëp ëts n'u'unk! ⁷Nits ojts kam'anukxpë nyä'jyajnyëtë: "iTu'uk a Jät nikxy kam tmutany. Mintë, wan tyëk'okyën, nits ë'en käm nmutänën!" ⁸Nits ojts tmätstë, tyëk'oktë nits ojts äyäm tyuptä'äktë, maj it ijty uva ijtyëj. ⁹¿Ti tyumpë, kukäm ma ti'i uva yët ijtyëp? Kunikxy wyinpity jats nikxy tyëk okëxy ma ti tëj uva tyëk'ijtëp jats nikxy winkjä'äy tmo'ykëxnë uva kam. ¹⁰¿Kanëp xkapxtë Jayweat? "X'ix'at tsaj mä ti'i ojts tumpëtëjk tkäyëktuntë ja'ats xyäm jawyë'ën nëkxkojmëp. ¹¹SEÑOR DIOS winkukp ya'at myiny, o'oy ëtsë n'ijxy." ¹²Nits yijty tmatswäntë Jesus, kuts y'ijty jä'äy nimäynyaxy akëx ojts tsxëkëtë, ojts wä'äts twinjäwëtë jats a'jënäy yëknëjmjatyëp ku ojts naj Jesus myätyäky. Nats ojts tmatstu'utë jats ojts nyëkxnëtë. ¹³Nits ojts tänikaxtë fariseos më'ët herodianos, jats t'ixwäntë tsoj kyapxy. ¹⁴Kujätë nits nyëmjatyë: "Yëk ixpëkpë, ni'äw eepy ëts kaj mits xmëjpëktä'äky tsoj jäwäntë, jats mits tyëywe DIOS nyëj tyu'u xnikäpxë. ¿Pajt'ajtëp jats Cesar yëkujuyët impuestos okaj? ¹⁵Jesus nyijaw'e'epyë ja ijty kukaj tyëywe tkäpxtë (ëntëp): "¿Tiku ëts xwinmanyijxy? yëkmän tuk me'eny jats ëts n'ixtë." ¹⁶Nits ojts tmo'oy me'eny ja Jesus. Nits nyëjmxë: "¿Pën yäm kajx'jëkp?" Tnëjmjatyë: "Cesar." ¹⁷Jesus ojts ya'any: "Mö'ojtë César ma ti'i Cesar ja'eepyëj, mati DIOS ja'eepy DIOS ja mo'op." A tëy a jait ojts tyänkëxtë. ¹⁸Nits ojts saduceos, anëkxëkyomëtë mati'i wäntëp kaj jääy y'ok'jukypyëknë. Nits ojts yëktëy'ëtë: ¹⁹"Yëk'ixpëkpë, Moises ojts tjä'äy: "Pën ya'ajy tyëjk jä'äy y'ajtsxë okëpë jats nipën u'unk kyapën'ity natyu'uk tyoxtyëjk tyanyë päjt'ätëptsaj ja ya'ajtyëjk tmët' amatskët y'ajtsxë tyoxtyëjk Jats unäjkëj tpä'atë najts y'ajtsxë tkutanët. ²⁰Jam ijty niwixtujk yä'äjtëjk tuk'ätyë, mutu'ukë ojts y'ämatskë, nits ojts okënë nipën ijtyu'unk. ²¹Nits mumatsk yäjä tyëjk ja toxytyëjk tja pëkojmë, jats nyaj ojts y'okojmë nypën ijty yu'unk. Mutuwë'ëk nay nyajmë ojts jiaty. ²²Najts niwixtujk yä'ajtyëjk jääy nipën ojts u'unkxäpën' ityë. Nits ojts ix'ojkëj toxytyëjk naynyaj oknëj. ²³ma'am atu'ukyaa juukpyektat, ¿Pen nikx tu'ox tyeke?" Nitukeyee niwiixtu'ukj itu'ukayeete te to'oxtyekj ameetete. ²⁴Jesus ny mxe: "¿Ke ä yatta ma'am mits te takoynyete, nikex kux kani'awataa aywyety me'et DIOS myeta kan? ²⁵Ku yee oke'enam pyutëktetj, nikya amaskataateet na ewyenate somo angeles ma'aty tsapwim. ²⁶Etsnayhya okpeteetj ma'aty ukpyektep: "¿Kemits Moises yaywyat, ma'am epj kupj ë? Tso ots DIOS mukep x ets neemay: '¿Etse DIOS de Abraham ime'et isaac ets DIOS de Jacob?' ²⁷DIOS kee okpëetj tejë, yee e malaty uk eeteep. Takoynyaxtap mits. ²⁸Nitu'utee aywyatek (escribas) myiny ets ots ma'atoy tso ity nyakepxaatee; ots ix ke Jesus oy atsompity. Tyekteey: "¿Tukeyee pawan ma'aty ë mas tump?" ²⁹Jesus atsoë: "Ma'aty mas tumpy: Matowta mits Israel kapj. Je wintseny ën DIOS, yeewinseny tu'ukj yee. ³⁰Na'a extsotaat wintseny mits DIOS tuk äw, tuuk otj, tu'ukwimmany, tucky mëaw. ³¹Mu ma'aks pawa'an yatse: na extsotet muku'ukj tsom mits natsokye. Nity atukj pawcian kyatity mas më ke ya'atj. ³²Ets aywya (escriba) wyan: "iTey ë yeekixpeepë! Tey a teem tem wany oke DIOS tu'ukj yee, ets nipen atu'ukj na kya penity tso yee. ³³Tso' ken tu'ukj oty tu'ukj winma'an, ets tukeyee winawatkexm, waawkexm, ets ,mukukt tso'oken tsom kem natsoken, yee ë maj mëe tump ake tukeyee wintse'ekeyeen." ³⁴Ko Jesus ojts ixj ko ooy atsooy neejaëy: "Ka'a miitse Jakeemë DIOS ooyaatëen wiint'uuno." Ku naa neaxs ni peen niitiij ku uky jiik teejeenë. ³⁵Jesus atsooj ku iitëj jiik iixpeekye tsaap tiikpye niitse waane: "¿Tsii ixëë ku jaye weeteekye waantëë CRISTO je'e David uunkye? ³⁶David këemy ku Espiritu Santo meetey waanëj: Etse wiintscen neeme eetse wiintseen: "tseenëë eetse agaaneë ke'e paaye, kuu neem eetse peemkeexty miitse, teetye paateej kyepye mi muutsiipacitee." ³⁷David këëm xeeweem moojpye Cristo: "Wiinotsen naatse." ¿tsee ixëë David un'kye? Ni maayo jaa'y joot kyuky amaatoojë. ³⁸Ku awaanëë Jesus Kyuapxë: "Nya ixiiteetey meety jaayëweeteetj (escribas) peen tsoot teepy mu yooyteetj yeen wiiteej niitse jiik wintsejet ma jaa'y tookye teej. ³⁹Peen maj ooye tseeneetakey tseepy ma yooyë muuk tocikye, metej ooyë tseenetiaky e ma niwiintseen teekye xeetuuntëj. ⁴⁰Maatitëj tooxj teesky kyu oo jeem tuum. Is kujeexëë keextees, jeek neexe nuuk toak tee niitse jaa'y ixetëj. Mas meekye ka niikxe ajuowteej. ⁴¹Jesus tseene ixtaakye tsaap tiikkye ma jiik peemëy wiintsee eenyeen. Jesus atuukye ku kukooneteen meeny ma jiik peemëj. Ni maay je jaa'y mi kuumeeny kukooneteet keexaam meeny. ⁴²Tuukye ku ookye tooxj teejky jaateej meexk'kye meeny unkye ku ko neeteey, tuuk centauro iitej keepxe. ⁴³Jesus waatsooy tuumpe teekye niitse neejaey: "Teej auteeny eetsee waanej, yee ku ookjee tooxje teekye maj maay'ee jee peenteey maatii jaawine ja akooneetol wiintseekye eeny. ⁴⁴Niituukye jee jeetye peentee mi wintoaneepyee ku ookye toox teejkye ma jiik ayoojee tuukyejee meeny peen mi tseemytaa jiikyëpye.

Chapter 13

¹Ku Jesus jit yoy mujäkëkeky tsaptëk tuk jë tyump, nëmxë "jyëk ixpëkp, axtuk xit tək oynyx mët tsa! ²Jxë nëmjäy. "¿Myxp sxit mënëx aj tək? nituk sta kya tant minike kawintakoypj. ³Ku ejm yt txyënë kopk, miti olivos staptek winkuky Pedro, Santiago, Juan mët Andrés tyktëtë aweky. ⁴"Wanjëky ets ¿June natyunët? ¿Mitiwwiën ixpë epy pun unë winköny yat, ixa?" ⁵Jesus, nëmaxajäy. "Niixjitë nits nipën mkawinënët. ⁶Nimay mintt etsnxëkëxm nits wiant ëts jë ni may nikx watakoy. ⁷Kuxmatötj, tsipayuk tsip këxtunkt yënixs nä tyuny kënm wienë jyiat nitsjupkëxt. ⁸Nits nynywutëkp tuk kap. atuk kao, nits yekutup yekutp jëëp mëkuxj omiäy, yuu tsontakp wiëny pëkj anën. ⁹Nikyuwijatët nits myëkmët ma yekkutukp nits mxekwopt majëm yoymuktakj, nits etskëx ninywutëk yekütüptek met winxëntek yets miatyakyp. ¹⁰Nits nix yeknimayakëx tukeye it naxwin, yat oyayuuk. ¹¹Kuts yekpawits nits yëkëyakt kexkvent puntxo wiene mwuany, kujëhorë myikmotët miti mkaxtëpj kěj mitsmkaxtp Espiritu Santo jëkapxp. ¹²Mukutët këyakt mukuk ma okën nits nitejty yunk, jëts unaktek tyext niwutëkt nits këyäktj maokjën ¹³Miits yikkaoyixt't ë tsnxëwkëxm nits opyënë mi mumatäkp ets yupkext jë jay jets mätäkp. ¹⁴Kuts tiixyt axëkynëx niti jkayëk tant nits jyatt majyëxë kiyjayt (miti kaxp winjawepy) pënjëmt Judea kopkexm mkëknëxtt. ¹⁵Tunte mitijem teknikëxm nits kë winatj tikpy nits xyëkpitsemt puntijëp. ¹⁶Nits xtuntët mitijëm camjotm ni kë mwimpit. nits xyxtat kyujwop. ¹⁷Yekayop, jet miti unak nikëxmëp mi wiënë yeksitsp jë xsëw! ¹⁸Nuxtakt nits këna kuytyunet ma wiëne it xyuxs. ¹⁹Nikx jyejit mō'kajë ayoon, njixkm ni junë na' kia tunyj ku ots tsontaky, ku Dios ots tpep tko oyt itnaxwinë istë ixjam kë kënajuk jätnët ja tuuk yaj. ²⁰Ku yjexy wintsën kë tyik awënë jë xjëw ni tuukn nikäxs matakj tkapaattj, jeets jee këxm mati winkony mati w jë ots winkony, je tyikawënëjt je xëëw miatx"jin. ²¹Na' ku oypënë mnëmxtj, jixtj, yxa je Cristo uk Ixtj ixj jë kë xtëyjawët. ²²Jeku kexjëkp niko Cristo mëtj niko akäpxp mati wj tyikëxjëkp ixpetj miti oynëxs jëts twin öntj pën patjëp, mati jawinkony. ²³Wiy key mjitët tj äts nikapxkex tukëyj tuwëkp ²⁴Jets ku niaxt yaat atsiip'n atsix'n mati je xëëw, NITS XEËW NIKX KIOTS ENYË, NITS PO'O KE TJU UK YAKNËTJ YAJAKJ. ²⁵Nits matsa' kiaköxnët tsapwinmj nits tsapwiinj mäkatj, yikwixitkëxt. ²⁶Nits xjixtët yaytëjk uunk ku mint jëm yoots jotm möj majaw mëjt miëatën. ²⁷Nits jëtpakëxt yangis nit tyiktuukmukt miti tē winkony je maktaxk pöö, ma naax kiexs jets ma tsäpwinë kiexs. ²⁸Ni ixpëkj yj higuera tsok ku yakëxs nits iayj muxtikëttxs, miits nijaw'ëëpj jeets xë än minkomp. ²⁹Na' mëëtj ku' mi'its x'ixtjt ya'atj na' tiunyë, mnijaw'tëp kujë winkompj, yik'atuukt tët. ³⁰Tiëy atjm, miits nöm, yaats ja'aytë kee niaxtj ku kënom wienë kiuytiünkexs. ³¹Tsapjwiin jeets naxwinët këxpj naxpj, jets äts n'aaw n'aayuuk këë niaxtj. ³²Jë ëts jëë xëëw ukj jee horä, nipën tkanijaw, ni angis miti tsapj'otm, ni iuu'nkj tu'uk ni teetjy. ³³Nikiuwiyatëy! Ixsit't, ku miits kë xnijawj jëë hora. ³⁴Yaats jëë na nixkëm tu'uk jääy nj'ikx wititpj: jëëts tnikëky tyëkj nits tiump'tëjkj ta munikëëk tuuk atuuk tiunk. Nits tpawany ixsit'p niwi'jy itkunaxt. ³⁵Jeköx ix'it, kö kë xnijawj juun kutëkj winpitjt, ku kiootst, ko txum'etj, ku tsapni'awj iayaxtj ok jookyj. ³⁶Pön jaapj atskj, kë xkupökt't nits mpat't maapj. ³⁷Ntsö äts miits nöömj nitukeyi äts na nëëmj jisxitit!

Chapter 14

¹Meexk'kye xëw iiteej ka'a paateej ma amaay xeew jiik xeew tuuny ma tsaap keekye kaayteej matiiw ka' meeteej matii jiik taatwkyepy. Mëëyë kutuun tējteej meeteej jaaywee teejkye (escribas) na jaa iiteej ni wiinmajeteej maastëety Jesús niitse tiik ookyeteet. ²Niitse iiteej nyawaany: "Ka'a xeew kyeexs tuunëen niits ka'a jaa'y nya nuuteekyexeety." ³Na'jeey iiteej Jesús Betania Simón teejeentuum mi puu'tse paamëej meetëey ëëpy iiteej. Nya keexj muutsee keexjëë ka'aye weetej kē ãxs tuu'kye tooxj teejkye miinëey paakoonëë tuu'kye alabastro (poopeey tsaakyupëë tuujtse unkyye) mi tsoow nyaxs, miiteej nardo waaxtse naaxs. Ojts taapuuye tuutse unkyye niitse ta kuteemëej Jesús. ⁴Jeem peen iiteek ampeekmee jeem iiteej nyaajeenyeety: "¿Tiijeexsj niigoo tiik wiintaa kooy?" ⁵Yaateëy paakye xuupyee tē jē jēexëë jiik tooky tuu'weky muukyepxëe denario (meenyo Romano miiteej tuuk'kye xeew kiapxe) niitse jēexëë jiik mooëy ayoowee teejky. Niitse iitej wiinkaapxe peetye. ⁶Niitse Jesús nēwxeetej: "Maastuuteej yē. ¿Tiijeex muuwaan tsuuteej? Jee tooxjteejky ooynyeexj ëetse tee tuunye. ⁷Miitse iitmëë xeemeetej ayoowëë jaa'y, juune miitse tsooteekye niitse miitsee puuteekyeteet Jaats miitse ka'a eetse xëemë meeteet. ⁸Jee tooxjteejky naatej tuunye tsoom miataakye teej ëetse taaniijaax ku eetse niik ni taajëë. ⁹Tēyëë eetsee waanye pu ma'a wenye ooy maatiakye jiik kaapxe tuuk'ky naaxs wiinee, jiik maatiapye niikxee ti tooxjteejky tē tuunye, niitse jiik jameexteej." ¹⁰Niitse Judas Iscariote, tuu'ky mi maak meexkye tuumpetejky niikxee ma teety niwiintseen teejtee. Niitse ixaanye tso Jesús kye jaaktej. ¹¹Ku maatootej teety niwiintseen teejteej niitse jootkuutaatëy, niitse nējatej meeny mooteepy. Niitse ixtaayaxaay juunye kyemootej wiintseen tejky Jesús. ¹²Mëëtuykye xeew ma xeew tuunye, ma tsaap kyeky ka meety mi jiik taa tuukyepy, ku borrego ta wiintsejetë: "Aamaaye xeew tuumpye tejkye waante, ¿maa tsekye ëetsee niikxe niik nii ojyee auuxëëx niitse kyaate amaaye xeew?" ¹³Ojtse paakeexs nimeex'ky tuumpye niitse nējaëë: "Nēektej kaajpy jootme, tuu'kje jaaytejky mi tsiiëye patseempye je paateetye paanëëxty. ¹⁴Ma tejkye jeaty, naaxtëy tiikpye, niitse nēwteey tejkye wiintseen, "Nēëm jiik ixspëekpy waanye: 'Maa ëtsee maatakye, ma eetse kaayteey amaaëy xëëm meety tuumpye tejky?' ¹⁵Jee tuuk'kye ixetëw keexmëë tēkye matiiw tiik ooyee. Jee jiik niooye keexteey patëj ëëteemëj. ¹⁶Tuumpe tejkye kaajpye jootme nyektej; oojtse tuukyejeey paatej tsoom jiik nēwjaatëj. Niitse amaay xeew auuxëexs tiik ooye aatëj. ¹⁷Ku iiteej xeew wiinaaknëë, niitsee meetëej jaatëj ni maak meexkye tuumpye tejky. ¹⁸Ku iiteej kyaaytëj kaay tyaakye keexs niitse Jesús waanëë: "Tēyëë ëëtsë waannëë tuukye peenëë eetsëë meety kappëë jee e'etsë kyee jaaktëj. ¹⁹Nituukyeyëë jiik ayoow nya jaawaatej, niitse nyaakye okyexeeteey: "¿Ëetse jaa wiin?" ²⁰Jesús atsooj niitse waanëë: "Tw'kye jee ni maajkye meek'kye, pu peemëë tsaap kyeky ku took eepy ma ëetse teejxs. ²¹Ku jaaytejky unkyye naa ja niikxe, tsoon ja'ayweety ni kaapxe. Jee, jaayëë maatiw jaaytejky mi kyeyeekpy jaaytejky unkyye! Mas oyëë jēëxsye parëj jēë ku niikuunëë jee xsye kya kēëxs. ²²Ku iiteej kyäyteej, Jesús tsaapkyeky ko'onny jeeky, niitse kuuniixëë, taatuu aatëy. Niitse tuumpye mooyëë, waanëë. "Maattëë yaatëë ëëtsëë ni kēëxy." ²³Koonjëëky taa ukyye ëëny kuuniixëë, niitse mo'oj keexs, niitsëë taa uu'aatëy. ²⁴Jesús waanëë: "Eetsee yaatej nēëpy mi kiipxëe kiapxëe, ja neepy mi wiitaaxsye parë niituukyeyëë. ²⁵Teeyatam jats wa'ani, nyuna etsxee kaokunëët uva nee enëëm ku nikx xëw pa'a ma'am Dios yoyataan. ²⁶Ku ots tu'ukj ëy ewtee, ots nyëxta Olivos kyopkexm. ²⁷Jesús ots nyemxë: "Nitukeye mits ets xmuakemteetx kexayjep ë jity, 'ku wintsen nye'ektsetsyet nits yoywyakxkextet borrego. ²⁸Ku ets nikx atukyaa putekj, wintuwekep ets mits ets ama'an Galilea. ²⁹Pedro ots nemëë, oy nitukeyee yaëkemkextet, ke ëtsna ate'ets. ³⁰Jesús nyemxe, teeyatam ets wany ixat ux, keenem wyane tsap niäw yaya'ax me'ets oky, tu'wee'tyaa ets mits küënt. ³¹Ets Pedro atsompitë: "Oye'em ets mits kipx ameeotkti kets ets mits ku'ëënt." Nitukeyee na ots wyantame'e. ³²Ya'ata ma'am tu'ukj ity xe'ewa Getsemani niits Jesús ne'emay tyumpëëtëkj, pookste ya niks ets nukxta'akj. ³³Paway Pedro, Santiago, me'et Juan, Jesús ots ayo'oaxa'a wyinmayaxay me'ekampë. ³⁴Jats nyemxatee: "Etsen aawan me'eknãx ayoaxa, kunum oken ya'at tanta ya ets nyakyuniwiyateeta". ³⁵Jesús wenë nyasyo'ojëy, kuxteenay nits nyukxtaakji ku exa na jeaty, yat ets exa ninex. ³⁶Wyany: "Abbe, tē'ëty tukeye nity mits tsip ka tanxaa yekaämketj ixa'at unkëeyen ke'ts etsë tyuneet mits ëtunëp. ³⁷Kuots wyimpity ets ots pa'aty tum ma'atëp, ets Pedro nemäy: "Simón ¿ma'apy mits? ¿Ni tukj hora kanyäkyueinyateet eet? ³⁸Nukxtaktaa nya kyuwiyatatee ets kē takony otpy teketeet yee a'awen yatunwenpy iyeenikëx amu'uks." ³⁹Atukya'a nukxta'atpa ya nekxjkome, nayëë ayu'ukeepx. ⁴⁰Atukya'a wyimpitkome ets patkome tumaateep, tikex ku ë wyiny tsyats tsuops ë ity ets kē niawa'ate tso atsompitëe. ⁴¹Kutuwe'ekyaa wyinpity ets nyemxa: "¿Ëm mits ma'ateetste ets pookxateetste? Tyim pyo'okxtee. Te ë hora ya'at. ¡Anxtu'uktee! Ya'at yaytyekunkj teeye yeekeya'aknaa takoywya jä'äy kyeotm." ⁴²Pu'utekjte wen amayan. Axtu'uktee ixa'ana ë winken ma'aty ets këyakwanp. ⁴³Em ity yakapxokynyp ku etya ja'atj nitu'ukejn ma'aty mima'akmeekstee, judas me'et kawineempye ja'ay tum tsu'uxme'et, kepymye'et te'ety tumpëtekj me'et aywyatejk (escribas) me'et mëaytyekte. ⁴⁴Ma'aty ity keyakaap te ity tukj ixpa'at myoyë ma'aty ets tsukxp yee ë matstee ets ixity xmeetetet. ⁴⁵Ku Judas ya'at, etya Jesús ots winkuminë nits nemay, "¡Rabi!", nits ots tsukx. ⁴⁶Etya

ots Jesús nimitynta ets matsta.⁴⁷ Ets nitu'uken ma'aty ity em, uty tyu'ux yektsëexj ey te'ety tyumpe ets tya'ats witsukäy.⁴⁸ Jesús nyemxetee: "¿Na ets tex ni minte tsom tu'ukj mä'ätspe tsuxmeet ets ke'py mye'et?"⁴⁹ Ku ets ijtyej tsäptikyppyë mi'its ijtëpëj nyëk ixpëktë, ni nit ets mi'its ojts xkämätstë. Äkëjx xäm nah äjtyej jats näj tyunët tso'om jaywyat ijtyej.⁵⁰ Mati'i Jesús jam ijty myë'ët ojts nitykëyë kyakëxtë.⁵¹ Jesús ijtyej wäjtyejk pyäyo'yëj jäyëj ijtëj jaxëk wi'it nätyänipityëtëj, ojtsëj tjämätstë.⁵² Jamts ojts perë wyit'okyëtänë najts ojts niwa'atsë kye'ekyëj.⁵³ Jats Jesús ojts te'etyej tä'änëkxë. Jamtsëj ojts yo'jymyuktë nitukëyë mati'i nimëjtëjk tuntëp, mäjäytyëjktë më'ët jäywyëtëjk.⁵⁴ Ixyäm Pedro ja kam ijtyej tpa'äyo'ojyëj ästë te'etyej tyajkyujkmë ojts nikxy nits ojts tmëtsënë ixx'itpëtëjk mati'i jë'em pä'äy xjamtëj.⁵⁶ Mäti'i nimëj te'etyej tumpëj më'ëtëj mati'i myëtumpyë matyajk yijty ijxta'atyëp tsoj tniwampatët Jesús jats ojken äm tyëkjätët Nikaj ojts tpä'ajtë.⁵⁵ Nimäy ojts tjäyëkjätë kä'oymyatyäky më'e Jesús, perë kaj ojts nyäwyätyë tsojämätyäktë.⁵⁷ Jam mati'i tu'uk jatyëj tenkyuk'eepy, jats kä'oymyatyäky t'yëkjätë më'ët ja wyäntëj.⁵⁸ E'ëts ojts n'amatoj ya'anyë nyëkutäkojwyë etsxyë tsäptëjk mätij këjëm tyëk'oyëtëj, jats kutuwë'ëk xë'ëw ëts nyë koyëkiyojmët.⁵⁹ Ni nixën myätyäky kyänäwyatyë.⁶⁰ Nits ojts te'etyej tyenkyukëj jam itkukmëj, nits ojts Jesús tyëktëjy: "¿Jats mits nitij xkä'ätsojëmpityëj? ¿Tsojixyay yä'ajtyëj'ä'äy xäwyä'äntëj jats mits myëktänitij?"⁶¹ Jats Jesús ämony'ayë ojts tyanyëj nintsoj kyä'ätso'oyëj nits ojts jatukyäjä te'etyej yëktëkojmyëj: "¿Mits ja Cristo eepyëj, u'unk mä tij kunukxy?"⁶² Nits ojts Jesús y'atsoyë: "Ets ja; m'ixtëp mi'its yä'ajtyëjk'unkëj ku nikxy tsënëj äkänyëj pyä'äm kutujkëj nits nikxëj tsapwin myinkojmë yo'otsëj akukmëkj."⁶³ Nits ojts te'etyej wyitmo'otsxëj nits wyahnyëj: "¿Xjäkati'ijtyäyëm ë'e mä ti'i tnijawe'epyëj?"⁶⁴ Tej mi'its xmätowtë tsojkyä'ojtyijy. ¿Tits mtunwampyëj?" Nitukëyë ojts tyëk'okäntëj tsom jexëj pyä'atatyë y'o'okëtëj.⁶⁵ Jam nitukën ojts nitsujë y'äxäjëtë nits twintsumtë jam tkonx'ojtë nits tnëjmëtë: "¡Mätyä'äk!" Jats nimëjtëjk ojts t'mëtë nits ojts tkox'ooktë.⁶⁶ Pedro jap'ijtyëj äwatkepyëj takyujkyëpëj, jats ojts nitukën te'etyej tyumpëj jap pyätyëj.⁶⁷ Ojts y'ixë ku Pedro jëmpä'äm y'ijtyëj tyanëj xya'amy nits ojts anëkx'atyë jats y'äxtukët, nits nëmxë: "Jam mitsë'ijty xmëtëj Jesús el Nazareno."⁶⁸ Nits ojts t'ku'ëënyëj: yajnyëj ninkanijäwë ninkawinjawë putij mitsxëj mkapxpyëj nits ojts tëkwinkëjyëj nikxy (jam tu'uk jaty naj tjätyë ku tsap në'äw ojts äyäjxy jam tsah mati kaj näj jayëj).⁶⁹ Ku ojts teetyëj tumpë y'ixëj nits ojts nyëm'äxäyë ma ti'i y'ijtyëj jam tanë'änäxtep jxaj yä'ay tyëjk näyëj jäyëj!⁷⁰ Jats atukyäjä ojts: tku'ëënyëj jatyëj ampyëj, ma ti'i jam tana'apyëj ijtyëj ja ojts nyemxëtë Pedro yëj mits nitukën ku mits nay jam mtso'onyëj Galilea.⁷¹ Nits ojts tka'ojtyi'äxäy nits mek ya'anyëj, kaj etsëj yätyë jä'äy n'ixëj ma ti'i mi'itys mjäkäpxtëp.⁷² Nits ojts mumatsk yäjä tsapnë äjwë y'äyäjx. Nits ojts Pedro tjä'äy metsxëj tsoj ijtyëj Jesús nyemxëtë; näy Jam tsäpnë'aw kyä'äyäjxëj matsk yäjä tēj ëts mits wyënëj xku'ë'ënyëj tuwëk yäjä nits ojts äw y'ojtëj tyëjy nits ojts yä'ajxëj.

Chapter 15

¹Jokjy tu'uk japyj ots yoymukxst te'ety niwintsän mäty Majay'tëkj mäty (escribas) jaywtëkj mäty tukë'ey yik'kutukp. Nits tsumtj Jesus nits tyik nökt.²Pilato tyiktëy "¿Mits Judios mniwintsën eepy?." Jee yatso'oy "mits të mwany." ³Teety nyiwintsën ots Jesus mäkempy tniwampet'tj. ⁴Pilato atuuk yaj ots tyiktëy, "¿Ke äts mits xjatsoy?" m'ixpj nixsn yat niwampety't. ⁵Jeets Jesus ke t'atsooy je Pilato, jets atë'y ots tiëny. ⁶Na'jë ku xëew tiuny nits tmastuty Pilato tuuk puxtëkjaay puxtëkjaay pënje winkont'p. ⁷Jëp ity kawintsËk'ew puxtikj?, tuuk yikjaayiokp miti kawintsëk'eep, je xëew yit Barrabas. ⁸Mayjaay ots jiatty ma Pilato jets ots t'amato axajy nits na yiktunät nixk'm të wienë tu'ny. ⁹Pilato t'atsooy nits nö'mjaay "¿Miits tsoktp nits nmastuut't judios nyiwintsën. ¹⁰Nyijaweepty jë ku ka'oy ixs'nkëxm je teety nyiwintsën y'it tyiknökxt Jesus je winkukm. ¹¹Ets teety nyiwintsën nönjety ma'yaay nits mäk ëmypy wiant't nits Barrabas yik'mastu'utj. ¹²Pilato tyiktëy ja tuuk ya'j ¿ntso' ntunt Judio wintsën?. ¹³Ots kiapx'kektj jätu'uk y'aj krus'petj. ¹⁴Pilato nyömx "¿ti ka oy t'tuny yaatj?" nits je wan atëts'tjp je yikruspetj. ¹⁵Pilato ots toktajotkuky may'yaay, tmastuutja'y Barrabas. Twop'oktj Jesus nits tyikj nökt kruspet'p. ¹⁶Nits tsiptuumpj tyik nöxt tay'kiukyp nits twatsokëxt tukëy tsiptuümp tük ¹⁷je pëmety tuuk nam wit je Jesus, nits taaktj tuuk yotsp kujënö' nits pëmety. ¹⁸Nits këpatj'axaatj jeets waints, ¡nakmiutakj Judios n'nywintsën!" ¹⁹Jee takuwopjët keepy nits tnitsu etjy. Nits twinkuxtenëty n'ixkm jiexs t'wintsëk't. ²⁰Ku jët taxiky ots tyiknaxt, jeets tpökjety niam wit nits k'm wit tokpëmt tpawatj jakëm nits tyik' Cruzpët't. ²¹Jee ots taakewant tuuk tuyoyw nits tiuxt, tuuk miti cam jootyp mimp, miti xsëew Simon miti Cirene tsoomp (Alejandro mëet Rufo tiety); ots ta'akuwan't nits t'pakët Jesus krius. ²²Nits tsiptuump tyiknökxt Jesus mait txeew Golgota (mati na ayuukeep it majéëm pa'k). ²³Nits tmoyt paknö tsoymët miti tiktsokpa pöökjk jeets je ke t'uuk. ²⁴Tyik cruzpet'tj nits tyikwaxx etj wit nits takuyeety jets tnijawët nixxëty piat't tuuk jëet tsip tumpj. ²⁵Mu tuwëekj pët itj jorë ku t'yik Cruz pet'tj. ²⁶Jeets tjayty puuy'y kiësx ntsoom tijtj jëe "JUDIOS NYIWINTSËN". ²⁷Nits tyik cruzpet't nimetsk metspj tuuk akany nits atuuk ianajy. ²⁸Nits kiytiunë ntsom yë'ny jaywiëtj. "OTS YIKMATXOY MËT POKY JIAA." ²⁹Tukeyi miti naxpetëk onto's'y nème'tëj, kyuwakj tjupyoywitiyt nits nëmete'tj, "¡Aja! Mits iyty mwamp nits xykkutäkoxywiany jë staptekj nits tuwëek xewë xyik'oyëmpit't, ³⁰nak'miatäk, këm nits mwinakt, cruz këxm! ³¹Naynä'm, teety' nywintsë'n, taxyky' yëk'naxtë, nits wiantë, "yëk'matëyp, ity, opiënë, nits kë këm, nyak'matäky. ³²Jëe Cristo, Israel, wintsën, winak, jëem cruz, këxm nits ëëts, nyxt, nits, eets ntëy'jawtj." Miti, ity mëty Cruz peyt'y, nay'na jit tiaxiky. ³³Jëts kytütükj horë, ots kyots, tuk naxwiny nits ki, taxtukj horë. ³⁴Jëëts ki, taxtukj horë, Jesus ots, kiasxëë'kj tatx, mëknëxy. "Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? miti, na yayuk'ep, "äts, Dios, ats, Dios, tikuiäts mits xnikeky?. ³⁵Opiene pëen, jëm, jit, winkon jëe nmatötj nits, wiantj, "axtuk Elias wiatsopy. ³⁶Opienë pyutsony, nits mats jup'am tpëmy pixx, xun'nemetj nits ots tuk utte'j jets yaytekj wiany wëny itxixny pün mimp Elias nits yekwinak't. ³⁷Nits Jesus kiasxekj mëknëxj nits yojk. ³⁸Nits staptek ateytyuk mëts peet tiakëts'eyj anijyxm'p nits awatkeyj. ³⁹Kuts staptek, atsenäwi, tienkuky, nits ots taxtukj winkon nits tysx kutë yit Jeus lokne nits wiany "tyyatp yat'jay, Dios jëm'yë tiyty, iunk." ⁴⁰Jëm itj tuk'jetj t'axtëk jakëm jem itjt'axtukt'j Maria Magdalena, Maria (nits Santiago tiak, mëty Jose mëty Salome. ⁴¹Kuj, jëm itj Galilea jë itj panëxtëp nits tunetëtj, maynyëxë wink toxytëkj t'mëtmyny, Jerusalen. ⁴²Kuy'uxeny jëe xsëw it ny oy'eny kënm jit t'paity pokxxenxsëw. ⁴³Jose de Arimatea, j'iatj jë jiti tump miti wintsekë'itp majëp yek'kutukp, miti t'ayxpj Dios meatj jëe katsëk'epy nits nyxs ma jem Pilato nits Jesus nikëxj t'amatöy. ⁴⁴Nits Pilato ateye ots tieny ku Jesus tëë, it iok'nëj nits t'wuatsoy staptek' atsenäwi yektëy puntë Jesus j'it'yokjnë. ⁴⁵Kuts nijaw'ëy staptekatsënÄwi kute it Jesus j'okn nits nikexs yekemoy Jose. ⁴⁶Jose tëitj t'uy wit, miti tsunexy. Jee t'tekwinak cruz, këxm nits tawimpityj witj miti tsunexy nits ots t'pëmj okp, jut' jötpy miti ots taji'y tsa'jutpj jëe tsa'a taawentuk okp juut. ⁴⁷Maria Magdalena mëty Maria Josë tiak t'ixte it ma ots Jesus yek'kexys.

Chapter 16

¹Ko pokye'en yē'ew kye'x, Maria Magdalena, me'et Santiago tya'akj Maria, me'et Salome, ots nyekmintē ē pa'kixuupē, ets Jesus taniaxte'et. ²Mu'ut'uutj xē'ew semana, okya ku ity xē'ew pyitsem otsnyekxta capisanta. ³Tu'uk a nitukj ity nyayenyeta: "¿Pe'en ē tsaxpatiaam ets tēkeyen ye'et kupisanta? ⁴Kut axtukte, ots ixtē ets te tam tsa patimtē ma'aty tse'em mē nāx. ⁵Ēp ots tyetkeetee okpē yotjopy nits ixpa'ate tu'ukj una'ank ya aytyekj po'ow wit tet pēm ets aga'any pyaay tsenē ets ate'eye tyankexte. ⁶Ets ots nyemxetee: "Katy tsejeetee mits ixteepy ē Jesus de Nazareno, ma'atyjets yeekmaawopjpēty. ⁷Tē'ē jukypye'ekj! Ke ē ya pyenity. Axtoktee ma'an ots y'a ye'ekpēn. ⁸Nekxtee, nēmētee tyumpē te'ekj me'et Pedro kē yē wintuweekeewyanepy ets nyekx Galilea. Jam mits nikx ixte, na tsom jots yā'än. ⁹To'oxtyektee ots pyitsemte okpējutjopy jats pyu'ute itsjek eetep ē jity ets ateey a ata. Tseejenyaxtap ē jity nikex nipēn tso tkanimetya. ¹⁰Okya mu'an mutu'ukj xē'en semana, ku ots ē yukpēkj atukokj, Maria Magdalena wintuy ots atu'ukyaa nyakexekē, ma'aty jots niwix tu'ukj kya oywya tanikapxwatx. ¹¹Ets ots ane'kxa ma'am epj its yeytye yaxta ets is wanay. ¹²Ku ots ma'atowta ke te ē jukpyekj ets te et ix katyjots teyawata. ¹³Kuixa'at na yatj nits jots nyaknikexikya tikekx ma'am anima'aks jā'äy kyamotm jity nyekxte. ¹⁴Katy tyeyawatete myukuktekj ku ots ē nekxte ets a iswanetye. ¹⁵Jesus nyaknikexike ma'am anima'aktu'ukj tyumpe tekj jiky nyakyexmutx anexete kompetk'ex, ets ots jöy kut kateyawate me'et awyot yek untay likēx kunaynya katy jots teyawatee ma'aty ots yawyan'a ke te ē yukpyēt atu'uhya'a. ¹⁶Jesus nyemxate: "Nekxtē tu'uk naxwin ets nitokeye waxnateet awayu'ukj. ¹⁷Pē'en pen tyēyawepy ets nyepet, yetse mata'atj tamp pē'en pen tse kyateeyawepy, kutakoy tse tyantj. ¹⁸Ya'at ixpeetse pyanekxtep pen pēn te teyawatee. Jēts xē'ew kexm kyaoywya kapxpitsemtejtj. Ets naynya kapsta'at atu'ukj ayu'ukte. ¹⁹Ma'atstap ē kye'em tsa'any, pen yekxtap kaoy je'ekx ke tse tso tyunēt. Tyanikontep ē kye pamjā'äy, tsoktaapsē. ²⁰Ku na ots wyintsen nyemxa, nits ots tsapwin ye'ek cuenta pekna ets DIOS aja'an pyä'äy tsenay. ²¹Ets tyumpe te'ekj nyekxta ets omyaa nikapxta nimatyakta, kujiti wintsen nay ē myetjitya nats ē teypyemte me'et ixpē'ēt ma'aty jity panēkxeetep.

John

Chapter 1

¹Ku txyoontäjkj Cristo je y'ijty nits je Cristo Dios mēet je y'ijty jets je Cristo Dios je y'ijty. ²yē tsē y'ijty tuwēkp mēet Dios. ³Jets tukēyē pyemyē kyoj yē je kēxm nts niti tkāje jē mādi jekēxm kāpemyēp kā koyēp. ⁴Je kēxm je y'ijty juky äjt äjäjk je y'ijty mām tukēyē juky eewyē tējk. ⁵Je Äjäjk toypy je äkotxyē tuju its je äkootxy y'it ke tse yēk kudākoyē. ⁶Je y'ijty tu'uk yā'äy tyējk jāäy mādi Dios päkexēp mādi y'ijty txēew Juan. ⁷Je myiiny nixkēm nijāw eewyē jets tnikäpxt tnmätyä'äkt je äjäjk näjts jyeexyē nidukēyē tēy jyāwēdē je kēxm. ⁸Juan ke je y'ijty y'äjäjkē jeyē y'ijty myiiny jets tnikäpxt tnmätyä'äkt je äjäjk. ⁹Je äjäjk tyēwyē je y'ijty mādi tkujäjp tkunokp tukēyē juky eewyē tējk mādi yā näxkējxy mimp. ¹⁰Jemēm je y'ijty yā näxkējxy jekēxm ojts näjx y'oyē jets je näxwinēt ke ojts y'ix ätyē. ¹¹Ku jye tñäniiny nits kyēm je ke ojts kyuentē pekyēdē. ¹²Jets mādiwē tkuentēpēktē jets mādiwē tñenxyāw eedyē je xēew je'ets yēk moydyē je kutujk jets txēewēt Dios y'uunktēni. ¹³yā'ät ke kyexy tē nējpy kyēxm ni je nikējx tkätsojkēn ni yā'äy tyējk jāäy tkätsojkēn Dios je txyojkēn. ¹⁴Nits Cristo ojts jyety nikējx mēet jets jyuky äjty mā ēdēm yā tē ēdēm n' ixyēn y'oy äjtēn oy äjtēn mādiwē tukēm mimp mā'm niteety y'oy äjtēp mēet tyēy äjtēn. ¹⁵Juan tnikepxy tnmätyäky je Cristo nits kyäpx ke'eky nits wyān ooky yā'ät je mādiwē ēts y'ijty nkepxy py mādiwē ēts ix ojk xpāmimp jāweenē mē nikenēm ēts jets jemēm yē ni ke ēts. ¹⁶Je ku tum yē jye mādi nkuentē pēj kyēm pä'äyoon tuk yājē jādük yājē. ¹⁷Ti kēx ku yē kutujk ojts yēk yeky Moises kyēxm jets yē pä'äyoon mēet Jesucrsto kyēxm txyē jyä'jty. ¹⁸Nipēn tē käixy je Dios yē tukēm Dios y'uunk mādi jem niteety pyä'am yē tē tyēk nikejx jē'ēky. ¹⁹yē tse Juan myätyä'äky y'eepty ku Judios tyānikexēdē je teety mēet ēewē tējk (Levitas) mādi Jerusalem tsoontēp jets tyēk tēwdē ²⁰mpēn mits? ²¹Tēy ojts nikpxy ke ojts tku éēny nā ojts ye'eny ke éts ncristo. ²²Näjts Jēdē yēk tējēdē ²³mpēnts mits? ²⁴mits Elías? Je wyäāny ke n'ētsē jets yēk nējm jāäy ²⁵mits ke äkäpx pē? Jets y'ätsooy kē. ²⁶Jets je nyēmxdē ²⁷mpēnts mits? Jets vnäjts ēets nmo'ot kāpxēm pijtēn mādiwē ēets xpākepx ²⁸ntso mits kēm mnätyi yē? ²⁹Jets Juan wyäāny ēts je tu'uk kāpxp mādi mēk kāpxp näxwimpä tē'ēts ätum yēktēwdē je wintsēn nyē'ē tyu'u nā nixkēm äkäpx pē Isaias wyäāny. ³⁰Nits jedē mādi y'ijty tē yēk kextē ixpeky tyējk je y'ity kexēdēp. ³¹Jedēts yēk tējēdē jets nyēmxdē ³²tiTikēxts myēknē pety pēn ke tām mits mcristo nimkā Elías nimkā äkäpxpē? ³³Nits Juan y'ätsoojēmpijty jets nyēmxdē, nē ēts ntoktānē pety py jets miits m'äkujky mādi miits mkäix eedyēp. ³⁴mādiwē ēts ixojk xpā mimp nix kāpāat ēts je nits kyē'ek n'äkejēt ³⁵We yā'ät nā jyajty jem Betania jordan nyē äwinm mā y'ijty Juan yēk nēpety. ³⁶Jets kyum jāwom ku Juan t'ixy je Jesus ku jem myiny winkon jets wyäāny ixtē ixim je Dios biorrego mādiwē tyēk

nidäkoypy täkoony yä näxwiiny. ³⁰yä'ät tsje mädi éts ntijpy mädi éts ixojk xpämimp jäweenë mëj je nikënëm éts jets tuwëkp yë nikenëm éts. ³¹ni ke éts y'ijty n'ixë jekëxts éts nminy jets në ntäyëk në pety jets nä je jyeexyë nyikejx jë'ëky yä Israel. ³²Juan tnikepxy jets wyän ooky "éts n'ixy je Dios jyäwën ku kydäjkj jem tsäpjotm nä nixkëm tu'uk päk nits ojts tyä'ixtäkyë. ³³Ke éts ojts n'ixkäpy yéts éts ojts xpäkexy nits éts né jotm nyëk në pet t nits éts xnëjm ääy pëm pën m'ixypy tyänäx kidäkyë je Dios wyä'äts jäwën jets jem tyä ityë jetse mädi mtoktänipetëdëp wyä'äts jäwën. ³⁴Të éts n'ixy jets të nikepxy jets yë je Dios y'uunk. ³⁵Jets jäduk xëëw ku juan jem y'ijty tmët tenë nimetsk pyäoywyë. ³⁶Nits t'ixtë ku jem Jesus nyexy nits Juan wyä'äny ixtë Dios biorrego. ³⁷Nits ku nimetsk pyäoywyë tmädoodë ku ye'eny jets tpänëkxt je Jesus. ³⁸Nits Jesus nyi ixëmpijtë jets y'ixëdë ku jem tpänëkxtë nits nyëmxë ¿ti mtsoktëp? Jets t'ätsoodë Rabí (madi nä y'äyuujk eepy yëk ixpëkpë) ¿mäm mtsëënë? ³⁹Nits Jesus nyëmxëdë mintë nits x'ixtët nits tmëët eedyë nits t'ixtë má je y'ijty jyädä'äky nits jedë tmët täntë je xëëw je ku të je y'ijty it myäjn k yäxnë. ⁴⁰Tu'uk mädi nimetsk mädi tmädoow ku Juan nä kyepxy jets jetyë tpänikxy Jesus je y'ity Andres je Simón Pedro y'äjtxy. ⁴¹Je jäwiin tpäjt y'utxy nits tnëjm ääy të èët mpäaty je Mesias (mädi nä ayuujk wimpitsëmp Cristo) ⁴²Jets je ojts täniminy je Jesus Jesus y'äxtujkë nits wyä'äny Simón mits Juan myäjn k je mits mxëëw eepy Cefas (mädi nä ayuujk wimpitsëp Pedro. ⁴³Kyum jäwom ku Jesus y'ijty txyoonwä'äny jets nyëkx wä'äny Galilea. Nits tpäjtje Felipe jets tnëjm ääy pätsoonk éts. ⁴⁴Jets Felipë Betsaida je txyoony mä'm Andres mëët Pedro kyäjp. ⁴⁵Felipë tpäjtje Natanael jets tnëjm ääy je mädi Moises mëët äkäpxpë jyäy jääy kutujkën kexypy të èëts je mpäaty Jesus José myäjn k mädi Nazaret kukäjp eepy. ⁴⁶Nätänäel nyëmxë ¿pitsëmp jyäwë Nazaret otyiyë mädi oy? Nits Felipe nyëmxë min nits x'ixt. ⁴⁷Kots Jesu t'ixy Natanael ku jem wyinken nits wyä'äny ntsoom je ixtë tu'uk tyëwyë israelita mädi këxm ke ti win ënën. ⁴⁸Natanael nyëmxë: ¿ntso éts mits x'ixë? Jesus y'ätsojë jets nyëmxë ku kenëm Felipe tseemy m'aswayë ko jep të y'ity mtsëënë tsäp xits pätkepy éts mits të n'ixy. ⁴⁹Natanael y'ätsooy yëk ixpëkpë mits je Dios y'uunk. Mits je Israel mniwintsën etypy. ⁵⁰Jesus y'ätsojë jets nyëmxë ¿kuëts mits të néjmë tsäpxits pätkepy éts miots të n'ixy ixymämts xtëjyáwë? M'ixpts otyiyë jäweenë më nikenëm yä'ät. ⁵¹Nits Jesus wyä'äny tyëwyë éts mits nëjmë miits m'ixtëp äwä'äts tsäpwiin nits Dios y'angeles pyet tët kyidä'äk tët mä'am jem Dios y'uunk.

Acts

Chapter 1

²¹Tsojkëp nits tu'uk yääy tyëjk jääy mädi itp kunexy tmëditiy je tiempo mä je it wintsënWintsën Jesus jyä'äty txyoony mä èëdëm. ²²Txiontä'äky mä je Juan yëknëpejtë jets koonëm je xëëw tpäjtje mä ojts tpäwäy mä èdëm yä j nits tsäpjotm pyätëjk ëëy je tsokëp mädi të t'ixtë t'äxtuktë mëët èëdëm ku ojts jäduk ojk jiukypyky. ²³Nits jedë tkextë wintujy nimetsk yä'ätyjëk jääy José mädi xyëëw Barsabas je y'ity mëët xyëëw eepy justo mëët je Matías. ²⁴Nyukx tä'äktë nits wyä'äntë "Mits wintsën mnijäwë kyëjx jeepy y'äaw y'oojt nidukëyë jääy tuknijäw eeky èëts pën yä'ät nimetsk jääy miits të win'ixyë. ²⁵Jets je tkuentëpëkt je tunk (Ministerio) mëët je winmä'äny (apostolado) mädi judas ojts tkämumädoy ku kep nyikxy mä këm y'it. ²⁶Nits tnikuy eedyë pën täki pën täkidägëp, ojts tyäkidäkyë Matías nits ojts je mëët yëktämumätxyowë mëët je jänimäk tu'uk Jesus pyäoywyëtëjk.

Chapter 5

¹Ixyämyë tu'uk yä'äytyëjk txëëwë Ananías mëët y'ämë Safira weenë ojts tputooky kyäm. ²Nits je tmutääny je mëëny mädiwë të tooky (je y'ämë nyijaw eepy je) jets tyëkmiiny je tu'kwiin nits tkejxy päyoywyëtëjk tyëky kyëjxy. ³Nits Pedro tnëm'äay: "Ananías ¿Tigëx kyäoywyë tyëk utxy mits m'ääw mjoot nits xuin ëëntë wä'äts jäwën nits weenë xmuteny käm tsow?. ⁴Ku kenëm y'ijty xtooky ¿kemts miits xejë? Kuts Ojts xtooky ¿kemts miits y'ijty mkutujk? ¿tso y'ixë miits nä winmäy tu'uk äaw joot? Miits ke të xwin ëëny yä'äy tyëjk jä'äy Dios të miits xwin ëëny. ⁵Ku tmädooy yät ayuujk Ananías kyäts kidäay nits ojts xyetäkoy nits mëknexyë tsëgë myiiny majem mädiwë tmädoodë. ⁶Nits wäytyëjk jyä'ädë wäntukyë nits twimpit të tpätsëmtë nits tñitë eedyë. ⁷Kyuduweëk horë nits y'ämë tyëjk äjty nitkänijawë putidë y'ity të tyunyë. ⁸Pedro tnëjm äay jye nikäpx pëntë miits je xtooky je käm yädë txyow je wyääny yë tsow je ⁹Nits Pedro tnëjm äay je toxyëjk ¿Tso y'ixë ku miits kipy kyepxy nä xtuntë jets xwinmä'äny ixwä'äntë je wintsën jyäwën? Ix je tyëky xi tëk ätsuuk äjy kyuwäkëdë mädi të mniyä'äy y'isnitä etyëdë yë'ëts mtxyë nänyä yë'ëts mitxyë nä nyä witspitsëmëp yë't. ¹⁰Jetyë jem takäts pejty jem tyëky kyëxm näjts xyëj takoooy nits wäytyëjk tyëjk eedyë jets tpät të të y'ijty toxyëjk y'ooknë nits ojts t'isnitäjëdë nänyäjmë je pä'äy mä y'ijty të nyiyä'äy yëknitajë. ¹¹Nidukëyë iglesia ojts tsëjkën mëknexy tyäminyë, mädi winm tmädodë jets ojts yëkxon txyëjk kyëxtë. ¹²Mänyexy ixpejt mädi onyexy yëk eep nexy tyunyë nyikejx jë'ëky apóstoles kyëjëm jem jääy ägukm. Jets tukmukë y'it të jem y'ijty mä'm Salomón piortico. ¹³Nipënts y'ijty nä wyinmä'äny kyäjä'ät të jets jem pyuyotyëk ätëdët mëk y'ijty käjp y'oyjyaw etyëdë. ¹⁴Näjts mädi wintsën tyëjyaw eedyëp jäkjä ädëtstëp je y'ijty nimäy nyexy je yä'äy tyëjk jäädyë toxyëjk jäädyë. ¹⁵Jets ojts pä'äm jääy tkëwyitsëmtë tëkwiiny tuwä'äy tkextë mäwejt këxm ku Pedro je nyexy jets y'ä e jem pyädëdët. ¹⁶Jets nänyäjmë nimäy ojts jä'äy yoymyuktë mädi Jerusalen pä'äm jääy tyëknëxtë mëët mädi kyäoywyë jyäwën käyëk jotkujk äjtëdëp jets nidukëyë y'ijty tkuentëPëktë tsookëen näjxën. ¹⁷Tits tyuun sacerdote ojts tniwutë'ëky mëët mädi tu'ukyë myët itityp (mädi sduceos të) mëknexy ojts y'ämpëktë. ¹⁸Nits tmätstë apóstoles puxtikypy tyëknëxtë. ¹⁹Ku it kyoots ëëy nits ojts wintsën je y'angel tëk äkä tyëk äwä'ätxy näjts yëk pitsëjmëdë puxtikypy jets wyääny. ²⁰Nëkxtë, templo mnëkxtët jepts xmodët äaw ayuujk xkäpxtët xmätyä'äktët mädi yä'ät juky äjt. ²¹Ku jedë yä'ät nä tmädoodë nits jedë templo tikypy tyëjk eedyë jäwën y'ijty it kyäjä tak këxy nits ojts yëk ixpëktë Nits sacerdote pën jety y'ijty jem myëdititypy ojts jyä'ät të jem concilio mëët nidukëyë mëjääy tyëjktë Israel käjp jotm nits ojts tniwä wä'äntë jets wen nikxy Apostoles téjk puxtikypy t'isyëkpäwä. ²²Kots oficiales jyänëkxtë ke ojts t'okpätñëdë je puxtiky py nits jedë wyimpit të nits ojts myätyä'äky. ²³Nä ëëts të mpääty puxtëjk Atukynyexy yikxon jets ixytpe téjk jep tyenë y'änäxtë tëk ätsuuk epy koots ëëts të nyëk äwä'ätxy nipëntë ëëts je nkäpääty. ²⁴Kots tsäptëk niwintsën mëët teety nyiwintsën tmädootë yä'ät äaw ayuujk, näjts je ätujkën tmëdëdë ntso y'ixë nä të jyety. ²⁵Nits nidukën myiiny jets nyëmxëdë: "Ye yä'äytyëjk jäädyë mädi m iits mpëmtë puxtikypy jem ixyam tyenëdë tsäptëkm tyëk'ixpëktë näjx käjp. ²⁶Näjts tsäptëkniwintsën nyëkxtë mëët oficiales nits ojts jädukyäjä tyëkmintë, nintsots ojts tkäoktunëdë, je y'ijty txyëjk eedyëp ku jääy nyäskätsëdët. ²⁷Kots jedë tyëkjädë nits tkextë kutuktäjk winkujky nits teety nyiwintsën tyëktëy. ²⁸Tnëjm jeedyë të ëts nwä'äny mëknexy jets ke xyëëw x'oknikäpxnët x'ok nimätyäknët, jets näy jye miits xyëkmäyë yë ixpëjkën yä Jerusalen, je mtsoktëp jets xyëkmintët ëëts nikëxm yë yä'äy tyëjk jääy nyëjpy. ²⁹Nits Pedro mëët apóstoles y'ätsodë: "Dios ëëts nnumadow wempy jäwyiin nikenëm yä'äy tyëjk jääy. ³⁰Je Dios mädi ëën teety Dios eedyëp je'ts Jesus yëkputë'jkë. mädi miits ojts xyëk ooktë ku kepy kyëxm ojts yëk kutëy. ³¹Nits Dios nimëj nikëxm ojts pyëktäkyë je y'ägäny kyë pä'äm jets príncipe tyun't jets nä nyä yëkmädäkpë jets ntso Israel yëkmo't winmäyëm pijtën jets tyäkoony yëkmekxtujkët. ³²Nijääw eepy ëën tänyën, mëët nänyäjmë wä'äts jäwën mäditë Dios myo'oyë pën myumädoopy. ³³Ku yë nä tmädoodë mädi tuntëp concilio mëknexy y'ämpëktë jets yëk ookwäntëp je y'ijty apóstoles téjk. ³⁴Jrem y'ijty tu'uk färiseo mädi xyëëw Gamaliel mädi të kutujk tñ'ixpëkë winsëjk äjtëdëp je y'ijty nidukëyë käjp nits tyenkyuk ëëy nits tniwäwääny jets apóstoles nyëkxtët tëkwimpy. ³⁵Nits je wyääny yä'äytyëjk jäädyë mädi yä Israel kukäjp eedyëp, kuentëntuntë yëkxon winmä'äny pentso miitxyë xniwinmäyëdë xtuntët yä'ät jäädyë. ³⁶Tu'k tyëmpë ojts jyety ku Teudas tyenkyuk ëëy jets yë'eny jets jem ti tñijawë jets yä'äy tyëjk jääy yoymyuktë mäktäxk mukepxy je y'ijty, nä ojts pyuyotyëk etyëdë ku ojts jääy yëk ookyë jets nidukëyë pën jety y'ijty mumädojëdëp jets näj yë ojts yoywyäxkëxnë näjts kyudäkooy. ³⁷Nits ojts jädu'uk tyenkyukë kyojmë Je Judas mädi Galilea tso'omp je xëëw ojts tyenkyukë mä y'ijty yëk jäy myuky tukëyë näjts ojts jääy pyuyotyëk etyëdë kots ojts y'ooknë tyäkoonyë nits ojts yoywyäxkëxnëdë mädi y'ijty mumädojëdëp. ³⁸Ägëxts ëts miits xyäm nëjmëdë mätsu'ut të mitxyë jääy pën yä'äytyëjk jääy txyë jye je yë wyinmä'äny kudäkoypy txyë. ³⁹Pën Dios txyë jye ke'ts miitxyë mäyëdët jets xyëk kudäkoityët tsoku nikxy nä myëkpäät të ku Dios xmëtnäxyiptunyë. ⁴⁰Nits twäätsoodë apóstoles nits ojts twop ooktë jets mëknexy tpäwäntë jets ke Jesus xyëëw tnikäpxëdët näjts ojts tmäts tu'ut të. ⁴¹Ku pyitsëmnëdë jep mä'm Concilio jotkujk takp je nyäjyaw etyë ku

je xëekëxm yëkwentuntë. ⁴²Tu'k xëew jädu'k xëew tkäpxtë tmätyäktë jem tsaptikypy tu'k tēj k jädu'k tēj k nä ojts yëk ixpëktë tnikäpxtë tnmätyä'äktë je Jesus mädi je Cristo.

Chapter 6

¹Jexëew mä y'ijty pätumpë tējk wyimpetnexy nits ojts tyēk tsoontäky niwämpejtēn Greco Judios. Nits tniwämpet tē Hebreos je ku ooky tyoxtyējk ke y'ijty t'oktāniwājt eenyē itp kyā'yēn y'ujkēn.²Nits nimākmetsk twāatsoodē mā nimāy jyāy mādiwē pätumpë nits wyāntē: “ke nā tpāāty nits ēēdēm nikējkēn Dios y'āāw ayuujk nits ēdēm ntunjāyēn kāywyētējk.³Nājts miits ixyām xwin ixtēt mugu'uktējk, niwixtujk yā'āy tyējk mā'm miits jem yā'āy tyējk mādi oy wyinmā'āny myēēt tē mādiwē ujtš wjy jyāwēn myēēt pēn ēēn ntāwinkexēn nits t'ātnēt yā'āt ayuujk.⁴Ntso'om ēēdēm, itp pānēkxēn nukxtājkēn mpānēkxēn yā'āt āāw ayuujk mādiwē yēktump.⁵Nits nidukēyē nimāy jyāy tēy jyāw eedyē je y'āāw y'ayuujk nājts ojts twinkontē Esteban, tu'uk yā'āy tyējk jāy mādiwē meknexy jyenxyāw ājtēn myēēt wā'āts jāwēn nits mēēt Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, Nicolás nits jādu'uk mādiwē āāw ayuujk miuwititp mādiwē tso'mp āntokia.⁶Nits tēy jyāw eewyē tējk tyēkmintē ojts yā'āy tyējk jāy je wintsēn tyumpē pēn ojts tkunukxtā'āky nits tkēnixāy.⁷Nājts Dios y'āāw y'ayuujk wyimpejty; nits ojts mēēt tumpētējk wyimpejty jem Jerusalén, nits ojts nyimāyēdē mādiwē tuntēp nits ojts tmumādowdē mādiwē tyēy ājt pē.⁸Nits ojts Esteban ojts ojts tājotkujk tā'āky mādwē ātēyē ājātē y'ixpātē jāy āguyky.⁹Nits ojts nidugēn jāy nyiwitityē madi jep tuntēp mā yoymyuktājk mādwē xyēēw libertos yoymyuktājk cireneos mēēt Alejandrinās nits mēēt nidugēn mādiwē kukājp eedyēp Cilicio mēēt Asia. Jets je jāy ke'ts tmētnyā wyinjāw etyē.¹⁰Nits jedē ke y'ijty jyāmādā ktē nits tniwutēk t je wjy ājt mēēt jāwēn mādiwē Esteban myēt nyākyāpxēp.¹¹Nits ojts āmee'tsk nidugēn yā'āy tyējk jāy tnējm'āy nits wyā'nt: Tē ēēts nmādowdē Esteban nits twinkāpx nexy Moises mēēt Dios.”¹²Nits ojts tānijāwē nidukēyē nājx kājp mēēt mājāātyējk Jets mēēt jāywyētējk nits ojts tmātstē Esteban nits yēk kutukpē wyinkukm.¹³Nits mēēt tyēk jā'ādē mādiwē tkātēy nyikāpx petp mādiwē wāntē: “Yā'āt yā'āy tyējk jāy keyē kyāpx atuky mā yā'āt it wā'āts nexy mēēt kutujk.¹⁴Jets tē ēēts nmādowdē ku ye'eny nits Jesus de Nazaret tyēkwintā koykyēxt yā'āt it nits tyēktikāts kēxt kostumbrē mādiwē ēēts Moises xkēmooy.”¹⁵Nits nidukēyē mādiwē ojts txyēnē ixtā'āktē mā jep yēkutukpē nits ojts twin'ixpet tē nits nā y'ijty wyiin y'āāw nēxkēm tu'uk Ángel.

Chapter 10

¹Jem y'ijty tu'uk yä'äy tyëjk jääy mëj käjp jotm mädi xyëew käjp Cesarea, Cornelio je y'ijty xyëew tu'uk Centurion mädi yëk ku xëew eepy italiano tsiptumpë. ²Je yä'äytyëjk jääy mädi myupëjkën tukyë yëk itypy je y'ijty nätyu'uk tuktëjk Dios tmëj pëktäktëp mänyexy y'ijty je judíos käjp tmeen myo'oy jets itp je y'ijty Dios tmunukx tä'äky. ³Täxtujk yäxp y'ijty horë je xëew tekxy ojts t'ixy je visión ku Dios je y'angel nyiminyë. Nits Ángel nyëmxë: ¡Cornelio!". Nits Cornelio t'äxtujky Ángel tē y'ijty juunexy txyëjkë tyäkoy nits wyääny: "¿Ti yë wintsën?" Nits Ángel nyëmxë: "tē mnukxtäjkën meenyëm kääp ku putëjk eny xmo'oy äyooop jäädyë tso'om jämyejsën yexy tēj je jyä'äty Dios wyinkukm." ⁴Pakex xyäm yä'äy tyëjk jääy jem mëj käjp jotm Jope jets nikxy twäwdë tu'uk yä'äy tyëjk jääy mädi xhyëew Simón mädi nänä xyëew Pedro. ⁵Simón yëkpawätspë tyëgëntum tsä ixyäm. Mädi jem tyëjk mäaxy nyëwä'äm. ⁶Ku y'ijty tē Ángel nyëkxnë mädi y'ijty tē tmëtnäkyepxyë nits Cornelio twäatsooy nimetsk tyumpëtëjk jets tu'uk soldado mädi y'ijty Dios myëjpëk tekypy mädi jem tunxyëp nänäjäjmë. ⁷Tukëyë Cornelio myätyäk kējxyë ti y'ijty tē t'ixy nits pyäkexë Jope. ⁸Jets kyujäwomëp jäweenë y'ijty tudujk yäxp horë tkäpääty horë ku jem y'ijty tyuyo'oydyë jäweenë y'ijty mëj käjp tkäpää tē nits Pedro Tëknikexypy nyikxy nukxtäkpë. ⁹Nits uy pyäjtën ku y'ijty jep jääy tyäkä'äny tyëk oyedë mädi tyä'äxëjkëdëp nits ojts tu'uk visión yëktuk ixy. ¹⁰Nits t'ixy ku tsäpwiin y'äwäjtxy nits t'ixy ku jem äkoony ëny kyidä'äky, nä tso'om tu'uk mëj wit kyutëynyexy näxkëxm jyä'äty mäktäxk pyä wyineky. ¹¹Opyënë tänë'ëk y'ijty jem mädi mäktäxk tyëky nänäjäjmë mädi näxkëjxy myeets tyäoytyëp nä nyäjmë joon mädi tsäpwinm kekyoydyëp. ¹²Nits ojts yëkmukexy: "Pedro tenkyukë yëk ookyë jets xtsu'uts t". ¹³Nits ojts Pedro ye'eny: "wintsën ke ëtxyë ntsu'uts wä'äny je ku ke ëts junë ntsu'utxy mädi äxëëky mädi ke wyä'ätsë." ¹⁴Nits ojts mumetsk oj k yëkmukexy "mädi tē Dios tyëkwä'ätxy kadi je nä xtijy jets ke je wyä'ätsë. ¹⁵Nits näj y'äty tuwëek yäjä nits jetyë äkoon ëny wyimpitkojmë tsäpjotm. ¹⁶Jets Pedro ke ojts t'oknijaw eenyë pu ti je nä puntso je t'äyuykë je visión mäditë t'ixy ojts t'ixy ku yä'äytyëjk jääy jem y'ijty tyenëdë jem tēk ätsumk äm mädi y'ijty tē Cornelio tpäkexy jets tēts je y'ijty jem jyät tē. ¹⁷Nits je kyäpxtë tyëktëedë Simón mädi y'ijty xyëew eepy nänäjäjmë Pedro mädi y'ijty jem tsëneepy. ¹⁸Näy jyem y'ijty Pedro twinmäy je visión nits jäwën nyëmxë: "Ix niduwëek yä'äy tyëjk jääy m'ixtä yëdë. ¹⁹Tenkyukë nëkx uwetyty mëet yëdë pänekx yëdë je ku ëtxyë tē mpäkexy. ²⁰Nits Pedro wyinäjky mä'äm y'ijty yä'äy tyëjk jääy nits tnëjmë: Èts je Pedro mädi miits m'ixtaydyëp. ¿Tigëx kudi mintë?" ²¹Nits ojts je wyä'äntë: Tu'uk Centuriön mädi xyëew eepy Cornelio tu'uk yä'äy tyëjk jääy mädi Dios myëjpëktekypy jets oytse yëknikepxy jem judíos y'itjotm ku nä tu'uk Ángel nyëmxë Dios je wyä'äts jets jyexyë mnikxy tyëgëntum näjts je jyexyë tmädooy m'ääw ayuujk. ²²Nits Pedro twätsooy jets nyäxtët tikypy jemts ojts tyäntë näjts kyujäwomnëm ojts tmëdë kipxy jets ojts pyätsoonyëdë myugu'uk tēj k mädi jem Jope. ²³Näjts kyujäwomnënm ojts jyä'ät tē jem Cesarea jem y'ijty Cornelio y'äixyëdë tē je y'ijty tu'k tēj kyomyuk këxtë mëet myugu'ktëjktë. ²⁴Nits jyä'jty ku Pedro kyuwäjk ëyë jep tikypy nits Cornelio tmëtnäwyäjtë nits wyinkuxten etyë jets myëjpëktäjkë. ²⁵Nits Pedro ojts wyijts jëëkyë yäm nyemxyë: ¡Tenkyukë! Nyäy yä'äy tyëjk jääy ëts nänäjäjmë. ²⁶Nänäy jem y'ijty Pedro tmëtnäkyäpx ookyë nits tikypy nyäjxy nits tmëtnäwyäjtë nimäy jyääy. ²⁷Nits je tnëjm ääy: "mnijaw eedyëp miits je këm ku ke je nä pyäät etyë jets jusios tjääy tmët yoymyukt o tniyo'oyty yä'ät käjp Dios ëts tē xtuk ixy jets nidugën yä'äy tyëjk nkä kuxëewët jets ke je wyä'ätsë. ²⁸Agëxts ëts tē nminy nijäwë wyä'äny ku ëts tē nyëkwäatsoy xyämts ëts miits nyëktëwdë ti ku ëts miits x'isnäkyë ixtä'äyë. ²⁹Nits Cornelio ojts ye'eny: "mädukë it yä'ät nä horë tääxtujk yäxp y'ijty horë ku ëts y'ijty jem nukxtä'äky ntëgëntum nits ojts n'ixy tu'uk yä'äytyëjk jääy tyenë ëts nwinkujky tum tēëkxp y'ijty wyit. ³⁰Nits ojts ye'eny: Cornelio tē mnukxtäjkën mëet meeny mkääp ku putëjk ëny xmo'oy äyooop jäädyë je'ets tē Dios tyukjäämyëtxyë jets mitstë myëkjääy myetxy. ³¹Päkex ixyäm nidugën jem Jope jets x'ixtä'ät tu'uk yä'äy tyëjk jääy mädi xyëew eepy Simón mädi y'ijty yëkuxëew eepy Pedro jem je ixyäm Simón poyëkwätspë tyëgëntum mädi jem mäaxy nyëwä'äm. ³²Jägëxts ëts mits jetyë n'isnäkyëwyäyë oyjyääy nyexy mits ku miits tē miny yäts nidukëyë n'yä eyën Dios x'ixyën jets ëëts nmädo'ot pentsodë wintsën mnemxyë wä'änt. ³³Nits Pedro kyäpx äxäy jets wyääny: Tyëy äjtëm ëts nä njäwë ku Dios nipën tkäyëk mëjë tkäyëk këxmë. ³⁴Tu'k it tu'k käjp opyënë pëmpën tēy wä'äts tuntëp oy tse kyejx jë'ëky je wyinkukm. ³⁵Tē miits je xnijäwëdë je kexy mädi israelët käjp ojts yëktänikexy ku ojys je y'oy y'ääw ayuujk mädi jotkujktäjk mädi Jesucristo këxm mädi nidukë tniwintsën eepy. ³⁶Mnijaw eedyëp miits je ti ojts tyunyë ti jem Judea tujnë ku Galilea txyontäjk ku tē y'ijty nyëpety ku Juan tnikepxy. ³⁷Madi ojts näj tyunyë ku näj yëknijaw ëyë Jesus de Nazaret tso Dios ojts y'ungir etyë mëet myëk äjtën këxm tum je ojts tuny mädi tum oy ojts tyëktso'oky mädi kyäoywyë wentujnëp je ku jem y'ijty Dios myët ityë. ³⁸Eën nijaw eyëm ti jety ojts tuny Judios mëet Jerusalem kyäjp jotm yä'ät Jesus mädi ojts tyëk ooktë ku ojts xoj këxmë tkutëdyë. ³⁹Je yä'äy tyëjk jääy tse mädi Dios kyuduwëek xëew yëkputëjk jets nä tyëk jä'ty jets yëknijawët. ⁴⁰Ke tukëyë käjp jeyë mädi Dios ojts twin'ixy mädi nijaw eedyëp tämp ëëdëm je këm ku je nmët käyën nmët ujkyën nit ku y'ijty tē jyuky peky ookpë agujky. ⁴¹Je ots nä tniwäwä'äny jets nikxy jem käjp jotm yëknikepxy yä'ät je mädi tē Dios wyin'ixyë jets tētyun't mädi juky eepy jets mëet ookpë. ⁴²Yë

tse jye ku nidukëyë vojts profeta tnikäpxtë jets nidukë pëmpën tyëyjäw eedyë je xyëëw këxm tkuentë pëktët ku tyäkoony yëkmekx tujkëdët.⁴⁴Nä yäm y'ijty Pedro näj ye'eny je tnikepxy nits ojts wä'äts jäwën tyänäx kidäkyëdë nixyën y'ijty jem kexy t'ämädoit të. ⁴⁵Je jääydyë mädi y'ijty tyëyjäw eedyëp circunsición nidukëyë pën jety y'ijty të Pedro tmët jä'äty ätëy äjät y'ijty të tyänkëxtë jekëxm ku regalo mädi wä'äts jäwën ojts tyänäxkidäkyë opyënë jääy. ⁴⁶Ku jedë näj tmädoodë ku opyënë jääy wijnk ayuujk tkepxy jets Dios tmëjpëktä'äky Nits ojts Pedro y'ätsoy. ⁴⁷“Jyätp je nidugën jets ke tmo'ot je në jets yä'ät jääy ke tkuentëpëktët nipejtën ku yä'ät jääy wä'äts jäwën të tkuentëpëktë nä nyä tso'om ëën?”. ⁴⁸Nits ojts tniwäwä'äny jets nyëpet tët Jesucristo xyëëw këxm Nits je nyëmxëdë jets wen jem tjäkmët ity mäyxyëëw.

Chapter 11

¹Ixyäm Jesus pyäoywyëtëjk meët myugu'uktëjk mädi y'ijty jem Judea ojts tmäowdë ku omyäjä jääy me+ëët ojts tkuentëpeky Dios y'äaw ayuujk. ²Ku ojts jem Pedro pyety jem Jerusalén je jedë myët it tęp mädi nyätyijedëp circuncisión nits tpäkäphtë; (Dios je y'ijty kyutujk pyäwä'an tso nyikejx jë'ëkt tso'om ojts tämët kepxyë niteety Abraham meët je nyäskex eewyë nänyäjmë nits je tyëtyu'un jenxyäwën wyä'äts jät t nidukë yä'äy tyëjk jääy mädi jem niteety Abraham tyegentum tyuntëp je nä, meët yä'äy tyëjk naske'x eewyë jem. Kyudujtujk xëew mä kye'exy nä je t'äyujkë ku näjx käjp Dios tnädyäkëtëk etyë nits it näxwiiny tmëtnäwyakxyë. - Tyuntëp je nä y'ijty jäduk käjp mädi xyëew egipcios wink je tyëkwim pitsëmtë nits je y'ijty tuntë ku tē unänk y'äpet tē wyätyëjk jät tē. - Mädi nyätyijedëp Filisteos, Fenicios, Moabitas, Amonitas, Sirios, Asirios, Babilonios meët jäduk käjptë Mädi ojts israelitas tmët it tē tmët nyämyäyë ke je nä tuntë. -yëknitsuk wititp je tsu'utxy nyi'äk jup äm mädi yä'äy tyëjk jääy Dios tē myo'oyë Yë tse tyijpy Circuncisión. ³Ojts wyä'äntë miits tē xmët tu'uk muky yë jääy incircuncisos nits tē xmët käy. ⁴Nits je Pedro ojts tnikepxy tnimä'tyä'äky tso je merë t'ixë nits wyääny. ⁵Jem ëts y'ijty nukxtä'äky jem mëjkäjp jotm mädi Jope xyëew nits ojts n'ixy tu'uk äkoon ëny kyidä'äky nixkëm tu'uk mëj wit jem tsäpwinm kyidä'äky mäktäxk pyä'ä yëk kutëy nyexy ëts nwinkujky kyidäjk. ⁶Ëts y'ijty n'äxtuky nits ëts yë mpäwinmäy ëts ojts n'ixy tänë'ëk mädi mäktäxk tyeky yä näxwiiny uts tänë'ëk mädi ätsëjk eewyëm tänë'ëk ädi myeets tyäoyopy meët mädi kekyopy tsäpwinm. ⁷Nits ëts ojts nmäoy tu'uk kepxy ädi ëts ojts xnëjmë: putë'ëk Pedro yëk ookyë nits xtsu'uts. ⁸Ëts nëjm ääy: "käjätëm ëtxyë ntsu'utxy" wintsën: nimädi ëts n'äwäk äm kyätëkë mädi käoy mädi äxëëky" ⁹Nits je kyäpx ätsooy jäduk ojk jem tsäpwinm: mädi Dios tē tyëkwä'äts jety ke mits je xtijt käwä'äts." ¹⁰Yä 'ät ojts nä jety tuwëek ojk nits ojts tukëyë jem wyimpity tsäpwinm jäduk ojk. ¹¹Ëts n'ixy je it ku je y'ijty niduwëek yä'äy tyëjk jääy tyenë jem tēk winkëjy mä ëëts jem y'ijty, je y'itjy yëkpäxextë mä ëts jem y'ijty yëkpäxextë mä ëts jem je myintë Cesarea käjp. ¹²Je jäwën ëts xpäwäan nits meëdët meët jedë ke ëts nipën nkä äweky y'ixt ni tudujk nmugu'uktë xmëet eedyë nits ëëts nikxy jem yä'äy tyëjk tyëgentum. ¹³Je ojts myätyä'äky tu'uk ojts t'ixy Angel jem tyenë tyëgentum nits wyääny: "päkex yä'äy tyëjk jääy jem Jope nits xyëkmintët jäduknäx Simón, mädi xyëew Pedro. ¹⁴Yë mtämukäpxëp, tu'uk äaw ayuujk mädi miits mtämädä'äkp mits meët tukëyë mjëen mtëjk. ¹⁵Ku ojts tmukäpx tso'ntä'äky je wä'äts jäwën ojts nyiminyëdë nä y'ixkëm ojts ëëts xniminy tsontäkyë. ¹⁶Ëts ojts njä'y myetxy je wintsën y'äaw ayuujk ixkëm ojts ye'eny, Juan ojts tyëknëpety meët nëj miits mnëpet wäntëp wä'äts jäwën këxm. ¹⁷Pëntë Dios moyë näjyë regalo tso'om ëëts ojts xmo'oy ku ëëts ntëjyäw äjty wintsën Jesucristo, ¿Pën ëts nits Dios nyék'ätuk't? ¹⁸Ku ojts nä tmäowdë ayuujk, ke y'ätsoëmpit tē jeyë twintsëjk eedyë Dios nits wyäntë: tēj je Dios yëkwim mäyëm pijtënyë meët je opyënë jääy." ¹⁹Ixyäm pën jedë yoywyäxk kexy ku ojts yëkmutsipëdë mä ojts Esteban y'ooky je txyontäjkjy mädi jekem nexy yoy wyäxxtë mä jem Fenicia, Chipre meët Antioquía. Jedë ojts tnikäphtë tnimätyä'äktë Jesus jeyë meët Judíos. ²⁰Nidugën jedë, yä'äy tyëjk jääy mädi Chipre meët Cirene jyäädë jem Antioquía nits tämukäphtë meët Griegos, tämumätyäktë je näm äaw ayuujk mädi wintsën Jesus jye'. ²¹Jets wintsën kyë jemts tse myët ityë nimäy ojts tējyjawëdë nits ojts wintsën këxm nyäkyiketxyëdë. ²²Ojts yëknijawëdë nits jyä'ty tyätsk äm jem tsäptëkm Jerusalén: Nits jedë tpäxextë Bernabe jem jekem nixkëm Antioquía. ²³Ku je y'äty nits t'ixy je regalo Dios jye'ojts jyotkujk tä'äky nits t'ätsokt nidukëyë jem wintsën tmët it t tukëyë y'äm jyotm. ²⁴Je y'ijty yä'äy tyëjk jääy oyjyäy jem mäynyexy tmëedë wä'äts jäwën meët jenxyäwën mäynyexy jääy jem yëkpemy mä wintsën. ²⁵Nits je Bernabe nyikxy jem Tarso t'is ixtäy je Saulo. ²⁶Ku je tpäjty ojts tmët miny jem Antioquía jäweenë tkätu'k jumëjy äjty jem tukyë yoymyuktë meët tsäptëjk nits tä'äwäntë nimäy jyääy. Je päyoywyëtëjk ojts xyëew pety cristianos mu tu'k yäjä jem Antioquía. ²⁷Ixyäm je yijty nidugën jety äkäpxpë txyontë jem Jerusalén nits nyëkxtë jem Antioquía. ²⁸Nidugën je mädi xyëew Agabo ojts tyenë nits tnikepxy wä'äts jäwën këxm ku je myiny yu tuknäxwiiny. Yë ojts nä jyety Cludio xyëew jooty. ²⁹Nits päyoywyëtëjk nixyën je myädä'äktë tu'uk jänidu'uk. Ojts twinmäy pyäät tē putëjk ëny tänikext je myugu'uktëjktë jem Judea. ³⁰Näjts je ojts tuntë, ojts tänikextë meeny mäjäy tyëjk, Bernabe meët Saulo ojts je tkëmo'oy nits tpäkontë.

Chapter 12

¹Je tyempë niwintsën Herodes tmäjtxy nidugën jets tentun't mädi y'ijty kyëjëm eepy tsäptëjk. ²Je ojts tyëk ooky espada këxm je myugu'uk Santiago. ³Ku ojts nä t'ixy ku judíos të ojts je t'oyjyāwëdë nits ojts nānyājmë Pedro yëk metxy je xëew je y'ijty mä tyëk oyëdë tsäpkeeky mädi Levadura kyämëët. ⁴Ku y'ijty të tmetxy nits tpuxtëk pëemy jets ojts mäktäxk pet soldados tuk ixity nit y'ijty käjp tuk ixwä'āny tuknijāwë wyä'āny ku āmāy xyëew nyäxt. ⁵Näjts ojts Pedro puxtikypy tyeny mëknexy ojts iglesia Dios tmunukxtä'äktë jets yëknikunukxtä'äky Pedro mëët jedë. ⁶Jäduk xëew y'ijty tkäpääty mä Herodes kyäjp tanijāwë wyä'āny, je koots ku jep y'ijty Pedro myä'āy nimetsk y'ijty pyä'āy y'ixy ityë metxk y'ijty pujxtepxy yëktätsumy jets ixitypë tëjk jem y'ijty tēk ätsumk äāy näjts puxtëjk t'ixyt të. ⁷Ixtë ätsujky wintsën y'āngel ojts nyānyikejx jëkyë nits ojts jep tyëekxy äjāāk jep tikypy nits ojts pyä'āy yëktonmetxy näjts yëkniwijë yām nyemxyë: "Putë'ëk ädetsnë". Nits jetyë kyëkëxm pujxtepxy wyināk kējxy. ⁸Nits Angel nyëmxë: "Nāxyoxë pëmëm mkë'ëk". Nts näj Pedro tuuny, Nits Ángel nyëmxë pëm mädi wit eepy nikējxy, pätuyoyky äts". ⁹Nits Pedro tpätsojny Angel näjts pyitsëemy ke je y'ijty tniyāwë pën tēy je nä mäditë Angel tuny nä je wyinmäy jets visión je tijy nä y'ixpy. ¹⁰Ku y'ijty të guardia mutu'uk mumetsk twinäxtë nits puxtëk äkäj tpät të mädi jem pitsëmp käjp jotm nits këm ojts y'āwä'ātxy nits pyitsëmtë nits nyëkxtë jep uwetypy mëj tu'u epy nits jetyë Angel nyikejkë. ¹¹Ku Pedro wyimpijty nits wyäāny tyëy äjtëm äts të xyām njāwë ku wintsën të y'āngel tpäkexy nits ojts xyëk ke'eky Herodes kyëjëm jets mëët judíos käjp të. ¹²Ku je nä tkuentëtuuny, nits nyikxy Juan tyāāk je Juan mädi nä nyāj yëk kuxëew eepy Marcos je t's tyāāk María, nimānyexy y'ijty të jem yoymyuktë tēy jyāw eewyë tējk jemts y'ijty nyukxtä'äktë. ¹³Ku je tēk äkäj twinkojxy nits tu'uk tumpë kiixy to'oxy pyitsëemy yām y'ijty nyukxtä'äktë. ¹⁴Ku tyukmotkäjpy jets Pedro tām kăpx'p ku jeyë jyotkujk täjky jets ke ojts tējk tyëk'āwätxy mädi ojts tuny putp tikypy nyikxy nits je wyäāny jets jep Pedro tēkwimpy. ¹⁵Nits ojts nyemxyëdë: "Të mits mjāmuky jyātnë" nits kiixy ojts jyākwān ädë'ëtxy nits jedë wyāntë. "y'āngel ye'et". ¹⁶Jets Pedro tējk tjāwinkox ädë'ëtxy ku ojts tējk tyëk'āwäts të ku t'ixtë ätëy ojts tätāntë. ¹⁷Pedro ojts kyëjëm nyemxyë jets āmenyāyë tyāntët. Nits ojts jem myätyä'äky tso të wintsën puxtikypy y'isyëkpitsemýë. Nits wyäāny tanijāwëdë yä'āt Santiago mëët mugu'uktëjk. Nits āyām nyikxy. ¹⁸Ku it xyëjny ëy nits soldados txyekypy ti tjäoktunëdë Ku nipën Pedro kyäokpën itnë. ¹⁹Ku y'ijty Herodes jāwyiin tjä ixtä'āy ku tkäpājty nits tyëktëy ixitypë nits tniwāwāāny nits tyëk ooktët Nits txyoojny Judea jets nyikxy Cesarea. ²⁰Jets Herodes të je y'ijty Tirotjāy mëët Sidonët jāy tmu'āmpëktākoy nits ānimukë je t'ānëkx eedyë jets jedë ojts Blasto tmumädä'äktë mädi Rey tyujn jeepy jets pyutëk ätëdët nits ójts t'āmadowdë jotkujk äjt jyeejët je ku je y'it jotm ojts putëjk ëny tkuentëpeky je win tsën y'itjotm. ²¹Je xëew mä y'ijty të yëk äkäpx tuky nits Herodes oywyit ojts nādyāxoxýë nits txyënë pyejt kējxy txyënë y'ixtājky nits ojts tmo'oy äāw ayuujk. ²²Nits jāy mëk kyäpx kējky: "¡dios yä'āt näj y'āāw y' ayuujk ke yä'āy tyëjk tje'jè!". ²³Nits jetyë wintsën y'āngel yëktseetxy äjtë, tigëx ku je ke Dios y'ijty të tmëjpëktä'äky nits ojts tsetxy txyuts kexyë näjts y'ooky. ²⁴Nits Dios y'āāw ayuujk wyimpejty myäy ëy myëj ëy. ²⁵Ku y'ijty të Bernabe mëët Pablo tyëkpukexy tyunk jep Jerusalén nits wyimpitnëdë nits tpāwāädë Juan mädi nä nyāj xyëew eepy Marcos.

Chapter 13

¹Jets ixym tsäptëjk jem y'ijty yëk íxpëkpë mēēt ākāxpë. Bernabe je y'ijty Simón (mādi yëktiip yëk jāāy) Lucio mādi Cirene Mānāen (Herodes Tetrarca kyeny y'utxy) mēēt Saulo. ²Ku nāy jyem y'ijty y'āyujēdē wintsēn tmējpëk tā'āktē nits wā'āts jāwēn wyāāny "yëk āweky jyeeky ēts Bernabe mēēt Saulo jets je tunk tuntēt mādi ēts tē ntāniwātsowē". ³Ku y'ijty tē jāwyiin y'āyujēdē nyukxtā'āktē tkēnixājtē je yāāy tyëjk jāāydyē nits ojts tpākextē. ⁴Najts Berrnabe mēēt Saulo tmumādoodē wā'āts jāwēn nits nyëkxtē Seleucia isla mādi Chipre jemts ojts txyoontē. ⁵Ku y'ijty jem jedē jem Salamina myëj kājp jotm nits mēk tnāskāx eedyē Dios y'āāw ayuujk jem judios yoymyuktājk jotm jets jedē jem y'ijty Juan Marcos tmēt it tē⁶Ku y'ijty tē jem nyëkxtē mā'ām isla jets Pafos jyaadē nits ojts tpāāt tē mādi ke tyëwyē y'ākāxpë Judio je barjesus y'ijty xyëew eepy. ⁷Je mago je y'ijty myët tumpy Proconsul Sergio Pablo wijy nyexy je y'ijty yā'āytyëjk nits je twātsooy Bernabe mēēt Saulo tigex ku je y'ijty Dios y'āāw ayuujk. ⁸Jets Elimas mādi mago yëktiip nā xyëew y'ayuujk wyimpitsem) mēk ojts ātujukēn tpëk tā'āky jets ojts Proconsul jenxyāwēn t'okyëk kē'ek wājnē. ⁹Jets Saulo mādi y'ijty nānyāj xyëew eepy ujts nexy wā'āts jāwēn tmēēdē nits tukyē ojts twin'ixy. ¹⁰Nits wyāāny: Mits mējk kujy y'uunk ujts nexy mits win'ēēnēn xmēēdē mēēt mādi kāoy tukyē mādi jā tēy jā wā'āts ke mits je x'oy'ixy nijunēm yē ē xkāmāts tu'ut wā'āny ku wintsēn nyē ē tyu'u xyëk tikājsēt mādi tēy ħmtum'p mits je? ¹¹Ix ixym ku wintsēn kyē ē jem mits mnikēxm wimpiits miits mtān't ke mits tuk tyēmpē xēew x'ok ixnēt Nits jetyē Elimas koots tyānāxkidājkē nits ojts y'āwitit āxāy jets jāāy tnējmē jets kyëkējxy yëkmāts't jets yëkpāwits't. ¹²Ku ojts procōsul nāj t'ixy nits tēy jyāw ēēy je ku tē je y'ijty xyuxtā'āy ku nā t'ixy wintsēn y'ixpëjkēn. ¹³Nits Pablo mēēt myugu'uktëjk nyëkxtē Pafos jets jyā dē Perge jem Panfilia Jets ojts Juan y oknikëjkē nyē jets wyimpijty Jerusalén. ¹⁴Jets Pablo mēēt myugu'uktëjk txyoontē Perge nits nyëkxtē Antioquia jem Pisidia Nits jedē jem nyëkxtē sábadō xēew joojty jep yoymyuktājk jetypy nits txyēnē ixtāktē. ¹⁵Ku y'ijty tē yëknāskāxpē kyexy kutujk jets mādi jep nimēj tuntēp jep yoymyuktājk jetypy kexy tyānikexēdē wyāntē: nits wyāntē mugu'uktëjktē pēn jem miits kexy xmēdēdē jets yā'āt jāāy xmodēt ātsojkēn nikāpxtē. ¹⁶Nits Pablo tyenkyuk ēēy yām kyē ē tyëk yo'oy nits wyāāny: Israel yā'āy tyëjk jāāydyē miits tē mādi twintsëjk eedyēp, mādowdē. ¹⁷Israel kyājp Dios je ojts twinkeny jāyëpkēt jāāy jets je tu ūk kājp tyëkmāy ēēy Egipto y'it jetypy jets xyāj nits ojts jep tyëkpitsem) xāj jē ēky kyē ē. ¹⁸Wixtkxy jyumējt tmutenāāy jem nāxwimpātē ēts ātum. ¹⁹Ku y'ijty tē jāwyiiny tyëk kudākoy kyexy wixtujuk kājp jep Canāān y'it jetypy. ²⁰Tukyē mādi ojts nā tyunyē maktāxk mukepxy je wixtekxy myā'nk jyumējt tyān ēēy: Nits Dios myoyēdē tētyumpëtëjk jewāāt mā Samuel mādi ākāxpë y'ijty tum'p. ²¹Nits kājp t'āmādoodē niwintsēn Dios ojts myoyēdē Saulo Cis myā'nk tu'uk yā'āytyëjk jāāy mādi myët tukjāāy eepy Benjamín jets wixtekxy jyumējt wintsēn tyun't. ²²Ku y'ijty tē Dios yëktikātxyēdē yëk kutuktājk Jets David je ēts yëktāntē jets nyiwintsēn ātēdēt David ojts nāj yëknikepxy ku Dios wyāāny tēj ēts je mpāāty ku David Isai myāj'nk nā je yā'āytyëjk tso'om ēts n'āāw njoot mā di je nā tyum'p tso'om ēts je ntseky tun't. ²³Yā'āt yā'āytyëjk jāāy nyāskekē Dios tē tyëkminy yā Israel je yëkmādā'ākp; Jesus tso'om ojts ye'eny tun't. ²⁴Yē ojts nā tyun āxāy ku y'ijty Jesus kenēm myiny Juan jāwyiin tnikepxy je nēpejtēn ku jāwyiin twinmāyēm pit tē tukyē Israel kājp. ²⁵Jem y'ijty Juan tyunk tyëk kēxwā'āny: Nits je wyāāny: ħntso miits mwinmāydyē pēn ēts? Ke ēts nje'jē mādi tē yëkwin'ixy; mādowdē jem ēts tu'uk ixojk xpāminy ninkātājāt ēts tso y'ixē kyē ēk n'ākejēt mādi jem tyëky kyëxm. ²⁶Mugu'uktëjktē Abrahām y'uunk tējk nyāskekē jets nānyā mādi yā yā eedyēp mā'ām miits mā Dios tmējpëktāktēp ēēntxyē nje kexy mādi mādājken tē nyëktānikejxyēn. ²⁷Tigēx ku jedē mādi tsēneedyēp Jerusalén yëk kutukpē tējk mādi kāixkājpedē je ojts nā tkuytyujnēdē ākāxpë y'āāw ayuujk mādi itp sábadō xēew yëk kāxp jets tyëk āyompāāt t. ²⁸Oyēm je tjāgāpāāt tē tigēxēm je tyëk ooktēt nits tnējm eedyē pilato jets je tyëk ookt. ²⁹Ku jedē ojts tyëkpuk kēxtē tos y'ijty jep jyā'yē ku je yëknikepxy ku kepy kyëxm tyëkwināktē. ³⁰Dios tse ojts tyëkputē ēky ookpē āgukm. ³¹Māy xyëew ojts nā y'ixyēdē mēēt mādi myëtmiin jem Galilea jets Jerusalén je jāāydyē je'ts jem tnijāw eepy tē tyāntē jem kājp jotm. ³²Je nām āāw ayuujk je'ts ēēts xyām nmujādēp tso'om ojts jāyëpkēt jāāy kepxy tāmēdyëkteny. ³³Dios yētē t'ixyity yëkepxy jets miits m'unktëjktē ku je ojts jādukyājē tyëkputē ēky je Jesus jets tmooy juky ājt jādukyājē Jeptxyē y'ijty nānyāj jyāwyetyē mumetsk salmo: ĒTS MITS N'UUNK EEPY IXYĀM NĀJ ĒTS TĒ NMINYJETS ĒTS XTEETY EENYĒP. ³⁴Nānyājmē tso ojts nā tyunyē ku je ojts tyëk jukypyeky ookēn āgukm jets je nyikējx ken ā wympit t tso'om mādi yëkmātp jedē nā kyepxy: ĒTS MIITS NMODĒP JE KUNUKXĒN MĀDI TĒY WĀĀTS DAVID JYE'. ³⁵Jāgēx jem nānyāj wyānkojmē jāduk salmo: KE JE NĀJ XYĒKJĀT'T JETS T'IXT MITS WĀ'ĀTS ĀJTĒN MĀDI YĒKWINTĀKOOPY. ³⁶Ku David Dios txyojkēn tujn āāy mā kē'm nyāskekē nits myādākooy jets yëknitā ēēy mā'ām tyeety jets t'ixy kuwyintākoy. ³⁷Je mādi ojts Dios tyëktenkyukē ke tse ojts t'ixy mādi tē W'wyintākoy. ³⁸Jets miits nānyā xnijāwēdēt miits mugu'uktëjk yā'āt yā'āytyëjk jāāy kyëxm yëknikepxy tākoony myekx tujukēn. ³⁹Tukyē pēm jekēxm tyëjyāw eepy nā tse nyākyukepxyē mādi Moises kyutujk kāmāj yēp jets ntso nyākyukāpxēt⁴⁰Nyāy ixytēdē jets kādi nā kyuytyunyē mā'ām miits mādi ojts ākāxpë tkepxy. ⁴¹IXTĒ KU MIITS TĒ XKĀTSOKTĒ JETS ĀTĒY XTĀTĀ'NTĒT NITS M'OOKĒXTĒT ĒTS YĀM TU'UK TUNK NTUMPY MIITS MXĒEW KĒXM. JE

TUNK MÄDI NIJUNĒ MKÄTĒYJYÄWĒDĒP OYĒM NIDUGĒN MJÄWÄNXYĒDĒT.⁴²Yäm Pablo mēēt Bernabe txyonē, Nits jāāy myunukxtājkē jets nāy jye āāw ayuujk kyāpx'p jāduk sábadō. ⁴³Ku yoymyujkēn kyukējx ēēy jem yoymyuktājk jotm nimāy judíos tējk mēēt mupeky eewyē tējk tpānēkxtē Pablo mēēt Bernabe ku je nā tjamēt nākyāpxēdē jets tnējm jeedyē jets wen Dios y'oy y'ajt tpānēkxtē.⁴⁴Jets aduk sábadō jaweenē y'ijty kyātuk mēj kājpē nājts yoymyuk'tē jets wintsēn y'āāw ayuujk tmādow wājnēdē. ⁴⁵Ku Judíos t'ixy nimāy jyāāy nits ojts tku āmpēktē nits wimpity tkāpxtē tso'om y'ijty Pablo jyāwā'ntē nits tmukāpx tākoydyē. ⁴⁶Jets Pablo mēēt Bernabe mēk ojts jyāk kāpx ādēts'tē ke je txyējk eedyē jets wyāntē: “nā'ām je y'ijty pyāāt etyē jets miits jāwyiīn Dios y'āāw y'ayuujk myēk wājnēdēt ku yēk ixy yēknijāwē ku miits nā mnyāy jyāw etyēdē ku ke miits mpāāt etyēdē je juky ājt mādi xēmēkēxm, Ixtē xyām ēēts nwimpit wānkojmē mā opyēnē jāāy. ⁴⁷Nā ēēts niwintsēn ēēts tēj xtā'pāwā'āny ye 'eny: Nā jēts miits tē nkextē tso'om ājāājk mā opyēnē jāāy, Miits je myēk jā't tēp mādājkēn mā jekēm it. ⁴⁸Ku nāyjem y'ijty opyēnē jāāy tmādowdē jets jedē jotkujtāktēp je y'ijty jets tmējpēk tā'āktē wintsēn y'āāw y'ayuujk nidukēyē mādi y'ijty tē yēktāni íxēdē jets tpāāt tēt juky ājt mādi xēmē kēxm nits tēy jyāw eedyē. ⁴⁹Nits wintsēn jem y'āāw y'ayuujk wyākxtājk y tukēyē jem it. ⁵⁰Jets judíos ojts tnējmēdē toxyējk jāāy mādi mupeky eewyē myēēt tē jets mādi nijāwē it tēp nānyājmē yā'āytyējk jāāy mādi jem nimēj itp mēj kājp jotm. Je'ts ojts mēk tmutsipēdē Pablko mēēt Bernabe jets tkexpitsēmtē jekem mēj kājp txyāwān nexy. ⁵¹Jets Pablo mēēt Bernabe ojts nājx twixit tē mādi y'ijty tē tyeky pyātkepy tyeny tso je tē tkāoy jyāwēdē. ⁵²Jets pāyoywyētējk mējnexy ojts jotkujk tājk tmēēdē mēēt wā'āts jāwēn.

Chapter 14

¹Nits jyääjty jem Iconio Pablo meēt Bernabe tyëjk eedyë judíos yoymyuktäjk tikypy nits tkäpxtë tso'om je mä jep nimäy jyäädyë nits judíos meēt Griegos tëjyā eedyë. ²Nits Judíos mädiwë tkätëjyāw eedyëp je tā ākuwān eedyë Gentiles wyinmä'āny näjts nyāk myuāmpëjkëdë. ³Näjts je tyāntë mäy tyempë tnikäpx ooky mēknexy meēt je wintsën myëj äjtën ku y'ijty je tyëk nikejx jë'ëky kunukxën mädi y'ijty myätyekypy.yë tuny yë nikejxjë kën ixpejt ätëy äjät je Pablo meēt Bernabe kyëjëm. ⁴Nits nimäy y'ijty jem käjp jotm kē äweky je y'ijty nidugën jem it mä je judíos nts nidugën mä jem päyoywyëtëjktë. ⁵Nits opyënë jääy meēt judíos tunmäts'të je jupten neewyë nits jyeexyë twentuntë Pablo meēt Bernabe. ⁶Jedë tkuentëtuntë nits kyektäkoodyë mä jem käjp licaonia Litra meēt Derbe meēt je it mädi niwitij tēp. ⁷Nits jem jedë y'ijty tmätyä'äky oy äāw ayuujk. ⁸Jem Litra jem y'ijty tu'uk yä'äy tyëjk txyëënë niti mājāāw tkämëedë jem tyëky kyëxm tu'uk päkmä'āt mädiwë ojts nä txyoontäky tyäak jyotm mädiwë nijunë kyäyo'oy. ⁹Nits yä'äy tyëjk tmädooy ku y'ijty Pablo kyäpx ooky nits Pablo tukyë wyin'ixë nits y'ixë ku jem y'ijty tmëedë jenxyāwën jets txyo'okt. ¹⁰Nits yä'äy tyëjk yëknëjm jääy mēknexy tenkyukënits je yä'äy tyëjk pyujt jëëjky nits yoytxoyjny. ¹¹Ku nimäy jyääy t'ixtë ku y'ijty je Pablo tuny nits kyäpx kektë wyān ooktë kē'm y'ayuujk mädi Licanoa. Të dioses kyidä'äky mä ëdëm tso'om tu'uk yä'äy tyëjktë. ¹²Jedë kyuxëew äjtëdë Benabe Zeus nits Pablo Hermes ku y'ijty je tyëkminy je äāw ayuujk. ¹³Je teety nyiwintsën mädiwë Zeus jep y'ijty äyām ke käjp jooty tyi'ity nits je myiiny kã meēt pëjy kyujenë jep tēk ätsumk äm je mëdë nimäy jyääy nits y'ijty twintsëgë wyä'āny. ¹⁴Ku pyäyoywyëtëjk meēt Bernabe meēt Pablo ku tmädoode yä'āt ayuujk nits tkëetstë wyit nits ädëtspekyë nyëkxtë nimäy jyääy kyäpxkektë. ¹⁵Yām wyān ooky yä'äy tyëjktë ¿Tigex miitstë yë xtuntë? Jääy ëëts nānyājme nānyä ëëts nwinmä'āny tso'om miitstë. Eëtstë nyëkminy mä miits oy äāw ayuujk jets mits juky Dios xniwimpit tēt ku yä'āt xmätstu'ut tēt mädi niti kyāwä'āny mädiwë ojts tyëk oyë tsäpwiin meēt näxwiin meēt määxy nyë tukëyë mädiwë je. ¹⁶Je tu'k tyempë jeknyë je nä ojts tkupeky nits käjp tyuyo'odyët mä kē tyu'u. ¹⁷Nyānyäjs ke je nä tyeny jets nipën tkānijāwë ku je tuuny mädi oy ku je nē tu' tmooy mädi tsäpwinm meēt je tyempë mä ojts tyëemë nyexy tukëyë näjts jyoojt tyëk ujtse kã yën ujken meēt jotkujtājken. ¹⁸Nyāy jem yä'āt ayuujk Pablo meēt Bernabe ontojje tyëk ätujky nimäy jyääy nits ke tyāwintsë'ëk ätët je täwintsëjk äjtën. ¹⁹Nitugën Judíos mädiwë Antioquia meēt Iconio jyäädë nits tmukäpxtë nimäy jää. Jedë tkätstë Pablo nits tpäwitstë jets käjp epy ojts tkextë nām je wyinmäy jets tēj je tijy y'ooky. ²⁰Ku y'ijty päyoywyëtëjk y'ijty tu'k niwitivity mä jem tyenkyuk ëëy nits kyäjp tēj ëëy. Kyu äwomëp nyikxy jem Derbe meēt Bernabe. ²¹Ku y'ijty të tkäpxtë tmätyä'äktë oy äāw ayuujk mājem käjp nimäy nyexy tyëkn imäyë dë päyoywyëtëjk jedë wyimpit të jem Litra meēt Iconio meēt Antioquia. ²²Jedë ojts päyoywyëtëjk y'alma tyëkmëkpëjkëdë näjts y'ijty jets tkäpxputëjk eedyë tso jenxyāwën këxm y'it it tēt y'e'eny: ëdëm ntëjk ëyëm mä jem Dios nyidenä'äyny ku mēk nexy njäätën nkuwejtën äyoon ntānājxën. ²³Ku jedë y'ijty të tpëmtë jedë mājāāy tyëjk tuk tsäptëjk jäduk tsäptëjk të y'ijty y'äyujedë nyukxtä'äktë. Jedë tākëjtëjk eedyë je wintsën mädiwë jedë y'ijty të tëjyāwën. ²⁴Nits jedë nyäxtë jem Pisidia nits jyädë Panfilia. ²⁵Ku y'ijty të tkepxy je äāw ayuujk jem Perge nyëkxtë Atalia. ²⁶Nits barco jetyty xyoony Antioquia mä jedë y'ijty të yëkmooy Dios kyunukxën mä jem tyuntë mädiwë jedë ixyām tyëk pu'uky. ²⁷Ku jedë jyäädë je Antioquia nits nyämyujkëdë jem tsäptëkm jedë tnikäpxtë tukëyë tso y'ijty Të Dios tyuny meēt jedë tso y'ixë ojyts tēk äkāj tyëk äwä'ätxy mädi jenxyāwën jets opyënë jääy. ²⁸Jedë tyāntë mäy tyempë meēt pyäyoywyëtëjk.

Chapter 15

¹Nidugën yä'äy tyëjk jääy kydäktë Judea nits myintë Antioquia nits tyëk xipëktë myugu'uktëjk tnëjmëdë: "ku jyexyë miits mnyäcircuncidär etyëdë tso'om Moises kiostumbrë, ke miits mädä'äkt. ²Yä'äts ojts Pablo meët Bernabe tyëk tsipjät't nits mëk empy ojts nyäwintsoyëdë. Najts Pablo meët Bernabe meët nidugën madi jem y'ijty nits ojts nyigutukë jets nyëkxtët Jerusalén nits tmët tu'ukmukt apóstoles meët mājāāy tyëjk yä'ät ayuujk këxm. ³Najts jedë ojts pyäke xyëdë madi jem tsäptëkm jets nyäxt Fenicia meët Samaria, jemts tkäpxwäxkt ntso tyikätstët näxwiinët jāāydyë. Je ojts tyëkmintë mā xontäjkën mā'ām myugu'uktëjktë. ⁴Kots je jyāādë Jerusalén ojts kyuentëpekyëdë madi jem tsäptëkm meët apóstoles meët mājāāy tyëjk nits tāmumätyäktë tukëyë ti wyenë tē Dios tuny meët jedë. ⁵Jets nidukën yä'äy tyëjk jääy madi tējyāw eedyë mādiwë y'ijty Fariseo myët itypy tyënkuyk eedyë nits wyāntë: Nā'ām je tpāāty nits ncircuncidar äjtën nits ntāpāwānën jets tpëjk jē'ëktët Moises kyutujk. ⁶Nits apóstoles meët mājāāy tyëjk tyukmuktë nits tyëknioyët yē äyuujk'Kots ojts jeky tjäkäpxtë, nits Pedro ojts tyenkuyk nits wyāāny: mugu'uk tējktë miits mnijāw eedyëp ku jeknyë jāwë Dios twinkoony mā'ām miits, jets ku ojts n'āāw këxm näxwinët jāāy tmädodët oy āāw ayuujk nits tējyāwëdët. ⁸Dios madi t'ix eepy āāw joojt, yē'ëts tāmukäpxp näxwiinët jāāy jets tmooy wä'äts jāwën, nā tso'om tuuny meët ëdëm. ⁹Nits ke ojts äweky t'ixy mā'ām pepedëm meët jedë ku y'āāw jyoot tyëkwä'äts jät't jenxyāwën këxm. ¹⁰Jekëxts ixym çtigu miits Dios xwinmä'āny ixtë jets xpëmtë päyoywyëtëjk yuktupy, madi ni ëdëm nteety nits ëdëm nkāmutenāyën? ¹¹Jets ëdëm ntējyāw eyëm jets kunā nmädäjkën wintsën Jesus myēj äjtën këxm, näynyä nikëm jedë. ¹²Nidukëyë ojts mājyāāy iāmonkëxtë. Jets ku y'ijty tē t'āmādonäxtë ku Bernabe meët Pablo y'ijty tmätyä'äky ntso'om Dios wyenë tēj nyäknyikejxjkyë jekëxm näxwiinët jāāy ägukm. ¹³Nits ko ojts kyäpxkëxtë nits Jacobo ojts t'ätsoy nits wyāāny mugu'uktëjktë ämādonäxtë. ¹⁴Simón nā yē tē ye'eny ntsoom Dios jāwyiin tputëjk eëy näxwinët jāāy jets tpëkt tu'uk näjx käjp je xëw këxm. ¹⁵Yē profetas tēj k iäyuujk näwyäjtëp yē'ë meët yä'ät nixkëm jep jyäywyetyë. ¹⁶Ku yä'ät nyäxt nits ëts nwimpit kojmet, NITS DAVID TYËJK NYËKNI OYËKYOJMET, MADI TË KYIDÄÄNË, NITS NYËKPUTË 'ËKT NITS NYËK ÄOYËKYËXËT NYE'Y KYUWOJ JÄDUKYÄJË ¹⁷NÄJTS YÄ'ÄY TYËJK NYÄSKEXË T'IXTÄDËT WINTSËN MEËT TUKËYË NÄXWINËT JÄÄY MADI WÄÄTSOY ËTS NXËËW KËXM. ¹⁸Najts je niwintsën ye'eny madi tyëk oy eepy tukëyë madi yëk ix eepy jekynyë eewyë. ¹⁹Jekëxts ëts nwä'āny nits ke ëdëm nyëk ätujukën je näxwiinët jāāy mādiwë Dios tniwimpit tēp. ²⁰Nits njäy jāyën ntso tmujekem ke'ktët äwonāx jets ke ni go txyënë myuktët ku kenëm wyenë yëk äjāy myuktë, Nits ke tsu'uts tēt tänë'ëk madi nās'oogë jets nānyāj ke nēpy tjëkxtët. ²¹Je ku Moises tē je yëknikepxy yëknimätyä'äky tu'k käjp jādük käjp jeknyë eewyë nits yëk kepxy Judíos kyutujk mā'ām yoymyuktäjk ku pokxën xëw tpāāty. ²²Nits je ojts oy tjāwëdë apóstoles meët mājāāy tyëjk meët tukëyë madi jety jem y'ijty tsäptëkm jets twinkontë nimetsk jāāy madi txëw Judas madi yëktijp Barsabás meët Silas mādiwë y'ijty niměj jem tuntëp tsäptëkm nits täpākextë Pablo meët Bernabe jem Antioquia. ²³Nits näj tjäydyë: Apostolesw tēj k meët mājāāy tyëjk mits mugu'uktëjk mugu'uktëjktë näxwiinët jāāy mādiwë jem Antioquia Siria meëAT cilicia miits nkäpxpeekxypy. ²⁴Te ënmādoy ku jem yä'äy tyëjk jääy mādiwë yä tëtxyoontë mā yä éëts. Mādiwë éëts tē ke nkutujk mo'oy nits tē jem ätujukën tmutëkëdë mā'ām yē xipëjkën madi mkätuk oyjāw eedyëp m'alma këxm. ²⁵Kots je nyājë, nidukëyë éëts tē nkepxyëdë nits nwinko'ont yä'äy tyëjk jääy nits mpäkextët mā'ām miits tmutujët eën nmugu'uk Pablo meët Bernabe. ²⁶Yä'äy tyëjk jääydyë mādiwë tē jyuky äjt tē tkëyäktë wintsën Jesucristo xyëw këxm. ²⁷Jekëxts éëts këm mpäkexy Judas meët Silas mādiwë këm mtāmukäpxëdëp ntso'om éëts tē njāāy je këm y'äyuujk këxm. ²⁸Oyts tē nā tjāwë je wä'äts jāwën meët éëts jets niti jādū'uk jāweenë jemtxy miits nkāmoot mā'ām yä'ät tukëyë madi pyetypy. ²⁹Ku miits xmujekemke'ekt madi yëktāwintsëjk eepy äwonāx nējpy nējpy myu'ooogë meët ke nigo mtsëëny myuktët ku kenëm wyenë myëk äjāy myuktë. Kots miits nā mnyäy ixytëdët këmts je miits xtäoyëdët je wyenë. ³⁰Najts ko jedë yëkmët nyäwyäxkë nits wyinäk'të Antioquia: jets ko tyëkmuktë māy jyāāy, nits tkëyäktë je neky. ³¹Kots tē y'ijty tkäpxtë je neky nits jedë xyontäknäxtë ku nā yëk käpx jotmējë. ³²Judas meët Silas meët nānyāj profetas tēj k, tkäpxjotmēj eedyë miuguktëjktë māy āāw ayuujk tmoydyë najts tyëk mëkpëktë. ³³Jets ku tē y'ijty jedë tu'uk tyempë jem tyëknäxtë nits myuguktëjk oy ojts tyä'äkex äjtyënë pën y'ijty tē pyäkexyëdë. ³⁴Jets Silas oy ojts tjāwë jets jem tyän't. ³⁵Jets Pablo meët Bernabe je'te jem täntë Antioquia nimäytyë pën jety mā'ām nyaky ixpekyëdë tnmätyä'äktë wintsën y'āāw y'äyuujk. ³⁶Kots wyenë xëw nyājxy Pablo tnëjm äāy Bernabe: "wen twimpijtyën nits n'ās ixën mugu'ktëjkh tu'k käjp jādük käjp mā'ām tē nkäpx wekyxyën nje wintsën y'āāw y'äyuujk nits n'ixën ntso jyät t. ³⁷Bernabe y'ijty nā nyāj pyāwaw wempy Juan madi y'ijty nānyāj xyëw Marcos. ³⁸Jets Pablo wyimāāy jets y'oyët nits yëk wä'ät Marcos madi y'ijty tē nyikekyë Panfilia nits ke wyenë y'ijty tē myëët etyë mā'ām je tunk. ³⁹Nits ojts jye'jë känäwyinjāw ätë najts ojts nyäwyekxyëdë tu'uk jādū'uk nits Bernabe tmëët eëy Marcos najts ojts Barco tätëkëdë jets nyikxy Chipre. ⁴⁰Nits Pablo tpāwāāy Silas nits txyojny nits ku je ojts myugu'uktëjk tyäkëtëk etyë wintsën myäy äjt. ⁴¹Nits ojts nyikxy Siria meët Silicia, tmëkmoydyë pën jety jem tsäptegëntum.

Chapter 16

¹Ku Pablo nānyājmē jem jyā'ty jem Derbe jets nānyā Listra; Ixtē jem y'ijty päyoywyē mādi xyēēw Timoteo je Judia toxytjēk mādi tēyjjāw eepy jetse myājnk jets tyeety Griego tjāāy je y'ijty. ²Oy je y'ijty nikepxyē je myugu'ktjēk mādi jemtē Listra mēēt Iconio. ³Jets Pablo nā ojts tseky jets tpāwā'āt. Nits ojts circuncisión tujnē judíos kēxm je ku jem it y'ijty wyitit' tē, tigēx je ku nidukēyē y'ijty nyijāw etyēdē ku je teety Griego tjāāy je y'ijty. ⁴Ku jem mēj kājp jotm y'ijty nyāxtē jets jedē tkēmoydyē iglesias tso je tyuyo'ydyēt jets ti je myumādodēp je pāwāān mādi y'ijty tē tjāāydyē apóstoles tējk jets mājāāy tyējktē mādi jep Jerusalén. ⁵Nājts y'ijty iglesia myēkpēktē jyenxyāwēn kēxm nimāy eedyēp je y'ijty tu'k xēēw jāduk xēēw. ⁶Pablo mēēt pēn jety y'ijty mutu ājtēdēp jem Frigia mēēt Galicia, ku wā'āts jāwēn ke nāj tkupējky jets nyēkxt kā'āmāwyē jem Asia y'it jotm. ⁷Ku jedē jyāādē jem winkon mā jem Misia nits y'oknēkxwāntē jem Bitinia, Jesus ojts jyāwēn yēk ātukyē. ⁸Ku Misia nyāxtē nits nyēkxtē mēj kājp jotm mādi xyēēw Troas. ⁹Nits ojts Pablo t'ixy ku y'ijty koots it: Ku jem tyenē tu'uk yā'āy tyējk Macedonia tjāāy wyāatsoyē nyemyē: Nax jem Macedonia kājp jotm putējk eeky ēts. ¹⁰Ku nā Pablo t'ixy je visión nits jetyē nyāk oy 'ājtēdē jets nyēkxtē Macedonia ku nāj twinjāw eedyē jets Dios nā wātsojēdēp jets jedē nikxy jem yēkwājnēdē oy āāw ayuujk. ¹¹Jets ēēt nyāknyy oy etyē jets ēēts ntsoont Troas nits jātyēy ēēts nikxy Samotracia kyumjāwomnēm ēēts ojts njā'āty jem Neapolis. ¹²Nits ēēts nēkxkojmē Filipos Macedonia je myēj kājp nijāwē je mēj kājp y'ity je distrito Romana je kyolonia nājts māxyy ēēw ēēts ojts mēj kājp jotm ntānēdē. ¹³Pokxēn xēēw joojty ēēts mpitsēemy tēk ātsumk āy mā yoywyēnē mā ēēts nā nkumāy it āwā'āts jets ēēts nuktā'āk t nits ēēts ntsēeny ixtājky nits ēētstē toxytjēktē nwājn jeedyē jets mādi y'ijty tē jyā'āt tē tugyē. ¹⁴Jem y'ijty tu'uk toxytjēk mādi xyēēw Lidia purpura y'ijtyu tyeeekypy jem mēj kājp jotm tiatira mādi Dios wyintsējk ājtēn myoopy je ts y'ijty jem myādoopy tso ēēts nwā'āny wintsēn ojts y'āāw jyooyt yēk āwājtxyē jets tmādoot tso Pablo ye'eny. ¹⁵Ku je mēēt myuguktjēk nyipetkēxtē nixyēm y'ijty tu'uk tējk txyēēnē jets je ēēts xnējm āāy pēn tē miits nā x'ixtē ku ēts wintsēn ntujnē mintē jā'āt tē ēts ntēgēntum nits ēts nā nwinmā 'āny xyēk jāt jeedyē. ¹⁶Nits jyāajty ku ēēts y'ijty jem nēkxtē mā jem nukxtājk tyunyē nits tu'uk kiixy tooxy mādi xē māpyy jyāwēn tāijtēp ēēts nmētnā wyājtēdē ku je xē' māyky tjety nājts y'ijty wyintsēn mānyexy y'ijty tyēk meeny pyāāty. ¹⁷Je toxytjēk y'ijty Pablo ixojk tpāyo'oy mēēt ēēts mēknexy kyāpx kejk yām ye'eny: "Yē yā'āy tyējk jāāydyē Dios mādi kēxm nexy je ye tyumpē. Ye jedē mādi nyikāpxtēp je nē'ē tu'u mādi mādājkēn." ¹⁸Māy xyēēw ojts nā ye'eny jets Pablo ke je nā t'oyjyāwē ku je nā ye'eny nits wyāk kēm pijty nits jāwēn tnējm āāy: "Jesucristo xyēēw kēxm ēts mits mpāwā'āny pitsēm yē nyikēxm." Nits jetyē pyitsēemy. ¹⁹Ku je wyintsēn t'ixy ku ke y'okti itnē tso y'ixē māy myeeny tjāgyēk jā'āt t. Nits tmātstē Pablo mēēt Silas jets tmēnāxtē māāy jyotm jets kutunk kyēm ojts yēk jā'āt tē. ²⁰Ku jedē tyēknēkxtē mā jem magistrado nits jedē wyāntē: yā'āt yā'āy tyējk jāāydyē yē ēēn nmēj kājp joojty yēktikāts kexpy. Judíos tjāāy yēdē. ²¹Je kostumbrē yē nyāskāpx eedyēp māfdi kyātsoktēp kāpāj ājtēp tun'tēt Romanos tjāāy. ²²Nits Pablo mēēt Silas nmāy nyexy jāāy nyiwutējkē ānimukē. Jets mādi magistrados tuntēp wyit tākējts eedyē nits nā tniwāwāntē jets wen māts tyēktāwoptē. ²³Ku jedē y'ijty tē māyājē twoptē nits tpuxtēkpēmtē jets puxtēk ixitypē tpāwāntē jets mēk t'ixyit tēt. ²⁴Ku y'ijty tē nā pāwā'ān tkuentēpeky nits puxtēk ixitypē kekypy nyexy kyuyujp ājtē jets tyēky kyēxm yēktāmuwējn ēēy trapa. ²⁵Tsu'um y'ijty it ku Pablo mēēt Silas jep Himnos t'ēwdē Dios wintsējkēn tmo'odē jets mādi jep puxtēk tsēnedyēp y'ijty tmādowdē. ²⁶Nits ātsujky txyetxy jyuunexy myiiny jets tukēyē tjupyoykyējxy jetyē tēk ākāj y'āwāts kējxy nidukēyē ojts pyujtēpxy kyejkēxtē. ²⁷Nits puxtēk ixitypē jyaokniwijnē nits t'ixy ku āwā'āts tām puxtējk nits y'espada tkoony jets y'ijty kēm nyāk ookwānyē nā je wyinmāy tē tiji puxtējk jāāy kyektākoy kyēxtē. ²⁸Nits Pablo ojts mēk kyāpx ke'eky ye'eny: kādi nā mnyātyunyē xyā ēēts nidukēyē. ²⁹Nits puxtēk ixitypē t'āmādooy foco nits jetyē tikypy tyējk ēēy tēj je y'ijty txyējkētyākoy mēknexy y'ijty wyipipy Pabñlo mēēt Silas wyinkujky kyidāāy. ³⁰Nits tēkwimpy pyāwājē nits yēknējm jeedyē: wintsēntē tti ēts ntu'ump jets mādājkēn mpāāt? ³¹Nits Pablo mēēt Silas tnējm jeedyē: tēyjjāwē wintsēn Jesus nājts mādā'ākt mits jets nixyēn tu'ktjēk mtsēēnēdē. ³²Nājts jedē wintsēn y'āāw y'ayujk twānjeedyē nidukēyē nixyēm jem tu'uk tējk txyēēnēdē. ³³Nits puxtēk ixitypē pyāwājēdē koots je horē nits ojts tpujē mā y'ijty tē txyeetxyēdē nits jetyē je jets nixyēn txyēēnēdē tu'k tējk jety ojts nyēpetkēxtē. ³⁴Yām je Pablo mēēt Silas tpāwāy tyēgēntum kēxm mā'ām tyējk nits tākā'ā ny t'ākonē y'āāy nits ānimukē jyotkujk taktē nixyēn tyu'k tējkēdē ku tē y'ijty je Dios tēyjjāwē. ³⁵Ku it xyējny ēēy nits ixitypē tējk kexy tyānikejxē nā wyā'āntē: Māts tu'ut tē yē yā'ātyējk jāāy wenyē tnēkxnēdē. ³⁶Nājts je puxtēk ixitypē twānkojmyē Pablo jets tnējmē: Pitsēmtē ixiyām nēkxnēdē jotkujk. ³⁷Nits nā Pablo nyēmxe: "jā tēy tyun ēēts ojts nyēkwoptē jets nimāy jāāy tniwāw eedyē ciudadanos ēēts Romanos jets ēēts nānyājmē nyēkpuxtēkpēmtē t Jets je ēēts xyām xmāts tu'ut wā'āntē ayu'utxy āmeetsk. ike! Wen je kēm tmintē jets ēēts xyēkpitsēm't. ³⁸Nits puxtēk ixitypē tējktē tānikextē kexy ja magistrados jets ojts txyēkēdē ku nā tmādoodē ku je Pablo mēēt Silas Romanos tjāāy jedē. ³⁹Nits Magistrados jyāā'dē jets mekxēn y'āmādojēdē nits yēkpitsējmēdē yām nyēmxe wen je mēj kājp

jotm tpitsēmtē.⁴⁰Nitnēmts ojts Pablo mēēt Silas pyitsēmtē puxtikypy jets Lidia tyēgēntum nyēkxtē, ku ‘Pablo mēēt Silas t’ixtē myugu’uktējk tē tkāpxjotmē eedyē nits jem mēj kājp jotm txyoontē.

Chapter 17

¹Ku je y'ijty të nyäxtë mä mëj käjp Anfipolis mëet Apolonia ojts jyä'ät të mä mëj käjp Tesalonica mä je y'ijty tu'uk judis txyäptëjk. ²Pablo tso je y'ixë tkostumbrë t'änkx ëëy jets tuwëëk pokxën xëëw ojts tāmēt kepxy tāmēt mätyäky tso'om jyäwyet. ³Je t'äyep wekxy je jäywyet jets tnikepxy ke nä mëm je pyäät etyë jets Cristo y'äyo'ot nits jädukyäjä jyuky pyëkt. Je wyääny: Yä'ät Jesus mädi ëts miits nwän jeepy Cristo jye. ⁴Nidugën mädi ojts tëyjiawëdë jets mët tuk muktë Pablo mëet Silas mëet nimäy nyexy Griegos mädi pätump jets toxytëjk mädi nimë tuntëp ke je nyiweenëdë. ⁵Jets Judíos mädi kyätëy jyäw eedyëp ojts je tyäminyëdë ämpëjkën ojts mäay jetyty tpäwäwdë käoy jyäay yä'äy tyëjk të tyëkmuktë nimäy nits ontsojë y'ädëts äxäjtë më käpjotm Jasón tyëgentum myetstë Pablo mëet Silas je y'ijty kyëyäk wāntëp mä jem käjp. ⁶Ku jedë ke ojts tpäät të Jasón ojts tpäjëtët të jets mëet niweenë pyäoywyëtëjk mä jem mëj kutujk wyänkek ooktë: yä'ät yä'äy tyëjk jääydyë mädi të näxwiiny tyëktikäts të je yä myintëmë. ⁷Yä'ät yä'äy tyëjk jääy dyë mädi Jasón tkuentëpëjk käoy yë t'ixtë je Cesár pyäwäan yëdë wāntëp jets jem jädu'uk wintsën Jesus. ⁸Je Nimäy jyäay mëet kutunk tëjk ojts je tkäoyjyāwëdë ku nä tukëyë tmādoodë. ⁹Nits ku je kutunk tëjk tu'k kujuydyë je Jasón mëet myugu'uktëjk nits ojts tmäts tut kojmedë. ¹⁰Je koots je päyoywyëtëjk tpäxetë Pablo mëet Silas jem mä Berea ku jem y'jyāädë ojts nyekxtë mä judíos txyäptëjk. ¹¹Jets je jyāädë tudä'äky je y'ijty ke mädfi jem Tesalonica tigëx ku jedë ojts tkuentëpëktë äaw ayuujk winmä'ānyv ätsojkën këxm jäwom jäwom jäywyet t'ixtë tuntë jets t'ixwä'āntë Pen nääm tām nyäjä. ¹²Jets ojts nimäynyexy tëyjiawëdë mëet nidugën jety toxytëjk mädi Griego jets nimäy nyexy yä'äy tyëjk jääy. ¹³Ku je ojts tnijāwëdë judíos mëet Tesalonica ku Pablo jem tnikepxy Dios y'äaw ayuujk jem Berea nyekxtë jem nits jem ontsojë y'is ädëts ooktë jääy y'ägukm. ¹⁴Nits jetyë nyexyë je päyoywyëtëjk tpäxetë Pablo mäaxy nyë jotm Silas mëet Timoteo jem tyäntë. ¹⁵Madi ojts tuwāwëdë Pablo jäkem nexy ojts twänëkxtëä jem mëj käjp Atenas. Jetyë jem tkextë nits ojts tkuentëpëjkëdë pyäwä'ān Silas mëet Timoteo këxm ojts jetyë nyexy jem nyekxtët më. ¹⁶Ku je jem Pablo täixy jem Atenas ojts jyāwën nyäyjiaw etyë jyotm ku je t'ixy tu'k käjp joojty äwon näx. ¹⁷Najts je y'ijty tāmēt kápxtë tāmēt mätyä'äktë mä judíos txyäptëjk mëet jedë mädi pyänëkxtëp mëet jep mäay jetyty pën jety jep y'ijty je eedyëp. ¹⁸Nänyäjmë mëet mädi tuntëp filósofos epicúreos mëet estoicos ojts je tmëtnyā wyäatyëdë nidugën wyäntë ǀ Tso yë wyän ooky ix'yä'ät jääy charlatán. Wyijnk pë wyäntëmë: mädi jääy wyäatsoopy jets tpänëkxtët dios mädi käyëk ix eepy. Tigëx ku je y'ijty nyikepxy tso je Jesus ojts jyuky pyëky. ¹⁹Tmätstë Pablo jets tmëet eedyë mä Areopago tnëm oojkëdë ǀ Oy ëëtxyë nijāwët yä'ät näm ixpëjkën mädi jep të y'ity mkäpx eeky? ²⁰Tigëx ku mits myëkmimpy jets ëëts xtukmādooy äaw ayuujk mädi ëëts nkānijāw eepy. Tigex yë tse ëëts niwāwempy tso y'äyuyk pitsëmy yä'ät tukëyë. ²¹Najts tukëyë Atenienses jäwë jääydyë pën jety jem y'ijty tsëneedyëpy nike y'ijty tyëmpë tyëkwintä koydyë tkäpxtë jets tmādowdë mädi näm ayuujk. ²²Nits Pablo tyenkyuk ëëy Areopago aguujky jets wyääny: Miits Atenas yä'äy tyëjk jääydyë n'ixp ëts ku miits mpāntun näxtë tukëyë. ²³Ku ëtsvxi nexy jets n'äxtuky winsëjkën tumpejt. Jets ëts tēm pääty yoxtäjk mëet yä'ät kyëxjāyë: “JE TU'UK DIOS MADI KÄYËK IXY” tigëxëm mädi wintsëjk moypy ku xkānijāwëdë yëts ëts miits xyām nwājn jeepy. ²⁴Dios mädi të tpemy tpëktä'äky näxwiiny jets tukëyë mädi yä itp je ku je wintsën je tyuny tsäpwinm jets näxwiiny ke je jyukyë mä tëjk të yëk koy këjëm. ²⁵Jets ke je ti yä'äy tyëjk jääy tyuunxyë tso'om je jyexyë ti kyäti 'ijtxyë je je këm këm mädi juky äjt yekpy jets jääy txëemo'oy jets tukëyë pën jety. ²⁶Tu'uk yä'äy tyëjk jääy kyëxm jets tyëkni oyë tu'k käjp jäduk käjp jets yä jyukyëdët näxwinkëjxy jets t'ixtët nixyën jyukyëdët jes mäwäät it tnitenëdët. ²⁷Jets jedë t'ixtädët tyeety Dios ku jedë jyeexyë tsoktët jets tpäät tët oy je ke jyäkemë mëet ëëntë tu'uk jänidu'uk. ²⁸Tigëx ku je këxm ëën njuky ëyën jets ëën näky yo'yën jets nikëjx yëkmëdë nä tso'om tu'uk poetas ye'eny tīgëx ku je näske'xë ëën. ²⁹Tigëx ku ëën Dios nyäskexë ke ëën xpäjt ëyën nwinmäyën ku je y'oy äjtën nä je tso'om tkxpë tsä'ä (oro) o plata o tsä mädi mädi të y'oyë ixpeky äjtën këxm o yä 'äy tyëjk wyinmä'āny kyëxm. ³⁰Tigëxëm Dios tpëktäjkäy ätujkën mä je kyäyëk oy ix'yām tpäwä'āny nidukëyë nidukëyë yä'äy tyëjk jääy jets wyinmäyëm pit tët. ³¹Yä'ät je nä tigex ku të je t'ixkukë tu'k xëëw mä nikxy näxwiinët jääy tēy tyuny mädi të twin'ixy Dios të je twäjnë yä'ät ayuujk je nidukëyë yä'äy tyëjk jääy ku je jädukyäje tyëkputë'ëky ojkën ägukm. ³²Ku je nä Atenas yä'äy tyëjk jääy tmādoodë ku je ookpë tyëk juky pyëk wä 'āny jädukyäjä. Ojts nidukën Pablo nyixikyëdë jemts mädi wāntë: nmādoop ëëtxyë jädukyäjä yä'ät ayuujk. ³³Ku nä wyäntë nits Pablo yoykyek kojme. ³⁴Jemtse mädi ojts y'ānekx etyë jets tēy jyāw eedyë tu'uk txëëwë Dionicio mädi Areopagita mëet toxytëjk mädi xyëëw Damarís mëet pën jety të.

Chapter 18

¹Kunä tukëyë tyujnë Pablo tnükëjky Atenas jets nyikxy Corinto. ²Jemts ojts t'ixë tu'uk Judío madi xyëew Aquila, yä 'äy tyëjk jää madi ke'xjé'ëkp Ponto Italia je y'ijty txyoontë jets jyä't të nëm mëet tyoxtyëjk Priscila, Tigëx ku Claudio y'ijty të pyäwä'änyë jets nidukëyë judíos nyëkxtët Roma. Nits jedë Pablo t'änëkx äjty. ³Tigëx ku näy jye y 'ijty tyumpy jem tyääny mëet je'edë tēj k je y'ijty yëk oy eedyëp. ⁴Jets Pablo itp je y'ijty wen sábado kăpx mujkën txyetxy tyuny. Jets y'ijty tuktëjyävë Judíos mëetë Griegos. ⁵Ku je Silas mëet Timoteo nyëkxtë Macedonia Pablo ojts yëkwinmäyë jäwën jets tāmumätyä'äkt je judíos tēj k ku Jesus je' je Cristo. ⁶Ku judío tēj k wyintsoodë jets kyäoy myukăpxedë. Nits Pablo twixijty wyit jëkëxm nits tnëjm jääy jedë, je këm mnëjpy këm mkuwăk këxm ke ëts ti mpoky, nits ixämyë ëts nëkxt jemts ëts nwtit t mä näxwiinët jääy. ⁷Nits jem txyojny mä jem nits nyikxy jem Ticio tyëgentum madi tēj wä'äts je yä'äjtyëjk jääy madi Dios wintsëjkën myoopy yoymyuktăjkën tēk pă'äy je y 'ijty tēj k. ⁸Crispo je nimë mä jep yoymyuk tăjk jets nidukëyë tu'k tēj k wintsën tējyäv eedyë, nimäy madiwë jem Corinto tmădodë je Pablo nits tējyäv eedyë nits nyëpet tē. ⁹Nits wintsën Jesus tuk ix koots visión je Pablo jets tmukepxy: "Ke mtsëgët kăpx mits kădi ameny'äyë mteny. ¹⁰Tigëx je ku je ëts mits nmëedë nipën ntso mkătunët, Tigëx je ku ëts je nimäy jyääy nmëedë yä mēj kăjp joojty. ¹¹Năjts Pablo jem txyenăäy tuk jumëjt jădujk po'o jemyë Dios y'äaw ayuujk tă'äwä'äny. ¹²Ku Galio gyobnador tēj k ëy je Acaya nits judíos tēj k tniwutëktë je Pablo nits tmunëkxtë mä jem txyëenëdë madi tējtyuntëp. ¹³Jedë wyântë: yä ät yä'äy tyëjk jă'äy tyuktëy jyäw eewyë yë jääy jets Dios tukwintsëgë tso'om jyăgănăjë kutujk. ¹⁴Ku y'ijty Pablo kyăpxwănyëm nits Galio tnëjm ääy judíos miits judíos tjăäydyë ku jyexyë mēk ayuujk madi kăoy ku jyexyë yëk jääy y'ookp nits je jyexyë năj tpăäty ëts miits ntămëedyëk win'oyët. ¹⁵Ku yä'ät xyëkjty Ayuujk këxm mëet xyëew mëet këm kyutujk yëkwin'oyë miitxyë këm, ëts ke tējtyumpë tunwä'äny jetsa yë ayuujk. ¹⁶Nits Galio tuuny nits jedë tnike'ek t tējtyuntăjk. ¹⁷Nidukëyë je tmătsstë je Sostenes madi gubnador tump mä'äm yoymyuktăjk nits tkoxpăooktë mä'äm jep tēj tyun tăjk Jets Galiön ni ti je tkăkuentë ëy kunä yëktuuny. ¹⁸Pablo ku jem jyăktän'ëy mäy xyëew jem myuugu'uk tnikejky nits nyëkxtë jem Siria mëet Priscila mëet Aquila näy jyem y'ijty puerto de Cencrea kyätsoony nits ojts wyääy nägyë kyeewyë tēj je y'ijty năj twăntă'äky. ¹⁹Ku jedë jyăädë jem Efeso Pablo tnükëjky jem Priscila mëet Aquila nits nyikxy mä yoymyuktăjk nits Judios tāmēt kăpx mujky. ²⁰Ku jedë Pablo tnëjm jeedyë jets jyeexyë jeky jyăktänë, nits jeyë nyăx kuxy. ²¹Ku y'ijty txyoon wănë nits tnëjm ääy: wimpitp ëts jădukyăjë mä yä miits pën Dios nă txiojkën. Nits jem nyikxy Efeso. ²²Ku Pablo jem pyejty jem Cesarea, jem pyejty nits tsăptëjk madi Jerusalén tmooy kăpx pokxën Nits wyinăjky jem Antioquia. ²³Ku y'ijty të nyexy tyëmpë jem. Nits Pablo txyojny nikxy Galacia y'it jotm mëet Frigia nits nidukëyë tkăpx jot mēj ëy päyoywyëtëjk. ²⁴Ixyäm jem y'ijty tu'uk Judios madi xyëew Apolos Madiwë jem ke'xp Alejandria nits myiiny jem Efeso. Mēk je y'ijty kypxy jets mēkjety je jyăäy. ²⁵Të je y'ijty Apolos yëktă 'äwä'äny je wintsën y'äaw ayuujk ku mëek jäwën tmët ity năjts ojts kypxy năjts ojts t äwä'äny madi Jesus jye eepy, jets je jeyë y'ijty nyijăw eepy ku Juăn yëk nē pejty. ²⁶Nits Apolos mēknexy jep kyăpx äxăjy mä jep yoymyuktăjk. Ku Priscila mëet Aquila nă tmădoodë nits twăätsodë Aweky nits pu'uky kepxy twănjeedyë pu'uky kepxy Dios nyë'ë tyu'u. ²⁷Ku je nă twinmääy nits nyuăxt jem Acaya nits je mugu'ktëjktë kyăpx jotmēj äjtëdë nits päyoywyë tēj k nă t'äyjeedyë madi jem Acaya ntso jem tkuentëpëktët. Ku je jyă'äjty nits je tputëjk äjty mēknexy madi y'ijty të je tējyävëdë kunukxën këxm. ²⁸Apolos mēknexy je y'ijty judíos tāmēt kăpx muky jăywyet kējxy tuk ix k ku Jesus Cristo je

Chapter 19

¹Nits jyäjty ku Apolo jem y'ijty Corinto, Pablo y'ijty jem nyexy jem it jotm nits jyä'äyt mēj kājp jotm Efeso nits päyoywyëtjēk jem tpäjty. ²Pablo nyēmxe: ¿mkuentēpēktē miits je wä'äts jäwēn ku xtēyjiaw eedyē? Nits je wyäntē: Ke nijunē ēets nkāmādoj wä'äts jäwēn jye. ³Pablo Wyäāny ¿pēn xyēēw kēxm miits mnēpet tē? Nits je wyäntē: Juan nyēpetēn kēxm. ⁴Nits pablo y'ätsooy ku Juan y'ijty yēknēpety je nēpejtēn ku twinmäyēmpit tē tyäkoony. Je y'ijty nyējm jeepy jāy mādi ix ojk päminjēp je'ets tyēy jyāwē dēp Jesus je. ⁵Ku jāy tmādoodē yä'ät nits ojts nyēpet tē wintsēn Jesus xyēēw kēxm. ⁶Nits ku Pablo tkēnixājy jedē nits wä'äts jäwēn myiiny mā jemtē nits tkäpxtē jāduk ayuujk nits näy nyājmē ojts t'ākäpxtē. ⁷Nimākmetsk y'ijty je yä'ätyējk. ⁸Pablo tyējk ēēy mā yoymyuktājk tuwēēk po'o ojts jep nā mēk kyepxy ke txyēgē tā'āwāāny jets tuk tēyjiawē Dios myēj äjtēn. ⁹Ku nidugēn judíos tējk mādiwē kāmādoodē jets nyāk jyu'nēdē Nits jedē tkäoytyij äxäjtē Cristo tyu'u mā nimäy jyāy. Nits Pablo jem t'oknikeknēdē nits tpāwāy tēyjiaw eewyē jākem mā'ām jedē nits tā'āwāāny wen jāwom jep tikypy mā jep Tirano y'ixpēktājk. ¹⁰Näjts tuuny metstk jumējt jets nidukēyē pēn jety jem tsēneedyēp jem Asia je wintsēn y'āaw ayuujk äkipxy Judios mēēt Griegos. ¹¹Dios y'ijty tyumpy mēj kajenexy tyunk nyikejx jē ēky Pablo kyējē'm. ¹²Nā y'ijty je päyē mēēt wintēy mādi tyonmetxypy Pablo jets ku yēktä'änēkx eedyē pä'ām jāy jets ojts pyä'ām txyok kēxtē jets kyäoywyē jyāwēn nyiwäjtsēdē. ¹³Jem y'ijty exorcistas Judios tyuyo'oydyē mā je área. Jets jedē nā je y'ijty Jesus xyēēw tyēktujnēdē tso kēm tāmādä'äktēt tmēdēdēt mēk äjtēn tso tmumādä'äktēt kyäoywyē jyāwēn ku nā wyä'äntē: "Je Jesus xyēēw kēxm mādiwē Pablo nyimätyekypy ixyämyē ēts mits nējmē pitsēm. ¹⁴Mādiwē näj ädētstēp y'ijty ni wixtujk nā y'ädēts tē teety nyiwintsēn myäājnk tu'uk judío mādi txēēw Esceva. ¹⁵Nits tu'uk kyäoywyē jyāwēn y'ätsojē: n'ixy ēts je Jesus jets Pablo nānyāj; ¿mpēn miits tē? ¹⁶Nits je kyäoywyē jyāwēn mādiwē jem yä'ätyējk jotm nits nyi xpuj t jēkē ätyēy jem mā'ām y'ijty exorcistas nits yēk xon yēkmätstē yēk koxpā ooktē. Yēkxon txyetxy kyēxtē nits kyektäkojdyē niwä'äts. ¹⁷Nidukēyē ojts tñijāwēdē nā judíos mēēt Griegos mādi y'ijty Efeso tsēneedyēp. Jedē txyējk eedyē mēknexy, nits je wintsēn Jesus xyēēw kēxm twinysējk eedyē. ¹⁸Mēēt nimäy tēyjiaw eewyē myintē nits tkäpx wäts kexy tukēyē kāoy mādiwē tē tuny. ¹⁹Niumäy mādiwē y'ijty tum tso'oktē tyēk minkēxtē nyeky nits tēk tooy mā nimäy jyāy t'ixtē. Ku jedē twinmäy pyitsēmtē nixyēn je y'ijty xyowäaty je y'ijty wixtekxy myäājnk mil pujx meeny. ²⁰Nits je wintsēn y'āaw ayuujk wyäxk tā'äky māwäät tso'om myēk äjtēn kēxm. ²¹Ixyām ku y'ijty tē Pablo tyēkpuk kexy ministerio jem Efeso je ojts tñiwinmäyē jäwēn kēxm nits nyäxt jem Macedonia mēēt Acaya mā tyu'u Jerusalén. Nits wyäāny: "Ku ēts jem njemēt nits ēts nikxy Roma n'is ixy." ²²Pablo nimetsk tpäkejxy pyäyoywyē Timoteo mēēt Erasto jem Macedonia mādi y'ijty tē pyutēk etyē. Nits kē'm jem tyäāny jem Asia tu'k tyempē. ²³Tu'k tyempē nā jyāājty tu'u tujkēn weenē mā jem winkon tu'u Efeso. ²⁴Tu'k platero mādiwē xyēēw Demetrio mādiwē y'ijty yēk oy y'eepy āwonāx pujx Diana nits tñimiiny māy negocio mādi jem artesanos tuntēp. ²⁵Nits twäāmujky mādi je tunk jyät tēp nits wyäāny: "Wintsēntē, mnijāw eedyēp miits ku yäät tooky jā'āp māy myeeny. ²⁶Miits tē m'ixtēp nits xmādowdē ku ke yä jeyē Efeso nidukēyē Asia, Yä'ät Pablo tē nimäy jyä'äy yētē äyām jāy tyēk nēkx kexy yē nā wān ookp ku nipēn diostē kyäpēn ity mādi oy eepy. ²⁷Nits ke jeyē ätsu'ux jety py ēdēm ntunk ke jyä ok yēk tsoknē näjts mēēt je tsäptējk mādiwē mējnexy Diosa diana ke y'oktsowätnē je mādiwē tukēyē Asia mēēt näxwiiny." ²⁸Ku jedē tmādoodē yä'ät äāw ayuujk nits y'ämpēktäkojdyē kyäpxkektē wyän ooktē: "¡Mē nexy je Diana mādiwē je Efesios!" ²⁹Je kājp tukēyē ke t'oknijāw eenyē nits jetyē jem nyēkxtē mā teatro. Jedē y'ijty tē tmätstē Pablo myugu'uk tējk Gayo mēēt Aristarco mādiwē y'ijty tyu'u yo'y yēn tyun nempy mādiwē jem mimp Macedonia. ³⁰Txyēkypy je y'ijty Pablo tyēkēt mājyāy äguyky nits päyoywyëtjēk ke kyupējkē. ³¹Mēēt nidugēn oficiales mādiwē jep i'ijty Asia mādiwē Pabloi myugu'uk tējk tñikexēdē tu'uk äāw ayuujk nits nyēmxdē mēknexy jets ke tyēkēt mā je Teatro. ³²Nidugēn jeyē kē wiijnk wyäntē tu'uk jänidu'uk ku je nimäy jyäädjdyē ke y'ijty t'okniujāw eenyē. Nimäy je y'ijty mādiwē tkānijāw eepy putigēx je y'ijty tē yoymyuktē. ³³Nidugēn mā je nimäy jyäädjdyē t'ixtē je Alejandro mādiwē judíos tējk y'ijty nyästijē y'ookyē winjtuy näjts Alejandro kyē'ē tyēk yo'oy nits y'ijty tjāwān wājnē mādi y'ijty tē yoymyuktē. ³⁴Ku jedē tkuentē tuntē ku judío je y'ijty, nidukēyē äkipxy kyäpxkektē metstk horē näj tyān eedyē: "¡Mē nexy Diana mādiwē Efesios jye'edē!" ³⁵Ku je jāywyē mādi jem kājp jotm tē y'ijty tyēk ämeny māy jyāy je wyäāny: "Miitstē yä'äy tyējk jāädjdyē mādiwē Efesios, ¿mādiwē yä'äy tyējk mādiwē yä tkānijāāw eepy ku yä'ät kājp mādiwē Efesios je ixy ijtēn tsäptējk mējnexy Diana mēēt je āwonāx mādiwē jem winājk tsäpwinm? ³⁶Ku je t'ixtē jets ntso jyākwä'ä ntēt miitstē ämenyāyē mtsēēnēdēt jets niti xkätuntēt ädēts pekyē nyexy. ³⁷Ku miits tē xyēk mintē yä'ät yä'äy tyējk nikyā meetspē yē mādiwē jep tsäptikypy nitkä oytyijy ēdēm Diosa. ³⁸Jekēxēm tse ku Demetrio mēēt Artesanos mādi jem myēēt jegēxēm je mēēt niwämpejtēn mēēt opyēnē. Corte āwä'äts je jem procónsules mätstu'ut tē wen nyānyiwēk tsow etyēdē tu'uk jänidu'uk. ³⁹Ku miitstē x'ixtädēt otyijē jāduk ayuujk jeptxyē nyi'oyēt mājep kāpxmujkēn tyunyē. ⁴⁰Tēnyexyēm ēdēm n+ijtyēn ätsu'ux jotm ku ēdēm nyēk niwämpejtēn ku näj tē jāy nyānyiwutēgyē kā tyi'ity tigēxēm näj tē jāy nyānyiwutēgyē nix kāmäty tso y'ixē ēets nikäpxt." ⁴¹Ku nā wyäāny je ojts tmētnāwyekxyē yoymyukpētējk.

Chapter 20

¹Ku kyukëjx eëy tsiptunk, Pablo tänikejxy pyäoywyëtëjk nits tkäpx jotmë eëy jets tmëtnäwyäxkë nits nyikxy Macedonia. ²Jets ku y'ijty të nyikxy je itjotm nits jem y'ijty tkäpx jotmëjë nits nyikxy Grecia. ³Jets ku jem të y'ijty txyëneenyë tuwëëk po' o nits judíos nyikäpx mujk äjtë merë y'ijty txyoonynits nyekxwä'äny Siria jets wyinmäy wyimpit t Macedonia. ⁴Nits tmutu eëy txyätxy jakem nexy nixkëm Asia Jepts y'ijty Sopater Pirro myääjnk mädi Berea kukäjp eepy; Aristarco mëët segundo mädiwë y'ijty tuntëp Tesalonica; Gayo mädiwë tsoomp Derbe: Timoteo mëët Tiquico mëët Trofino mädiwë tsoomp Asia y'itjotm. ⁵Nits yä'ät yä'äy tyëjk jääy të je y'ijty nyëkxnë nits eë t jem nyëk äixy Troas. ⁶Nits eëts ntsojny Filipos ku y'ijty të nyäxnë xëew je xëew mä tkäydyë tsapkeeky mädi kyämëët Levadura nits kyumu woxk xëew jyäädë troas jem eëts ntään eedyë jä wixtujk xëew. ⁷Nits mutu'uk xëew semana të eëts y'ijty n'yoomyuk këxtë nits tsäp keeky tätukë wyä'äny, Pablo pätyoywyëtëjk twäjn ääy nits tniwinmäyë jets kyujäwomë txyoont, näjts jyäk kăpx ädëjtxy jä kukm tsu. ⁸Jep y'ijty may jëen mä eëts y'ijty të n'yoomyuky. ⁹Jets ventana äm jem y'ijty tu'uk wäjtëjk txyëenë mädiwë xyëew Eutico yëkxon ojts myädakoy jemts kyumäänäxy. Jets Pablo jyäk kăpx ädëjtxy jets wäjtëjk määp tse je kyunäxy muduwëek nipet näjts ooky ojts tyëkpu të'ëktë. ¹⁰Nits Pablo wyinäxy jets ojts tamää pety nits tmokxy. Nits wyääny ke xkuentëdët näy jyuky nëm yë. ¹¹Nits jädukyäjä pyejty tu'k escalera këjxy nits tsäp keeky tätujk eëy nits tkäy. Ku y'ijty të jedë tmëtnäkyepxyë jeky nits it xyëjnyëwyänë nits txyoony. ¹²Ku jedë ojts tmëdimpity juky je wäjtëjk nits ojts täjotkujk tä äktë. ¹³Eëts këm nwintuwëjk eedyë Pablo barco jetyty nts eëts nëkxtë jem empy mä Ason mäts eëts y'ijty të ntänimäyë Pabo nyëk tëkë wyä'äny. Jets y'ijty këm txyekypy tynempy näjts y'ijty Pablo tniwinmäyë nits yoopy nyëkxt. ¹⁴Ku eëts xpäjtty Ason jem käjp jotm nits eëts nimintë mä Barco txyoony jets eëts ntsoontë nits eëts njä'ädë Mitilene. ¹⁵Nits eëts je ntsoontë nits eëts njäädë kyujäwom isla wintujy mädiwë txëew Quio. Nits kyujäwom mpäjtty isla mädiwë xyëew Samos nits kyujäwom xëew njäädë mëj käjp jetyty mädiwë xyëew Mileto. ¹⁶Nits Pablo të y'ijty tniwinmäyë jets nyäxt jeky Efeso kyäjp jotm nits ke kyeexyë nijunë kyänexy Asia; jägëx ku ädëtsnë jyä'ät wä'äny Jerusalen, nits je xëew pentcostes ku jyeexyë ëts xmäy nits näv ntu'nt. ¹⁷Nits Mileto kyäjp jotm yä'äy tyëjk jääy tpäkejxy mä Efeso nits twäätsogëjxy mädiwë iglesia tniimäjäy eepy. ¹⁸Kots jääy jyäädë nits tnëm ääy nämyiits mnijäw eedyëp mädiwë mutu'uk xëew Asia ojts nyëk tenkyukë nixkëm xëmë ntämët yëknexy tyempë mëët miits. ¹⁹Jets ëts mpätuyo'oy ëts nwintsën txyätxy nyäx këjxy nyexy mëët nwinmä'äny mëët winë ku ëts n'äyoy ku eëts njääjtty ku judíos tëjk xnikäpx mujk eedyë. ²⁰Miits mnijäw eedyëp ku ëts ke ëts je nkänikepxy mädiwë niti kätsowätp nixkëm ëts nwä'äny mä nimay jyäy nits mëët tëkm tëkm, ²¹nits ëts ntämumä tyä'äky judíos mëët Griegos tä'äwä'äny nits twinmäyëm pit tët mä Dios nits tmëedët tëy jäwën jeys ëdëm nwintsën Jesus. ²²Ixyäm, Ixtë ku ëts nyikxy Jerusalen mëët jäwën nits ke nijäwë pyuntso ëts jem njätwä'äny, ²³ku ëts wä'äts jäwën xwäjnë tu'k käjp jädu'k käjp nits ye'eny pujx tepxy mä'ixëp mëët äyoon. ²⁴Nä ëts njuky äjt n'ixy nits ke txyowäa' ty jets ëts këm pën xmäppy yä'ät carrera nits nyëkpu'ukt yä'ät mutuun mädiwë ëtstë nkuentëpeky wintsën Jesus këxm nits ëts nikäpxt nimätyä'äkt tyëy äjtpë tso Dios pyä'äyoon. ²⁵Ixtë ixyäm nijäw eepy ëts je ku miits nidukëyë pën ëts ntämumätyäjk myëj äjt ke'ts ëts x'ok ixnët nwiin ääw. ²⁶Näjts ëts miits nwäjnë yä'ät xëew niti peky ëts nkämëedë mëët yä'äy tyëjk jääy nyëjpy. ²⁷Nits ëts ke nkuyu'utxy nits miits nwänkëxëdë tso y'ixë Dios txyojkën. ²⁸Näjts miits këm mnyäy ixytëdët nits nidukëyë nixyën miits tuk mukë m'it të ku miits wä'äts jäwën të mputëk etyëdë jets obisp mtuntë nits x'ixtët tso xwintuwëkëdët je Dios txyäptëkm mädiwë këm nyëjpy kyëxm tyäjuuy. ²⁹Ëts nijäw eepy ku ëts wyenë ntsoonë nits miits tsutspë tänë'ëk mnitëk ätëdët nits ke tmëkxwä'änt mädiwë tukmukë je tuyoopy. ³⁰Ëts nijäw eepy mëët mmiits këm nidugën yä'äy tyëjk jääy tyëkwintä ko'ydyët tyëy äjt pë nits tuk mujä kem kek këxt päyoywyëtëjk nits ixojk pyäyo'yët. ³¹Najts miits këm nyäy ixytët jets xjäy myets tët ku tuwëëk jumëjt ëts miits të ntä'äwä'äny tu'k jety një'ëy nyä'äxy jä xëjny jä koots. ³²Ixyämts ëts Dios ntäkëtëkë mëët ääw ayuujk mädiwë kunukxy nits yëkxon mëknexy nits tyëk oyët jets tmoot herencia nidukëuë jedë mädi näkwyä'äts jääjtëp. ³³Ëts ke nä ntsektyë ujx meeny mëët puts meeny ni yä'äy tyëjk jääy. ³⁴Miits këm mnijäw eedyëp ku yä'ät kë ë të tyuny mädi ëts xkäti ijt jeepy nänyäjmë pën ti y'ijty käti ijty xyëp pën jety ëts y'ijty je nmët ity. ³⁵Nits tukëyë yä'ät tunk të ëts miits nwintuwëkëdë tso y'ixë xputëkëdët tun jotm mä ämutsk jets ntso y'ixë xjäämyets tët wintsëjn Jesu yä'äw ayuujk mädiwë këm kyäpx: "Jäweenë më kunukxën ku näs ko'on eyën jets ku nkuentëpëjkën." ³⁶Kots y'ijty të nä myätyäk kexy nits kyuxteneedyë jets nyukxtäktë nidukëyë. ³⁷Nidukëyë tniyäxtë Pablo jets tmokxtë nits tsuukxtë. ³⁸Nimäyts jedë y'ijty txyätxy wyinmäydyë ku të y'ijty nyemxyë nits nijunë tkäokwin ixnët nits tpänëkxtë mä barco txyoony.

Chapter 21

¹Kots eets ojts jedë nmëtnä wyekxyedë nits ojts eets nyäky nyi oy'etyë jets barco ntätëkët jets eets nikyxy jätyëy Cos myëj käpjotm nits kyujäwomëp Rodes myëj käjp jotm Cos jem näjxy jets njäajty Patara. ²Kots eets mpäjty tu 'uk barco jem nyexy Fenicia nits je eets ntätëjk eëy nits eets nyäky nyi oy äjtë jets ntsoont. ³Ku eën n'ixy Chipre ku barco nyexy ägä'any pyä'am jets eën nikyxy Siria jets ojtds eets njä'aty Tiro mä'am y'ijty të barco tkëxwëeny mädi y'ijty pyätsempy. ⁴Kots eets mpäjty mpäyoywyëtëjk jets jem eën tää "ny wixtujk xëëw, Nits ko jäwën ojts tyäni ix etyëdë. Je tumpëtëjk nits tnëjm jeedyë Pablo nits ke nyëkxt Jerusalen. ⁵Kots ojts eets nxëëw pyu'uky jem, nits eets ntsonkojmë nits njäk tu yoykyoy nits jedë nidukëyë mëet tyoxtyëjk mëet iuunk tëjk ojts eets xmutujedë mä käjp äm, Nits eets nyäkyuxteny tyäjkedë jem playa nits eets nukxtäjk. ⁶Nits eets ojts nyäwyeky xyëdë tu 'k jänidu'k. Nits eets mpejty barco jetyy, nits jedë wyimpitnëdë tyëgentum. ⁷Kots y'ijty të jyupkexy eets ntuyo yën ku eets ntsojny Tiro jets eën jääjty tolemaida jemts eets ojts nmugu'uktëjk kăpx pokxën nmo'oy jets je m eën nmët tääny tu'uk xëëw jedë. ⁸Nits kyujäduk xëëw eets ntsoonkojmë jets eets nikyxy Cesarea. Nits eets tëjk eëy Felipe tyëgentum mädi näm äaw ayuujk tkăpx wăkxp mädiwë y'ijty jem mëet mä'm niwixtujk nits jem eets nmët tääny. ⁹Nits je yä'ay tyëjk jääy jem y'ijty nimäktăxk nyëex tum kiixy to'oxy mädiwë y'ijty profetizăr eedyë'p. ¹⁰Jets jem eën tääny mäy xyëëw, jets ojts myiny judea tu'uk profeta mädi xyëëw Agabo. ¹¹Kots je eets xnimiiny nits tkojnjëjk jääy Pablo tyintsum. Je'ets nädyäkë tsujmë tnädyăpăk tsujmë nits wyääny: "Nëm wă'ats jäwën ye'eny: 'Nä judíos tëjk tsumwă'antë jem Jerusalen je yä'ay tyëjk mädiwë yä'at tyintsum, nits tăkëtëkëdët năxwiinët jääydyë.'" ¹²Kots eets nmădoodë yä'at ayuujk, nits eets jets mëet jääy mädi jem tsëneedyëp je it jotm, eets nmunukxtă'ăky Pablo nits ke jyeexyë nyikxy Jerusalen. ¹³Nits Pablo y'atsooy: "¿Ti miits mtuntëp mtsăpăooktë nits ets n'ăäw njoojt xyëk äyoonăxë? Ni oyë ets nits ke jeyë nyëkmë wëëmpet t năynyăjmë n'ookt Jerusalen wintsën Jesus xyëëw këxm. ¹⁴Kots Pablo ken ä tsojky nits eets nmătstujty kentso n'oknëjm jeenyë jets eën nwääny "wen wintsën txyojkën tunyë." ¹⁵Nits ko jyăknăjxy yä'at xëëw ntsëjm jëëjky eets ntërsë nits eets nikyxy Jerusalen. ¹⁶Nits eets xpătsoontë päyoywyëtëjk mädiwë tsoontëp Cesarea. Jedëts twăädë tu'uk yä'ay tyëjk mädi txëëw Mnăson, Chipre, jääy tu'uk mädi mutuwëkp päyoywyë äjt, mädiwë eets jem nmëtjädă'ăk wempy. ¹⁷Kots ojts eets njä'aty Jerusalen nits jotkujk nexy muguktëjk xkuentëpëjky. ¹⁸Nits kyujäwom eets xmëet eëy je Pablo jets n'istămët ixt Santiago, jets nidukëyë mājăäy tyëjk tum jem y'ijty. ¹⁹Kots je jäwyiin tkăpx peekxy, nits tu'uk jety twăjn jăäy ntso y'ijty të Dios tyuny năxwiinët jääy ägukm je tyunk këxm. ²⁰Kots jedë tmădoodë năj, nits Dios tměj pëktăktë jets wyântë: "Mits m'ixypy mugu'k winăăk mil të tēyjiwăwëdë judíos iăgujky. Tukëyë të nă tniwinmăyëdë tpëjk jë'ëkt kutujk. ²¹Nă yëdë të yëknëjmëdë kuuk mits xtă'ăwă'any judíos mädi juky eedyëp năxwiinët jääy ägukm nits tnike'ektët Moises kyutujk nitsëk mits wă'any nits kejëk iuunktëjk t'ok circuncidar eenyët, nits ke t'okpănëkxnët costumbre mädi jekynyë. ²²¿Ti ntuunëm? Jedë nyijăwëdëp je kudë mits miny. ²³Jekëxts xtú'nt ntso'om eets mits nëjmë. Je eën mëedë nimäktăxk yä'ay tyëjk jääy mädi dë tuny wăntă'ăky. ²⁴Mëedë yä'at yä'ay tyëjk jääy nits nikyxy mnyăky wyă'ats jetyëdë nits xnimuguy wyet' t jets wyăäy yëk kept. Năjts nidukëyë tnijăwëdët nits mits nănyăj mpëjk je'ekypy mits kutujk. ²⁵Jets yë năxwiinyët jääy mädi të tyëyjiwăwëdë eets të njăäyëdë niyts të nmoytë păwă'ăn jets wen tnăy 'ixyityedë mămje madi yëktăwintsëjk eepy äwonăx mëet mädi nējpy myu'oogë je năynyăjmë mtsënë myuktët ku kenëm wyenë myëk äjăy myuktë." ²⁶Nits Pablo tpăwăäy yä'ay tyëjk jăäydyë nits kyum jawomëp Pablo nyăkywyă 'ats jăäjtë mëets jedë, nits nyikxy tsăptëkm tnăskăpx eëy winăăk xëëw je tyănët wyă'ats äjtën kuunëm yexy yëkëyăkt tu'uk jty kēje. ²⁷Kots y'ijty Merë wixtujk xëëw pyu'uky nits nidugën judíos mädiwë Asia tsoontëp, t'ixtë Pablo jem tsăptëkm nits tnëjm ääy mäy jyăäy nits tmătstët Pablo. ²⁸Jedë kyăpx kek ooktë: "Israel tjăäy putëjk eeky eets yä'at yä'ay tyëjk mädiwë tyëk íxpëkp tukëyë yä'ay tyëjk jăäydyë oy myă'yë tă'ăwă'any mädi ke kyupekyë edëm nkăjp kējxy yë kutujk nits yä. Jets năynyăjmë të yë Griegos tyëk miny tsăptikypy năjts të tyëkmăt tă'ay yä'ay it mädi wă'ats nexy." ²⁹Jegëx ku y'ijty të t'ixtë Trofimo mădo Efesio tsoomp ku jem y'ijty tmëdë kăpjotm. Nits jedë winmăydyë nits të je tijy Pablo tyëkminy jem tsăptëkm. ³⁰Të y'ijty tukëyë kăjp jyotmă'aty Nits jăäy putp t'ănëkx äjty Pablo nits tmătst. Nits jedët pyitsëmtë tsăptikypy nits jetyë nyexy tēk ätsumk yëk ätukt. ³¹Kots jedë y'ijty tyëk ookwă'antë, nits ojts tnijăwëdë ixitypë niwintsën ku tukëyë Jerusalen txyekypy ti tuny. ³²Nits jetyë je soldado Centuriones tpăwăäy nits putp t'ănëkx eëy mäy mjiyăäy. Kots jăäy t'ixtë je ixitypë niwintsën mëet soldado tëjk nits Pablo tmătstut të ke t'ok kox ädëtsnë. ³³Nits ixitypë niwintsën t'ănëkx eëy nits tmăjtxy Pablo jets tyëk nikutujk äjty jets yëk tătsumt metsk pujx tepxy. Nits je tyëk tēëy pën je nits ti y'ijty të tuny. ³⁴Jets nidugën jem mäy jyăäy ägukm kyăpxkek ooktë kē wijnk tu'uk jădu'uk. Năjts ixitypë niwintsën nintso kyăwăäny ku nigo nye'emtë. Je tyëknikutujk eëy jets tyëk nēkxt Pablo mä jep Fortaleza jety. ³⁵Kots ojts jep jyă'aty mä jep escalera nits soldados pyăkëy yëdë je ku të y'ijty mäy jyăäy yëk tsetxyë tyă'äyë. ³⁶Jets mäyjiyăäy jepts y'ijty pyăniky xyë, nits wyănkek ooktë: "¡Yëk pă ook!" ³⁷Kots y'ijty Pablo merë yëk munikxy mä'am fortaleza nits tnëjm ääy ixitypë niwintsën: "¿Oy ets mits weenë nmukăpxt? Nits ixitypë niwintsën wyăäny: "¿Mkăpxp mits Griego? ³⁸¿Ke mits m'egipto tjăäyë

mädiwë tuwäw ëëy nimäktäxk mil yëk jaaÿ ookpë yä'äy tyëjk jem näxwimpätë'ëts ätum?³⁹ Pablo wyäa: "Ny judío tjääy ëts jem ëts ntsoony Tärso jem Cilicia. Jem ëts nkukäjpë mä'am tu'uk mëj käjp mädi nijäwë itp ëts nyëktëëpy mkupekypy nits nits tmukäpxt ëts käjp." ⁴⁰Kots ixytpe niwin tsën näj tkupeky. Pablo tyenkyuk ëëy escalera këjxy nits këjëm tpemy ixpejt mä'm käjp. Kotds y'ämonkëxtë nidukëyë nits je tumukepxy Hebreo ayuujk. Nits wyääny:

Chapter 22

¹Mugu'uktëjktë meēt niteety të madowdë tso èts xyām nyākyukāpx wānyē mā miits." ²Ku nimāy jyāāy tmādooy ku y'ijty Pablo myukepxyē Hebreo ayuujk nits y'āmontë nits wyāāny.³Judio tjāāy èts Tarso Cilicia èts nkejx jëējky yā mēj kājp joojty èts ojts n'ixpeky Gamaliel tyēky jëējy. Ojts èts nyëktā ni ixē ku mēk pyāyo'yē mādiwē māy jyāāy kyutujk Dios èts nku āmpekypy nāj tso'om miitstë ixyām. ⁴Mēk nexy yā'āt tu'u èts ojts mpāwitivity nmutsipë nits mpājā'āty mā ookēn ākipxy èts ojts ntsumy je yā'ātytyējk ja toxytyējk nits nmunikxy jep puxtikypy, ⁵tso'om teety nyiwintsēn meēt mājāāy tyējk yē nyikāpxtēp tso y'ixē ojts jyety. Èts nkuentēpējky neky mādi je jye eedyēp jets je nmugu'uk tējk mādiwē jem Damasco nits èts nikxy jem nits n'ismāts kējxy nits èets jyeexyē tsumy nyēkmiiny jem Jerusalēn nits jyeexyē yēkwentun të. ⁶Nits jyāājty ku èts y'ijty jem ntu'u yoy jāweenē Damasco nkājā'āty kuk xyēēw ātsujky ājāāj mādiwē jem kidākp nits èts xniā xējpy tukniwitivity. ⁷Nits èts nāxkēm nkāts kidājk nits èts nmādooy ayuujk èts xnējmē: 'Saulo, Saulo ¿tigo èts mēknexy xpāwitivity?' ⁸Nits èts n'ātsooy: '¿Pēn mits wintsēn?' Nits èts xnējm āāy: 'Èts je Jesus Nazaret mādiwē mits mēk mpāwitivity.' ⁹Mādiwē èts y'ijty jem nmēēt t'ixtē ājāāj ku jedē ke tnijāw eedyē je y'ayuujk mādiwē èts xmukāpx. ¹⁰Nits èts nnuāāny: '¿Wintsēn ti èts ntu'ump?' Nits èts wintsē xnējm āāy: 'Putē'ēK nēkx Damasco jemts wānxēt ti mtump.' ¹¹Ke èts y'ijty n'ok ixnē ku ājāāj xwink ku jāāj ājty nājts èts nikxy nyēkpāwitzxy mādiwē èts y'ijty jem xmēēt. ¹²Jemts èts mpājty tu'uk yā'āy tyējk mādiwē xyēēw Ananias tu'uk mādiwē nā tyimpātump tso'om kutujk mādiwē y'ijty myēēt āāw ayuujk oy je y'ijty yēknikepxy nā judíos mādi jem tsēneedyēp. ¹³Nits myiiny mā èts n its tyenāāy èts mpā'āy: 'Nits wy āā'ny mugu'uk Saulo kuentēpēk ixēn nits jety je horē èts ojts n'ixy. ¹⁴Nits wyāāny je Dios mādiwē èts nteety je'ts të winkenyē nits x'ixt xniāwēt txyojk nits x'ixēt tso tēy wā'āts nits xmādojēt y'āyuujk mādi jem mimp kēm y'āwāk ām. ¹⁵Mits nijāw eewyē mtāmp jets nidukē yē yā'āy tyējk jāāydyē mādi të x'ixy mādiwē të xmādooy. ¹⁶Ixyām, '¿ti māixpy? Putē'ēk nits të mnēpety nits xyēk wā'āts jāt t mpeky je xyēēw mkāpx pājtēp. ¹⁷Ku èts të y'ijty nwimpity Jerusalen jetyē ku èts nukxtā'āky jep tsāptikypy nits èts ojts visión n'ixy. ¹⁸Nāj èts ojts n'ixy, 'Nēkx nits yē Jerusalen xnike'ekt tigēx ku yēdē ke tkuentē pēktēt ku èts mits xjānikāpxt. ¹⁹Niys èts nuāāny: yēk ē'ēm nyijāw eedyēp ku èts y'ijty mpuxtkēpemy nits èts y'ijty nwepy umyāyē mā jep yoymyuktāj mādiwē mits mtēy jyāw ājtēp. ²⁰Ku Esteban nyējpy tyājxy, jemts y'ijty nijāw eewyē jem èts y'ijty meēt ntenē ntājot kujtā'āky y'oojkēn nits y'ijty wyit nkon ijte mādi jem nā tyēk ooktēp. ²¹Nits èts je xnējm āāy nēkx tigēx ku èts mits mpākex wā'āny jākem mā nāxwiinēt jāāy. ²²Ojts jāāy kyupekyē jets kyāpxt jewāāt. Nits kyāpxkektë nits wyāntē pēktē yē mugu'uk ya nāxwiiny ke je y'oyēt ku yē jyukyēt. ²³Ku y'ijty kyapx kek ooktē wyit nāsyuuwēdē mādi wyiv eedyēp jets nāx ooky māwāāt jety tyujp jē'ëktë, ²⁴ixytpē niwintsēn tniwāwāāny nits Pablo yēk munēkxt mā jep fortaleza. Nits tniwāwāāny jets yēkwi wopt nājts je tnijāwēt tigēxēm jedē y'ijty kyāpx kek ooktē jets je yēkmukepxy. ²⁵Ku y'ijty të jdeē tātsumtë je Pablo je po tepxy Nits Pablo Centurion tnējm āāy mādiwē pyājy teneepy, "¿Pajtēp je nā pājť ājtēp je nā mā miitstë nits yēkwiwopt tu'uk yā'āy tyējk Romano nits kenēm wyenē yēktēy tyuny?" ²⁶Ku ixyitpē niwintsēn tmādooy yē nitsv ojts t'ānēkxē yēk kutukpē nits tnējm'āāy: "¿Ti ixyām mtun wempy? Yā'āt yā'ātytyējk Romano jāāy yē. ²⁷Nits ixyitpē niwintsēn myiiny nits tyēk tēēy: "¿Nikāpx je mits mkukājpē Romano?" Pablo wyāāny: "Je." ²⁸Nits y'ātsojē niwintsēn kēx ām èts ojts nkujuy jets èts. Nits Pablo wyāāny: èts nkējxy yā'āt kājp joojty Romana." ²⁹Nits yā'āy tyējk mādi yēktēwājnpē je meēt ixyitpē niwintsēn txyējk ājty tigēx ku je të y'ijty tnmēj wēēmpety. ³⁰Kyujāwom ixyitpē niwintsēn tnijāwē wyāāny tigo Judios tniwēktsowē je Pablo. Nits tmuke eedyē nits tpāwāāny teety nyiwintsēn tējk meēt mādi Concilio kets yoymyuktēt. Nits tyēk winājky je Pablo nits itkujky tkejxy.

Chapter 23

¹Pablo ojts t'äxtuky jätyëy je tëy tyumpëtëjk nits tnëjm ääy: "Mugu'uk tëjktë të èts njukyë Dios wyinkukm oy ntsoom ixyam yä'ät xëew." ²Jets teety nyiwintsën Änänias ojts tpäwä'äny pën jety je y'ijty pä'äy nits nits y'äkojxjägët y'äawäk äjy. ³Nits 'Pablo tnëjm ääy: "Dios mits mkoxëp, mits poop ne'ey. ¿Ku mits jem mtsëenë nits èts xtëy tyu'unt ntsoom kyutujk nits xnipäwä'änt jets èts nyëk koxt, mädi ke näky kyutuky?" ⁴Jets pën jety je y'ijty winkon wintenäyëp nyëmxëdë: "¿Nä mits Dios tyeety nyiwintsën xmukäpxtäko?" ⁵Nits Pablo wyääny: "Mugu'uktëjktë ke èts tseemy nijawë jets teety nyiwintsën tām yë. Nä yë jep jäywyetyë, KE KÄOY XMUKÄPXT MÄDI TNITEN EEDYËP NÄJX KÄJP." ⁶Kots Pablo ojts t'ixy ku jem mä yëk ktukpë tëjk nikukwekxy jem Fariseos nits jänigukwekxy jem y'ijty Saduceos jets jep mëk empy ojts kypxy jets wyääny, "Mugu'uktëjktë ixpekytyëjk èts ixpëkytyëjk myäjnk tigex ku èts ntëyjäw eepy ookpë jyuky pyëjkën mädiwë èts ixyam yëktätëy tyump." ⁷Kots je nä wyääny nits ojts tsip txyoontä'äky mä'am Fariseos mëet Saduceos nits ojts mäy jääy nyäwyäxkëdë. ⁸Je ku Saduceos nä je wyä'äntë jets ke ookpë y'ok jyuky pyëkjne jets nikyäpën ity je angeles ni espíritu jets Friseos tyëyjäw edyëp tse je tukëyë. ⁹Näjts ojts mëknexy txyu'ux jety jets nidugën jäywyëjk tëjk mädiwë y'ijty myët itypy Fariseos tyenkyuk eedyë nits nyäwyäjnëdë: "Edëm niti käoy nkäpäjtyën mä'am yä'ät yä'äytyëjk". ¹⁰Ko tu uk jäwën ok angel yë të myukepxyë?" ¹⁰Kots ojts mëknexy nyäy o äxäj yëdë nits èts ixyitpë niwintsën tyxygë tso ku Pablo yëktänujkë kyëxt jäg'pexts ojts tpäwä'äny soldado tëjk nits wyinäktët nits tpëktët äkuwänë jem yëk kutukpë y'ägukm nits tyëknëkxtët jep fortaleza. ¹¹Jets kyujä duktsuj je wintsën ojts wyäk oyë je pyä'äy nits nyëmxë: "Kadi mtsëgë nä nixkëm èts të xnikepxy xnimätyä'äky jem Jerusalem näynyä pyäatyë jets xmunëkxt myätyä'äky jem Roma." ¹²Kots ojts it xyëjnyë nits ojts nidugën judíos tëjk ojts tkepxyëdë nits këm ojts tnädyä nikepxyëdë käoy äjtëm mëet tu'uk w äntä'äky jets kyädyët iuuktët kuunëm tyëk ooktët Pablo. ¹³Je it niwixtekxy jä'äy mädi nä tkepxy eedyë. ¹⁴Nits jedë nyëkxtë mä teety nyiwintsën mëet mäjääy tyëjk nits tnëjn jeedyë: "Të èets nädyänikäpx etyë käoy äjtën jets niti èets nkäjëekxt koonëm èets nyëkpä ookt Pablo. ¹⁵Jegëxts èets mits nëjmë nits yä'ät tukëyë yëk kutukpë tnëjmët yë ixytpe niwintsën nits wen tyëkwineky yä mä miits, kots miits wyenë miits y'ayuujk xyëkwın oyë wyäjnëdë. Nits èets të wyenë näk nyi oy etyë nits nyëkpä ookt ku kenëm je wyenë myiny yä." ¹⁶Jets ku Pablo txyë'ë myäjnk tmädooy ku nä y'ijty të yëknikäpx täägë näjts je ojts nyikxy jets tyëjk ëëy mä jep fortaleza nits twän ääy je Pablo. ¹⁷Nits Pablo ojts twäätsoy tu'uk soldado niwintsën, "nits tnëjm ääy mëet yä'ät mixy mä'am ixytpe niwintsën je ku jem otyiyë tāmumätyäk wä'äny." ¹⁸Najts je soldado nyiwintsën tpäwääy je mixy nits tyëknikxy mä'am jep nimäj nits tnëjm ääy: "Pablo mädi puxtëk jääy èts të xwäätsoy nits të t'ämädoy jets nyëk mint yä'ät mixy. Jem yë weenë mukäpx wä'änyë." ¹⁹Nits je nimë tpäwääy mä nipën kyäpën ity nits tyëktëy: "¿Ntso èts xnëm wäjnë?" ²⁰Nits je mixy wyääny "Ye judíos të tkepxyëdë nits m'ämadow wä'änyë jets xmëdët Pablo jäwom mä'am kutuktäjk ntsoom jyeexyë jedë tjägyëk tëw wä'äntë mädi ayuujk eepy. ²¹Ke'ts xkëyäkt je kyëjëm tigëx ku jem niwixtekxy jääy t'äixt. Jedë kë'm näpyemyëdë käoytyijën pätkeëy jets ke kyä'ydyët y'uuktët koonëm tyëkpäooktët, têts ixyam nyäk nyi oy etyëdë jets t'äixtë ntso tsoktë. ²²Näjts nimë tyëk nikxy je mixy ku jäwyiin tnëjm ääy: "Nipën xkäwäjnët ku èts mits të xwäjnë." ²³Nits je twätsooy nimetsk mädi soldado kyuentë eepy nits tnëjm ääy: "Ixtä'dë nimetsk mukäpx soldado mädi nëkxtëp jākem nexy ntso'on jyeexyë Cesarea. Nits je tugipxy myäjnk yä'äy tyëjk mädi caballo këxm nits jāmetsk tmukepxy mädi lanza tājät tēp. Nits miits mpitsëmtët muduwëek horë koots." ²⁴Nits näynyä ojts tniwäwä'äny jets t'ixtädët caballo mädi Pablo pätsëmëp, näjts yëkxon nyëkxt mä jem yëk kutukpë Felix. ²⁵Nits je tjääy tu'uk neky nixkëm yä'ät. ²⁶"Claudio Lisias mnits nimëj nexy yëk kutukp Felix mits nkäpx peekxy py. ²⁷Yä'ät yä'äy tyëjk jääy judíos ojts myetxyëdë nits jäweenë kyäyëk ook këdë, kots èts soldado tmët jājty nits èts ojts mputëkë, jägëx ku të èts y'ijty nijawë ku yë Romano jääy yë. ²⁸Èts y'ijty nijawë wyempy tigëx yëdë y'ijty nyi ëen etyëdë näjts èts ojts nyëk nikxy mä'am kutuktäjk. ²⁹Näjt èts ojts nijawë ku yë tām yëktä niwämpety ntsoom jem yë kiëm kyutujk të, nits niti kyäti'ity jädu'uk niwämpejt mä jyeexyë oyäadyë nits y'ookt ok pyuxtëkët. ³⁰Nits èts ojts xtuknijawëdë ku të y'ijty yä'ät yä'äy tyëjk näjts èts mits jetyenyexy ntänikexy. Nits näy nyäj èts ntäpawääny yë niwämpetpë jets tyëkmintët ti tyäniwämpet tēp mits winkujky, jets nyäwyäjtën." ³¹Näjts ojts soldado tëjk tmumädoy je päwään. Näjts tpäwäädë je Pablo nits tyëknëkxtë koots jem Antipatris. ³²Jets kyum jäwomëp nimäy soldado tëjk tnikektë yä'äy tyëjk jääy mädi y'ijty caballo këxm jets tmëëdët Pablo, nits ojts jeyë wyimpitnëdë mä'am jem Fortaleza. ³³Kots je yä'äy tyëjk jääy dyë mädi caballo këxm jyädë Cesarea jets tkëmoydyë je neky je niwintsën näy nyäjts mëet tok ixtë Pablo. ³⁴Jets ku je niwintsën t'ixy je neky nits tyëk tëëy mä je y'ijty kyukäjpë je Pablo. Kots tnijaw ëëy ko Cilicia tām je txyoony, ³⁵nits tnëjm ääy: "Èts nmädoop tukëyë ku mniwämpetpë jyä'ät t yä." Nits je tyëk nigutujk ëëy nits jem yëk ixyt t mä'am niwintsën Herodes ixytpe tëjk.

Chapter 24

¹Nits kyumuwoxk xëew Ananias teety nyiwintsën meët tu'uk jety mājāāy tyëjk meët tu'uk orador mādi xyëew Tertulo nits jyā'dē jem je yā'āy tyëjk tyëkmintē niwintsën je Pablo tniwutëk tē. ²Ku Pablo tyenāāy wintsën wyinkukm Tertulo ojts nyiwāmpet āxā yē: "Nits tněj m āy niwintsën mits kēxm xyām mēj jotkujk nmēēt ēyēn ku mits x'ixy xni jāwē jets winmāāny tyikātst yā ēēn nkāj joojty; ³āgēxts ēts mits nmo'oy kāpx pokxēn je yukēyē mādi mits mtumpy mits nimē Felix. ⁴Nāj kē ēts mits nigo njāyēk āixt xyāmts ēts mits nējmē jets weenē xmādogojt tso ēts nwā'ān wā'āny. ⁵Nits ēētstē mpāāty yā'āt yā'āy tyëjk nāj yē tso'om tu'uk plaga yē nā yëkjetyty jets nidukēyē judíos tējk tuknāxwiiny kyāokmādoonē. Yē nimē tump mā secta mādiwē nazarenos, ⁶Yē jāāy ke t'okwintsējk eenyē tsāptējk jāgēxts ēēts nmātstē nā ee'ts y'ijty ntēy tyunwā'āntē ntso ēēts nkutujk. ⁷Jets Lisias mādi oficial myiny mēknexy nits ēēts ākuwānē xpējk āāy. ⁸Nits ēēts xpākexy mā mits mits kēm tēy tyun Pablo nits xwuinjāwēt tigēxēm ēēts niwēktsowē." ⁹Nits judíos tējk tniwāmpējty Pablo nits wyāntē je ayuujk nā'ām je. ¹⁰Ku gobernador kyē'é tyëk yō'ojy jeys Pablo yēknējmē jets kyāpxt, Pablo y'ātsooy: "Nā ēts nwinjāwē jets mits mtēytyump māy jyumējt yā kājp joojty, xyāmts ēts mits tukēyē nwājnēt. ¹¹Iits kēm m'ixp mnijāwēp ku kenēm nyexy māk metstk xëew ku ēts pejty nukxtākpē jem Jerusalen; ¹²ku yēdē ēts xpājty tsāptikypy, nipēn ēts ojts nkāmēt nyāy y'ojy yē nintso ēts māy jyāāy nkānjēm āāy ni yoomyuk tāj k jetyty ni mē kājp jotm. ¹³Yēdē nike tyëktēy tyëkēdēt tsoom ētxyē xniwāmpet ooktē. ¹⁴Jegēx ēts nikepxy ku je tu'u mādi miits mtijtēp secta.nā jie tu'u ēts mpānikxpy je Dios ēts ntuj jeepy mādi jekny eewyē.nā ēts je tuny ntso'om jep profetas tējk ojts t'āydyē. ¹⁵Nāynā ēts ntēy jyāwē tso'om yā'āt yā'āy tyëjk tē t'āixtē ku je myint je ookpē jyuky ājtēn ākpxy mādi wā'āts mādi kā wā'āts. ¹⁶Jāgēx ēts itp nyāmyēk mo'oyē nits nmēēdēt winmāāny oy mā Dios wyinkukm meēt nāxwiinyēt jāāy. ¹⁷Ixyām ku jeknyē ēts nyēkmiiny putējk ēēny jem ēts n'itjotm méēt meenhy tso'om regalo. ¹⁸Ku ēts yē nā ntuuny nidugēn judíos mādiwē jem Asia nits ēts xpājty mājē ceremoniamā nyākwyāts ājtēn jep tsāptikypy ke māy jyāāy myēēt.niti ēts nkāyēktsip jety. ¹⁹Yā'āt yā'āy tyëjktē mits winkujky jyeexyē ixyām nits tnīkāpxtēt tē ēts xtāmutsip eedyēp pēn jem otyiiyē. ²⁰Kots ke yēk ém yā'āy tyëjk nyīkāpxtēp ti peky ēts tē xtāmupādē ku ēts ojts jem ntenē judíos kyutuk tāj k ām; ²¹jākweenē tu'uk winkon ayuujk ku ēts mēk nuāāny miits winkujky ku je ookpē jyuky pyëjkēn mādiwē ēts ixyām xtā tēy tyump. ²²Nits Felix tē je y'ijty tnijāw eenyē tso'om je tu'u nits tyëk ātujky audiencia. Nits wyāāny: "ku je soldado niwintsën mādiwē xyëew Lisias wyinākt jem Jerusalen. ēts je nijāwēp tso y'ixē yē wyin oyēt mits m'ayujk." ²³Nits je tpāwāāny Centurion nits t'ixyit je Pablo nits jyeexyē tmēēdē āwāts ājtēn nits nipēn myugu'ktējk tkāis ixtēt ti kāti ijty xyēp. ²⁴Ku y'ijty tē xëew nyexy nits Felix wyimpijty meēt tyoxtyëjk Drusila je toxtyëjk judía je nits ojts Pablo tnākyēwyāyē nājts je tmādo āāy je jenxyāwēn mā di Cristo Jesus. ²⁵Ku ojts Pablo tāmēt kepxy tso'om je tēy tyunēn jets dominio propio jets tyēywyē tēy tyuun mādi mimp kidākp. Felix txyëjkē tyākooy nits wyāāny: "Nēk ixyām. Jāweenē it ku ētxyē tyempē tnmēdēt āduk yājē nits ēts mits yē'et nwāātso'ot." ²⁶nāy jye tyempē, je y'ijty y'āixypy jets Pablo myojēt meeny ku je wenēna't'isnāgyēwyāyē jets tmēt nākyepxyē. ²⁷Ku nyājxy metstk jumējt, nits gobernador tējk ēēy porcio Festo ku y'ijty tē Felix tyuny. Jets Felix judíos y'ijty myēt mādāk wempy, āgēxts ojts nā tyëk jety jets Pablo ixyity jyāk it ādē'ētst.

Chapter 25

¹Ixyām, Festo tyëjk eëy jem it jotm, nits kyuduweëk xëew nits txyojny Cesarea nits jyá'ty Jerusalen. ²Teety nywintsën meët judíos tējktē niwāmpetj tyëkmintē nits Pablo tāniwāmpety nits ojts mēk myukepy xyēdē, ³nits ojts māy äjt t'āmāadowdē kets ku Pa blo ätsux it joojty je nits Festo tniwāāmukēt nits Pablo tyëkmintēt Jerusalen nits jedē jyeexyē tuājy tyëk ooktē. ⁴Jets Festo iätsooy nits Pablo puxtēk jāay jem je y'ity Cesarea nits je kēm wimpit wanēp tse y'ijty. ⁵"Näjts ixyām pēmpēn Mādäktēp ixyām", nits wyāny je: "nits eëts jem xpätsoontēt. Pēn jem je ti kyäoyē meēt je yā'äy tyëjk nā jts miits je jem xniwēktsowēt." ⁶Festo ojts tyeny tuk tujk xëew ok mājnk xëew nits ojts nyikxy Cesarea nits kyujāwom txyēnē y'ixtājky mājem yēk kutuky nits tniwā wāāny nits Pablo tyëkmintēt. ⁷Kots jyädē judíos tējktē mādiwē Jerusalen nits twinku wāj k eedyē nits tyëkniexjēktē mēk niwāmpetjēn mādi kā ojts tyētyēkē. ⁸Pablo ojts kēm nyānyiten etyē nits wyāāny: "Ets ke ets tē ti ntuny kāoy mā'ām judíos kyutujk ni judíos meēt txyäptējk ni Cesar ets nkätsip ixy." ⁹Je'ts y'ijty Festo txyekypy nits judíos māy äjt tmumädä'äkt. Nits ojts Pablo t'ätsoy tnējm ääy: "Mtsekypy mits mpet t Jerusalen nits ets mits yā'ät ntätēy tyunt jem?" ¹⁰Pablo wyāāny: "Ets ixyām ntenē Cesar kyutuktājky äjy wyinkujky mā ets jyeexyē nyēk tēy tyuny nitu'uk ets tē nkāwintsoy judío nānixkēm yēkxon x'ixē." ¹¹Pēn tēm ets kāoy ntuny. Ok pēn tēm ets otyyē je tuny nits ets n'ookt, ke ets nkāku'peky nits n'ookt jets niwāmpetj niti kyāwā'āny nipēn ets xkākēyākt yē kyējēm Cesar wyinkukm ets nēkx wā'āny." ¹²Ku jāwyiin ojts Festo tmētnākypxyē myēt kutunk tējk, nits y'ätsooy: "Mits m'änēkxē wyempy Cesar änēkxē Cesar." ¹³Nits jetyē kumāy xyēew nyājxy Nits niwintsē Agripa meēt Berenice jyā'ädē Cesarea nits tkujyuty ku jem t'is ix wā'āny Festo. ¹⁴Kots jem y'ijty tē txyēēnē māy xyēew Festo ojts tmumätyä'äky mē niwintsën tigēxēm y'ijty Pablo jem nits wyāāny: "Tu'uk yā'äytyējk Felix ojts yēktenyē jets pyuxtēk tsēēnē." ¹⁵Ku ets y'ijty Jerusalen, niys teety nyiwintsën meēt judíos nyimā jāay tyëjk nits eëts xwān jeedyē t'ijty tyaniwām petyty yā'ät jāay nits wyāntē nbits n'āyom pēmt. ¹⁶Nits ets n'ätso empijty jets ke nā Romanos tkostumbrē nits tkēyākt kenēm wyenē tmēt nāwyintsoyē mādiwē niwāmpetjēp jets tē je wyenē tyempē tmēēdē jets nyānyiten ätēt pēn ti je yēktāni wāmpetp. ¹⁷Kots ojts jyā'ät tē ke'ts ets ojts n'äixy jetyē kyum jāwomēp jetyē ets jep ntsēnē y'ixtājky mā yēk kutuk tājky nits jetyē niwāwāāny nits tyëkmintēt je jāay. ¹⁸Kots niwāmpetpē tyeny kyuk eedyē nits tjäknwāpet tē nām ets tseemy nwinmāy mādi yēktā niwāmpetp ke ets je ntijy myēk ayuujk kē. ¹⁹Nits ojts tyēktsip jät tē mādiwē kēm pyätun eedyēp nā nixkēm Jesus mādi tē y'ooknē jetsa mādi Pablo näy tyijpy jets juky eepy je. ²⁰Ke ets y'ijty nijāwē ntso y'ixē nkupāa "dēt yā'ät ayuujk nits nyēk tēy mnēkx wāntēp jem Jerusalen nits yēktēy tyunt yā'ät ayuujk. ²¹Jets Pablo t'ämādooy jets guardia ixyitēt pēntso emperador y'okwā'āny. Nits ets ojts niwāwā'āny jets wen jem tyēk äixtē koonēm ets mpäkext mā Cesar. ²²Agripa tnējm ääy Festo: "Ets jyeexyē meēt n'āmāadow wempy yā'ät yā'äytyējk." "Jāwomnēn" xmādo'ot nām nyēmxe Festo. ²³Najts kyujāwomēp Agripa meēt Berenice nits y'okjädē mēk jety nyäxyoxyēdē tē: Nits tyëjk eedyē salón meēt soldado tējk meēt yā'äy tyëjk jāaydyē mādi nimē it tēp ku Festo tniwāwāany nits ojts Pablo yēkpāwāy. ²⁴Nits Festo tnējm ääy: "Niwintsën Agripa nidukēyē yā'äytyējk jāay meēt eēdēm miits m'ixtē yā'ät yā'äy tyëjk nidukēyē judios myäy jyāay ets xyēktēēdē jem Jerusalen nits yā meēt mēknexy wyāntē nits ke yē y'okpājät äjtyēnē jets jyäk jukyēt. ²⁵Kots ets nijāw eëy ni ti y'ijty tām tē tkätuny jets tku oogēt kots kēm tsojky nits t'änēkxē wyā'āny emperador nits eēt nwāāny wen t'änēkxē. ²⁶Niti ets ayuujk tyēywyē nkāmēdē ti ets njā'äpy jets ets ntānikext emperador, ägēxts ets yē yā nyēkminy mā miits yā jets ets njäkpät ädēts tso y'ixē ets yā'ät njā'äyty jets nā nuājnēt. ²⁷Ke je wenāj tpäaty nits tu'uk puxtējk jāay yēkpäkext jets nānyāj tigēxēm je yēkniwēktsowē.

Chapter 26

¹Näjts Agripa tnějm ääy je Pablo: "Mits kēm mnyānyikāpxēp." Nits Pablo xyājttēy nits ojts kyepxy. ²"Jotkujk ēts kēm nyāyjjāw etyē. Wintsēn Agripa ku ēts xyām kēm nikāpx wā'āny mits winkujky mādi ēts judíos tējk xtāniwampetp; ³jeku mits tukēyē xnijāwē kiostumbrē mēēt y'ixpējkēn āgēxts ēts mits xyām n'āmādoj jēts xmādojēt ēts n'ayuujk. ⁴Tēynyexyē nidukēyē judíos tnijāwē tso y'ixē ēts ojts njukyē ku ēts n'unājnē jem ēts nkājp jotm Jerusalen. ⁵Jeem ētxyē x'ixēdē ku ēts njuky ēēy tso'om Fariseo tu'uk Secta mēk pyāyo'oyē mā ēts ntu'u yojy. ⁶Ixyām ēts yā ntenē jēts ēts nyēktēy tyun't ku ēts mpāwitivity wāntā'āky mādiwē Dios tyuun mēēt ēēn nteety ntāāk. ⁷Ye je wāntā'āky mādiwē māk metstk tribus jyāixtēp y'ijty nits tkuentēpēktēt ku jedē itpnexy wintsējkēn Dios tmodē jā xējny jā koots. Je āixy ijtēn, wintsēn Agripa mādi ēts judíos xtāniwāmpetp. ⁸¿Tso y'ixē ku nidugēn nā wyinmāy jēts ātēy tāteny ku ookpē jyuky pyeky? ⁹Tu'uk tyempē ēts ojts n'okwinmāy jēts tump ēts je kāwinēmpyē ku ēts nmuāmpky je Jesus Nazaret xyēēw. ¹⁰Yē ēts ntuun jem Jerusalen nimāy nyexy ēts ojts nyēk ni ātukpety tēyjjāw eewyē jep puxtikypy teety nyiwintsēn kyutujk ojts nkuentēpējkē kots ojts je y'ook kēxtē nits ēts nā voto ntuuny. ¹¹Māy yājē ēts ojts nā nwentuny tukēyē mā yoymyuk tājkēn nits ntāakuwān ēēy nits jyeexyē kyāpxtākoy, mēk nexy ēts y'ijty nmu āmpky nits ojts mpāwitivity jākem pāāt. ¹²Ku ēts jem y'ijty nā ntuny, nits ēts nikxy jem Damasco je teety nyiwintsēn pyāwān kēxm; ¹³ku ēts y'ijty jem ntuyo'ojy, kuk xyēēw nits ēts n'ixy tu'uk ājāājk je weenē mēk je y'ijty tyekxy ke xēēw nits y'ājāy tuk niwitivity mā ēts jēts mā mēēt ēts nmugu'uktējk mādi ēts y'ijty jem nmēēt. ¹⁴Ku ēēts nidukēyē nāxkēm nkāts kidā gējxy, nits nmādooy tu'uk āāw ayuujk Hebreo: "Saulo Saulo ¿tigo ēts mits xpāwitivity? Tsu'ux mits je xāwē xuwāt xnept. ¹⁵Nits ēts nējm ääy: '¿Mpēn mits wintsēn?' Wintsēn y'ātsooy: 'Ēts je Jesus mādiwē mits mpāwitivity. ¹⁶Putē'ēk ixyām tekyukē āgēx ēts mits mwinkujky nyāk nyikejx jēgyē jēts ēts mits ntumpēt nijāw eewyē mits tē mteny ku ēts mits ixyām tē x'ixy nāy nyāj ē mādi ēts mits wyenē ntuk ixpy ntuk nijāw eepy; ¹⁷ēts mits jem nyēkpitsēmp ku ēts mits jem mpākexy mā Gentiles, ¹⁸nits xyēk win ix wākxt nits xyēkwimpt t ākotxyē tupy jēts xyēknēkxt ājāājk ātuju. Mēkuju kyējēm pyitsēmt nits Dios kyējēm y'āt t jēts tkuntēpēkt je tākoon y meekx tujkēn Dios jye'e māwē ēts nmopyy Herencia mādiwē nyākwyā'āts jātēp jyenxyāwēn kēxm mā ēts. ¹⁹Jegēxm wintsēn Agripa, ke ēts ojts nkāmumādoj je visión mādi tsāpjtōm; ²⁰nits ojts ntāmumā tyā'āktē tuwēkp Damasco nits Jerusalen nidukēyē judea y'itjōtm mēēt nāxwiinēt jāāy nits ntāmumātyā'āky jēts twinmāyēm pit tēt nits Dios tēy jyāwēdēt nājts je tuntēt ntsoom wyenē tē twinmāyēm pit tē. ²¹Jāgēxts ētxyē judíos je tsāptikypy jetypy xmāstē jēts y'ijty ēts xyēk ookwā'āny. ²²Dios ēts xpūtējk eepy ixyām pāāt āgēxts ēts n tenkyukē jēts ēts nwājnā opyēnē jāāy jēts mādi nimē it tēp tso ojts wyā'āntē profetas mēēt Moises ti je tunwājnēp wyenē; ²³ku Cristo pātēp je y'āyo'ot nits je tuwēkp jyukypyēkt mā jep ookēn nits tnikāpxt ājāājk jem judío kyājp jotm mēēt nāxwiinēt jāāy. ²⁴Ku y'ijty Pablo tyēk kukēxē wyā'āny y'āāw y'ayuujk mādi nyādyā niten ājtēp, nits Festo mēknexy wyānkejky: "Pablo tē mits mu'uky jyātnē; ku mits māynyexy nijāw ājtēn xmēēdē yēts tē myēk mu'uky ājtnyē". ²⁵Nits Pablo wyāāny: "Ke ēts nmu'uky jyety mits nimē nexy Festo; tyēywyē ēts nuā'āny nits wijy ēts nkepxy. ²⁶Nijāw eepy yē'ē niwintsēn; āgēxts ētxyē nā nmukepxy mādi ēts ntēyjjāw eepy ke txyē kyuyutxyē mā yē'ē; ke yā'āt āmeetsk yā'āt nāj tyunyē. ²⁷¿Mtēy jyāw eepy mits Profetas wintsēn Agripa? Nijāw eepy ēts ku mits xtēy jyāwē." ²⁸Agripa tnějm ääy Pablo: "¿Jetyēy ēts xtuktēy jyāwēt jēts ēts ncristiano tēkēt?" ²⁹Pablo wyāāny: "Ēts nmunukx tekypy je Dios jetyē o jekynyēm ke mits je'eyē nāy nya" mādi xyām myādoodēp nits nā tu'unt tso'om ēts jēts ke pujxtēpxy myēēt wyitit t. ³⁰Nits niwintsēn tyenkyuk ājty mēēt yēk kutukpē mēēt Berenice mēēt mādi y'ijty jem tsēneedyēp; ³¹ku salōn tikypy pyitsēmtē nits nyākyep xyēdē nyāyenyēdē: "Yē yā'āy tyējk ke ke ti tuny jēts y'ookt ok tsumy y'it." ³²Agripa tnějm ääy Festo: "Yā'āt yā'āy tyējk yēk mātš tutp yē jyeexyē ku jyexyē yē ke tseky t'ānēkxēt Cesar."

Chapter 27

¹Ku ojts nä yëktänipemy jets èëts nä nëkxt Italia jedë tpëemy je Pablo mëet pyënë jädukupë puxtëK Jääy jets t'ixyit je tsiptumpë niwintsën mädi txëew Julio mëet tumpë tējK Augusta. ²Nits èëts ojts ntätëkëdë tu'uk barco jem Adramitena mädi y'ijty merë tsoonwamp jets nyëkx wä'any Asia. Najts èëts ojts nikxy mäaxynyë winkëxm, Aristarco mädi tsoomp Tesalonica jem Macedonia je èëts xmëet ëëy. ³Nits kyumjä womëp èëts ojts njä'aty Sidón kyäjp jotm mä'am jem Julio ojts Pablo tmu oyjyääyë jets ojts tkupeky nits t'änëkxët myugu'uktëjk. ⁴Kots jem nits èëts nëkx kojme mäaxy nyëwinkëxm jets ojts ni äwitivity Chipre y'Isa. Isla myu äwinkon je ku wimpity ijty it pyojy. ⁵Kots èëts tē y'ijty nexy Cilicia mëet Panfilia muy äwinkon nits èëts njä'ty Mira Licia myëj käjp. ⁶Jemts tsiptumpë niwintsën tpäjt ty'uk barco mädi Alejandria tsoomp jets nyëkx wä'any Italia. Jemts èëts ojts xyëktëkë. ⁷Kots y'ijty tē èëts n'yo'oy utyä'äky nyexy käwinäak xëew nits ontsonexy èëts ojts njä'aty Gnido muy äwinkon, je poj ke ojts nä tyëk jety nits èëts je tu'u mpänëkxt, näjts èëts Creta myejy jyotm ojts èen niky xy jadum äjny mä Salmón. ⁸Näjts èëts ojts nëkxtë ontsonexy, jets ojts èen njä'aty mä'am it txëewë Buenos Puertos mä jem winkon tämp Lasea. ⁹Näjts èëts tē y'ijty mäy xyëew nyexy nyëknäxnë, nits nänyäjmë tē y'ijty nyäxnëtiempë mäwäät judíos iäyujëdë jets tsipnëxy y'ijty jyätne jets barco jyak yo'oy ty. Nits ojts Pablo tkäpx jotmëj, ¹⁰nits tnëjm ääy: "Yä'ay tyëktë yë tuyo 'yën mädi ixyäm ntuyo'oy wyänyëm jätë kowetë mpäät wäanyëm nits nänyäjmë ntäkoxy wyäanyën ke jeyë mädi yëkpätsëmp ok barco nänyäjmë ëdëm mëet njuky äjt." ¹¹Jets je tsiptumpë niwintsën je jäwën mëk tyëy jyäw eepy je yëk barco yoywyë mëet barco nyiwintsën nits ke je tējyäwë ntso'om Pablo jyäwäany. ¹²Tigëx ku jem mä'am jem barco jyä'aty tsu'ux nexy je y'ijty jets nyëknäxnë it ku mëk nexy xux, nits nimäy yëk barco yoywyë yëk kutuktë jets wen jem tsoony jets ku win y'oyët jets jyä'at t Fenice kyäjp jotm jets jem tyä'antët ku it xyuxtä'äkt. Fenice je tu'uk Creta kyäjp mädi nëwä'am mädi jem tämp Noroeste mëet Sureste. ¹³Ku ojts poj myin äxäy mädi tsoomp sur nits ëk barco yoywyë wyinmäydyë jets je je y'ijty mädi käti ijtëp näjts tyëk tsoontë barco tukwinkon mä'am Creta. ¹⁴Kots weenë it näjxy nits ojts tupoj myiny mëknëxy mädi jem tsoomp mä'am jem isla. ¹⁵Kots ojts barco poj myetxy pyëkyë jets ke y'okmädäknë jets tēj jyäk y'ojty, ojts èëts xmuniky xy nëwä'am. ¹⁶Ojts èëts nyëkmuniky xy tuk mejy jyotm mädi jem nyiwitivity py je isla mädi txëew eepy Cauda; näjts èëts äntsojëm nyëk ni oy äjty je bote salvavidas. ¹⁷Kots ojts je tyëk pet tē jets tyëktuntë je tepxy mädi tyäkuwëentëp je barco. Jedë y'ijty tējK eedyëp ku nikxy jem ätsujky myëj wop pety Sirtë, pyunäx jotm jegëxts tyëk winäktë ancla nits ojts nyëkmunikyxy tu'k mejy jyoojty. ¹⁸Ko y'ijty tē èëts xyëk äyoonexy je mëkpoj näjts kyum jäwom je yëk barco yoywyëtëjk ojts tnëyuup pet äxäy tukëyë mädi y'ijty barco jotm pyätsëmtëp. ¹⁹Jets kyudu wëek xëew ojts yëk barco yoywyëtëjk tnëyuup pet këxtë tukëyë nyexy ti jety y'ijty jem barco jotm. ²⁰Ko y'ijty je xëew mëet mä tsä'ä ke y'ijty y'ok äjäänë mäy xyëew nexy mä'am èëts nexy näy jyem y'ijty tu poj mëknëxy myin ädë'ëtxy mä'am èëts. nits ke y'okti itnë niti äixy èëny jets èëts nmädä'äkt. ²¹Kots jedë kyäokti ijtëxën ti kyäydyëp nits ojts Pablo tyenkyukë je y'ägujky nits wyäany: "Yä'ay tyëktë miits y'ijty èëts xnumädoodë nits ke y'ijty ntsojnyën jem Creta, näjts jyeexyë nintso nkäjätyën jets niti jyeexyë kyätäkoy. ²²Ixyäm ëts miits nkäpx jot mëjë jets mëk mnyä pyëmëdët je ku nipën juky äjt niky xy kyätäkoy mä miits jeyë täkoypy barco. ²³Yä'at koots Dios y'angel mädi ëts ntujn jeepy, mädi nänyä ëts nmëj pëktekypy je ts y'angel ojts tē tyenë ëts mpä'äy ²⁴nits ye'eny: "Kädi mtségë Pablo. Jeku mnyäk kejjëgëp mits Cesar wyinkukm mëet x'ixt Dios y'oy jyääy äjt ku tē moyë nidukëyë mädi mëet yëk barco yoypy. ²⁵Näjts miits yä'ay tyëkt mnyämyëk mojëdëd jeku ntëy jyäw eepy ëts Dios, jets nä tyunët ntsoom ëts tē nyëknëjmë. ²⁶Jets ëdëm jäätëm mä'am jäktugën isla. ²⁷Ku ojts mumäk mäks tsu jyä'aty, ku y'ijty nä èëts njäk niky xy Adriático myäaxy nyë jotm, jets ko it txyu eenyë nits yëk barco yoywyë wyinmäydyë jets è näjx tmu äwinkonëdë. ²⁸Nits ojts tkipxtë jets pyitsëemy iipx mäk tujtt metros kots jäweenë jyäk yoydyë nits jädük yäjä tkipxtë nits pyitsëmkojmë iipx wixtujk metro. ²⁹Jedë tsëjk eedyëp je y'ijty ku ätsujky niky xy tsäj twinkuputëdët jägëxts tyëknäx kidäktë tyäwäk tään, nits nyukxtäktë nits jetyë xyëjnyët. ³⁰Näjts y'ijty nidukëyë t'ixtädë ntso y'ixë tnikektët barco, jägëxts y'ijty tyëkwinkäktë bote salvavida je nē jotm, nä tyäy wyäjtty jets ku jem yë Proa këxm tkuyupnäxtë je ancla. ³¹Nits Pablo tnëjm ääy je Centurion mëet tukëyë soldado tējK: "Oyëm yä'at yä'ay tyëjk jääy jyätäntët yä barco jety py këmën miits mädä'äktët." ³²Nits soldado tējK tmupojtë kyëxtë nits tyëk jäkëm kek këxtë. ³³Kots ojts it xyëjnyë nits ojts Pablo mëk empy tnëjmë nits wen tkäydyë. Je tnëjm ääy: "Xyäm tē tē tmäk mäks xëew eenyë mä miits x'äixtë jets ke mkäyty; miits nitinëm xkäjëkxtë. ³⁴Näjts ëts miits nmunukxtä'äky nits mkaäydyët näjts mjukyëdët jeku nitugën miits wäay kyäytäkoydyë mädi jem mkuwäk këxm." ³⁵Kots nä ojts wyänkëxy, nits tsäpkeeky tkoony nits Dios kujuyëp tmooy jeyë winkujky. Nits tätujk ëëy jets kyäy äxäy. ³⁶Nits ojts nidukëyë jyotkujk jät tē nits mëet kyäy äxäjtë. ³⁷Jets ni 276 èëts jem y'ijty nidukëyë jem barco jotm. ³⁸Kots jedë y'ijty tē kuxyë kyäydyë nits tyëk äxontëjk eedyë barco ku trigo tnëyup petkëxtë. ³⁹Jets ku ojts xyëjnyë, ke ojts t'ixkäptë je näjx jedë ojts jeyë t'ixtë mëjy mëet playa nits nyäwyäjnëdë pën yëknëkxtëp jem je barco. ⁴⁰Näjts jedë tmupojtë kyëxtë je ancla nits tyëktäntë jem mäaxy nyë jotm, nits nänyäjmë tmuke eedyë tepxy mädi jem timon këxm nits tyëk pojëk tē je vela mädi jem proa këxm.

Ntso pyojy näjts ojts nyëkxtë mä jem playa. ⁴¹Jets jedë ojts jyä'ät të mä metstk mëk nexy në nyäwyäät'yë. Nits ojts jem barco nyäxkidä'äky näjts jem ojts barco jyëëjp kiupy jets jem ke y'ok yoynyë nits ojts barco y'ixtë wä'ätxy tigëx ku mëknexy y'ijty jem në kyuyë. ⁴²Nits soldado tëjk tänipëm eedyë nits tyëk ook këxtët je puxtëk jääy, tigëx ku je y'ijty txyëjk eedyëp ku kyek këxtët nëwin yämp. ⁴³Jets je Centurion je tse txyeky py jets tyëk mädäkt je Pablo, jägëxts ke ojts nä tkupeky jets nä yëk tun t; jägëxts ohts nä tyëknëgutukë jets je jäwyiin nëtëkép pën jety tjätp nëwin yänk jets jyät tët näxkëxm. ⁴⁴Jets mädi jäktäntëp je'ts nëkxtëp pu'ujy kyëxm o pën ti jety jem barco myëët. Näjts ojts nidukëyë jää'ät të näxkëxm.

Chapter 28

¹Ku èets nyëk päwäädë nits èets nijäw eedyë ku je isla y'ijty txëewë Malta. ²Nits jääy mädi y'ijty kukäjp eedyëp ke èets jeyë x'oyjyāw eedyë nits ojts jëen tyëk tso'oktë näjts èets xkuentëpëktë je ku y'ijty tuup nits xuxp. ³Nits ojts Pablo tkonmuky tuk ooxy mä'ts të'ëts nits ojts tjënkönë nits tu'uk tsä'āñ pyitsëemy ku jëen txyāy ookë nits kyëpitkëjxë. ⁴Ku jääy t'ixpät të mädi jem kukäjp eedyëp ku y'ijty tsä'āñ kyutëyë Pablo kyëjëm nits nyāwyājñedë tu 'uk jädu'uk: "Yä'āt jääy yëk jääy y'ookpë tämyëdäm mädi të kye'eky mäāxy nyë jotm näjts tëy tyu'un ke kyupekyë nits jyukyët." ⁵Nits Pablo twixijty tsä'āñ jën jotm nintso ojts kyäjety. ⁶Nä y'ijty t'äixtë nits jyeexyë jem pä'am pyäädë o jyeexyë päooky nyäxkidä'äky jetyë empy ku y'ijty tjä ixy it të jeky jyāwë nits tjä ixy ku nintso kyä jety nits wyin mäny tyëk ti kätstë nits wyäntë dios je. ⁷Nits jem tu'uk kyām winkon mädi jefe tump jem isla Publio y'ijty je jäāy xyëew eepy. Je èets ojts kăpx pokxën xmo'oy je'ts èets ojts tuwëek xëew xyëk kây. ⁸Nits jyä'ajty tëdäm Publio tyeety të y'ijty jëm pä'am pyäädë mëet päkxyë. Nits Pablo nyiky'xy tkënixäy nits tkunukxtäjk nits txyojky. ⁹Kots nä ojts tyunyë nits jäāy mädiwë jem isla y'ijty jāk pëjkëp nits mëet myinkëxtë nits ojts txyok këxtë. ¹⁰Nits èets jäāy xtāwintsëjk eedyë më kä je wintsëjkën kots èets nyäk nyi oy äjtënyë. Nits èets ntsoonët nits èets xmoodyë ti èets xkāti ijt jeedyëp. ¹¹Ku y'ijty të nyexy tuwëek po'o nits èets barco ntätëjk eedyë mädiwë tsoomp Alejandria mädi y'ijty të xux tyëknexy jem isla mädiwë y'ijty biandera eepy xeeny jyāāy. ¹²Ku èets njä'aty mëj käjp jotm mädiwë txëew Siracusa jemts èets ntän eedyë tuwëek xëew. ¹³Jemts èets ntsonkojmë nits èen njägojmë më käjp jotm mädiwë txëew Regio. Ku tu'uk xëew nyäxy nits poj ojts myiny sur nits kyu metesk xëew èen njä'adë mëj käjp jotm mädiwë txëew Puteoli. ¹⁴Jemts èets mpät të nidugën mugu'uktëjk nits èets nyëk wätsoodë jets èets jem nmët tantët wixtujk xëew. Näjts èets njädë Roma. ¹⁵Nits ku èets nmugu'uk tëjk tmädoodë nits èets xnimintë jākem nexy tso om Apio myäāy jyotm nits mëet Tres Tavernas. Kots Pablo ojts t'ixy myugu'uktëjk nits Dios tmëj pëktäjk nits ojts nyämyëk moyë. ¹⁶Kots èets ntëjk eedyë Roma nits Pablo yëk kupëjky nits jyukyët jeyë tu'uk soldado y'ixyit tët. ¹⁷Nits jyäajty ku tuwëek xëew nyäxy nits Pablo twä mujky mädiwë y'ijty nimë tuntëp judíos, kots yoymuk këxtë nits tnëjm ääy: "Mugu'uktëjktë oyëm èts käoy ke njätuny mëet yä'āt näjx käjp mëet kostumbrë mädi y'ijty mājāāy tyëjk tyuntëp. Ojts nyëk kexy nixkëm puxtëk jäāy jem Jerusalen Romanos kyëjëm. ¹⁸Ku èts jedë xyëktëedë nits èts y'ijty x'okmäts tu'ut wä'äntë ke y'ijty tyi ity ti èts nku oogëp. ¹⁹Kots ojts judíos kyäpx äxäy nä nixkëm tseky ojts nyëktä'äkuwänë nits nëkxt mä Cesar, oyëm wyenë jyägänäjë nixkëm jyeexyë niwämpejt tmutëkë mëet èets näjx nkäjp. ²⁰Yë këxm ägëxts èts n'ämädooy nits èts miits n'ixtët nmukäpxtët. Jegëxm Israel kyuytyu'un ku èts nkuwëenyë mä pujx tepy xy." ²¹Nits jedë wyäntë. Èets ni ti nkäkuentëpeky neky mädiwë judea mits këxm. Nitugën mugu'uktëjk kyämintë mädiwë mniwëktsow äjtëdëp jets näy nyäj mädi mkäoytyijëp. ²²Nmäow wempy èets mits këxm ntso mits winmäy jets yë'ë secta. Jeku njäw eepy èets ku nimä yë kyäyëkpeky. ²³Ku jedë y'ijty tnikäpx ooky tnikäpx ooky mä tu'uk xëew je jye nimäy jyāāy myintë mä jem txyëenë nits tāmumätyäky nits twäjñë tso Dios myëj äjtën. Nits tnimätyäjk Jesus tpätsoontäjk mä'am Moises kyutujk mëet profetas jätägyë jets ux. ²⁴Nidugën tëy jyāw äjty äāw ayuujk jem tse mädi ke tëy jyāw eedyë. ²⁵Ku jedë ke wyinmäāny nyāwyädë tu'uk jänidu'uk nits ojts nyëkxnëdë ku ojts Pablo yä'āt tu'uk ayuujk tkepxy: "Je wä'äts jāwën oy ojts na tnikepxy Isaias je profeta mädi je mājāāy tyëjktë. ²⁶Ku je wyäāny: 'ÄNËKXË YË JÄÄY NITS XNËJMËT KU JE XMÄDOY MÄDO'OPTS JE MITS NÄYNYÄJMË, JETS KE TSE XWINJÄWËDËT, KU M'IXTË M'IXTËPTS MIITS, KE TSE XWINJÄWËDËT. ²⁷KU YÄÄT JÄÄY Y'ÄÄW JYOOJT JYUUNKËXNË JETS TYÄTSK KE JETYË Y'OKMÄDOONË NITS WYIIN TË WYIMPIITSNË NITS KE Y'IXTËT YËKXON, JETS TYÄTSK TÄMÄDOODËT JETS TWINJÄWËDËT Y'ÄM JYOTM NITS JÄDUKYÄJË WYIMPIT TËT NITS ÈTS NYËK TSO'OKT.'" ²⁸Nijäwëdë ku yä'āt Dios myädäjkën näxwiinët jäāy yëktänikextëp nikyxy tse tmäowdë. ²⁹Kunä wyäa' ny nits judíos kyektë këm jem je y'ijty nyäy y'ojyëdë. ³⁰Pablo txyënäāy pu'uky metesk jumëjët mä'am këm tyëjk t'ájuytyiuky jem ts y'ijty jäāy y'is ixyë ppen jety is ix wäjñep. ³¹Dios je y'ijty myëj äjtën nyimätyäjk jeepy jets je y'ijty mëk nyäknyi ixpëjk äjtëp je wintsën Jesucristo jye. Nipën ojts kyäyëk ätukyë.

Galatians

Chapter 1

¹Pablo mädiwë yëk päkejx ke yä'äy tyëjk tjejë ni yä'äy tyëjk kyëjëm kyätsoony Jesucristo këxm jeyë je Dios mädiwë niteety mädiwë ojts yëkputëkyë ookpë äkukm. ²Jets nidukëyë mugu'uk tëjk tmë ity mä jem tsäptëjk Galacia. ³Miits yä'āt kunukxën mja eedyëp Dios jyotkyjk äjtën èédëm nteety mëet wintsën Jesucristo. ⁴Pën ojts nyäkyëyëkyë këm èédëm ntäkoony kyëxm, jets xyëk mädäjkën yä'āt käoy jumëjët joojty pën tsoom èen Dios teety

txyokjēn. ⁵Je myēj äjtēn xēmēkēxm nits xēmē kēxm. Nääjm je. ⁶Ätēy äjät ēts nyimtäteny ku mits je xkuyoy kyeknē ku Cristo pyä'äyoon kēxm mwätsojē. Ätēy äjät ēts nyimy tyäteny ku mits ku mits xkäpxtikäts kexytē je ääw ayuujk. ⁷Kets miits wä'äntēt nits je jädu'uk ääw ayuujk jemts nidukēn jety yä'äytyēj kääy mädiwē miits mtuk tsipy ku miits y'oy ääw ayuujk xyēkti käts wäjnē. ⁸Kots ēdēm jyeexyē ok tu'uk angel mädiwē tsäpjotm ku jyeexyē tnikepxy jädu'uk ääw ayuujk nä nyāj nixkēm éedsēm mēk nikäpxēn. Jets yē käoy tyijēn yē. ⁹Ntsoom jäwyiin eewyē nwäänyēn ixymts ēts jädukyäjä nwänkojmē. Ēn nidukēn mēk nexy tnikäpxp ääw ayuujk mädiwē miits mkuäkuentē pēktē jets je yēk käoy tyijp. ¹⁰Ti ēts ixym n'ixteepy je jets yä'äy tyēj x'oyjyāwēt ok Dios x'oyjyāwēt? ¿Je'mts ēts n'ixteepy jets ēts yä'äy tyēj x'oyjyāwēt? Pēn je ēts wyenē n'ixtāy ädetxy py nits ēts yä'äy tyēj jääy x'oyjyāwēt. Kets ēts wyenē Cristo x'uunkē. ¹¹Tikēx je ēts ntseky py nits mits xnijāwēt muku'uktēj nits yä'ät ääw äyuujk mädiwē ēts nikepxy py ke yē yä'äy tyēj jääy t'ääw ayuujkē. ¹²Ke ēts yä'äy tyēj jääy nkuentē pējk jääy nits ēts xkätä'äwän't. Cristo ēts xtok ix. ¹³Tē miits je xmäowdē ntso ēts y'ijty jeknyē njuky äjt xip mā Judaismo ntso ēts y'ijty Dios txyäptēj mpawitity ninkäkuentē nyēk wintäkoy kyexy py ēts je y'ijty. ¹⁴Mpänēkx ädetxy py ēts je y'ijty judaismo mäwäät ēts y'ijty nkējēmē jets ojts nkēm nkäjp joojty. Mēknexy ēts y'ijty nkuämpeky mejäy tyēj kyostumbrē. ¹⁵Ku Dios y'ijty tē xwin'ixy näjyēm ēts ntäak nyikēxm pēn ēts xwätsoo kyunukxēn kēxm. ¹⁶Nä je tseky nits tyēk nikējx jē'ēkt je y'uunk ēts kēxm nits ēts ntänijāwēt opyēnē jääy. Ke ēts je jetyē nyēktēy nikējx mēēt nits mädiwē nējpy myēēt. ¹⁷Ke ēts Jerusalen kēm pejty mädiwē y'ijty tunédép apóstoles ku kenēm ēts y'ijty ntuntēkē ku ēts Arabia niky xy nits ēts nwimpit kojmē Damasco. ¹⁸Ku tuwēēk jumējty nyäxy Nits ēts niky xy Jerusalen jemtsē ēts ojts n'ixē Cefas nits ēts jem ntänē kyojmē tuk māk mokx xēēw. ¹⁹Nipēn ēts ojts xkäixy wijnk apóstoles, Santiago ēts jeyē n'ix je wintsēn myugu'uk. ²⁰Mädiwē ēts njäppy Dios wyinkukm ēts xyām nä wä'äny nits ke ēts n'ēēny. ²¹Nits ēts niky xy Siria mēēt Cilicia y'it jotm. ²²Kenēm ēts je y'ijty x'ixēdē mädiwē jep tsäptiky py yoymyuktēp Judea je Cristo kēxm. ²³Jeyē je y'ijty tē tmäowdē ku ye'eny “je yä'äy tyēj jääy je jenxyāwēn xyām nyikepxy py mädiwē y'ijty yēk kudäkoy wyämp.” ²⁴Näjts y'ijty ēts kēxm Dios tmēj pēk tä'äky.

Chapter 2

¹Nits ku y'ijty ku y'ijty mäk metstk jumëjt të nyexy nits ëts Bernabe nmët pejty jem Jerusalen mëet Tito ëts mpäwääy. ²Äkëxts ëts je m pejty ku ojts n'ixy, nits ëts oy ääw ayuujk mädi ëts mëk nwäjn jeepy opyënë jääy. Äwëky ëts je nwäjn jääy mädi kejx jëk tēp jets niměj je tyuntë näjts yëkxon n'ixy pēn ke ëts putp n'yo'oy pēn ke ëts të nigo nwitity. ³Nits ni Tito mädi e' ts y'ijty jem xmët itp Griego tjäAý je y'ijty jets yëk tä'akuwän ëëy jets nyäy circuncidar ätët. ⁴Je mugu'uktëjk të mädiwë tyëywyë kyätuntēp äyu'utxy ämeetsk myintë jets tpäixtë mädi mädäjkēn yëk mëet Cristo Jesus këxm nä je y'ijty tsoktë tumpë xyëkt it. ⁵Ke'ts ëëts je nä nmumädoodë nijunë ëëts nä nkātuuny jets tēy ää'w ayuujk jem y'it mä miits. ⁶Jets jedë mädiwë y'ijty nä kextēp jets nijäwë je y'it të pentso y'it të ke ëts je ntunkë je ku Dios txyeky py je nidukëyë jedë mädiwë y'ijty nä kextēp jets nijäwë je y'it të niti äweky nyämpë ayuujk xkä äkuwä eedyë. ⁷Nits jyä'jty nits je t'ixtë jets të ëts ntēy jyäwë oy ää'w ayuujk mädiwë kënyä circuncidar äjtēp nēm, nä tsoom Pedro je twäjnēt oy ääw ayuujk mädi y'ijty të nyäcircuncidär äjtyënë. ⁸Dios je mädiwë tuun jem Pedro jyuky äjtēn jotm näy nyäjts je Dios tyuuny ëts njuky äjtēn jotm jets ëts nwäjnēt opyënë jääy. ⁹Ku Santiago, Cefas mëet Juan nä je y'ijty yëk ixedë jets je tnmëk eedyēp jep tsäptiky py jets twinjäw eedyë ku jets je pä'ayoon të nyëk këmo'oy nits äkä'any kyë t'yäktë ku tukyë tmëtnyämäyë Bernabe mëet ëts. Äkëxts nä tuntë jets ëëts jem nëkxtët mä opyënë jääydyë Jets jedë jem nyëkx tēt jem mädë nyäcircuncidär äjtényë. ¹⁰Jeyë ëëts jedë xnëjm jeedyë jets ëëts njääy myetstët äyooop jääydyë nä ntsoom éts y'ijty ntseky ntun wä'any. ¹¹Ku Cefas jyä'äjtty jem Antioquia nits wyinkujky nyim wyinkuwäjk ëëy tkëx ku ke oy tyuyo'oy. ¹²Ku näy jyem y'ijty kyäjä'ät të pēn Santiago myët tuntēp Cefas yukyë je y'ijty opyënë jääy tmët käy. Ku je yä'äjt tyëjk jyä'ädë nits äweky nyäy jyë pëjkënyë ke opyënë vjääy t'okmët yoymyuknë, Je ojts y'ätsëk etyë mädi mëk tniwäwäntēp Circuncisión. ¹³Nits judíos mädiwë të wyintänkëxnë nä nyä yoymyuktë jets ke myugu'k tējk t'ok mukäpx nädë Bernabe päät nä y'ädëjtty käoy tu'u tpäniky xy. ¹⁴Ku ëts ojts näj n'ixy ku ken ä tuntë ntso tyëy äjtēn ntso y'oy ääw ayuujk nits Cefas nëjm ääy Cefas jem nidukëyë wyinkukmtë, mjudio tjääy mits jets näjts mits jukyë ntsoom opyënë jääy jets ken ä tsoom judío ¿Tso y' ixë xtä'akuwänēt opyënë tjääy jets nä jyukyēt ntsoom judíos tjääy? ¹⁵Judíos ëen y'ijty ku nkejxyën jets ken ä tsoom opyënë jää tākoywyët ëjktë. ¹⁶Nijäw ëyēm ëen je ku nidukën jääy kyäni oyë kutujk tyunk këxm. Tikëx nitukën nikëjx kyäni oyët kutujk tyunk këxm. ¹⁷Näjts je yäm ëen nä tun wä'anyën Cristo këxm, näy nyäjmë ëëts näjts ëen kejx jëkyën tākoywyë jääydyë ¿Cristo mtse tākoonny tyëk wälx täkp? ¿ke tse nyäjä! ¹⁸Ku ëts jädukyäjä nyëk ä oyët mädiwë ëts të wyenë nyëk kudākoy ke'ts ëts je wyenë nmumädoy tso ëts je wyenë të nijäwë. ¹⁹Tikëx ku kutujk Këxm je tēts ëts n'ooknë kutujk këxm Jets ëts nä Dios këxm njuky eenyët. ²⁰Të ëts Cristo nmët kruspetnë ke ëts këm n'ok juky eenyë Cristo juky eenyēp mä ëts. Je juky äjt ntso ëts nikëjx mëet njukyë jenxyäwën këxm ëts xyäm njuky eenyë Diosa y'uunk këxm pēn ëts xtsojk jets këm nyäkyë yäjkë ëts këxm. ²¹Ke ëts je Dios pyä'ayoon n'ixyujpë tikëx ku je tēy äjtēn wä'äts äjtēn jyeexyë yëkpaäty kutujkën këxm ;näjts niko Cristo y'ojky!

Chapter 3

¹Galatas käwinjāw eewyē! ¿Pēn mits té myēk mu'ky jetyē? Ku yēkxon miits mjāyēk tuk ixtē Jesucristo miits tso je ojs kriuz pety? ²Yē'ēts ēts jeyē tu'uk nijāwē wyājn jeedyēp: ¿Ku tu'uk tyunk kēxm je jāwēn xkuentēpēktē ok jeyē xtēy jyāwēdē ku xmādowdē? ³Nā miits käwin jāw eewyē té miits mjā tsoontā'āky jāwēn kēxm. ¿xyām yē xtāpākukēxē wyā'āny nikējx mēēt? ⁴¿Tē miits kāje nexy mjā'a yowdē nits niti té kyāwin ke'exy? ⁵Je mādiwē miits jāwēn moyēp jets mādiwē tyumpy milagro milagro mā jem miits ¿kutujk tyunkēxm je nā xtuny ok ku jeyē jenxyāwēn kēxm xmādo? ⁶Nā nixkēm Abraham: “KU DIOS TĒYJYĀW ĒĒY OJTS JE YĒK MĀTXYOY JE TYĒY TYUNĒN,” ⁷Ni nyājts miits xwinjāwēt pēmpēn jenxyāwēn kēxm Abraham je wyenē uunk ājtēp. ⁸Je jāywyet jets nijāw ājtēn yikejx jeky py, ku je Dios wyenē jenxyāwēn kēxm tēy wā'āts je wyenē tyēk kejx jē'ēky opyēnē jāāy, nits oy āāw ayuujk tnikepxy tnmātyā'āky Abraham wyinkukm nits wyāāny “MITS KĒXM JE IT NĀXWIINY TYĀĀNY” ⁹Nājts je kunuky xy y'ity jenxyāwēn kēxm mēēt Abraham je yā'āy tyējk mādiwē jenxyāwēn juky eepy. ¹⁰Nidukēyē pēmpēn kutujk je tyunk tēyjjāw eepy kāoytyijēn pātējy tse: nājts je kyujāy etyē “KAOTYIJĒN JE TUKĒYĒ PĒN TKĀKUYTYUMP TSOOM KUTUJK JYĀĀYĒ JEP KYĒX JĀYĒ NEKY KYEXY PY NITS YĒKTUNT. ¹¹Ixyāmts je yēkxon yēknijāwē ku kenēm je wyā'āts jety kutujkēn kēxm Dios wyinkukm tikēX. JENXYĀWĒN KĒXM JYUKYĒT PĒM PĒN TĒY WĀĀTS TUYOYPY” ¹²Jets je kutujk ke tse jem myiny mā jenxyāwēn, jets “JE JĀĀY PĒN KUTUJK TYUNK TYUMPY NĀJTS JE TĀJYUKYĒT.” ¹³Cristo ojs xyēK pitsēmyēn kāoytyijēn kutujk pāt kē'ey ēēdēm kēxm nā jyāywyetyē: “KĀOYTYIJY TS JE TUKĒYĒ MĀDIWĒ KEPY KYĒXM KUTĒYĒP.” ¹⁴Nits je Abraham kyunukxēn opyēnē jāāy nyiminēt Cristo Jesus kēxm. Nits je ēdēm nkuentē pējkēn je jāwēn mādiwē nyēk tāwin wāān ēyēn. ¹⁵Mugu'uktējktē kādi niko m'ok kāpx wintēēn ntso yā nāxwinēt jāāy kyepxy. Tu'uk ākāpx tuk mādiwē tē yā'āy tyējk tuny. Nipēnts je tkāyēk ātukt nits nipēn tkānikon't ku wyenē tē nā yēknās kāpx eenyē. ¹⁶Ixyāmts ntso Abraham ayuujk yēk mooy mēēt nidukēyē nyāskekē. Ke nā ye'eny: “Je nyāskekē” ke nidukēyē tā'āixmukt tuukyē jeyē “mits mnāskekē mādi je Cristo. ¹⁷Yā'āts je mādiwē ēts ixyām nikāpx wempy je kutujk mādiwē miin ku y'ijty tē nyexy māk tāxk mukepxy je iipx jumējt ke je kēm tkexy je wāntā'āky mādiwē ojs Dios tyēk ni oyē. ¹⁸Tikēx ku mādiwē myēkē mo wāmp kutuk kēxm myiny ke tse wāmpējt kēxm y'okminē Jets je Dios ojs tmo'oy Abraham tu'uk wāmpējt kēxm. ¹⁹Ntso y'ixē y'ijty kutujk tyunwā'āny nājts je yēktāpukoon ēēy je tākoony je tākoony jets ku je myintē nyāskekē mādiwē tē wyenē wāmpējt yēktuny nidanewyē kyējēm kēxm ojs angeles yēktākētēkē kutujk. ²⁰Kots ixyām tu'ukē jāāy tmēt nākyepxyē jātyēy jādu'uk ke'ts je pēn nidāneewyē jets je Dios kēm ojs jātyēy wāmpējt tāmēt tuny mēēt Abraham. ²¹Nājts je ¿wimpity kutujk mādi Dios wyāmpējt eepy? ¡ke je nyājē! Ku jeexyē kutujk t'yeky tu'uk jyuky ājt jets tētyuun tēy nyexy ts je jyexyē myin kutujk jety py. ²²Jets jāywyet tyēk ātuky tākoony pātējy jets yā'āt wāmpējt yēkē mo'oy tēyjjāwēdē Jesucristo jyenxyāwēn kēxm. ²³Ixyām, ku kenēm y'ijty myiny jenxyāwēn metxy tsumy ēdēm y'ijty n'ijtyēn kutujk pātē'ey puxtēk tseneewyē je y'it tē koonēm jenxyāwēn nyikejx jē'ējky. ²⁴Nājts ojs kutujk wyimpity pēn ku ātsojēm kuunēm ojs Cristo myiny nits ēdēm nwā'āts ājtēn jenxyāwēn kēxm. ²⁵Kots ixyām tē jenxyāwēn myiny ke ēdēm ixyām ku y'ātsowē pyātējy n'ok jukyē nyāyēn. ²⁶Tikēx ku miits Dios m'uunk etyē je Cristo Jesus jenxyāwēn kēxm. ²⁷Ku miits nimāy mnēpet tē Cristo kēxm tēts je miits xkuentēpēktē Cristo. ²⁸Ke'ts je pyēn ity Judíos ni Griegos, nikyāpēn ity tumpē jāāy nikyāpēn ity pēn jotkujk witit tēp ke pēn ni yā'āy tyējk ni toxyējk jāāy jākēxts miits tukyē Cristo Jesus kēxm. ²⁹Pēn miits je mēt ity'py je Cristo, miits je Abraham m'nāske'xē, jets xmutāntēt je wām pejt.

Chapter 4

¹Nām ēts nwā'āny mādi tmutānwāmp, ku je piknēm ni mā je kyātiketxy mēēt tu'k mādi tun itnēp oyēm je tukēyē it tjākējēmē. ²Jets je mējāāy pyātkējy je y'ity nyēm mēēt mādi tukēyē y'ixy it tēp kuuēm je tpāa''t pēn junē je tyēty tāni ixē. ³Nāynyājmē ku ēēn nā y'ijty nkejx jēkyēn ntso mutsk un ājnk metxy yā y'ity nāxwinkējxy ⁴Ku ojts tyēmpē tpāāty Dios y'uunk tpākējxy toxyējy jāāy kyēxm kyexwinājky kyejx jē'jky ktutujk pāt kējy. ⁵Nā je ojts tuny ku tpā'āyooy mādi kutujk pātke'ēy jets nā xkuentēpējkyēn ntso y'uunk tējk. ⁶Ku miits je m'uunk etyēdē tē je Dios tpākexy y'uunk jāwēm mā miits m'āāw joojt tē mādi kāpx kekp "Abba Padre" ⁷Nā je ke mits tumpē m'ok itnē nājts uunk mits. Pēn uunk nā mits, nājts mits Dios m'uunk ājtyēnē Cristo kēxm. ⁸Je tyēmpē mā miits y'ijty Dios xkāixēnēm nā miits ojts myēk tā'ākuwānēdē jets metxy y'ittēt pēntē kēm kyutujk kēxm tē ke je nyimējēdē. ⁹Jets ixyām ku tē Dios x'ixēdē ok mās téy ku tē Dios x'ix ēyēn ¿Tso je y'ixē ku je xniwimpit wān ooktē mā āmutsk jets niti kyāwā'āny je je tsoontājken? ¿Jāduk yājē je metxy m'itwā'āntē? ¹⁰Yē miits jeyē m'āxtuktēp ku xēēw nyēxy po'o nyēxy jets māktāxk tyēmpē tyiketxy mēēt jumējt. ¹¹Nmutsējk eepy ēts miits ku ētsēn ntunk niti kyāwyā'ānt mēēt miits. ¹²Miits nmunukxteky py mugu'uktējktē nāky jyātē ntsoom ēts ntso ēts tē nyāky jetyē ntsoom miitstē nintso ēts tē xkātuntē. ¹³Miits mnijāw eedyēp ku pā'am kēxm ojts mutukyājē tāmukāpxtē y'oy āāw ayuujk. ¹⁴Ke ēts miits ojts nkāoytyijtē ni ke mēj xkājāw eedyē tso y'ijty nikējx y'āyoy nā ēts ojts xkuentēpēktē tso Dios kyukexy eewyē, tso je Cristo. ¹⁵¿Mā je kyunukxēn xyām y'it tē? Tēyēm ēts ixyām nwā'āny kunā je tjā pāāty. Tē je jyeēxyē wiin x'juut tē jets ēts xkēmodēt. ¹⁶Nā tpāāty ¿Tē ēts mutsip nwimpitnē ku ēts miits tyēy ājtp nwājnē? ¹⁷Mku'āmpējkēdēp je jets mumādākedēt ke je jets oy. Je jetxyoktēp jets ēts xpuwā'āts tēt je'ts je txyoktēp. ¹⁸Oy je ku je nkuāmpējkēn mādi oy ke jeyē ku ēts miits nmēēdē ¹⁹Miits uunk tējktē ixyām ēts miits xyēk āyowdē tso je unājnk yēk pāāty miits kēxm koonēm Cristo jem kyejx jē'ēkt mā miits. ²⁰Njā tseky py ēts je jets miits jyeēxyē jem yēkxon nmēt ity jets ayuujk nyēktikāts t tikēx ku ke ēts nwinmāāny y'oyē mēēt miits. ²¹Nikāpxtē ku miits x'ātsoktē m'it tē kutujk pātkejy ¿Ke je xmādowdē tso je kutujk ye'eny? ²²Nā je kyēx jāyē ku Abraham ni metsk ojts unājnk tmēēdē mutu'uk mādi tumpē toxyējy myēt āmetsk ēēy jādu'uk mādi jotkujk toxyējk myēt āmetsk ēēy ²³Tu'uk je kyejxy toxyējy nyikēxm mādi tumpē itp tso je nikējx mēēt jets jādu'uk kyejxy toxyējy nyikēxm mādi tumpē kā itp kāpx pet kēxm. ²⁴Nā yā'āt yēk winjāwēt tso tu'uk ayuujk mets yēkwinmāy pyitsem. Yā'āt nimetsk toxyējyktē metsk kāpx pet tnitenēdē tu'uk je mādi Monte Sinaí je'ts uunk tyēk kexp mādi tumpē itp. Jetse Agar. ²⁵Agar tse ixyām nidaneepy Monte Sinaí jem Arabia; Yē tse ixyām yēk nikejx jeky py Jerusalen, jetse ixyām it tēp tumpē mēēt y'uunk tējk. ²⁶Jerusalen mādi ākēxm jotkujk je yētse ēēn ntāāk ēyēm. ²⁷Nā je lyēx jāyē: jotkujk tā'āk mits ku unājnk xkāpāāty jotkujk mkāpxke'ektēt yā'āx ke'ektēt miits tē ku xkānijāwēdē ntso unājnk ntso unājnk kye'xy. Nimāy je toxyējy y'uunktē mādi tē yēknikeknē ke je nyājē mādi nyiyā'āy myēt tseneepy. ²⁸Miits tē mugu'ktējktē tsoom Isaac kāpxpet uunk miits tē. ²⁹Je tyēmpē pēn ojts kye'ēxy nikējx mēēt je'ts ojts tpāwitivity pēn ojts kyejx jē'ēky jāwēn kēxm nāy nyā je ixyām. ³⁰¿Tso je jāywyet ye'eny? KEX PITSĒM JE TUMPĒ TOXTYĒJK MĒĒT JE Y'UUNK. TIKĒX JE TUMPĒ TOXTYĒJK KE JE TMOWĀ'ĀNY IT JE TOXTYĒJK Y'UUNK MĀDIWĒ TUMPĒ KĀ ITP. ³¹Tikēxēm mugu'ktējktē ke ēēn je x'uunk ājtyēn toxyējy mādi tumpē itp je mādi tumpē kā itp.

Chapter 5

¹Ku të Cristo jotkuj äjt t'yeky je'ets jets jotkujk mjukyët. Ixyit t ë je jotkujk äjt mädi të Cristo t'yeky jwets kädi miits jäduk oojk mtäntë mä wentuun jety py. ²Ixtë ëts Pablo miits ëts nëjm jeedyë ku miits mnyäcircuncidar ätët ke ti miits Cristo mtäpädëp. ³Jädukyäjä ëts nikepxy tukëyë yä'äy tyëjk jääy pën nyä circuncidar äjtëp kutujk je nä myumädoopy. ⁴Wekxy miits Cristo xmët it të ku miits xtsoktë kutujkën këxm wä'äts jät tët ke miits pä'äyoon x'ok ixnëdë. ⁵Ku je jäwën këxm jets jenxyäwën nä je n'äixy ijtën jotkuj nexy je tyëy äjtën mädi tëy. ⁶Cristo Jesus këxm ni circuncisión ni incircuncisión niti kyäwim pitsemy we je tukyë tump jenxyäwën mä jem tsojkën. ⁷Mput tēp miits tē y'ity oy pën tē mneemxyë jets ke tyëy äjtēp xnumädo'ot? ⁸Yä'ät winmääny ke jem myiny pën wäätsojëp! ⁹Ku jetxy weenë yëkpëjmët levadura mäy eepy je. ¹⁰Jem ëts nmëedë jenxyäwën wintsën këxm nits ke miits tiketxy x'ixtët pēm pën käyëk jot kuj äjtēp kyuwetp je oy opyënë pën nä ädetsp. ¹¹Muguuktë pën ëts xyäm nikepxy py circuncisión ¿Tkëx ëts ixyäm nyëk tsip tun ädë'ëtxy? Yä'ät ayuujk këxm je ytse mädi yëk tä'äwop putp tē je yooy kruz këxm. ¹²Pën miits jem myëk tu'u tukwäjnëdëp yë ëts ntseky py jets këm tsëjkën myojëdët. ¹³Tikëx ku yë tē yëktä ni wäätsowëdë jotkujk äjt kädims nä xyëktuntë jotkujk äjt jets nikëjx takoony jety nyëkx kojmet nätyuunxëdë tu'uk jänidu'uk tsojkën këxm. ¹⁴Tikëx ku tukëyë päwään yëk kuy tyuny tu'uk kutujkën këxm: NÄ JE XTSOKT MUGU'K NTSO KËM MNYÄTXYOKYË". ¹⁵Ku miits mnyäy ojëdët mnyätxyutsëdët je äxij jäyäj mnyäky kyudäkoy wyänyëdë nyäkyuwijy ätëdëts jets ke mnyäkyudäkoy tyäjëdët tu'uk jänidu'uk. ¹⁶Näm ëts nwä'äny tuyoydyë jäwën këxm nits ke x'ätsoktët mädi nikëjx mëët. ¹⁷Tikëx je mädi yä nikëjx mëët ke je tmët nä myäyë mädi jäwën këxm jets je jäwën txyojkën ke je tmëtnämyäyë mädi nikëjx mëët tikëx ku nyä txyiptujnëp je jets ke xtuk tun wänyëm mädi jyä tseky py xtuk tuunëm. ¹⁸Pën miitstë wä'äts jäwën tuwäw äjtëp kets m'ittë kutujk pätkëjy. ¹⁹Näjts täkoony tyuunën mädi näxkëjxy ketse yëk tunt t ku yä'äy tyëjk jets toxyëjk nä yë txyëeny myuktë näy jyem kyäyëk äjäy myuktë käwä'äts äjtën, lujuria, ²⁰mädi äwoon näx pyätuntëp, tso'oktëjktë, nyämyu ämpëjkën, tsiptunën, kumu äjtxy eeky, jot ään, mutsip, disensión, nyäwyäxkën, ²¹tämu ämpëjkën, y'uuktë myukyëdë disturbios, jets tukëyë mädi xyëk täkoyëm, ixyäm ëts nwä'äny: Pēm pën yä'ät tuntäktëp ke tse tpäät Dios teety y'oy äjtën. ²²Jets wä'äts jäwën tyëëm yë je: Tsojkën, xontajkën, jotkujktäjk, tudä'äky äjt, mugukwänën, tyëy äjt pë, jexyäwën, ²³näxkëjxy äjt jets këm nyäy ixën, ku nä ntunën ke ti kutujk. ²⁴Pēm pën myët itëp Cristo Jesus tē je kruz këxm tyëk tänëdë je käoy tyunën mädi oy yëk ixp jets mädi yëknätsojk eepy. ²⁵Pën ëdëm jäwën nmëtjuky ëyëm wen nä tuyo yën jäwën mëët. ²⁶Ke këxm nyäy jyäw ëyën, tuk jadu'uk otyijë ntsip pëjkën jets äxi äyä otyijë nädyä mu ämpëjkën.

Chapter 6

¹Mugu'tejk, pën tu'uk yä'äy tyëjk jaa'y k takoonj jety py jyä'äty jets miits jäwën jety py je'ts jyeexyë m' yëk ni oy eeduyëp tudä'äky äjt nyäkyuentë tunëdë miits këm nits kädi myëkwinmääny ixy. ²Nädyäputsëm tək ätëdë tu'uk jänidu'uk näjts xkuytyunt je Cristo kyutujk. ³Pën jem je nidukën wyinmäy nits jem je tmëedë nits ku niti dm tjägämëedë këm tse nyäwyin ëënyë. ⁴Wen kë je tyunk t'ixtë pën jem ti tmëedë mädiwë nyädyäkextä'äk wäjñëp nitits je tkätämu ixët. ⁵Ke je tse xyuumy tpätsëmtët. ⁶Ke miits myëkwin ëën tët. ⁷Dios ke yëk täxiiky pën ti yä'äy tyëjk jaa'y nyipy jetse kyonmukp. ⁸Pëm ën je tēmt nyipy py pēntso käoy jyuky äjt tyëknäxtë kudäkoyny tse kyonmukp pën ts je tēmt nyipy mä jäwën juky äjt mädiwë xēmë këxm mä jäwën. ⁹Ke ëdēm ntānukxë jets ntunën mädiwë oy pyäät p je tyempë mä niky xy yëk kon muknë pën ke ëdēm n'āmutsk ëyën. ¹⁰Pën tē jem ätsujky mpäät yë nits mugu'k oy xtujñët tujñëts oy jeweenë xtujñët mädiwë tukyë mēt yoy'py jenxyäwën këxm. ¹¹Ixtë yä'ät letra më jety ëts njä'äy ëts nkëjëm. ¹²Pëm pën nikëëjx mëët txyekypy nits oy yëk ixt miits je mtä'akuwän äjtëdëp nits myëkcircuncidärët je tse nits ke yëk tāmutsipët je Cristo kryuz. ¹³Mädiwë tē jyānyä circuncidar äjtyënë ni je tkāmumäadowdë kutujk nits jedë txyeky py tse nits miits mnyäcircuncidar ätët jets jedë nyämyëj pëk tä'äk wānyë miits mnëkëjx këxm. ¹⁴Jets nijunëts ëts nkäwinmäy nä n'ädëts t je jeyë wintsën Jesucristo kryuz je madi ojts kryuz pety ëts këxm mëët it näxwiiny. ¹⁵Ku je circuncición niti kyäwä'äny ok ku nä tjäkätuntë je'ts je nikejx jëkpë mädiwë ooy eepy nēm. ¹⁶Pëm pën nidukëyë tnijaw eedyëp päwään nits täjukyët je jotkujk äjt mëët pyä'ayoon jem je tmëedët nänyä mä Dios Israel. ¹⁷Nits ixyäm jyäk nixk ädë'ëts nipën ëts xkämüwä'änt jets ëts jem ëts nmuwitivity tso Cristo txyeetxy ëëy. ¹⁸Jets je kyunukxën wintsën Jesucristo jets je jäwën miits mēt it tēp, Muguk tējk nä mēm je.

1 Thessalonians

Chapter 1

¹Pablo, Silvano mëët Timoteo jem Tesalonicenses tsäptëkm Dios teety kyëxm mëët wintsën Jesucristo. Jets je y'oy äjtën mëët äwä'äts äjtën jem jjemët mä miits. ²Itp ëëts nmo'oy yës kujuyëp je Dios miits këxm; kyäpx pety py ëëts miits ku ëëTS Nukxtä'äky. ³Itp nexy ëëts ntukjpapaymyetxy Dios teety wyinkukm mtunk mädi jenxyäwën këxm, mtunk mädi tsojkën këxm mëët näxkëjxy äjtën jets tējyāw äjtën mädi mimp kidäkp éëdën nwintsën Jesucristo kyëxm. ⁴Mugu'uk tējktë Dios ätsok, ⁵n'ixätyëm ëëdēm wyäätsojën, ntso'om ëëts n'omyätyä'äky tē miny mä miits ke nigo myätyä'äky, mäjäw mëët je nänyäjmë, wä'äts jäwën këxm mëët mäynyexy jup'ixën nänyämëts miits x'ixëdë ëëts njäay y'äjtën ku ëëts nikxy mä'am jem miits, jets je tsojkën mädi ëëts mëët miits këxm. ⁶Miits ojts xpätuntso'ontä'äktë tso'om ëëts mëët wintsën, ku xkuentëpëktë je äaw ayujk mä muntuun je jä'jtën kowejtën jets jotkujk nexy wä'äts jäwën këxm. ⁷Nät miits ojts mtäntë nixkëm tu'uk ixpëtën mām tukëyë tējyāw eepy mädi jem Macedonia mëët Acaya. ⁸Ku ojts pyitsem yä miits je wintsën y'äaw ayuujk mädi tē yëkmädo y, ke je jeyë jem Macedonia mëët Acayä nänyäjmë omyästsow tē wyäxk kexy je jenxyäwën mädi Dios këxm, näjts ëëts ke x'okjti 'ijt jeenyë ntso njäkwä'änt. ⁹Tigëx je ku jedë këm tmätyäktëp këm tmätyäktëp, ntso ëëts miits ojts xkuentëpëktë jnedë mätyäktëp ntso miits mtikätstë mām yë äwänäx mä Dios jets xtujñëdët je juky Dios jets tyëywyë. ¹⁰Jedëts tmätyäktëp ku miits xjä ixt je y'uunk jem tsäpjomt mädiwë je yëk putëjk ookp äkukpy, je Jesus mädi xtokniwäjts ëm je jot'ään mädiwë mimp kidäkp.

Chapter 2

¹Je ku miits këm mnijawetyëp, mugu'uktëjktë, ku èets ojts njety mä'am miits të ke nyigojë. ²Miits mnijaw eedyëp ku èets n'äoy jety kuto'oy nyexy èets ojts nyëktuny jem Filipo. Ojts èets nyämyëky pemyëdë Dios këxm jety ntämukäpxtët miits Dios y'oy myätyä'äky je ätsijpën äguky. ³Èets käpx jotmë ëny ke yë tyäko'ony kyëxmë, nikiä 'äxëëky äjtën nikiä win ënën. ⁴Dios èets të näxwinkëjxy jety näj yëktëjyjawëdë yë oy myätyä'äky jegëxts èets nkepxy ko èets nkepxy ke tse nits yä'äytyëjk jääy èets xtäoyjyawët, je je nits Dios èets xtäoyjyawët je je mädiwë t 'ixkëxp èets n'äaw njo'jt. ⁵Je ku nijunë èets nkäyëktunk pääty je ayuujk mädi ke tyëyë ntso'om miits xnijawë, ninkä täywyäaty èets nigo jety èets nwimpëkt, Dios yë tnijaw eepy. ⁶Nin kätäjotäkoy mëj äjtën mädi yäayë miits mje ok wyijnkpë. èets të je jyeexyë mpäyo'y putëjk ëëny nixkëm Cristo pyäoywyëtëjk. ⁷Wimpity tsje èets të nyäpyëky täkyë oyjyäänyexy näxkën tu'uk nitäak tyëk jotkujk tä'äky iuunk tëjk. ⁸Näjts èets ätsojkën nmëdë miits këxm, ku èets ntseky jety nyëkniwäädët ke jeyë Dios ioy miätyä'äky nänyäjmë èets këm njuky äjtën. Je ku miits të mëj nexy èets ojts n'ätseky. ⁹Jämietstëp miits mugu'uktëjktë èets ntunk mëet ntso èets nyämyëk moyë. Jä xëjny jäkoots èets ntuny jety nitugën miits niti nkätänipeky ko èets nkepxy nmätyä'äky Dios y'oy y'äaw ayuujk. ¹⁰Miits mnijaw eedyëp mëet Dios nänyäjmë ku wä'äts nexy tyëywyë nexy jety nitij niwämpejtën ntso'om èets njäay y 'äjtën mëet miits tëjyjaw eewyë tëjk. ¹¹Nä nyäjmë miits mnijaw'eedyëp ku èets nkäpx tudäkyë nkäpxjot mëjädë miitstë nä nixkëm niteety kém iuunk tmukepxy. ¹²Nänyä èts miits ntäpawä'äny ntso mtuyoydyët jety Dios xwintsëgët mädi mwäätsojëp mä'am nyitenäyën mëet myë äjtën. ¹³Jekëxts èets nä nyäj nmooy yëskojuyën je Dios itp nexy. Ku miits ojts xkuentëpëktë je Dios myätyä'äky ku ojts mäadowdë èets këxm, miits ojts xkuentëpëktë tyëywyënexy Dios y'äaw ayuujk yë ayuujk mädi tump mä miitstë midiwë tëjyjaw eedyëp. ¹⁴Tigëx ku miits mugu 'uktëjk ojts wyimpit të pätumpëtëjk mä yë Dios txyäptëjk mädi jem Judea Cristo kyëxm. Miits nä nyä m 'äyompäätëp jemyë mä'am mnäyx mkäjp, nä nixkëm jedë jäät't kiowet't Judios kyëjëm. ¹⁵Judios je mädiwë tyëk ootkë je wintsën Jesus mëet tukëyë profeta tëjk, Judios je nänyääm mädi èets nkexpitsëëm. Ke je Dios t'oyjyawëdë jedë nipën jääy tkäkupëktë. ¹⁶Yë èets xkäkupëktëp jety ntämukäpxtët näxwinët jääy tyë nits nitsojkën tpäät't. Je txyoktëp jety jem y'itkunäxt tyäkony jety py jägëxëmts Dios jiot ä'n ojts tyänäxkidäkyëdë. ¹⁷Näjts èets miits mugu 'uktëjktë weenë miits nmëtnyawyäxkë, winkëxm jeyë äm jotm ke. Mëk empy èets njotäkoy jety n'ixt miits mwiin m'äaw. ¹⁸Jeku ntsekypy jety nëkxt mä'am miits ojts Pablo tukyäjë jádukyäjë; kyäoywyë je èts ojts x'ätsipy. ¹⁹Tigëx çMädiwë èets n'äixy ijtën eepy mädi mimp kidäkp ok xontäjkën ok mëetën mädiwë nätyämëjpëktäjkën ko wintsën Jesus myin't? çkeje miitsët tso'om nidukëyë? ²⁰Je ku miitstë yë èets nmë äjtën eepy jety èets ntxontä'äkt.

Chapter 3

¹Ko èets y'ity ke n'okmuten eenyë, nits nwinmääy jets ntän't nätyu'uk jem Atenas. ²Jets mpäkexy èets Timoteo èdëm nmugu'uk Dios tyumpë mädi oy ääw ayuujk myätyekypy Cristo jye' jets mëkmojedët nits myëjotkujk tägët nixkën jenxyäwën. Ná èets ntuuny jets nipën kyä'ayëktä ätsipt yä'ät jätë kowetë. ³Miits mnijaw eepy ko je këxm èets të nyëkwinken. ⁴Tyëwyë nexy ko y' ijty jem miits nmëdëdë, jets èets nwääny ko të tpätnë nits èets n'äyo'm päät näjts të jyety nixkëm të xnijäwëdë. ⁵Jekëxts ko èt ke n'okmuten eenyë, nits mpäkejxy yë Timoteo jets tnijäwët ntso miits mjenxyäwën ok tëëk win èëmpë mwin èënyëdë nits èets ntunk niti kyäwä'äny. ⁶Kots Timoteo jem wyimpity mä miits jets tyëkmiiny oymyätää'äky ntsi miits mjenxyäwën jets mtsojkën. Jets tnikepxy ntso èets miits xäymyety, nits miits xä ixwä'äntë èets nixk nänyä èts miits n'ixwä'äny. ⁷Jekëxts mugu'uktëjktë ojts èets njotkujk jety miits jenxyäwën këxm m+a'äm èets njotmáy ooky jets n'äyom pääty. ⁸Näjts èets ixym njukyë ku miits tukyë wintsën kyëm. ⁹¿Ti kujuyën èets nmo'op je Dios miits këxm ko je xontäjkën mädi èets nmëët Dios wyinkukm miits këxm? ¹⁰Jä xëjny jä koots èets mëknexy nukxtä'äky jeyts miits mwiiin m'ääw n'ixt jets nyä'kt mädi käitp má jenxyäwën. ¹¹Jets këm Dios èdëm nteety mëët èdëm nwintsën Jesus, xtäni'ixët èets ntu'u mäjem miits. ¹²Nits wintsën tun't jets tsojkën yeekt myëjët myäyët mä tu'uk jänidu'uk mä'äm tukyë jääy, nä nixkëm èets mä miits. ¹³Wen je näj tuny nits tmëkmo'ot m'ääw mjoot tyiky peky nyiwä'äts't wä'äts äjtën këxm èdëm nDios teety winkukm ko myin't èdëm nwintsën Jesus mëët tukyë tyumpë.

Chapter 4

¹Näjts miits mugu'uktëjktë, ntä'ätsoktë ntäkäpx tudä'äky wintsën Jesus kiexm. Nixkëm xkuentë pëktë pään eëts këxm, ntso y'ixë mtuyo'oydyët nits mtäoy jyäw atëdët Dios näj nixkëm mtuyo'oydyë näjts xtun ädë'ëts t. ²Miits mnijäw eedyëp je päwään mädiwë eëts nkëyäktë wintsën Jesus kyëxm. ³Yä'ät je Dios txyojkën eepy miits mwä'äts äjtën jets ke mnyämyëët atëdët ämeetsk äyu'utxy. ⁴Näjts miits tu'uk jädu'uk xkuentëdët mtoxyëjk wä'äts äjtën këxm jets wintsëjkën këxm. ⁵Ke nä xmëdëdët mtoxyëjk nixkëm mädi äwän ookp. Nixk juky eewyë tëjk mädiwë Dios kyä ix eedyëp. ⁶Nipën yä'äy tyëjk jääy tkä käoy tyijt nitkäwin eënt myugu'uk. Je ku wintsën je tukëyë pyäyoykyexy py ntsoom të eëts nikepxy nimä tyä'äky. ⁷Ke të Dios xwäätsoyën nits äxëëky njä'äy äjtën je të xtäniwää tsoyën nits wä'äts äjtën nmëët eyën. ⁸Pën pën yä'ät kyäkupeky py kets je jääy tkäkupeky, Dios je kyäkupeky py, mädiwë miits wä'äts jäwën mo yëdë. ⁹Jets ku nätxyojkën tu'uk jänidu'uk ke tyi'ity tigo yëk jäy kyojmët, je ku të miits këm Dios mtä'äwänyëdë ntso mnyätxyokëdët tu'uk jänidu'uk. ¹⁰Näjts miits je xtuntë mëët tukëyë mugu'uktëjk mädiwë jem Macedonia, näjts miits nkäpx jotmëjë nits nä xtun ädëts tët. ¹¹Eëts näynyä nkäpx tudä'äky jets mjukyëdët tudä'äky nits këm tunk xkuentëdët këm kë xtätuntët nä nixkëm eëts të mpäwä'äny. ¹²Jets nä mtuyo'oydyët këm, jekëxm mädiwë tkätëy jyäw eedyëp näjts miits ke ti mkäti'ijtxëdët. ¹³Ke eëts ntseky jets miits xkäwin jäwëdët mugu'uktëjk mädiwë määdëp, jets kädi mäytyë mtäjtë nixkëm jedë mädi tkämëët eedyëp äixy ijtën mädi mimp kidäkp. ¹⁴Näxkëm ntëy jyäw eyën ku Jesus y'ooky nits jyuky pyëk kojme jädukyäjä näjts Dios tyëkmintë mëët Jesus mädiwë jekëxm të myä'ädë. ¹⁵Näjts eëts ixymä nuä'äny wintsën y'ääw këxm iäyuujk këxm jets ku eëdëm nixyën näy yä njuky äjtyën, o jedë mädi täntëp koonëm wintsën myint ke niky xy näspäjt äjtyën mädi të myäänëdë. ¹⁶Je ku wintsën këm kyidä'äkt tsäpwinm. JE myint yäxkekp mëët Arcangel iayuujk mëët Dios pyujx xujx nits mädi Cristo këxm të iookté je'ts tuwëkp juky pyëktëp. ¹⁷Nits eëdëm nixyën njuky eyën, ok jä nixyën wyenë të ntäanyën näjts nmët tsoonkëjxën näspäjt eyën yoots jotm näjts wintsën nmët nyäwyäjtën pokëxm. Jets nmët ijtën je wintsën xëmë këxm. ¹⁸Näjts miits xnädyä käpx jotmë ätëdët yä'ät ääw ayuujk.

Chapter 5

¹Näjts ixyäm mä'am jumëjt ok ntso it tyiketxy mugu'uk tējktē ke miits mkäijt xēdē jets myēk jāyēdēt. ²Je ku miits wā'äts nexy xni jāwēdē ku je wintsēn xyēēw myiny nixkēm meetspē myiny koots. ³Ko je wyā'āntēt: Oy ēēdēm nits n jotkujk äjtēn, nits kukexy ēny ätsujky tyānāxkidā gēdēt.nā nixkēm toxtjējk mādi kāniwā'äts unājnk nyi wā'äts wānyē. Näjts niti kyäity ntso y'ixē tkuke'ektēt. ⁴Jets miits mugu'uktējktē, ke miits m'ākotxyē tuj yēdē jets je xēēw mnāspāāt ätēdēt nixkēm tu'uk meetspē. ⁵Je ku nidukyē miits äjāājk uunk jets äxējny uunk. Edēm ke n'ākootxy uunk ēyēn jets ninkā ku koots ēyēn. ⁶Jägēxts, ke nmājēntē nixkēm pēn y'ädētstē wen wijy kejy t'ijtyēn jets nijāw eepy. ⁷Jets vmādi āādēp koots je miādē, mādiwēts uktēp mujkēdēp koots je nā y'ädēts tē. ⁸Jets ko äxējny y'uunk ts ēēdēm, wents nijāw eepy tnāpyēmēn wen tnādyāxojxyēn jenxyāwēm mēēt je tsojkēn nā ixkēm tu'uk pujx kujup je jup ixēn mādi mimp kidākp je mādājkēn. ⁹Je ku ke Dios tē xpēmyēn jets jot āān xpājtēn, je dē ēēdēm nyēkpēmyēn nits nāspājt ēyēn mādājkēn ēdēm nwintsēn Jesucristo kyēxm. ¹⁰Je tē ēdēm xku ookyēn oyēm n'ijtēn niwiyj ok määp je'ets nmēt juky ēyēm. ¹¹Jegēxts miits näkyāpx jotmēj ätēdē tu'uk jānidu'uk nāk wyimpētēdē tu'uk jānidu'uk nā nixkēm xtuntē ¹²Näjts miits n'amādowdē muguktējktē, ixkāptē je mādi tuntēp mā miits ok mādiwē jem eepy wintsēn kēxm mā miitstē mādiwē mkāpx jotmē äjtēdēp. ¹³Nāy nyā ēēts n'amādoy jets mē kā je xtāoy jyāwēdēt. Ko nā tyuny nits oy jotkujk y'it t mā miitstē. ¹⁴Näjts miits muguktējktē nkāpxjot mējēdē: xwājnēdēt mādiwē kāoy tyu yoy dyēp nits xputēkēdēt mādi āmutsk eedyēp mādi āmāāy tyē jets yuyj mnyā pyēmēdēt mā'am tukēyē muguktējktē. ¹⁵Ixtē nits ke pēn nyāmyuwim pitēdēt oy kāoy mādi tsojkēp mnyāmēk mjēdēt jets xtuntēt mādiwē oy tu'uk jānidu'uk. ¹⁶Jotkujk tā'äktē itpnexy ¹⁷Nukxtā'äktē itp nexy, tukēyē kujuyēn kuwejētēn xmodēt. ¹⁸Je ku yē Dios teety txyojkēn eepy mā miits Cristo Jesus kiēxm. ¹⁹Kādi xyēk pi'itstē Dios wyā'äts jāwēn. ²⁰Ke xkāmēj ixtēt yē kepxy mātyā'āky. ²¹Ixtē tuntē tukēyē kējēm mēdē mādi jety oy. ²²Ke xtuntā äktēt pēn wināāk pet yē kāoy äjt. ²³Nits kēm Dios mādi āwā'äts äjt tmēēt myēk wā'äts jätēdēt pu'uky keepxy. Tukēyē mits je mjāwēn mjuky äjt mēēt mnikējx y'it t ixyity ni ti peky tkāmēdē pēn junē je wintsēn Jesucristo myiny. ²⁴Tyēywyē je mādiwē wāätsojēp. Jets tyump je näynyā ²⁵Muguktējktē kunukxtā'äktē ēēts. ²⁶Kuentēpēktē nidukyē muguktējktē wā'äts tsuukxēn kēxm. ²⁷Näjts nmādoy wintsēn kiēxm jets yā'āt neky yēk kāpxēt tukēyē mugu'uktējktē. ²⁸Jets wintsēn Jesucristo wyā'äts äjtēn y'it t mā miits nidukyē.

2 Thessalonians

Chapter 1

¹Pablo Silvano mēēt Timoteo jem Tesalonicenses txyäptēkm Dios teety kyēxm mēēt wintsēn Jesucristo. 2.- ²Jem kunukxēn mā'am miits mēēt āwā'äts äjtēn Dios teety kiēxm mēēt wintsēn Jesucristo. ³Nmoyēm je itp Dios kujuyēp je Dios itp miits kēxm muguktējktē näje pyāadyē kēm jenxyāwēn yeeky mēēt tsojkēn ke tu'uk mā miits jets myēk tu'uk mukyēdē. ⁴Nā ēdēm kēm nkāpxēn mē kēxm mā miits jep mā Dios txyāp tējk. ⁵Ēēts ojts nkāpxtē m'āixy ijtēn jets jenxyāwēn ku mjāyēktā mutsipēdē. Nkāpxtēp ēēts je näy nyājmē tso āyoon mādi mudeneedyēp. ⁶Yē tu'uk ixpejtēn Dios wyā'äts tyēy tyuun. Tso nā kyejx jē'ēkt je mpāj äjtēdēp miits Dios myēj äjtēn mādi miits mku āyo eedyēp. ⁷Oy je mā Dios tyējkwimpijtēt āyoon mādi miits mkāyēk jotkujk äjtēdēp. ⁸Jets mādiwē tē yēkwentuntē tpāāt pokxēn. Nits je nā tunt ku nyākyejx jēgēt je wintsēn Jesus jem tsāpwinm mēēt angeles mēēt myājāāw. ⁹Nits nikyxy toypy jyēn jety py niky xy yēk jēn yuup pety mādi Dios kyāixy māsi kyāmumādoodēp je ēēn wintsēn Jesus jye. ¹⁰Jets niky xy jep y'āyowdē je āyoon mādi xēmē kēxm jekēm mā wintsēn jets näy nyā mā myēj äjtēn myēk äjtēn. ¹¹Je' ts niky xy tuny ku niky xy myiny jets kyājpy myēj pēktākēdē Nits jyotkujk tā'äktēt mādiwē tē tyējyāw etyē. ¹²Ēēt nmātyāky kyēxm miits ojts myēktēy jyāwēdē. ¹³Agēxēm ēēts itp miits nikunukxtā'äktē. Nikunukx tekypy ēts miits jets Dios nā m'ixēdēt wā'äts mā wyāätsojēn. Nukxtäktēp ēēts jets kyuytyunēt je tsojkēn mādi oy tukēyē tunk mādi jenxyāwēn kēxm mēēt mēk äjtēn. ¹⁴Näjts ēēts nukx tā'āky jets nwintsēn xyēēw kēxm yēk mēj pēk tā'äktē miits kēxm. Nukxtäkp ēēts jets miits myēk mēj pēk tā'äktēt je kēxm ēēnēn Dios pyā'āyon kēxm jets ēēn wintsēn Jesucristo.

Chapter 2

¹Xyäm ku je myin wä'äny eän nwintsän Jesucristo jets nmët nyäwyäät wänyän jem wyinkukm xyäm eäts miits näjmedë muguktëjktë , ²jets ke miits jetyë xkätä jotkukët o maýdyëd mtäjtët, o jäwän këxm o kexy kyëxm o neky jyä'ä y kyëxm tso om eäts jyeexyë mpäkexy ku je xë''w mä wintsän myiny të je myin në.³Kädi xkupëktë jets myëk win eänt tët ontsoyë. Ke myint ku kenëm wyënë kyidäy jets pën kenëm wyënë nykejx jë'éky kuwety yä'äy tyëjk je unäjnk mädi tyëkudäkoypy. ⁴Yë tse mädi ätujukën pyekteky py jets këm nyämyëj pëk tä'äkyë.jets ke tmëj'pëktä'äky mädi Dios xyëëw jets mädi yëkmë pëktäkp. Jep je txyëënët Dios txyäptikypy jets kyëm nyäk nyi kejx jëgyë tso'om Dios.⁵Ke xjäymyetstë ku äts y'ijty jem mä miits ku äts nikepxy yä'ät ayuujk? ⁶Ixyamts miits xnijäwë mädi mkänijäw eepy nits jew nykejx jë'ëkt ku tyempë tpäät. ⁷Je mädi käyëk nijäw eepy jenë tyuun nyë tu'uk je jeyë mädi käyëk nikejx jëkëp jets tu äjy pyitsëmt.⁸Nits nikyxy nyikejx jë'éky mädi tyëy wyë kyätumpy mädi nikyxy tyëk kudäkoy wintsän Jesus ku nikyxy tpixujy. Wintsän nikyxy je tyëk wimpity tso'om niti ku nikyxy myiny. ⁹Ku je myints mädi tyëywyë kyätumpy mëj kujy tse wyenë nä tyumpy tukëyë mëk äjtën ixpejtën je intäjk mädi ätëy äjät niky xy tuny. ¹⁰Jets eän täjk mädi kätëy käwä'äts je'ts je nikyxy tje jë mädi takoywyänëp. Ku jedë ke tkuentëpëktë je tsojkëm mädi tëy jets jyeexyë myädä'äktë.¹¹Jägëx Dios tu'uk tpäkexy tunk mädi käoy jets jedë tëyjjäwëdët je eëntäjk. ¹²Yë tukëyë pyitsëmy nits nidukëyë yëktëy tyunkëxt mädi tkätëy jyäw eedyë tyëy äjtën ku tmupëktë mädi käoy.¹³Jets eäts itp nmo'ot Dios kujuypy jets miits. Ku Dios të winkenyëdë miits toom mutu'uk tëëm mädiwë yëkmädäkp je wä'äts äjtën mädi jäwän këxm nits tëyjjäwët mädi tyëy äjtën. ¹⁴Yä'ät je mädi ojts wäätsoyë eän n'oy ää''w ayuujk këxm jets yëkpäät mëj äjtën eän nwintsän Jesucristo. ¹⁵Näjts muguktëjktë mëk mtuyo'oydyët pänëkxtë mädi të myëktä'äwä'äny o ääw ayuujk këxm o neky jyä'äy kyëxm.¹⁶Iixyäm nits je këm eän wintsän Jesucristo mëet ëdëm teety Dios mädi ojts xtsojkyën jets ojts xmoyën ootkujäjt mädi xëmë këxm jets nwinmä'ä jem nkexën je pyä'ä yoonkëxm. ¹⁷Myëk jotkujk jätëp jets mjotm y it t oy tyunk jets oy ääw ayuujk.

Chapter 3

¹Ixyām muguktējktē, nikunukxtā'āktē ēēts nits jetyē nyexy wintsēn y'āaw ayuujk wyākxtā'ākt nits yēkmēj pēktā'ākt. Nā tsoom tyujnē mā miits. ²Nukxtā'āktē jets xkuke'ktēt je jāy mādi āxēēKp kāoy jyāāy, ke nidukēyē jenxyāwēn tmēdēdē. ³Ku wintsēn tēy jye'e mādi kupēkēdēp nits m'ixy itēdēt mā kāoy. ⁴Edēm mpānēkxēn wintsēn je ku miitstē ākipxy nā xtuntēt jets xjāktun ādētstēt mādi ēts miits ojts ntā'pāwā'āntē. ⁵Wintsēn m'āam joojt wintuwējk ājty xyēp je Dios txyojkēn jets xpātuyoy ādētstēt Cristo. ⁶Ixyām ēts miits ntāpāwā'āny muguktējktē wintsēn Jesucristo xyēēw kēxm, nits miits xmuje kem kektēt nidukēyē mādi juky edyēp niti tkātuntēp ke nā tso'om miits tē xkuentēpēktē tradiciones ēēts nje'e. ⁷Nājts miits kēm xnijāwē tso y'ixē nā nyā xtuntēt. Ke ēēts jemtē nā njukyē ontsōyē mā miits tso'om tu'uk mādi disciplina kyāmēēt. ⁸Nijunē ēēts nāj yē nkā kāydyē jets nkāku juyty, ojts ēēts ntuny jāxējny jā koots je tunk mādiwē tsu'ux nyāpyēkpemyē nits ke miits ntunk mo'odē. ⁹Yā'āt ēēts ntuntē. Ke tigēx ke nkāmēēdēt kutujk. Yā'āt ēēts ntuntē nits ēts miits nuintuwēkēt nits nā miits xni ix wā'āts t. ¹⁰Ku ēts y'ijty mā miits nits ēēts mpāwāāny: Pēn jem nidugēn ke tyunwā'āny ke tse kyāty. ¹¹Tigēx kunā ēēts nijāwēdē jets jem je nidugēn mādi nigo witit tēp ke je tyuntē jets jemts tse jāwyin kyā okojo. ¹²Ixyām ēts je mpāwā'āntē jedē wintsēn Jesucristo kēxm nējmē. Amenāyē tyuntēt nits kēm tyākāāny tākāydyēt. ¹³Nits miitstē muguktējktē ke m'amutskēt ku xtuntē mādi oy. ¹⁴Pēn jem nidugēn ke ēēts n'ayuujk xmu mādojē yā'āt neky jyā'ay kyējxy. Jātyāntē ke'ets kipxy xmēt tuntēt nājts tsotyump tyāntēt. ¹⁵Ke xtsip ixt tsoom tu'uk mutsip jets tāmukāpxtē tso jyexyē xmu gukēdē. ¹⁶Nits kēm Dios mādi āwā'āts ājtēn nits mojet āwā'āts ājtēn itp mā tyu'u. Je wintsēn itp mā miits nidukēyē. ¹⁷Yē je kē ē pājten, Pablo ēts kēm kē ē mādi jep firma tpēktākp mām jep neky jyā'ay. Nājts ēts je njā'ay. ¹⁸Nits kunukxēn edēm nwintsēn Jesucristo jem itp mā miitstē.

1 Timothy

Chapter 1

¹Pablo, Cristo, Jesus tyumpē ma ti'i nāj tyumpiē tso Dios pyān'an ya'anyē mā ti'i ē'en xyēk mātājhyēm mē'ēt Cristo Jesus ma ti'i ē'en n'a'ix'ijtyjēm ²JatsTimoteo, ma ti'i tyēy'ājtēm y'unkeepyē ājāwēn kēxm: oyjā'ay'ajtē, pā'ayo'n mē'ēt jotkujātēn mātii ē'en Dios nte'ety ājtēn mē'ēt Cristo Jesus matii ē'enwintsēn'eyēm. ³naj tsoom ēts mits nwājnjāā'ay timtu'mpē ku ēts ijty nēkwā'anyē Macedonia, jam Jāk Jamēt Efeso jats jā'ay xpāwā'āntē jats katij tikatsx ixpējkēn t'āwā'ānyē. ⁴ka ti xmejpēktāāktē mātya'ākyē pēntsojtē myinkyu'uyē. yē ē nikxē tyēktzspijaty māj jexyē tputēkē ma tiī Dios jyatunwampyē, matiiwē ājāwēnkēxmē ⁵maj yē xtāmutsojkyēn nā'ājtēn yē pā'wā'ānē tsajkēn nmē'ēt'ēt'eyēn tyē'ywyē. ⁶jam nitukēn jā'ay tyutākoytyē āyāmnayjēknyē ku ja tkāpxtē ma tiī katēy. ⁷yē ē jatsoktēp kutujk nyaknyixk'atēt, jats yētē nitkawin jawētē tsojyāwd'āntē, ⁸jats ē'enijawēēyēm yē' ku kutujke oynyaxē' pēmpēn nāj tyumpyē tsoj kutujk ya'anyē. ⁹nijāwēyēm yēē kutujkēj kayē oyōtēj jats ma tiī yā'aytyējk jāy oy jā'ay'etē ma tiī wyinmāānyēj kani'oyeepy ma tiī ka kutujk patējk eepyē, ma tiī kā'oyajajatyē pokyē tyumpē jāātyē, kāā Dios t'mētē mdti kawāātsētē. akextsēē kutujk oyēj maii tyē'j tyāāk yēk ooktēp mēt yēkjāāy ookpetējk. ¹⁰ma tyuntāktēp ma tyuntāletēp ma tiī kā'ay, ma tiī tum ya'a, tyējk tsēnakjēp (turn yāāy tyējk nyamyēt ajtep)ma tiī jāy witskaktēp jats tyētunk ooktēt, eempētējktē, niwāmpatpē. ma tiī jaty mjutsya,eepjēj yēē oyixpejkēn. ¹¹jāātē pāwāānej Dios yēja'a ma tiī kunukxēn xmayēm nājtsē oynyāx myākyē, ma tiī ētstē nyēktāpāwāānyē. ¹²yos kujwpyē ēts nmoypyē Cristo Jesus ma tiī ēēn wintsē, ēyēm ma tiī ēēn wintsē ēyēm, ma tiī ēts ojts xyēkmētpetiye ēts ojts xixēj mutēy jats ojts tunk jotp xpēt tāātyē. ¹³ēts tukēyēs yijtyē ntā'oytyiyē, mpawityēpy ēts yijtyēj, kuwetjē yāātyējk ēts yityēj. jats ojts nkuentēpetiye pāayoonēj ku ets ojts nāj njāātētsē ku ēts yijtyē nkānijāwē, nkatēyjawē. ¹⁴ēēn wintsēn y'oy ājtēn xtāpāātyēj ā jo wēn tēxm tsojkēnkējxm ma tiī jam yēk pātēpē Cristo Jesus kēxm. ¹⁵ixyāāt āyuujk tēy yēē pājť ājtēp yēē xkuentēpēkēktēt, ku Cristo Jesus ojts minyēj ya nāxwiinyēj jats tyēkmātā'akte pokyētyumpē jāātyēj mas oktēy ēts keyētē. ¹⁶ja kēx ētsēts ojtss nkuentēpekyēj jāwyiin pāayoonēj, ēts niketsmē,ma tiī oktēy, Cristo Jesus kēxm nyēnikajxēktē tutāāky ājtēn, yēē ojts nāj turituwekyēj pēm pēm nikx tyējāw' atyē jats nikx tpā'ātyēj jukyātē ma tiī xēkēxm. ¹⁷ixyām ma tiī tukmukopxyē jumējt ām niwintsēn eepyēj, ma tiī ka' ookp, kāyēk ixpēj ma tiī tu'uk Dios eepyē, yēē pāj ma tiī tu'uk Dios eepyē, yēē pāj tajtēpe wintsējkēēn yē, mējpēktājkēn itēpē kunax xēmē kunax. nājā'āmja'a. ¹⁸ēts xyam mpēktā'ākēp pāwāānej mits winkujkyēj, Timoteo, ētsēn n'uunkējo nāj ētxam ntunyēj tso'om ākapxyēj ityē, pats ma tiī ojts nāj yēsk tunyēj mits mēēt jats nāj tyunēt mnātyēyākēt mājoy tsixiptu'unej. ¹⁹tunnāj nājts jantsx'āwēn xmētēt wā'āts win māānyēj. jam nitukēn jaa ma ti kaa

tkupëktë, akëxtsë naj y'äjäwën pyöjyöoy tsööm nëej. ²⁰naj tsoom Himeneo, Alejandro, ma tii ëts të ntäkëtëjk eenyë, mëjkujyëj nits tjatët jats ka'a y'oka'a oy tyijnëts.

Chapter 2

¹Na tuwëkp, äts nkapxjot mëej, jëts xtuntët munukxtaken nukxtakën nikapxtsokën, nits yës kujuyën tiunët ma nitukëy ja'ay.² Ma niwintsëntëekj mëët tukëy kutunk tëekj, ntso njukiatën tu'uk oy juky atj oyjiaay ntsompiaty.³ yats oy jëts kuent peky Dios winkukm ätëm nyikmatakp. ⁴Je tsokp nits tukëyë jääy miadakjt nits m'intët ma nijaw'at mati tiëywë.⁵ku je tu'uk Dios, jets tu'uk mati itkuky ma Dios jets yaatyek jaay, je yaytiejk Cristo Jesus tsje. ⁶Mati ots niakiëyëky jets tputckjt nitukëy, ots yiknikëpx ma ots jumëtj tpaaty.⁷ Yat këxm äts ots n'yikpemy tumpj jats. Matiakpj tieywy ats nwany. ke äts n'äny. Yik ixpökp äts may jaay akuky jëntxawën këxm nits tëyjawën këxm. ⁸Jë këxts, ats ntsëky jets tukeyë yaytëek jaay niukxtakt oymiajë jets kië tkonjëkt waats, niti jot'aam jets niti atukën.⁹ Naina'm äts ntsëky jets toxtiëek wiit xoox tpëmt ntsoom piatyë naxkëx winmany jets këm niayixit't mati jap tëkxp, ok wit mati tsownëx.¹⁰ Äts tsëkyp jets jë niaxoxët ntsom piatyë toxtiëky mati tkapxnaxtëp oy jaayatën ma yoywië tuny.¹¹Jëts toxtiëky tni ixpëkët amöny a'ayë ma tukëy kipx kiapxën.¹² Ke ats nkupeky ye toxtiëkj nits yik ixpëkët ok yik'kutuktj ma ya'aytiëk, amony ayë y'itjt.¹³Ku Adan ots jawin yoyë, nits Eva. ¹⁴Jëts Adan kë ots yikwin äny, toxtiëkj ts'ots yikwin änkidaky jets ots tiakoy.¹⁵ Jëts na, yë miadakt ku unaak tyik jatjt. Ku yë it't jëntxäwen këxm, tsokënkëxm jets watsatën winmany jotyp.

Chapter 3

¹Ya'at kapxtaky oynyexyë ëts teyawen: penjem pen tsyopy ets, nimë tyuntj oy tyunkj ë tsy'koy. ²Tikexëm, ke yekjkaoyixtetj, ma'aty nimë, tuukj ë meta mektsenet, toxyekj, na ë jayyatj tutaky naxkexy, wats ets ja'ay tekjmotj. Ets meta'at tsonken, ets taawants. ³Ke ë atsokt tukwant mukpeenëe ets tsyoptutj, we e tsyokye tikatx, oyjaay ayyat, et tuctakj ke naynya tatsokj më'ëny. ⁴Yee nimëë wepatatapy et oy tyekjkentum yekjkutuktj et naynyame uktette myumatowat ets wyintseatëjtj. ⁵Peen tu'utj ya'aytyetj ya'ay ke et tso ixa tyokoty yeekkutuktj, tso ixa ë tixit ë Dios yë'ën tyetj? ⁶Ke pyatety ets nime tyunt kuontsoë tēyawanemi natsë ke nimë njakwinpittetj, ets kë takony opty kyaty tsom mëkay. ⁷Naynya pyatetya et meetet oy matyeaky epj tety wimp'j mam yoyyity, ets ke tyaty ma'am kyapa'atye ets eps kyatj man kyaoyuya y'uuy. ⁸Naynyame, tuwekpë tekjmë, naxkexyayatj ke mëk's win kyapstatj yetë ket uktet mukpë në. Ke naxtsoketj meaty kaoy. ⁹Yë patjatätaap ets tyëatëp me'et yaawan ma'aty te yektaniixata tixitat wyats winmany. ¹⁰Awin yukyaty nyekniyatät nits tsë ëp tyumtëk tikex ku ë ke kaoy tyunwantë. ¹¹Toxyektë naynyama pyat etyame tutakj nyapyetakatj. Ke ë nyiwanpettetj. Watkex yayatatj ets tey ma'am tyunte. ¹²Tuwekpëte tu'uk ë met amëks tsenatet tyoxyekj. Xon ë yuktekj yeektuyo'oy meet tyekj. ¹³Nitukye pën pen te oy tyuyoty we patatapj ë kem watsatan ets mēnex enxawan ayaawan kexm me'et Cristo Jesus. ¹⁴Yat ets mits ayatyep jats aixpy ets mits nikx ix. ¹⁵Pen tanepy ets, ixa etsenjay etsxniawatat tsoixa yaayatj mäami yukj Dios yentyekj ma'aty teyat mekj yeek ipy. ¹⁶Kë yë tsoixa tsipatj ye teyatam ma'aty nyikexitë mëney tey ix yaawam kexm, Dios tyumpe tekj ots ixë, yeknikepx tu'ukkapj atutkapj, naxwin Ja'ay tye'ayawate ets nikx mam oyatën.

Chapter 4

¹Ixam, jë wats po'o yë waatsnex yä'äny ku wiënë jekniöm tu'uk jäty jaay tmastutnät jä jentxjawën nits tamato naxnöt ka oy po määät kiaoywy ixpäkön. ²Kia oytän kexm matu äntöp. Jets käm winmany ajaytiuknä tsjë. ³Jetë kä t'ukupäknöt amäsatën hits kä t'ukupäknät kayën ukën mati Dios të tpemy tkoy jets tyikniwatt yës kujuyenkäxm ma jentxawewy mati të mint jets tnijawätwiant tëyiats. ⁴Je ku tukäy mati Dios tpemy tkoy oytsje, jets niti mati w kujuyenkäxm ka yik kuentpökp. ⁵Ku je yik köyeky Dios iayu'uk k'äxm määät nukxtakäxm ka yikikuentpökp. ⁶Ku mits x'ikëx'kt yaat mujuk tëëk winkuky, jets m'itjt Jesucristo iöy tiumpj. Ku je wienë mäkjmoyë je aawj ayu'uk mati jentxyjawënkëxm mät oy jxpäkën mati të xpanikxj. ⁷Katim xkuent'pekyj matia' ky mati niko latsotëp maja'ay tioxytyëky. Mity oy, xtuntajkt ye oy ja'ay atën. ⁸Ku yë nikäxmäty njatuntakën ketxyë nän tiuny, jets yë oy jiaay ats yëts tunkäxpj tukäyë. Jets miët je wantaky ma yats juky ats mät jukyaty mati mimp. ⁹Yat aaw ayu'uk tieywyë yë patatëpj jets yik kuent pëkt puky këpxy. Je këxm ts n'atyen n'okeny jets ntunyen mäknexy. ¹⁰Je käx ku n'mët atyën matakën juky Dios këxmj, mati tyikmatakpy tukëy ja'ay, jets je mati w tëyjawetiëpj. ¹¹Nas kapxë nits awan yatj. ¹²Kexkupökt nits pön mkamä ixit ku mits m'aunakj. Nakwimpitj ixpëtj jentxjawën ayu'uk këxm mjaay atën, mtsokën, jentxyjawën jets watsjatën. ¹³Koonëm äts nwimpitjt, jem m'napiëk takët naskapx eewy, kapxjotmä äny jets mik ixpëkt. ¹⁴Ke xkaixtjt je mäkat mati jem määätj, mati ots mikmoy akapxënkëxm koots mkë, nixayët maja'ay tiëjk. ¹⁵Ix'it yat tukëy, jem m'itjt'ity jets mits mwinpëtën nyikëxjëkt ma tukëy ja'ay. ¹⁶Nayixitëm këm jets yë ixpëkën. Panöx yat tukëy. Ku nextunt mnakmiatakëp mits këm mëët pön pön m'amatonaxëp.

Chapter 5

¹katii mējāāyx'o'yē. ma tii mtu'umpē xkāpxputēkēt tso'om jiexē niteetyēj. kāpx wij ya'akpitsēmpē tējk tsoom jiexē x'utsxētē. ²kapx wijtē mājā'āy tyoxyējk tso'om jyexē xtā'ākē, nāy nyājmē kiix to'oxyēj tsoom jyēxē x'utsxētē jats wāāts juky'ajtē tpānikxtēt. ³wintsēkē ku'ooky tyoxyējk, ma tii tyim kyu'ookyēj tyoxyējk eepyēj. ⁴pēn jamts ku'ookyē tyoxyējk, y'u'unk tējkē mēēt y'āptējk, wa'ants jawyiinēj tyēkēntum tjatē tsoj ixē wintsejk eenyē tmētētēt. pēn jam teetyēj wintsējk ēnyēj tmo'o wā'āntē wa'ants nāj tuntēj, yēe jama tii Dios tyajotkujtakypjō. ⁵ma ti'ts tyim kyu'ookyē tyoxyējts eepyēj jats nātyuuk nax tē tyanyēj. jats Dios wyinkukpē tyēy jaw'ajtēn te tpēk tāākyē. jats itepēj t'dix'ityēj kāmātoy ni'uukx tāk ityēj ja xēējn ja ko'otsēj. ⁶jats toxyējkē ma tii nyakyējkēp takoonyē jotyēpyē okyē tsa kyaxjējkēy oyēmē ja jukyē. ⁷kāpxē matyāiakēy yēē tukeyē jats katii pākapxēj y'āwātē. ⁸pēm pēnka'a myuku'uj tputēkē ta tmo'oy ti'jam kati itsēp, ma tii jam jā mētsēna'apyēj, jats jyantsxōwēn tku'ēēnyēj, oktēy kya'axēējkēy tsoom katēy jāw eepyēj. ⁹mkupēkpē jats nyākyāywyatēt tso'om ku'o'okyē tyoxyējkēj kāāts mjutskēt tukipxēē jumējtē, toxyējk ma tii tu'uk yā'ā tyējk jāc'n myēt āmātsk tsenētēj. ¹⁰nyāwē ja wyānē tsoj tē oy tyunyē, pen tēj onājnē tixity kunāy nyāj opyēnē jāāy tyēk māk tanyēj tsoojts tpākpūj ma tii wā'āts naxēj, pēn nāj tunyēj ma tii onyaxēj. ¹¹jats ku'ookyēj tyoxyējkē ma tii unājnēnēm, ka tii xkupēkyē jats nyākyāywyatēt. tikēx, kunāj ātsuukyē tunā'ātēt tso nyikējxē tsoktē tso Cristo t'jakā'oyjāwēj nikx tsa tsoktē y'āmatskēwyāāntēt. ¹²jats nikxē pokyē jotjepē tyāntē, ku ka'aj mutu'uk kyāpx āāw t'okuytyunwānēt. ¹³nāj nyājmē jats ka tii naj yu'ujyē nyu'uxwitit jayē ja nyēkxtē tēkm, tēkm kanikoj wyitittēj, jats na'ynyāj ākotstē jats nikxte māj jyākayēk wāā tsowtē jāts tkāpxtē ma tii ākāpājē ājtēp. ¹⁴jakēx tsēj ēts ntsokyēj jats kiixē to'oxe y'āmatskētēt, jats unajkē tmētēt, jats tējk t'ixitēj. jats katii nāj yēktu'u o'oy ma tii xmutsip ēyēm jats xniwāmpajtēn ku oy nkātu'unyēn. ¹⁵jām nitukēn ma tii mējku'ujyē myumātā'ākyēnyētē. ¹⁶pēn jam nitukēn toxyējkē jam tmētsēnē ku'o'okyē tyoxtxē wa'ants ja tputēkēnajt nibij tsāptējkē kyāpātet, najts tputēkēt ma tiim tyim kyu'o'oky tyuxjtēhkēm. ¹⁷mkupēkpē mits mējāāy tyējk ma tii oy wintu wē'ējkē eepyēj, najts mitse xpēk tāāke tēj jats pājē ājtēp ja matsk wintsējk ēēnyēj. ma tii nāj tuntep tso'ott tkapxy nay nyājmē tsoj yēk ixpekyēj. ¹⁸tsoom japēj jāy wyat ya'anyēj: ka'a ja y'oyet ku kāj yājanē xpējmēt ku jām wyēnē tyun mok pājk twāy "pājēp tsa'a tumpē ju'umyēpēktē. ¹⁹ka tii: xkumtē pekyēj pēn jam nituken mējā'āy tyējk tniwāmpatē wā'ānyēh, nitnēm te'y pen jam nimatsk nituwēkēn ma tii tē t'ixtē tēj. ²⁰kapx tso'oy tākoy wyē jāāy myuku'uk wyinkujky tso nay māj tsxēkētēt. ²¹xām ēts mits Dios wyinkukpē mpāewā'āyēmjēj, Cristo Jesus, āngeles ma tii twinkonyējtē, jats naj tuk winmā ānyēj xtu; untēj tsu'om pāwā'an , jates ka tii myēka'oy y'x. jats kamits ti xtu'untē māy ajtē kēxm. ²²ka ti jatyē opyēnē xkēnixājkojy, katii jam nē'ēn m'akujkē m'āwatsē ma tii jāāy tā ko'ony akuj tsēna'apy. wā'āts mits mnyāk itēt. ²³ka'am mits nēj x'ok uknēt. māj jyēxē nēj x'u'uky pā'āk nēj ts m'u'ukpē jats xjot tsoyēt ku mits itēp mpetyē. ²⁴jamē nituk jaty ma tii tyāko'onyēj xēknijawē jya'anyētēj, yē'ēts nikx jawyiin yēk tētyuny: jam tsa nitukēn maki ix'ojk pānēkxēp. ²⁵nāy nyājmē , ma tii oy tyuntē nijāwe tsa ity, jamtsā ma tii niti kuyv' uts ka ity.

Chapter 6

¹Tukëyë mati tumpj teekj mati kekëpatkey itjtëp jets t'ixtjt wintsän jets je pat'atëp tukëy wintsejk'äny. Nats tuntët nits kē Dios xēw mēēt ya'at ixpëkēn ke tiant kaoy tyiy. ²Je mutump tēējk mati wintsēn jentxjaweepy ke t'ka wintsëkēt, ku miukukj jē. Na piatyē nits oy tunētj. Ku jē wintsēnj mati kuent'pākp je mutunē jentxjaweewyē jē jets yiktsoktj jē. Awanj jets nikapxj yat tukëyē. ³N'uk pāktakēn ku pōn t'awant tikētxj nits kē kuentjpeky ätēm nwats ayu'uk, ätēm nwintsēn Jesucristo iaw yayu'uk. N'uk pēktakēn ku jēt kuent'pektj yē ixpëkēnj mati yiknēkxp ma oyatēn. ⁴Yat ja'ay mākāxm jianayjiaw äty niti tjā ka nijawē jets oktēy ja pōkēpj jē ku wintsoy winmany ixj ayuuk kēxmj. Jets yat ayuuk jianē ma kaoy ixēn, kaoy tyijēn, tsip, kapxēn kaoy winmany. ⁵Tsiptun itp ja'ay akuky mati winmany jakaoy ye tē tmujakēm kēknēt je tieyatēn. Na winmayty ku yē oy atēn yik māk ja'ay eepy yē. ⁶Jets yē oyatēn ko ntajot'kujktakēn mā matkēn yē. ⁷Nits ätēm niti tī nkayikminyēn ya naxwiny nits naina niti nkayik'pitsēmān. ⁸Jets ko nmēēt' atān nkayen uken mēēt nwit ye ntajotkuk'atēm. ⁹Ixam pōn pōn nak māk tēkj wianēp katēp ma ka'oy atj, jets txumy. Jets kianē ma oytyiyē nastsokeny māti kapat atēp mati yikwinta koypy, ok oymiaiyē tiēk ēny mait ja'ay niekxne nits wintakoynyē jets jiukēx enyē. ¹⁰Ku yē meny n'atsokēn kaoy atēn tsyē tukëy iaats tuuk jēty ja'ay mati tē t'atsokt tēts tpuyoywiatsnē je jēntxawēn jets tiatspēknēt ma mänex anēn pōken. ¹¹Jets mits, Dios jia'ay, kukëky yat tukëy. Panēkx yē tēytiunēn, pa'ayon oy ja'ay atēn, tsokēn naxkēx atēn, nits yuy atēn. ¹²Tsiptun yē oytsip mati jentxawen kēxmj. Ke'ejēm yē jukyātēn mati xēm kēxm mati tē miktaniwatsow ku tē xkapxnēx ma je nimay ixp axtukp ku yē ioyē. ¹³Ats mits mpawēmpy Dios winkukm, mati tyikjukyēpyj tukëy, Cristo Jesus winkukm, mati ots tieywyē tkēpx poncio pilato winkukm. ¹⁴Pōkj jēk yē pawanj mati mutēy, mati tkamēētj pakapxēn, koonēm kiēxjēkt atēm nwintsēn Jesucristo. ¹⁵Dios tyiknikēx'jēkp ku tyemp tpa'atjt, Dios, kunukx tu'ukēm mākātēn, nimā mati tnimā eepy jets wintsen mati kē'ē jēmā kiēxp. ¹⁶Je tu'uk tkamēēt jē o'kän, jets jyukyē ma ajaky mati nipōn tkakutēkj, nipōn yaytiejky tka'ix ok tmēēt mēk at nits t'ixt. Je patēp wintsēk äny xēmā kexm māk at. maam jē. ¹⁷Nēmjē māk ja'ay tiēky mati ya naxwiny nits ke niamiē pēktakēt, nitkamēt't jupixēn ma māk ja'ay atj miti niti kawamp. ma jixē na, oy ku tmētēt jup'ixēn ma Dios: nitukeyē xtawinwan'atyēm tiēyatpj mākja'ay at nits ntaxonēn. ¹⁸Nāmē nits tuntēt y'oywyē, jets it'tēt māk ja'ay ma oy tiunky, oy ja'ay, txokp nits tyikniwatēt. ¹⁹Nats, je tyikmayēt kēm oy txontakēn mati nim wampj, nits kuentjpāktj jukyiat mati tēy. ²⁰Timoteo, ix'it mati tē mikmooy. Katim oy tyiyē xmatiaky mati w kanā mati wimpity mati w niko yiktijpj ixpākēn. ²¹Tu'uk jēty yaytiēkj tnsakpx yat nats kēm yoytiakoyty ma ye jentxawēn. Jets oy aten jiemētj ma mi'its ni tukëyē

2 Timothy

Chapter 1

¹Pablo, Cristo Jesus tyumpē mati'i naj tyumpyjē tsu Dios tsojkēn, naj tso'om ojts Dios ya'anyē Cristo Jesus kēxm njukyē'eyēn. ²Timoteo ma ti y'unkjow'eepyjē: oy äjtēn, pā'äyō'ōn Dios te'etyjē jyotkuj'atēn mēt Cristo Jesus mati nwintsēn'eyēm. ³Nta'jotujkē takyēpyjē ēts Dios, matii ēts xā'ām tujn japyē, ma tii ots näy nyāj tujnētē tukwinmä'änyē, kjēts mi'its näj ntuk jä'äy myetsjē itpēnaty nukxtajkēnkexp, ja xējnyē ja ko'osjē. ⁴N'ixwampy ēts mits najts ēts njotkujkējtä'äkētēj njä'äy myetsēpiyēj ētsa ku y'ijtyjē mtsa'ats winmäy. ⁵Njämyetsēpyē ēts nixēn mits m'äjawēn xmētē, tsujm'ok Loida y'ijtyjē y'äjawēn tmētē nay nyāj mtä'äk Eunice y nay nyājts ēts n'ajāwe jats jam jukyē ma mits. ⁶A kēx ēts mits ixym ntukjä'aymyētsx jats xyēktunkpā'ätēj ma ti'i Dios moyētēj ko ēts mits ixym nkēnixäjj. ⁷Kaj Dios xmoyētēj jawēn ma ti'i tsjēk tssjēk'epyjē, ja mai'i mējkutujkēj myētēj tsojkēn, jats näy'ix'ijtēn. ⁸Ka tij mits xkutso'oyjāwē ē'ēnwintsēn myätyä'äkyjē ni ēts mits xkatutso'oy jawēt, Pablo, puxtēkjä äy. Yekniwätē tsö'om nku'äyowēyēn yä'a oy myatyaky tsö'om Dios myēk'äjtēn. ⁹Dios tē xyēkm:atäjtjēn jats tē xwätsoyēn māj wä'ats wyätsojēn, kä ojts näj tunyē tsö'om ntunyēn, naj ojts tunyēj tso'om tunä'anyjē tsoj ojts toyjāwē. Cristo Jesus kēxm ojts näj xmoyē'ēn ku ijtyjē kanēmyijty it taxo'on tä'äky. ¹⁰Tēj ixym Dios myätäkjēn xtuk'ixyēn ku nyäkyaxjēky tē ē'ēnyēkmätäkpē, Cristo Jesus. Cristo ojts tyēkukēxē o'ojkēn jats ojts jätukxäjä xmojkyojmjäyēn jukyätjē jats xkunojkēn y'oymyäty;akykēxm. ¹¹A kēx ēts ojts nyēkwiniyēj jats 'nkä'ämäjtjēj, nikäpxtē nits yēk'ixpēkpē. ¹²Jäkēx ēts xyām näj nku'äjōwē. Ka'p ētsē nkutso'oy jāwē, n'ex ētsa, mati ēts ntēyjāwētē. Kyojnjäkp ja'amati ēts ntäpāwä'anyē tē pēn junē xē'ew tpätyjē. ¹³Ja xyēk itēj matii oy aw äyu'ujk mati'i mits tēj xmato'oy tso'ēts nwä'änytē, ajawētēxm, tsojkēn ma ti'i Cristo Jesus, kēxm itēpēj. ¹⁴Yē'ē ma ti'i oy, matii Dios mtä'pāwänyētēj, kojnjēkē wä'ats jawēn matii juky eepyjē ma ēētēm. ¹⁵Nijāw'e'epyjē mitsē'ē, mati'i Asia tsēna tyēp jänätyu'ukē ēts ojts x'okaxnētē iyya nitu knu'ukēj watsē Figelo mē'ēt Hermógenes. ¹⁶Nwintsēn yēmojēp pā'äyo'on

ni'ixën tyuktëjkëtë Onesiforo itëpëj ëts ojts xkăpxputëkë ka ëts xtutsoyë ku ëts xyăm tsum n'ityëj. ¹⁷Ku ytyëj jap wyitityëj Roma jats ëts ojts xixtä'äyëj jats ojts xpă'ätyëj. ¹⁸Ets nwintsën täpätëp pyä'äyönëj ku ojts naj tunyëj. Ku ëts ojts japxputëke Efeso, wats mitsa'a xnijawë.

Chapter 2

¹Ets n'u'unkěj nämyëkmöjē Cristo Jesus y'oy'ajtēnkēxm. ²Ma tii xyatukēyetē xmatoy jā'äy akujkyěj, xnēmjet jā'äy mati'i naj tyuntēp, ma ti'i näy nyäy myutujkěj tyä'äwä'ämpē. ³Pu'äyo'otēj k 'ekyěj ēts, tso'omē Cristo Jesus tyumpē mati'i tsiptumpēj. ⁴Nipēn tumpē mati'i tsipātana'apyē pēnka'a aj jotkujkē jats näj yēkxon nyimējpē tmumäto'otēj. ⁵Näy nyäjmē mati'i puttēp nitij tkakuentēpēkt pēnka'a näj tuny tso'om pyäatyē. ⁶Päjt'äjtēpēnäj kämtumpē jā'äy tkukentēpēktēj jawyi'inēj tē'em kämjotm. ⁷Win mäy kuentētun tso ēts nwä'änyēj, nits mits Dios mojēt tukēyē winjäw'äjtēn. ⁸Jä'ämyatsēj Cristo Jesus, mäjätso'onyēj mati'i David myuku'ktēj kē e'epyēj, mati'i ojts o'kēn äkukmēj jyukyēpekyēj, naj itsäm nkapxēj tso'om Dios y'oymyätyäky, ⁹mati itsäm ntu'ayo'oepyēj ku ētsäm n'itnē tsumyē matsxēj tso'om tu'uk yēk jā'äy y'okēpēj. Dios yä'äw äyu'ujk kätsēj tsum matsx y'ijtyēj. ¹⁰Näy nyäjmē nmutaneapyēj ētsE tukēyē mati i ojts yēkwīn ixtēj. jats näy nyäj tpätēt mätäjkēn Cristo Jesus Kēxm, xontäjkēn mati xēmēkuna'axyēj. ¹¹Tyēywē yē tso ojts ya'anyēj: "pēn yē'ē nmētokyēntē nä ye 'etsēj nmētjukyēkojmjayēm. ¹²Pēn ē'entsēj nmutanēyēm matii y a tukeyē näxwiinyēj nikxējtsä jam nmēt ijtyēn māj jam niwintsēn tunyēj pēn ēēnēj xyäm nku'ēnyēm, nikxy tsa näy nyäj xtu'ēnyēn. ¹³Ētēm pēnka'a tyēwē ntunyēn tyēywyē tsa ay'ijts ku ja'a katsä'a kē'em nyäku ēēnyē. ¹⁴It mits a'ixy itēp jats näj xtukjäamyatstēj nējmētē jats ka'a tyēkysipjätēt Dios wyinkukm yē Dios y'äuw äyuujk nitij tkäpätēt kunäj ja ätētstēt, jakēx kä'oy kyukēxētē matii yä'ätēj tmäto nöxp. ¹⁵Tun mitsa kēm mati oy najst Dios wyinkukp mnēkxtēj jats ka tsotyunjotp mtäantē kunay wyēnētē xtunyēj tē ma ti oy. Ku nay wyanōj xyēktuyo oy mati'i tēy'ajtē eepy ääw äyuujk. ¹⁶Ka ti'i xkapx matii kä'oy (kapaj'atēp), matii jap yēk ja'apēj tako'onyējotyēpyēj. ¹⁷Naj äw äyuujk yēknjāwēt tso'om tu'uk ookpēj. Yē'ē pä'ajt ajtēp Himeneo mēēt Fileto. ¹⁸Yē yä'äy tyēj kēj, atē mati'i tyēywyē kyä'oktunētēp yēē wāntēp, ku jāä jukypyēj kēn tēj jatyunēnyēj yē ätētstēp ku nitukēn äjäwēn kukējxenyētē. ¹⁹Mati ojts Dios tyēktso'onta'akyēj yukyēj tsa y'ityēj, jap ja kēxjā'äy tyēk ityēj, nyijawē kyexpysa'a "niwintsēn pēn jap jāy wyat xyē'ew itēpēj" pēmpēmtsēj niwintsēn xyē'ew kyäpxpāj ja'apyēj mujākam ka'akp tsa tukeyē kä'oy'ajtē. ²⁰Mēk jā'äy tyēkēntum ka jayē äko'on ē'ēny tmēke matii puts tē'ēkxpē, po'op tēkxpē. Jam näy nyäj ako'on e'eny matii pu'uy mē'ēt näjx. Jamts matii oy wyintsēj kē ēēnyēj jamts ma ti ka'oy wintsejk ēēnyē. ²¹Pēn jamts tēj nyäkwyätsē ma ity jukyē äjt kyä'oyē, näjts tsa kyäxēknē tso'om tu'uk ako'on ē'ēnyēj matii yēk wintsēj kē eepyē. Äwekyē tsa yēk kēxy, tso ixpēkpē tyēk tu'unxēt nä'äme pyä'ät atyē jats yēkxon tyunk pä'ätēj. ²²Mujākam ka'ak matii önä'änk tēj k y'atsoktēpj, panēkx matii tēy, äjäwēn, tsojkēn, jotkujtajken jats matii wä'äts y'äaw jyo'ojte ku wyin tsēn tkäpx pä'ätyē. ²³Kääts x'oy'jāwēt pēn jam nikoj jāäy myēk mnijāw eepyē ku yē'ē tsxip jatyēj. ²⁴Niwintsēn tyumpē ka'ats tsiptu'unt. Tu tä'aky tukēyē tyēkwīnoyēt, jats tutä'äky myuku'ukēj tēj k tä'äwä'antēj. ²⁵Tutääkyē yē xonēj tnējmēt muku'ukēj matii ja yēk tuutuk wajnēp nikxē Dios moyēj tikajtsēn ku tnijaweenyēt matii tēy ajtē eepyēj. ²⁶Jats yētē ätukyājē nyäkyuwīj'ätēt, ku jam pyitsēmtēt mējkujy y'ujy jotypy, māj wyanē tēj matsxy y'ijtēj jakēxmmēt tsxojkēn kēxm

Chapter 3

¹ni jawë yá'at: ku it këxwänë átsép nikxy jvmëjt Jvänë.² jam matii jáäy nyäy oy jäw'ajtëp, meen t'átsoknët ma tii këëmi mjäkyaxtä; ketëp, matii këxm wyinmääntyë, ka'oy tijën tyëkjä'eepyëj, matii tyeetyë; tkämumätotëp, matii kaaj tmëj pëktääktëj tsoj putëjk éënyë, jäyëk motëtëj, kaawaats ajtën tmëtë.³ni ti nikx tkäkuentëj, kuwetyë nyaxëj, matii niwämpeajtp yëk ja'eepy, ni pén kya'okyëkäutjkenët, tsiptuntëp, ka'a t'atooktëy äjt eepyëj.⁴nikx ja tmu ämpeknë, kämátutëp, ny''kyaxtäjkënye ja tsojkën eepjëj tsoj jiotkujtääkwäantë, ka tsoklë matii Dios jaéepyëj.⁵jam já tmëtëtë tso ixë nyäpä äyowëtët, nikx tkuëëntë yëë mëk äjtëj, mujá kam káak já yá'äy.⁶yë yá'äy tyëjk já'äy jam tsa'a matii tikyp nax kojtp, jats twits ka'aktë matii toxytyëjk matii kawijy. yëë tsa'a toxytyëjk matii käjanaxy tyäko 'onyë myë'ët matii näj 'juky eetjöp tso'om nästsakëtë.⁷yëë toxytyëjk tē itpyë naj natyijyë ja ixpëktë katsë jats yëk xö 'on jam jyaätët jats nijäuët ma tii tyëyajt eepyëj.⁸N'aj tso'omë janes mëët jambre ojts Moises niwutëëktë. Näy nyäj tsëë kä tëy yëk ixpëkpë tëjk jatyë niwutë'ëktë matii tyëy äjt eepyëj. yëë yá'äy tyëjk tëyë wyinmä'äny wyintäkaynyë kuts nikx äjāwën këxm jajuky ka'ats nikx tänaxy.⁹Katsë nikx ja kam jätë nikxë tukëyë nikax jë 'ëkyë titë tuntä'äkte tēj, tso'om ojts ja atëtstë ni matsk yá'ay tyëjk já'äy.¹⁰mits ëtstë n'ixpëjkën xpänëkxë, tson já 'äye, matii ëts ntunampy, n'ajawën, tso ëts njaty nkouetyë, tsojkën, tutäky äjt.¹¹nyëk ta tsiptumy, ku ëts nku 'ayowë, tso ëts ojts njaty Antioquia, Iconio, ¹³Listra. ëts nmumätä'äky ku its njayëkta tsip tunyëj. ke ëtsë ntänaxkexy, nwintsën ëts kë xyëk mätäkyëj. pëm pëm näj tyunampyë jats jyukyë wyä'änyëj¹²Cristo Jesús këxm yëk ta tsíp tumja'a. ma tii jáäy ka'oy jyääy, ma tii atujkën tsatsiek ja'a eepyëj nikx tsa'y'oktëy. ja myuku'uk wyintuwëjk etyëp näjts twä'täkoxytë. këm pä'ät nyäwätäkoyënëj.¹⁴Mits mpäjtëp xpänëkxt ma tii te x'atyëj ma tii mits tukwin mä'änyë xtëyjāwë mits mnijāw eepyëj pën këxm tēj xjaty.¹⁵nijāw eepyëj mits kuj nämyutsk eewyë ojts xnijāwë yë'ë kunu'ukx jäywyat mäyë yë tukëyë winjāw eepyëj myëtitanët najts mätäjkën äjāwën ma tii Cristo Jesús këxm yëk pätpëj.¹⁶tukeyëj jäywyät Dios wyin mä'äny jyotyëpyë'ë myin. tu'umpyë ku yëk äwä'änt, jats yëk ti katsët. myëkní'oyëtyikätsët, jats naj xtuntä'äk ma tii tëy nëkxpëj.¹⁷jäkëx yä'ät näj, jats yä'äy tyëjk já'äy ma tii Dios pyanikxp jat mëk wyin tso'ot, jats tukëyë yëk moytë tsoj yëkxon tyu'unt.

Chapter 4

¹Äts nyëkyp yaat pawanj Dios winkujky mëëtj Cristo Jesús, mati w tÿy tiunwamp je juky'ewyë mëët je okjpy, ku nyikËxjêkën jets nyitënayën. ²Naskapxë aaw ayu'uk jupjix mnak'itët pân junë txëkyë ok junë kâ mëët ixpâkën. ³Jatpj je jumätj ku ja'ay kË t'uk mutënënyët yë ixpâkën. Jets nikx miukpëty yikixpâkpy tËëjk mati t'awantëp këm winmany, ye kexm nikx tiatskj tsjuts peeky. ⁴Ke nikx t'ok matowân je tiëyatën jets tniwimpitnët jayëpkj matyakj. ⁵Jets mits, yik itj wiy mwinmaany ma yaat tukëyë. Mumäkj ya ayoony, tunë oymiatiaakpy tyunk, kuytiun mtunkj. ⁶Ku äts naxkitaknë. Jets ku äts nëkxwanë tËts tpatn. ⁷Të äts nwintsoy yaat oy natiatsiptunën, të äts nyik kex yaat putkj. Të nkëjëm yë jentxawën. ⁸Jets kujënë mati tÿy tiunën jëm äts nje kionjëky kionjëky je kujënë mati wintsën tieywy tÿy tumpj, äts xmpoj je xë'ëw. Nits ke äts jÿyë, mëët jÿ tukëyë pänjÿtÿ të t'atsokjt je kiwxjêkn. ⁹Na miëk mojÿ nits äts xnimint atetspekÿ. ¹⁰Ku Demas të äts xnikëky. Jÿ iatsekypj yaat naxwinët mati ixam jets të nyikx Tesalónica Crescente të nyikx Galacia nits Tito nyikx Dalmacia. ¹¹Lucas jeyë äts nmäätj. Paatj Marcos jets mët mnj ku je xtunjepj äts je ma tunkj. ¹²Tiquico äts mpakex jem Èfeso. ¹³Nkuk wopj mati äts nkëx Troas mëët Carpo, x'ikmint ku wiënë miny, mëët nëky jÿ mati tum xaatxj. ¹⁴Alejandro je pux tsaywyë tyiknikexjÿky kiaoy ja'ay at ma äts. Je wintsën yikwinpitxëp ntsom tiuny. ¹⁵Nayix'itj mits naina, ku mä ka jÿ ots wintsonëx ma atäm n'aaw ayu'uk. ¹⁶Ma tuwëkp äts nwintsojën, nipën äts xkamët'ity. Nitukëyë äts naxwinët xnikëktayë. Ni pân kia yik'kuent tunët. ¹⁷Jets wintsën jÿts ots ity äts mpa'ay jets äts ots xmäkmooy, jets äts këxm, nits yaat naskapx äny puky kepj juky'ewyë tËëjk tmatotj öts nyikwitskeky tsutsp ka awak a'yë. ¹⁸Je wintsën xikekp ma yaat kaoywië tunk jets xikmatakt ma nyitënayën tsapkëxm je patsatëp mä atën xëm nits itp kunex naam jÿë. ¹⁹Mo yës Prsica, Aquila, mëë Onesiforo tiekentum. ²⁰Erasto i'ity jem Corinto, jets Trofimo äts nikeky pökëpj jem Mileto. ²¹Na miëk mojÿ nits mint ku kânëm wienë xux miiny. Eubulo yës moyë mëët Pudente, Lino, Claudia mëët tukëyë mukuktëkj jets wintsën mëëtätët mjawen jotyp. ²²Oyaten jiëmët ma miits.

Titus

Chapter 1

¹Pablo, Dios tyumpë më'ët Jesucristo tyumpë, äjâwën këxm matii ojts Dios käjp nwinxy ku tyëy äjtën nijâw eenyë matii myëtnyawytëp tu pä'ayoon xmë'ët eenyë. ²Ku miit xtÿyâw eenyëjtÿ jukyajtÿ matii xëme këxm, matii Dios matii ka'a y'ëëny, xip eewyë kyapx'ääW tyëktany. ³Maj ojts täpääty junë, nits ojts tyëknikajxëky y'ääw äyujk, käpxënkëxm ëts ojts xtÿy äwë juts nmunëkx näjtäm ëts jyexë ntunyëj Dios pyâwân ëënwintsën. ⁴Tito, matii tyëywyë nyim uunk eepyë äjâwën këxm oy'ajtiënkëxm, pä'äyo'onkëxm Dios jyotkujaajtën këxm matiiniteety Cristo Jesus ëënyëkmätäkpë. ⁵Äkëxts ëts mits nikeky Creta, jats mëjä'äyeyëjk xyëëw tu'uk käjp atuk käjp tso'om ëts mits mpäwä'äny tÿj. ⁶Mati'i mäjäy kätij poky tmëtë, matii tu'uk toxytÿ myët ämatsk tsënaapy, y'uunk tÿjk matii mutÿy näjts ka'a yëkniwämpat ku kya'oy tyunyë oku kyä'oy jäyë. ⁷Päjt äjtptsa'a teety nyiwintsën, ku Dios tÿëntyëjk t'ixitë, nitij tako'ony tkamëtët. Ni mäwäät kyäkäpxkaaketë nikyä kapx wintë'ët. Ni jatÿy kyä'am pëktë ni mukp nÿj tkawk wä'ânt, nikyätsxiptu'unt, ni meeny tkämaatst. ⁸Matii tyu'umpeë jä'äy tyëkmä'äktä'ânt, ja'ayët nyämyäyëp matii oy jä'äy. Amutsk nyapeektä'äkët, wä'äts, pä'äyo'op, jats kÿëm nyäy'ixitët. ⁹Jam mëk nyakumätsët mä jÿykyapxy tso'om yëkta'awääny tso näy nyä jÿ tuk tunwä'ânt oy'ixpëjkën jats tkäpx wijt matii yëk tu'u tukwäjnëp. ¹⁰ja muntuun jä'äy matii kämätotëp, matii äyëpk päwä'än pyätuntëp, katsxowä'äty tsoj jäkäpxtë yëë jä'äy wyin 'ëëntp näjts twintuwëkë jats äyäm tyëknëkxënë. ¹¹Päjt ajtp tsaa jäyë nyëk ätujukën, jayë j'äwä'äntëp matii jyexëj kyäwäntëp me'enkyëxm jats jääy tu'uk tejk tkapxmuuky jyätkexy. ¹²Yëë nitukën, yäy tyëjk jä'äy matii wijym ojts ya'ajny: "yë cretenses kyojyë y'ën itë, ätsëjk eewyëm tso'om ka'oy tyä tyänëëk, äkäxnajxy nu'uxnajxy. ¹³Tyëywyë xyäwyä'äny, mëk yëk xon xtä'änwäant jato tukyë y ijt äjâwën këxm. ¹⁴Katii judios xmëjpëktäjkë mätyäky, yäy tyëjk jä'äy pyäwä'än matii yo'oy tyäkotyp mätyëy äjtën. ¹⁵Matii wäätstë, tukëyë tsa'a wä'äts y'ijty jats matii pyu utypyätne kätÿy jäw etyëp nitij wääts kyati ity tÿj wyinmä'äny myät këxne. ¹⁶Nämstë jä wä'äntë jats y'ixe ja Dios, jats tku'ëëntë tsoj ätëtsstë. Äxë'ëkpë jats kämätotëp, kaa tänäx matii oy tyu'unk.

Chapter 2

¹Jats mits, tēpyäbä'än mits mkäpxp. ²Jats mējä'äy tyējk kutä'äky jyäyēt, wintsējk eepyēj, wıjy, mēk it ajawēnkēxm, tsojnkēn kēxm jats tutä'äky jyäyēt. ³Jats mējä'äy tyoxtyējk näjts nyäk ajxēktēt tsoj, wintsējk ēēny tyēk yo'oy ka'a y'äkotstēt. Ka'a mujkēp nēj t'uk'itwä'änt. Ja'a y'äwä'ämp matii oy. ⁴Jats näy ki ixto'oxy tpäwäant niwıjyēt yēkxo'on tsokt nyiyä'äy mēēt y'u'unk tējk. ⁵Näj xtä'äwäntēt, jats wıjy nyäpjēktäkē'tēt, wä'äts tēk ixitēp jats näy nyämē nyiyäy tmumäto'oy näjts pyä'ät atyē tu'untēt jats käty Dios y'äaw äyuujk yēkä'oy tyıjy. ⁶Näy nyäjmē, wäjtyēktē wan wıjy nyäpēktäkētē. ⁷Näjts mnyäk kajxekēt tsoj oıj tyu'un xmutuweky ku myēk ixpēkt, teyxpānekxt tsom yēkwintsēkēt. ⁸Ja miits mkäpxp mtaii oy matii tako'ony tkämēēt pēm pēnts mjäyēk ätukwäjnpē kēēm tsa'a tsotyuoñ jotm tyä'änt, kaja tyiity tso ka'ay xhanikäpxwänēñ. ⁹Jats tumpē tējk waantsa yēkxon wyntsēñ tmumatowtē yētxon ja tunētēt najts ka'a tmētnyäj ojētēt. ¹⁰Ka'a mya'atstēt matii tyuntēp ja'a yēknikajxēkēp tso oy'äjäwēntmētē, jats oy'kyajxēntmētēt ēēnyēk ixpējkēñ matii Dios jya'a ēēñ nyēkmätäkp ja'a. ¹¹Tēja'a jä'äy nimäy t'ixtē Dios y'oy äjtēñ kunyika'ajxjēky. ¹²Ja'ats ētēm xtä'äwänyēñ jats ka'a nkupēkēñ ka'oyajtēñ matii yatyäxoontäktēp y'a naxkējx. Jats naynyäjmē ēēts xtä'äwäny jats ēē wıjy nyäpyēktäkētēt wä'äts jats oy'jä'äy njukyēyēñ xä'ät jumējt. ¹³ēēñ nä'ixēñ nkuentēpējkēñ kunukxēñ, matii n'a ixjtyēm Dios y'oj äjtēñ kyajxējk ēñē Dios mējnaxy ēēnyēkmätäkpē Jesucristo. ¹⁴Kē'ēm ojts Jesus nyäkēyakyē ēēnkēxm jats äkēxm jäay mati wiakony matii tsxyoktēp tunä'äntē matii oy tyunk eepyēj. ¹⁵Kapx wäjñē yē tukēyē, näjts yēkxon xyēkni'oyēt tso'om mits myēkutuky, ka'a xkäxēkupēktē jats pēñ m'ämutsk ixēt.

Chapter 3

¹Tokjamiëts't jets niakyëyakër't ma nitënëëwy mëët kutunkj tëëjk, játs tmumatotët, nits jup'ix itjy ma tukey oy miutunj. ²Tokjamiëts't nits nipön tkutsin kapxt jets ke jiëjt nayloyë kiupëkp mits jaa'y tuntët punti ntsom tsokt tyik nikëxëkt loy jaa'y iat ma tukey jaa'y. ³Ku atëm tuk yaj të n'ityen kanijaweepy kamatoopj. Takooypy n'ityn nits wëntumy n'ityn ma këm nwinmaany jets nxontaken. N'jukyatyën takonyjioty kaoy ixën këxm nityen axë'ëkp nkanayioy ixen tu'uk ja mtuik. ⁴Ko je nyikexjeki Dios ioy jaay latj atëm nyikmatakppj mëëtj tsjokën nyikëxjeki juky ieew këxm. ⁵Ke jie keym ku atëm wiënë të oy nimtiunën, je piaayoon kexm je ots xikmatakyn. Ots xik matakien je kexm ko xix wntxën ma nam këxëkën jets anam aten watjs jawen kexm. ⁶Dios tiknaxkitakj maynyex wiats jawën ma atëm Jesucristo kixm atëm n'yikmatakp. ⁷Je na tuunj jets, ku të nwats jatiën je loy atën këxm, jets mëët jem njematën ma mupëkën miti juki atj mi xëmë kunëx⁸Yaat kep x tieywy yë. Tsekyp äts nits xkapxt mak empy ma yaat tukey. Jats mati tëy jawetyps Dios itp t'atsoktjt ioyuyë tunk mati jë piëm jets winkuky. Yat tukëyë oy yë jëts tunxëp nitukëyë jaa'y. ⁹Kë xkupë'ëkt yëktëjën mi ka wiy mëët naskëxëx ok nitya wintsojën ok nyiktsip jatën yaat kutujk, mati katsowatp miti niti kawamp. ¹⁰Ke xkupëkt pön pön tikj epy naywiakxen ma miits, pöntë tuuk ya ok mets ya xjakapx tsooy. ¹¹Nijaw ku tuuk nixkëm jë të tiutakoyne ma oy tiu jets tiakoyioknë kem tsje nia wientuny. ¹²Ko äts mits ntanikex je artemas ok Tiquico, jotakoyem nits äts xnimint jem Nicopolis ma äts te niwinmayë nyiknaxt äts xux. ¹³Jota koyëm nits xpakext zenas, mati tnijaw kixp je kutujk mëët Apolos, nats nit kia ka itxët. ¹⁴Atëm njaay je iex tiajety nits tunt'oywy tunk jets t'atënët mati pajt atep jets ke kia tëëmëjt. ¹⁵Tukëyë mati äts yam nmëë yes mooyëtë. Mo yës mati x'atsokjëm jentxawen kexm nits oy laten jiëjt ma miits nitukëyë.

Philemon

Chapter 1

¹Pablo, puxtejtsenawya Cristo Jesus kexm meet Timoteo ëny mukukj, ets Filemón en naynya mukukj meet mukukj ma'a ty mët tunyem. ²Met apia en üt, ets Arquipo emmukuk, maaty met tjiptunyem, meet Dios jën tyekj maia em tuekjen tum. ³Dios kuuy p mits moypë ets okkuat Dios kexm ënn téety me'et wintsen Jesucristo. ⁴xeme ets tetyatën Dios kuuxp moy, ku et mits kapxpaty nukxtakën kexm. ⁵ku ets matoy mits awan maaty mët Jesus kexm ets tsoken me'et ma'aty te teyawate. ⁶jets nukxtakp tikex kumits mutuun jenzawan kexm tump ë maam winawatan tukeye oy ma'am en Cristo kexm. ⁷Tikex te ets mete mekj sxontakj me et tsjoken, ku teyawawyeywy tekjte te'e myekpekte mitskex mukukj. ⁸Tikex oyyem etste kutuken amete Cristo kexm jats exts mits pawanti ma'aty mits tump, ⁹ets naynyamé tson ken kexm tu exanax tunj taakuwana epy exts mits jats nax tuntj, kiker kw ets Pablo nim eaya jats naynyam'e puxte kjtsenëmuya Cristo Jesús kexm. ¹⁰Mits nemápy ets unklxmx Onesimo, ma'aty re'ts apy ten patj puxtipy. ¹¹ktikex ku kenem ity lunxe, jats ixa'am xtunxayemxee mits jats ets. ¹²yë ets pakeypy, ma'aty ets amotjepy, jats niwinpijttetj ¹³tsonky ets ä ity mettentj, jats ets exa xmutunt m ts kexm, ku ets ixa'am më'etx itj awayu'uk kenkexm. ¹⁴Mity etj it's katunwanij pen ke naxtsokj nikex ets na túnnns ets këxtunt tunky ma'aty ats té mits taakuwana, tikex nku mits te wyene kem tsoky ets nax tuntany ¹⁵kikex ku ots ë puakämkekye ven'n else, ets xëmë kexm xmetet ¹⁶kë metx ok itnët, ma'aty e ets tey unt más oka en mukut, ets kexm, ets mits kexm nikexmeet ets me'et wintsen kexm ¹⁷Pén ets naxixp tson tu'uks mukukj, cuenta pëkj tse na tsom ets exa cuenta peky. ¹⁸pën ë te ka oy ti tuunye okem otyie xtamuyou, ets ë tanikpelejaj. ¹⁹Ets Pablo, ets kem ke kexm ets mits ixa'amjaya i ets ë kuuyëp ka ets ë kapy ets mits tamuyoë mits ukyaaten ²⁰namukukji, mastutj ets xontaken më tet, wen ets awotityek xu'ux ë Cristo kexm. ²¹teyaw at mits matuan, kumitscaya, kujekni awa jats mits tumpe mas mas ma'aty ets mits a amatopy. ²²naynyame, yeknioya tuuk te'ekj ma'am ets ta'ant, na ëts ë a awa kumits nukxtaken kexm nixx ets mits is ix, tsokj. ²³Epafras, ets mukukj ma'aty ets met p puxtekitsenëpy ë Cristo Jesús kexm e Dios moye. ²⁴Naynyam. Marcos, Aristarco, Demas, Lucas me'et ets mukuk tekj ma'aty meet tumpy. ²⁵Ets ë wintsen Jesucristo Kyuniksen awan meet it. namme.

Hebrews

Chapter 1

¹Jeknyë eewyë Dios o9jts tmukepxy mëj jääy tyëjk profetas këxm mäy yäjë tum tiketxy tukyájë jädukyäjë. ²Jets ixyäm mä yä'ät xëëw kyëxwänë nä ëën je xmukäpx kojw jäyën tu'uk unäjnk këxm mädi nä kyëmooy jets nä tukëyë tmutän't. Jägëxëm je näy nyäj onts Dios tkojy je it năxwiiny. ³Dios je myëj äjtën äjääjp năjts je nyikejx jë 'ëky tsoom je jyäyë. Jets näy nyäjmë tukyë tyëk ity y ääw ayuujk këxm mëët myëk äjtën këxm ku je ojts tyëkwä 'ätxy täkoony nits ojts jem txyënë y'ixtä'äky ägä'äny kyë pä'am mäjem mëj äjtën këxm nexy.⁴Jets jeeenë nimë të wyimpity të angeles twin nexy, nä nyäjmë je xëëw mädi të tmuteny jäweenë ke je xyëëwdë. ⁵Tigëx 2Ok pën angeles të Dios tnëNINjmë jädukyäjë: "MITS ÊTS N'UUNK EEPY." "ÊTS MITS XYÄM XTEETY EENYËP" "NÄJTS ÊTXYË YË XTEETY EENYË" NÄJTS ÊTXYË YË N'UUNK EENYË?"⁶Jets jädukyäjë ku je kyoop uunk tyëk min kojw yä năxwiiny jets je ye'eny: "NIDUKËYË DIOS Y'ANGELES PYÄÄDYË DË WINTSËJKËN TMO'DËT" ⁷Ku angeles nä tnikepxy nä je ye'eny: "MADI NÄ Y'ANGELES TYUMPY TSOOM JÄWËN, JETS TYUMPËTËJK TSO'OM JËN YEEM."⁸Kots je uunk tnikepxy jets je ye'eny: DIOS MITS MTSËNË TYÄJK XËMËKËXM JE JETS XËMËKËXM JETS CETRO MÄDI MËJ ÄJTËN JETS CETRO MÄDI TËTYUUN TUMP. ⁹JE MITS TË X'ÄTSEKY MADI TËY WÄ'ÄTS JETS TË XKAQY 'IXY MÄDI KÄTËY KÄWÄ'ÄTS. JÄKËXTS DIOS MITSËM DIOS TË MTÄ UNGIR ETYËDË ACEITE MÄDI XONTÄJKËN JÄWEENË NIMËJ KE MUGUKTËJK."¹⁰JEKNYË TSOONTÄKYË, WINTSËN MITS NÄ OJTS XPEMY XPËKTÄ 'ÄKY KU IT NÄXWIINY XIM TSÄPWIM JYË NÄ NIKËJX JËKP NTSO MKËË OJTS TPEMY TKOJY. ¹¹NIKY XY KYUKËJX EENYË, MIITS MNËKX ÄDËTSP NIKY XY NÄ TUKËYË TYUK KËXNË NÄJ TSO OOM TUKË WIT. ¹²NITS NIKY XY NÄJ XPITY TSO'OM TU'UK MÄNTË WIT JETS NIKY XY NÄJ TYIKETXY TSO 'OM TUKË WIT, JETS MITS NÄY NYÄJ MITS M'ITY JETS MJUMËJT NIJUNË KYÄKËXT."¹³Jets 2okpën y'angeles nä të Dios t'oknëjmë jäk tuk yäjë: "TSËNË ÊTS N'ÄKÄNY KYË PÄ'ÄJY KOONËËM ÊTS NÄJ MUTSIP MPËKTÄ ÄKT TSO'OM TSËNË PYËJT MÄ MTEKY XKEXT"? ¹⁴Kemtxyë angeles jyäwën mädi tuntëp jets yëk päkextë jets t'ixy it tët mädi niky xy tkuentëpëktë mädäjkën.

Chapter 2

¹Akëxëmtse pyäät etyë yëkxon nyim kyuentë tu'unën mädi të nmädoyën jets ke nmjakem kejkën.²Tigëx ku yë këxm mädi ojts angeles tkepzy tump je mädi tkä kuytyump mädi tkämumä doodëp jets tkuentëpeky castigo. ³Tso y'ixë èen nkëjkën pën kje je n'ixy ijtyën mädäjkën mädi mëj nexy? Yë tse mädäjkën mädi ojts jäwyiin tnikepy xy wintsën jets ojts näj tyëktëy tyëk kädë pën jety nä tmädoodë. ⁴Jets näy nyäjmë Dios ojts nä tyëk nikëjx jë'ëky ixpejt këxm mädi oy yëk eep më milagros ku je tyëk niwäädë je do n mädi wä'äts jäwën näj tso'om je tseky.⁵Tikëx ku Dios ke je angeles tuk muteny mädi mimp kidäkp mädi xyäm yëk käpx'p. ⁶Nidugën ojts nä tnikepyy tnmätyä'äky ye'eny: ¿Ti Yë YÄ'ÄY TYËJK JETS JEP WINMÄ'ÄNY JETY PY XYËK IT T? ¿OK YÄ'ÄY TYËJK Y'UUNK JETS JE XMÄYT XTÄJT? ⁷MITs TË YÄ'ÄY TYËJK XKEXY WEENË MUTSK KE ANGELES, YË KUJENË TË XMO'OY MÄDI MËJ ÄJTËN JETS WINTSËJKËN. TUKËYË OJTS NÄ XTUNY JETS TYEKY PÄTKEPY XYËKTEN NÄÄY" ⁸Tigëx ku je ojts Dios tkëmoy kyexy niti jenä yë tkäyëk teny jets tkäkëmo'ot kenëmts èen tukëyë n'ixkëjxyën jets yëkëmo'oy. ⁹Jets n'ixpy èëts je mädi jäweenë nimutsk ke angeles tu'k tyem pë je Jesus ku ojts y'äyoy txyetxy pyäaty jets y'ooky näjts ixymä Dios py'äyoon këxm të je t'ixy tnijäwë ookën je tu'k jety y'ä'äy tyëjk jye'e. ¹⁰Tigëx ku nääm je pyäadyë mädi këxm yä tukëyë ja eepynäy nyäjmë mädi jekëxm tukëyë jets nimäy y'uunk tyëk jä'ät t mä myëj äjtën nää'mts jev pyäadyë je yëkmädäkpë tyän't kunäj të äyoon tänexy. ¹¹Tigëx ku äkipxy je mädi yëk wä'äts jätp jets jädë mädi wä'äts jät tēp näy jye tse tu'uk tyeety eepy. Näjts je ke tkutso yë jets tmugu'uk tijt je myugu'uk. ¹²Näm je ye'eny: "NTÄNIJÄWËP ËTS MXËËW ËTS NMUGU'UKTËJK TË; Ni ËËP ËTS MITS YOYMYUKTÄJKËN TIKY'PY. ¹³Jets jädukyäjä: "NTËY JYÄW EEPY ËTS JE" Jets jädukyäjä: "IXTË IXYÄ ËTS JE NMËËDË JE UNÄJNK TËJK MÄDI ËTS TË XMO ÓY". ¹⁴Ku je Dios y'uunk tējk nikëjx mëëT nëjpy myëët je, Näy nyäjts Jesus jyuky y'ëëy jets ku y'okën këxm näjts tyëk kudäkojty je mädi myëët mëk äjtën ookën jye'e yë tse diablo. ¹⁵Akëxëts nä tyujnë jets NIDUKËYË je tyëk pitsëmt jedë ku jë ookën tsëkädë tsumy metxy ojts jyuky äjt tyëk näxtë. ¹⁶Ke tse angeles këxm je myäy tyäy äbraham je tyëm t je tsë myäy py tyäjp. ¹⁷Nääm tse pyäät etyë y'ijty Njets nä jukyët tso'om myugu'uktëjk jets tyun't sumo sacerdote , pä'äyooop jets ntso Dios jyë näjts tun't näjts je tyëk mint meekx tujkën je jääy tyä koony të. ¹⁸Këm Jesus ku y'ijty të jyety kyowety ojts yëkwinnmäny y'ixy mäyëp tse tputëkëtët pëm pën je näy nyä jwin mäny y'ixk kyupäjt eedyëp.

Chapter 3

¹Näjts miits mugu'uktëjktë mädi jyuky äjt wä'äts tukyë miits m'it të ku myëktä niwäätso wëdë mädi jem tsäpjotm. Winmäydyë miits Jesus jye'e je apóstol mädi nimëj sacerdote mädi ëen nikepxyëm. ²Oy ojts Dios tujnë mädi ojts wyin ixyë näj tsoom Moises oy ojts Dios tujnë jem DFios tyëk jotm. ³Jets Jesus nä je yëk ixy jets päjt äjtëp je mëj nexy mëj äjtën ke je Moises, tigëx mädi tëk koj ja wëenë nimëj äjtën myëët ke je tëjk. ⁴Je ku nidukën je tëjk tyëk oyë mädit të tukëyë tpemy tkojy Dios je. ⁵Oy ojts Moises Dios tujnë jem jyën jotm tyëkjotm, je ojts nä tnikepxy tnmä tyä'äky jets ti yëk käpx p tso tyempë myiny kyidä'äky. ⁶Jets Cristo je yëk uunk eepy jets Dios tyëjk y'ixy ijt jeepy. Ëëdëm je xtëjk ëyëm pën jem ëen tukyë nyëk ijtyën nwinmääny jets n'äixy ijtën. ⁷NÄJ TSO'OM Wä'äts jäwën ye'eny. "IXYÄM PËN TMÄDOJEEDYËP Y'ÄÄW Y'ÄYUUK ⁸KÄDI MJOOJT XYËK JUUNTË JETS MJUM JÄYËT MTI JÄYËT JE TYEMPË MÄ JEM YËK WINMÄÄNY IXTË JEM NÄXWIM PÄTË'ËTS ÄTUM. ⁹KU OJTS NÄJ MËJÄÄY TYËJK Y'ÄDËTS TË KU NÄ JYUM JÄÄYËDË TYIJÄÄYËDË JETS ËTS X'IXY NTSO N'ÄDË'ËTS T OYËM Y'IJTY TË XÄ IXËDË NTUNK WIXTEKXY JUMËËJT. ¹⁰OJTS ËTS GENERACIÓN NKÄOY Y'IXY. NÄM ËTS NWÄÄNY: ITP YË JYOTM TXYETXY YOYDYÄKOYDYË KENËM ËTXYË NTU'U X'IX ÄJTËDË ¹¹PÄJTËP JEN Ä NTSO ËTS OJTS NWÄNTÄ'ÄKY KU ËTS OJTS N'ÄMPEKY: JETS KU JEDË KE TYËKËDËT JEM MÄ POOKX TÄJKËN. ¹²Yëkxonëm x'ixy it tët mugu'uktëjk të jets ke jem pën pyën it të mädi jyotm käti itp tËy jyäw ëny je joojt mädi jyuky Dios myujä kem kekypy. ¹³Mädi mtuntëp mits mnyä kyäpx jotmëj ätëdët tu'uk jädu'uk nä tsoom IXYÄM myëk mukäpxtë, jets nidukën jyoojt jyuuntë täkony kyëxm mädi win ëëmp. ¹⁴Näj ëen të ntikäjts näyën jets Cristo nmugukë nyäyën pën jem ëen nwinmääny nkäyëk kejkyën mä'am je mä txyoontä'äky jets mä kyukëxë. ¹⁵Näjts yät të yëk nikepxy:IXYÄM PË MIITS XYÄM MÄDOO IT TËP JE Y'ÄYUUK KÄDITS MJOOJT XYËK JUUNTË TSOOM MÄDI KÄMÄDOOWË. ¹⁶¿Pën je mädi ojts Dios tmädojë y'äyuuk je ojts ke myädoj? Kentse je jyejädë nidukëyë mädi ojts ëgipto pyitsëmtë Moises këxm? ¹⁷¿Pën je mädi ojts tmu ämpeky wixtky xy jyumëjt? Kentse jyejädë mädi ojts tuntë ku nyikëjx ooky nyäxkidäktë je näxwimpä të'ëts ätum? ¹⁸¿Pën jedë mädi ojts tkäkupeky ku näj mëknexy wyääny jets ke jem tyëkédët mä jem pookx täjk ke je'm tsedë mädi ojts kyämumädoyädë? ¹⁹N'ixyëm ëen je ku jedë ke ojts jem tyëkädë mä pookxën täjk kyätëy jyäw äjtën këxm.

Chapter 4

¹Näjts wen yëkxon t'ixy ijtyën jets ke nidukën nä kyejx jë'ëkt jets ke je të tnäspädë promesa, mädi miits myëk moydyë jets mnäxtët jep mä'äm pokx täjkën. ²Tigëx ku ojts nyëk wäjn jäyën je näm ääw ayuujk tso'om je y'ixë jets je kexy ke tse ojts pyutëk etyë jedë mädi jyenxyäwën tkäpëktä'äky tso'om jedë mädi ojts myäadowdë. ³Tigëx ku ëën të të ntëy jyäw ëyën niky xy tse mpäjtyën pookx täjkën , nä tsoom ojts je ye'eny: TSOOM ËTS OJTS NWÄ'ÄNY KU ËTS Y'IJTY TË N'ÄMPEKY KU JEDË NIJUNË KYÄTËKËDËT." Oyëm je tyunk të jyäkexy xip eewyë ku it ojts yëkpemy yëk kojy. ⁴Tigëx ku je nätë ye'eny ku tnikepxy je mädi wixtujk xëw: DIOS OJTS PYEEKXY KYUWIXTUJK XËËW KU Y'IJTY TË TUKËYË TYËK NI OYË TYÄ'ÄY," ⁵Jädukyájë je nä ye'eny: NIJUNË YËDË KYÄTËKËDËT JEP MÄ'ÄM 'POOKX TÄJKËN."⁶Näy jyep je y'äixy y'ijty jets nidukën jep tyëkët mä pookx täjkën ku nimäy israelitas tējktë mädi tmädoodë oy ääw ayuujk ke jep tyëjk eedyë ku ke këm myädoodë. ⁷Dios të nä tyëk ni oyë jädukyájë tu úk xëw mädi xyëw: "Ixyäm". Ku y'ijty të mäy xyëw nyäxnë ku David këxm ojts je kyepxy. tso'om jeknyë ojts ye'eny: PËN MIITS IXYÄM Y'ÄYUUK MÄDO JEEDYËP KÄDI MJOOJT XYËK JUUNTË."⁸Tigëx ku jyeexyë ojts Josué tyëk peekxy ke ts jyeexyë ojts Dios wyäänxyë ti tyump kyu jäwom. ⁹Jetse pookxën xëw y'äixy jets je Dios kyäjp. ¹⁰Tigëx je ku pën jem tēj k eepy mä Dios pyookx täjk nyi pookx eepy tse näy nyä tyunk nä tsoom ojts Dios pyeekxy ku y'ijty të tyun kexy. ¹¹Jets nästsojk ëyëm je jets jem ntēj k ëyën mä jem pookx täjk jets kädi nidukën kämä doop nyäpyëktäkyë tsoom ojts kyidäwdë ku kyämä doodë. ¹²Tigëx ku yë Dios y'äyuujk jiky yë niměj nexy yë'ë jäweenë mək yë txyuky ke je tsujx mädi ätsow pyä'ä jëëjp eepy tyänexy py je alma mëët jäwën jets mëët xikx päjk jety py nyexy. Mä yëp je jets tnijäwët winmääny ti jotm yëk niwin määy eepy. ¹³Niti kyäti íty mädi të tkojy jets kuyu'utxy y'it t Dios wyinkukm. Tukëyë kyex kexy tukëyë je wyinkukm t'ixy tnijäwë mädi wyenë nkëmoyëm pën tso të wyenë njuky ëyën. ¹⁴Jägëxts ku jem ëën nmëët ëyën sumo sacerdote mädi niměj mädi të jem nyiky xy jem tsäp jotm Jesus Dios y'uunk wents ëën tu'kwin määny tpätu yo yën mädi të ntëy jyäw ëyën. ¹⁵Tigëx ku të ëën nmëët ëyën sumo sacerdote mädi pä'äyoon kyämëët ku ëën ämutsk. Jem tu'uk nmëët ëyën mädi të winmääny y'ixën të tänexy tsoom ëën xyäm ntänäxyën jets je ke'ts ojts pyeky tyuny. ¹⁶Näjts ëën nëkxën tuk winmääny jem tsënë tyäjk äm mä'äm jem pä'äyoon yëk pääty jets nkuentëpëjkën pä'äyo'on jets mpäjtën pä'äyo'on jets xputëjk ëyën ku tyëmpë tpäät mä jem ti xkati ijt jäyën.

Chapter 5

¹Tigëx ku ke je sumo sacerdote, mädi të yëk win ixy jem jääy äkukm jäkëx tsë të yëk takäpx pety jets jääy tputëkët mädi DFios jye eepy jets nä twäjnët je yoxën ok wintsëjk éény ku takoonny je'e. ²Mäyëp je jets tputëkët mädi tkämëj pëk takp ok mädi të yoytyäkoy tikëx ku je këm jem je ämutsk äjtën tmëädë. ³Jäkëx je näy nyäjmë pyäadyë tun't wintsëjkën këm tyäkoony kyëxm näjts tsoo je tuny takoonny kyëxm. ⁴Ke tse këm tja jë ku nipën nä wintsëjkën tkä kuen të peky. Ku je Dios je të wyäätsoyë näj tso'om ojts Aaron yëk wäätsoy. ⁵Näy nyäjts ketse këm ojts Cristo nyämyë pëk täkyë ku sumo sacerdote tyuny. Mädi ojts tuny mädi je y'ijty myët nä kyäpx ookën n ä je wyääny: MITS ÊTS N'UUNK EEPY, ÊTS MITS XYÄM XTEETY EENYËP." ⁶Nä j tsoom ojts je ye'eny äyäm it: "XËMË KËXM MITS SACERDOTE MTUNT TSOOM MELQUISEDEC TNIWÄWÄÄNY." ⁷Je xëw mäni këjx mëët ojts jyukyë Cristo ojts nyukx tä'äky mëët ämädo'on. Akipxy ku mëk nexy ojts t'ämädoy jets Dios twin yäjxy tukëm je mädi mä yë jets tyëkmädä 'äkt mä ookën je ojts yëkmädoyë ku ku pä'äyoop nyäpyëk täjkyën. ⁸Oyëm je y'ijty je y'uunk etyë jyääjt je ntso tmumädo'ot mädi këxm ojts jyety kyuwety. ⁹Të wä'äts je yëkpektäjký jets näjts ojts tyuny pën tmumädoodëp jekëxm je mä mädäjkën mädi xëmëkëxm. ¹⁰Dios je nä takäpx pejtë jets sumo sacerdote tyun't. tso'om Melquisedec tniwäwä'äny. ¹¹käwinëmpyë ëën nmëët nmëët eyën ntso Jesus nikäpxën nimätyäjkën jets tsip tse tso y'ixë nikäpxën nimätyäjkën ku miits ke jetyë m'ok mädoonädë. ¹²Ku ixyä'ät tyempë myëk ixpëknädëp miits jyeexyë jets miits mjäk käti'it adëjtxyë jets nidukën wanxyët Dios je kyexy. j leche miits mpäjt äjt tädëp m'uuktëp jets ke keeky xkäydyët. ¹³Jets opyënë pëm pën leche y'ukypy ke tse myäyë jets tëy tyuun tunt tikëx ku mäaxy y'uunk nëm je. ¹⁴Jets je keeky kyäpyy mädi të yeeknë; yë tse mädi të twinmäy pyätnë jets tnijäw eenyë mädi oy jets käoy

Chapter 6

¹Wen'ts äyäm tkex ko jäyën tso txyontäjky Cristo kyexy ayuujk jets wen tjäk winmäy pyät ädëjtxyën. Jets ke jädukyäjë nä mpëktäjken ooky je tunk winmäyëm pjten mädi yëk mëk eepy ku jenxyäwën yëk mëedë mä Dios.

²Ni je xkämäts tu'utët je ixpëjkën je nëpejtën jye'e ku jääy nkë nixäjën ookpë jyuky pyëkt jets tëy tyuun mädi xëmëkëxm. ³Ntums èëts yä'ät näy nyä pën Dios je nä yëk jety py⁴Tigëx je ku tsip je tyäänxyë mädi tuckyäjä äjääjk tpääät të mädi ojts t'ok ixtë je regalo mädi jem tsä'pjotm kidäkp pën tuckyë y'ok mët ijt je wä'äts jäwën. ⁵Jets näy nyäjmë mädi tnijäw eedyë Dios y'oy y'ääw ayuujk jets näy nyäjmë mëk äjtën mädoi mimp kidäkp. ⁶Jets mädi tkuyoy kyektë tsip je jets jädukyäjä wyin määny y'oyët jets twinmäyëm pit t tigëx ku jedë të tyëk kruspet të Dios y 'uunk këm të jädukyäjä jets nidukëyë jääy wyinkujky ku tso'oy tyëk täntë. ⁷Ku je näjx mädi në tu y'uky py ku weenë näj nyitu'uy jets ujts tyëk juky pyeky jets jedë tyëk tun tët mädi ojts it näx käm tyëk tunk pääät të yë näjx je mädi tu'uk Dios kyunukxën kyuentë pëjk jeepy. ⁸Pën jemts kujp yeny niti je kyäwä'änt yëk käoy tyijp je.niky xy yëk nok këxnë näjts je niky xy kyukëxë. ⁹Jets èëts je èën jup ixy py jets miitstë myëk oy jyäw eedyëp miitstë mädi mädäjkën jye eepy oyëm èëts nä nkepxy. ¹⁰Jets Dios ke je kyäoy jyääy yë jets tjäay dyä koyty je tunk tso miits tsojkën xyëk nikejx jë'ëktë je xyëëw këxm tigëx ku miits je xtujn jeedyë tëy jyäw eewyë tëjk jets näy jyem miits je ixyämpääät xtujnëdë. ¹¹Mejnexy èëts nä njup ixy jets tu'uk jä nidu'uk nä xyëk nikejx jë'ëktët pën mäwääät kyexy kekëxm tso tuk winmääny t'äixy it tët. ¹²Jets ke miits mnuux jät tët, jets nä xtuntët jedë xpänëkxtët ku jenxyäwën këxm jets äixy ijtën këxm xkuentë pëk tët je käpx ääw. ¹³Tigëx ku Dios ojts nä Abraham tämët kepxyë tso je nä këm tkuytyunt ke je nä tpääty jets tjurar opyënë mädi jäweenë nimë. ¹⁴Nä ojts je yeeny: "Tyëy äjtëm nmo'op èts nkunukxën nyëk mäyëp nyëk mëjëp èts mits". ¹⁵Najts, Abraham tkuentëpëjky mädi yëk täwinwän ëëy ku y'ijty të t 'äixy ity. ¹⁶Ku jääy nä twäntä'äky ja weenë nimëj ke jeedë. Ku jäwyiin të wyenë tyëk tsip jät të jets juramento näjts tse wyä'äny jets näj tyunët. ¹⁷Ku Dios nä y'ijty tuk ixwä'äny yëkxon mädi jedë kyuentëpëktëp mädi të täwin wänë pën tso je tseky tso juramento tuuny. ¹⁸Metsk jëëp nä tuuny ku èën të nkejkyën jets njä tyën ma njädäjkën niky xy je mpäjtyën je estimulo ku tuckyë nwinmääny nkejxën je äixy ijtën mädi të nyëk moyën. ¹⁹Èën mëët ëyën yë äixy ijtën tsoom ancla seguro je jets tukwimaany mä èën n'alma äixy ijtë mädi keky py nyexy ätëy tyuk jëx kepy.

²⁰Jesus jep nä tyëjk ëëy jep it tso'om tu'uk mädi nä ojts tyëk tsoon tä'äky ku y'ijty nä tyujnë tso'om sumo sacerdote xëmë këxm jets nä tpäniky xy tso'om Melquisedec tniwä wääny.

Chapter 7

¹Najts Melquisedec mädi Salem tniwintsën eepy Dios sacerdote mädi këxm nexy je mädi Abraham myët nä wyäjtë ku y'ijty të Abraham niwintsën tēj k t'is yëk ook kexy nits ojts kunukxën tmo'oy. ²Jetse mädi ofrenda myooy Abraham. Melquisedec näj je xyëw y'äyujk wimpitsem y "Je niwintsën mädi tēy tyump". Jem tse jädu'uk titulo tmëädë je tse "Salem nyiwintsën" je tse jotkuj äjt nyiwintsën. ³Kej y'ijty tyeety pyën ity ni y'äp ni y'ok näy nyäjmë winäak yäjä xëw txyoontä'äky jets pujunë juky äjt kyukëxët. Nä ampy je tsoom Dios y'uunk tigëx ku sacerdote xëmë këxm je y'ity. ⁴Ixtë tso je y'ijty ni më y'ijty je yä'äy tyëjk. Je mädi jeknyë eewyë kuky ëëy Abraham. Je Diezmo myooy madi y'ijty të tpääty jem ku y'is tsip tuuny. ⁵Äweky je Levi y'uunk tēj k të pën tkuentë pëktëp sacerdocio jem je päwäan tmëädë tso'om je kutujk jets ntso Diezmo tyëk mukt yë tse myugu'ktēj k jye oyëm je Abrahäm nyikëxm jyätsoony. ⁶Melquisedec ku y'ijty je tyuknäs kexädë jets ojts tkuentëpeky diezmos ku Abraham jets ojts je kunukxën tänikepxy mädi y'ijty promesa myëët. ⁷Niti äweky kyäti'ity ntso nwänén je jääy mädi kanijawë itp jets kunukxën tkuentëpeky ku myoyë mädi nijawë itp. ⁸Ixyä yä'äy tyëjk mädi nikëjx mëët juky eedyëp tkuentëpëktë diezmos näjts je tmooy mädi nä wämp jets jukyë ädëtsp je. ⁹Ku Levi tkuentë pëjky diezmo näy nyäjts je tmooy diezmo Abraham këxm. ¹⁰Tigëx ku Levi je më jääy mädi të nyexy jem je y'ijty jyukyë je nyikëxm ku Melquisedec tmët nä wyäjtë Abraham. ¹¹Ixyäm nä tsoom jyeexyë të nyi oyë kyëxnë sacerdocio levitico këxm. (yë këxm ts ojts käjp tkuentë'pëktë t ätujukën je jëp ku jädu'uk teety kyejx jë'ëkt tsoom je Melquisedec nits ken ä yëk ixt tsoom Aaron? ¹²Ku sacerdote tyikäts nä nypajts kutujk tyikäts t. ¹³Jaduk tribu je nä mädi xyäm nä yëk nikäpx p je mädi jem nijunë kätump mä jem pookx täjk. ¹⁴Xyäm ts yëkxon tyim yëknijawë ku ëën nwintsën Judä kye'axy je tu'k tribu mädi Moisesv nijunë kyä nikäpx. ¹⁵Mädi ëëts nä ntijpy yëk winjaw eepy je yëkxon ku kyejx jë'ëk t nä nyä tsoom Melquisedec. ¹⁶Ke'ts je kutujk këxm tso'om je kutujk yëk kuy tyuny nikëjx mëët näj tyuuny sacerdote mëk äjtën këxm jets juky äjtën këxm mädi kä kudä koopy. ¹⁷Tigëx ku jäywyet kexy py je jep nä yëk nikepxy: "mits jeyë tu'uk sacerdote xëmë këxm mädi nä tso'om Melquisedec". ¹⁸Näjts jäwiin päwä'än jewäät y'ätuky tigëx ku je ämutsk je y'ijty jets niti kyä'äwä'äny. ¹⁹Tigëx ku je kutujk ke je tuny mädi oy. Jem tse tso y'ixë näj txyoontä'äky tso oy ixtään mädi miimp kidäkp ku je këxm Dios nwinkunëx ëyën. ²⁰Jawyiin ojts tuny juramento nits nä tyujnë. Jets jäduk wiin, pën këm nä tunwäntëp sacerdote oyëm juramento tjäkätun t. ²¹Jem tse äyäm, yë Jesus sacerdote tyuuny ku ojts juramento tuny 'pën ojts nä nyëmxyë jets je tyun't: "Të nä wintsën ye'eny ke'ets wuinmäány tyikäts t xëmë këxm mits sacerdote mtun't. ²²Agëxts je Jesus të je äkäpx tujkën t'yeky pactos madiwë. ²³Jemtse mädi tuntëjk eedyëp sacerdotë kots je o kën këxm ketse t'okpänëx ädëtsnë. ²⁴Ku Jesus jyukyë xëmëkëxm jemtse tmëädë sacerdocio. ²⁵Najts mäyëp jets tyëk mädä'äkt pën je Dios wyinkunëx eedyëp je këxm je ku xëmë këxm je jyukyë jets tnikäpx tso'okt. ²⁶Je ku je sumo sacerdote je ëën xpäjt ëyëm. Ku je täkoony tkämëädë niti peky tkämëädë wä'äts je täkoywyë jääy tmët ity jäweenë këxm je të tsäpwinm twinäxnë. ²⁷Ke je kyä ijty xyë tsoom sumo sacerdote itp je wintsëjkën tuntët näjts tyäkoony niys näy nyäjmë käjp tyäkoony. Tukyäje nä tuuuny ku këm nyä kyë yäjkë. ²⁸Kutujk je nä xyë moypy sumo Sacerdotë yë yä'äy tyëjk mädi ämutsk të jets ääw ayuujk mädi juramento jye mädi ixojk pyämiin kutujk je y'uunk xyë mooy je mädi të nyi oy eenyë xëmë këxm.

Chapter 8

¹Ixyämyë, näjts mädiwë ixyämyë yëk käpx wäm yäts je, ëdëm mëët äjtyëm tu'uk teety nyiwintsëm mädiwë të je xyënë tyäjk äkääny kyë je kutukp jye mädi jem tsäpwinm. ²Je tumpë mä wä'äts it je tyëwyë wä'äts tëjk mädi wintsën⁶⁷Ku jyexyë nintso kyäjääjty mu tu'uk wäntä'äky ke tse jyeexyë tyi tiy mu metstk wä ntä'äky.⁸Ku Dios tkupäjt ëëy tso jem kyämä dä'ktë jem käjp jotm je wyääny: ÄXTUKTË, MIMP JE XËËWNÄ YE'ENY WINTSËN KU ËTS NTUN T Y EEWYË WÄNTÄ'ÄKY MËËT ISRAEL JYËËN TYËJK MËËT JUDA JYËËN TYËJK. ⁹YÄ'ÄT KE NYÄJËT TSOOM ËTS WÄNTÄ'ÄKY NTUUNY MË JÄÄY TYËJKTË JË XËËW MÄ ËTS NMÄJTXY KYËJËM NITS NWIN TUWËJK ËËY JÄKEM IT EGIPTO JETS JEDË KE TPÄNËKXTË ËTS NWÄNTÄ'ÄKY NITS ËTS NMÄTS TUJTY NÄM YE'ENY WINTSËN.¹⁰YÄ'ÄT JE WÄNTÄ'ÄKY MÄDI ËTS NTUN WEMPY MËËT YÄ'ÄT ISRAEL JYËËN TYËJK JETS JE XËËW NÄM WYÄÄNY ËTS MPËMP NKUTUJK WINMÄÄNY JYETY PY JETS NÄY NYÄJMË KËX JÄ YËT JEM Y'ÄM JYOTM ËTS JE XËËW XDIOSEËP NITS YËDË ËTS NKÄJPËT¹¹YËDË KE TÄ'ÄWÄ'ÄNTË MËËT JEYË MYUÄWINKON NI MYUGU'UKTËJK TKÄ TÄ'ÄWÄNTË: WYÄ'ÄNTË: IXË WINTSËN, NITUKËYË ËTS X'IXËDËT PYIK JETY PY MYË JETY PY. ¹²MPÄ'Ä YO'OP ËTS JE MÄ TYÄKOY DYË JETS NIJUNËTS TYÄKO'ONY NKÄ OK JÄ'ÄY MYEJTS JEENYËT.¹³Ku wyäntë “NYÄMPË” je dë tuny mutuk wäntäjkën mädi jäwyiin eewyë mädi të tyuknä nits mä täkoy kyëx wänëp.

Chapter 9

¹Ixyām mutuk wāntā'āky jem y'ijty tmēēdē ntso twintsēkēt mā jem tējk wā'āts nexyt. ²Nits mutu'uk tsāptējk ojts y'oyē nits mutu'uk tā tējk y'ijty yēk pāāty candelabro mā y'ijty kāy wyejt mēēt tsāp keeky mādi mādiwē myēt ity py nājts je it yēk tijy jets wā'āts nexy jye. ³Jets mumetsk ātēy tyuk jepts y'ijty jāduk tā tējk jepts y'ijty txēēwē mādi jāweenē wā'āts nexy. ⁴Nits jep y'ijty tmēēdē yoxtājk mādiwē tēēkxp puts ampy mā jem yēk kexy pā'āk xuuk'pē, jepts y'ijty mēēt arca del pacto mādi tā ukyēp oro, nits je jety py jep y'ijty ākoon ēēny jepts y'ijty tmēēdē Manā, Aaron miats mādwēo jts pyējy, nits mēēt je pu'uy mādiwē wā'āntā'āky. ⁵Nits arca del pacto Nyikēxm Querubines mādiwē mē ājtēn myēēt mādiwē arca ājy kyejk tyā yēk ātuky py je ts y'ijty kyejk tyāni epy nājts ixyām ke ēts tukēyē nikāpx kēxt. ⁶Ku je y'ijty tukēyē nyi oyē kyexy nājts sacerdote nyāxtē mutuk tabernáculo nits t'istuntē servicio. ⁷Nits je teety mādiwē jāweenē nimēj tump je ts jep nāxp mu metsk tā tējk tukyājē win jumējt mādiwē kyēm nyējpy itp kyē moy py ku nājx kājp tyākoj ity kyāmādā'āktē. ⁸Nits ojts wā'āts jāwēn tyāni ix etyē ku je tu'u mādi jep jā'āp mā jep it wā'āts nexy kenēm je y'ijty nyikejx jē'ēky ku nāy jyem y'ijty y'ity mutu'uk tabernáculo. ⁹Yēts jenā ixyām jets yēk nijāwēt.metsk jep yojxēn mēj wintsējk ēēny MĀDIWĒ ixyām yēk tump kets je myādā'āky nits wintsējk eewyē wyimāāny tyēk wājtsēt. ¹⁰Nā jeyē tyunk pāāty kā yēn ujken māy wyiin je tso tyēkwā'āts tē je jeyē je y'ijty tso nikējx mēēt tyēk tuntēt nājts je yēkē moydyē koonēm nām pāwāān y'oyē. ¹¹Nits Cristo myiiny nā nēxkēm eety jāweenē nimē ntsoom y'ijty myintē mādi oy. Je vmyiiny jekēxm jāweenē oy tabernáculo je mādiwē ojts ke nāxwiinēt jāāy kyējēm y'oyē je tu'uk mādiwē yā nāxwiiny kā itp. ¹²Ke cabrs ni carneros nyējpy kyēxm je kēm nyējpy kyēxm ojts nyexy mā jem it wā'āts nexy. Tukyājē nits xēmē kēxm nidukēyē t'asegurar ēēy mādājken mādiwē xēmē kēxm. ¹³Cabras mēēt kā'ā nyējpy ku je tāniwēj tē novillo jyāām mādi kāwā'āts tē nājts je tjē wāwdē nits Dios tmūtunt nājts je nyikējx wyā'ātxy. ¹⁴¿Kemtse jāweenē Cristo nyējpy myādā'ākt pēn je jyāwēn mādiwē xēmē kēxm nyākyē yekyē kātākoony myēēt Dios wyinkukm mādiwē yēk wetxy py kāoy wyinmā'āny nits yēk tujnēt je juky Dios? ¹⁵Ākēxts je ku yē tnitenē nām wāntā'āky yē tse pēn tē je ookēn tkuentēpeky nits tmēt nā wyāxkēt je tākoony mādīswē mu jāwyiin pacto jedē mādi tē yēkwinkontē je ts tkuentēpēkp je wāntā'āky mādiwē xēmēkēxm. ¹⁶Jemtse tu'uk neky je jāāy mādiwē tē y'ooky jāwyiin je yēk ixēt. ¹⁷Ku je tu'uk neky nits je tyunk pāāty ku tē ookēn tyunyē ke tse neky tyuny pēn nāy jye je jyukyē mādi neky yēk oy eepy. ¹⁸Nājts mu jāwiin wā'āntā'āky nējpy xyontājky. ¹⁹Tikēx ku y'ijty Moises tkē moy kyēxnē je pāwāān mēēt kutujk je nājx kājp. Nits tkējy jē'ēky carneros mēēt cabrios nyējpy mēēt nē tsāpts pējk mēēt kepy mādītē pixy tāmutsūmē nits ojts ākpxy metsk wiin tānixity je neky xyāātxy mēēt nidukēyē kājp. ²⁰Nits wyāāny: YĀ'ĀT NĒJPY MĀDIWĒ WĀNTĀ'ĀKY MĀDIWĒTĒ MIITS TĒ DIOS MTĀ NI PĀWĀNYĒ. ²¹Nits nāy nyājmē tānixit kējxy nējpy je tabernáculo mēēy tukēyē ākoon ēēny mādiwē tump. ²²Nā ntso'om kutujk māy jyējp je nā yēk tuny ko ke nējpy yēktānixity kets ti meekx tujkēn. ²³Nixyēm je pyādātyē jets tnikowā'āts t tsāp wiin je jye wyā'āts t ku tānēēk wintsējkēn tuntē. Jets mādiwē jem tsāpjotm jets kēm tse nyākwyā'āts jāt tēt je wintsējkēn mādiwē jāweenē oy nyexy. ²⁴Ke Cristo tyējk ēēy wā'āts it jotm mādiwē kējēm oy eepy tyēy wyē je nikoj wā'ātxy jedēj em nyexy mādiwē jem tsāp kēxm nits nyāk kyejx jēkyē ixyām Dios wyinkukm ēdēm kēxm. ²⁵Kets ojts jekēm nyākyēyēkyē kāwināāk yājē nixkēm y'ādē'ētxy teety mādiwē jāweenē nimē, pēn jep myutējk eepy je wā'āts it jety py win jumējt je nējpy mādiwē kyā je eepy. ²⁶Pēn nā'ām je jyeexyē tpāāty kāwināk yājē jyeexyē Cristo y'āyoy nit ki it nāxwiiny txyontājky. Jets ixyām tukyājē je jeyē mā jumējt kyu kējx eenyē mādiwē tē nyikejx jēknē nits tyēk kudā kooy je tāko'ony ku kēm nyāpyēktājkē wintsējk ēny. ²⁷Tu'uk tu'uk jā'āy tyānimāy etyēdē nits tukyājē y ooktē nitnēm tēy tyuun myint. ²⁸Nāynyājmē, Cristo nā nyāj ku tukyājē yēk kē yājky nits nimāy tyēk nidāko yēt tyā ko'ony. Niky xy je mumetsk yājē nyāk nyikejx jēkyē ke je niky tākoony t'ok niminē mādākēn niky xy tniminy pēn je kēxm txyātxy tyudā'āky nyexy āixēp.

Chapter 10

¹Nä kutujk je tu'uk ä ep mädiwë min wämp oy. Ke je nyä jë tsoom jyeexyë tyëwyë je. Jedë mädiwë tnimintëp Dios nijunë nexy ke yëk kuxëewë oy jye këxm nyäy jye këxm nyäy jye wintsëjkën äjtën mädiwë teety nyiwintsën itp yëk mintëp tu'kjumëjt jäduk jumëjt. ²Jäduk wiin je wintsëjkën ke jyeexyë y'ätuky je wintsëjk ëëny ku je wintsëjk eewyë tëjk ku y'ijty wyä'äts jä'jty tuka yë ke jyeëxyë wintsëjk eewyë tëjk tkuentë tuntë mä kyämädäk tē tākoony jety py jyukëdë. ³Mëet yë wintsëjk äjtën je tu'k jāmeyëtsën je tākoony jumëjt wen jumëjt. ⁴Ku tsip nexy kã'ä nyëjpy mëet macho cabrios nyëjpy nits tyëk takoyty tākoony. ⁵Ku Cristo myiiny yä näxwiiny je wyäány: KË JYE JË WINTSËJK ÄJTËN NITS KE JYEJË MEENY KÄÄP MÄDIWË MIITS M'ÄTSOKTËP TU'K NIKËJX JE MÄDIWË MIITS TË XYËK NI OYË ËTS NJE'E. ⁶NI JE OFRENDÄ MÄDI JÄ TOYPY JETS WINTSËJK ÄJTËN MÄDIWË TÄKOONY YËK TÄKOWETP NÄ XKÄTÄJOT KUJK TÄ'ÄKY. ⁷Nits ëts nwäány: AXTUK XYÄ ËTS JETS ËTS NTUNT MTSOJKËN TSOOM ËTS JEP NEKY KYEXPY JÄWYETY N'ITY. ⁸Tuwëkp je wyäány: ke jye wintsëjk ëny mëet ni ke jye jë ofrenda mädiwë mädi jä toy kyëxp, ni je wintsëjk äjtën mädiwë peky kyëxm mädiwë miits tē x'ätseky ni je xkämët jotkujk täjky. Yä'ät je wintsëjk äjtën mädiwë tē yëktämuyexy tsoom jep jyäwyety. ⁹Nits je wyäány: "ÄXTUK IXYÄ ËTS JETS ËTS MTSOJKËN TUN'T." je pyeky py mutu'k tuntäjk nits tyëk ni oyë mumetsk tun täjk. ¹⁰Je tsojk äjtën këxm tē nwä'äts jä'äjtën ku Jesucristo jyuky äjt tkë yäjk tuka jë tsën äj tyujnë jets xëmëkëxm. ¹¹Tyë äjtën nidukëyë teety nyiwintsën pyutë'ëky jäwom jäwon nits tmuntuntë Dios je itp nexy je tmo'oy näy jye wintsëjkën wintsëjkën äjtën oyëm jedë ke myäyët jets tpëktët tākoony. ¹²Jäduk wiin ku Cristo nyäky kyëyäjke jem wintsëjk äjtën je poky kyëxm xëmëkëxm nits jem txyën eenyë jem Dios pyä'am. ¹³Je y'ijty y'äxy py kuunëm myutsip pätkepy tyëktänt täwäk pet t. ¹⁴Tu'uk yoxën këxm npaj tē tyëk ni oyë xëmë këxm jedë mädi xyäm wä'äts jät tēp. ¹⁵Wä'äts jäwën mëet je mätyä'äky je'ets yëk nixejx jeky py ëën këxm ku tuwëkp je wyäány. ¹⁶YÄÄT JE WÄNTÄ'ÄKY MÄDIWË JE ËTS YËDË NTÄMËT TUNWEMPY, NIXYËN JE XËËW NÄM WYÄÄNY WINTSËN. JETS YÄM JYOTM TË NKUTUJK MPËJMËDËT NITS NKËX JÄYËT WYINMÄÄNY JETY'PY. ¹⁷NIJUNË NEXY ËTS NKÄOK JÄÄY MYEJTS JEENYËT TYÄKO'ONY." ¹⁸Ixyäm mä je y'ity mekxën tujkën mëet yä'ät tē nittukën kyäokti it nē jets wintsëjkën jyäk yëk tunt tākoony kyëxm. ¹⁹Jekëxts muguktëjktë Ëdëm nmëet ëyën tēy jyäwën jets ntëjk äjtën wä'äts it jetyty je Jesus nyëjpy kyëxm. ²⁰Yë je tu'u nyämpë jets juky ku jetë tyëk'äwä'ätxy ätëy tyuk nits jep näjxën yë tse nyikëjx mëet. ²¹Tikë ku jem nmëet äjty ën teety nyiwintsën jem mä Dios tyëjk. ²²Ku-NmëT nyäy äwinkon äjtën ëën je je tēy äjtën ääw joojt äixy ijtën ku jenxyäwën yëk mëedë. Ku ääw joojt yëk mëetë wäjts ke ti käoy wyin mäány jets ku ëën nikëjx tē je täwä'äts jety je wä'äts nē. ²³Wen jem nyäkyu mäjtxyën nänyäjmë ku tyëy äjtën nixepxyën niwinmäány xkäyëk ke'ekt tukëx ku je Dios mädfi nä tē xtäwinwään ëyën tyump tsenäj. ²⁴Nits nkuentë tuunën ntso tu'uk jädu'uk nyäkyäpx putëjk ëyën tsojkën këxm jets oytyunk këxm. ²⁵Ke nmäts tujtën mä n'yoymyujkyën tso'om nidu'uk jety y'ädë'ëts tē.ti mtuntëp mnyäkyäpx putëk ätëdëp tu'uk jänidu'uk nyäkyäpx putëk ätëdë jäweenë mëk mnyäkyäpx putëk ätëdët, pëntso miits je x'ixy xëëw wyinkeny. ²⁶Pëen ëën nä njäk peky tyun ädëjtxyëm ku tē njäkuentë pëjk näyën je nijäw äjt mä di tyëwyë. Ke tse y'okti'itnë je wintsëjk ëëny mädiwë tuun tākoony kyëxm. ²⁷Mädi jeyë yëk jup ixp je tēy tyu'un yë'ëts yëk tsëjk eepy je jën yeem mädi yëktoy dyäkooy py je Dios myutsip tëjk. ²⁸Opyënëdë pën kyä ku pëktëp Moises kyutujk ookp je ke yëk pä'ä yo'ot tso je tnikäpxtë nimetsk niduwëëk nijäw eewyë. ²⁹Nën mëj äyoon x'äjäwëdë miits mädiwë yë näxteeny Dios y'unk pyëk täjk jeedyëp pën nä t'ixtëp je nëjpy mädiwë wäntä'äky tso'om jyeexyë kyäwä'ätsë je nëjpy mädi je tyäwä'äts jä'äjt ku je pä'ä yoon jäwën yëk winkäpx nexy? ³⁰N'ixy äjtyëm je mädi wään: "JË TUK KUWEJTËN ËTS JE NKËJËM EEPY, ËTS JE JUUNY NMO'OP." Jädukyäjä: JE WINTSËN KYÄJP TYËY TYUMP". ³¹Yëk äyow nexy ku juky Dios kyëjëm nkä'jën! ³²Jäy myetstë tso tē xëëw nyexy ku miits myëk nijäajtë tso miits mëk miits xwintsoodë äyoon jety py. ³³Ku Miits nä m'yëk pëmtë käoytyi jën mäy jyäy äguyk ku myëk tätsip tuntë jets kipxy xmët äyoodë pën jety y'ijty äyoodëp. ³⁴Nits miits xpä' äyoodë je puxtëk jäy dyë mädi puxtëk tsën eedyëp jotkuj nexy tkuentëp ëktë ti jety y'ijty kyëjëm eedyëp nyijäw eedyëp je ku miits je xmëedëdë mädiwë oynyexy jets mädi miits mkëjëm eedyëm. ³⁵Näjts kädi ixuyupy xyëk nëkxtë mädi mtëy jyäw eedyëp jem je tmëetë mëj nexy ju'uny. ³⁶Tudä'äky äjtën miits mkämëet tē jets xkuentëpëktët mädi Dios mtäwin wän ätyëdë tē ku wyenë tē jäwyiin txyojkën yëktujnë. ³⁷Jäweenë jeyë je mädi mimp mim'p je ke je tyänët. ³⁸Mädwë wä'äts juky eepy wä'äts jäwën këxm ku8 je wyimpit ëts ke n'oyjyawët. ³⁹Nits ëën ke nje ëyën mädiwë wimpit p mä käoy. JE ëëdëm mädi jenxyäwën myëet jets ëën alma xkojn jëëjk jayëm.

Chapter 11

¹Jenxyäwën yë yëktämädäkp jets tu'k win määny yëk äixy ity, jets tuk win määny yëk äixy y'ity mädi kä yëk ixpät. ²Tigëx ku jenxyäwën këxm mëjääy tyëjk myädä'äktë. ³Jenxyäwën këxm een je nwinjāw ēyēn ku it nāxwiiny y'oy y'ēēy Dios pyāwāān këxm, mādiwē xyām yëk ixp yëk äxtukp kä je tē y'oyē mädi ke keix jëk p. ⁴Jenxyäwën këxm ojts Abel jāweenē oy wintsëjkën Dios tmo'oy. Nits Caïn yëk win nājxy Jets Abel tnāspājt ēēy jets yëk ni kepxy yëk ni mätyä'äky tso je tēy wā'āts tyu yō'ojy, Oy je Dios nyikāpxē nyimätyäjkë ku je wintsëjkën tkëmooy. Jenxyäwën këxm tse näy nyājmē Abel jyāk kāpx ädëjtxy oyēm y'jty tē jyā ooknē. ⁵Jenxyäwën këxm Enoc pyutëjky jets ke ookën t'ixt. Ke je yëk päjty tikëx ku Dios je kojn jëj kē nā je nijāwē y'ity ku tājot kuj tājkep je Dios. ⁶Ku jenxyäwën kyāti it t tsip tse jets xtājotkujkët. Je ku nixyēn je pyāāt etyē pēm pēn je Dios pyāniky xpy tyēy jyāwēp tse Dios jyukyē jets jāweenē këxm ām jyu' uny tmo'oy pēn ixtā yēp. ⁷Jenxyäwën këxm Noé ku kexy myëk mooy mädi käyëk ixpnēm nits barco tyëk oy ēēy jeys myugu'uk tēj k pēn myē tsēn eepy tyëk mädä' äkt ku yā'āt nāj tuuny nājts yā it nāxwiiny tyëk nikutujk ēēy jets kyudākoyty nājts tpājty tēy äjtēn wā'āts äjtēn nixyēn jenxyäwën tmēedē. ⁸Jenxyäwën këxm, ku Dios wyāātsojē myādooy jets pyitsēemy jem it mädi jyeexyē kyuentēpeky py jets tmutān't pitsēm jem oyēn tjākānijāwē mā nyiky xy. ⁹Jenxyäwën këxm jyuky y'ēēy tso'om wititpē jāy jem it jotm mādiwē y'ijty tē myëk tāwin wānē. Jets Isaac mēēt Jacob wit tēj k tätsēn needyē tu'uk mädi myutān wempy mēēt jādu'uk tso je tē ayuujk t'yeky. ¹⁰Jets je y'ijty y'ixpy mādiwē jw wyinkujky je käjp tso txyoontājky Dios je käjp yëk oy ēēy mädi këm yëk ni oy ēēy. ¹¹Jenxyäwën këxm oyēm y'ijty unājnk tjākāpāaty jets ojts yëk mo'oy vntso unājnk tpāāt oyēm y'ijty tē jyāmē jāy eenyē ku je tēy jyāw ēēy pēn nā ayuujk mo'yē. ¹²Yā'āt yā'āy tyëjk mädi jā ko ookp nits jedē kyextē mädi nā kiejk jē'ëkp TSOOM MÄTSÄ'Ä MÄDI JEM TSÄPWINM MÄY NYEXY NÄ TSOOM PU'NÄJX OOKY JEM MÄÄXY NYË WÄÄM MÄDI KÄMÄYËM JETS NMÄTXYOOKËXËN. ¹³Jenxyäwën këxm je nidukëyē ojts y'ooktē näy jyem y'ijty tkäkuentēpëktē mädi yëktāwin wān eedyē. Jäkem ojts jeyē tmēj ixtē nā wyāntē jets wititpē jāy jedē jets tē jem it yëk kex pitsēmnē. ¹⁴Tikëx je mädi nā wāntēp je it tse y'ixtaadyēp mā kyejk jëktē. ¹⁵Pēn jedē jeyē jyeexyē pyāwin māy it tēp mā käjp ojts txyoontē ojts je jyeexyē tpāāt tē tso wyimpt tēt jādukyājē. ¹⁶Je y'ijty jyup ixtēp jāweenē oy mā kyejk jëk tē yē tse mädi jem tsāp këxm. Ke tse Dios kyutso'oy etyē ku je tDios jāwēdē tikëx je ku tē je käjp tyëk ni oyē mā je jyädä'äktët. ¹⁷Jenxyäwën këxm je Abraham ku ojts yëk winmäny ixy ojts tkëyeky Isaac tugēm je y'ijty y'uunk mädi kyëyājk je mädi y'ijty tē kuentēpeky mädi yëk tāwin wān ēēy. ¹⁸Abraham je mädi nā yëk nējm āy: Isaac këxm niky xy mnāskekē yëk wāā tsoy. ¹⁹Abrahām twinjāw ēēy jets māyēp je Dios jets tyëk putē'ëkt jādukyājē Isaac oyēm tē wyenē jyā ooknē ku nā nkāpxēn tsoom je yëk ixy jem je jādukyājē ojts tkuentēpeky. ²⁰Jenxyäwën këxm tse näy nyājmē mädi mimp kidäkp ku Isaac kunukxēn tmooy Jacob ēēt Esau. ²¹Jenxyäwën këxm je ku Jacob ku y'ijty y'ookwānē tu'uk tu'uk José myājnk tkëmojy jyāy kunukxēn Jacob mēj pëk tājken tmooy nyāy ākuxyē māwāāt tyājk y'ātuky. ²²Jenxyäwën këxm tse ku José ku y'ijty y'ookwānē ojts je tkepxy ku Israel y'uunk tēj k wyenē jep pyitsēmtē Egipto nits pyājk wyenē yëk päkeny. ²³Jenxyäwën këxm Moises ku kyejxy jets tuwëek po'o yëk yujtxy tyeety yujtsē Tikëx ku oynyexy je mixy t'ixtē. Ke niwintsēn pyāwāān tsëjkë jyeedyē. ²⁴Jenxyäwën këxm je Moises ku y'ijty tē yeeknē ke tkupëjky jets Fraon nyëxy je tyāak eepy. ²⁵Ojts je twin'ixy tmēt āyo'ot Dios kyāj p mā jyeexyē weenē jeyē tājotkujk tā'äky tākoony. ²⁶Ojts je twin māy pyāaty ti ātujkën yëk pätp ku Cristo yëk pāniky xy jāweenē mā mēk äjtēn ke je myädä'äky mädi jep Egipto jem je y'ijty tē wyiin tkexy mā je juuny. ²⁷Jenxyäwën këxm kyejky jep Egipto ku ke niwintsēn y'ātsëjk äjtē Tikëx ku nā tmuten āy tsoom je jyeexyē t'ixy mädi käyëk ixpät. ²⁸Jenxyäwën këxm je āmāy xyēw t'āmāy ēēy jets ku néjpy yëk xit weky xy jets mädi je yëk kudākoy kyexpy je koop uunk jets israelitas kyoop uunk tēj k ntso jyāt tē. ²⁹Jenxyäwën këxm je nyāxtē tsāpts määxy nyē jotm tsoom jyeexyē tē'ëts nāxkëxm ku nāj Egipcios tēj k jyā nāxwāntē ojts jem yëk ku uk nāxkexy. ³⁰Jenxyäwën këxm nā jyājty ku Jericó nyipots je tity kyidāā kējxy ku y'ijty tē yëk niwitivity wixtujk xēw. ³¹Jenxyäwën këxm Rahab mädi nātyojkëp kipxy tkāmēt ooky mädi kāmādoodëp. ³²Ntso ēts njākwā'ānt jāk k ti itp je tyempē nits nkepxy nikāpx këxt Gedeon, Barac, Sanson Jefte David Samuel mēēt profetas. ³³Jenxyäwën këxm tmumädäktē kutuk tājken nits tēy tyuntē nājts tkuentēpëktē mädi y'ijty tē yëk tāwinwānēdē ojts tsutspē tēnē'ëk y'āāw tyëk mēkē kyëjxēdē. ³⁴Jēēn myëk äjtēn t'yëk ojk jeedyē, mädi y'ijty pā'am myēēt tē ojts je txyok këxtē. Mëk jety ojts wyimpitnēdē ku y'ijty jem txyip tuntē nits wititpē tsiptumpēdē tyëk kudākoydyē. ³⁵Nits toxyëjk jādukyājē tkuentēpëk kojme y'ookpē tēj k jyuky pyëjkën këxm jemtse mädi ojts yëktēj këxtē ku tkätsoktē jets yëk mäts tu'ut t jetse pyāāt wāntēp oy juky pyëjkën. ³⁶Jemtse mädi yëk winmäny ixtē tāxijkën këxm nits yëkwoptē jets yëktsumtē yëkpuxtëk pëmtē. ³⁷Ojts je yëknāskätstē nits këkujk yëk tā jēj tē kyëjxy jets tsujx këxm mädi ättsow jēēp eepy y'ooktē Jets oveja mēēt cabra y'āk je'ts nyädyāxoxëp ojts je yëk kex pitsēmtē wyenjāt tē yëkwēn tuntē. ³⁸Jets nāxwiiny ku je y'ijty je pyā'āt etyēdē ojts nāxwimpätē'ëts ātum kopk jotm ānk jety py o näy nyājmē nāx jut jety py. ³⁹Oyēm je jāy nidukëyē Dios jyäyëknājkē jenxyäwën këxm ke tsē

tkuentëpëktë madi y'ijty të yëktawin wänedë. ⁴⁰Oynyexy je Dios xyëk ni oyë jyäyën jets ke je jeyë nyäkwä'äts jätët jets ke ëën méët.

Chapter 12

¹Ku të nimäy nijaw eewyë xniwit näyën näj ntsoom mëj nexy yoots. Wents jakem tkexkëjxyën tukëyë mädi jemtxy mädi kätsip kätsip kätsu'ux ntäkidäjëm nits täkoony jetyypy xyëk jääjtën tudä'äky nyexy npujtën jets yä'ät tu'u mpänëkxën mädi ëdëm ixyä nwinkujky. ²Wen Jesus jye'e tkuentë tujn jäyën mädiwë tyëk tsoon täkp jets mädiwë tyëk ni oy eepy je jenxyäwën. Mädiwë ojts tpemy jotkujk äjtën je winkukm nits ojts jem nyexy tmutenäay kruz kämëj kä je ojts txyotyun tjäwë nits ojts Dios teety txyënë tyäjk pä'am ojts txyëënë. ³Nänyä xtämu äixët je mädi tənäj tənäxtë tmutenë je mëk nexy ätujukën je täkoywyë jääy jye nits ke m'am jotm mnukxtët ni kädi jeeyë xtä'amutsk kët. ⁴Kenëm miits mäyëdë xwintsodët xyëk 'ätuktët je mtäkoony nits ookën äm mjä'ät të. ⁵Të miits kje xjä'äy dyäkoodyë ku iits myëk mukäpxtë ntsoo niteety y'uunk tmukepxy: UUNK IXYÄM ÈTS NWÄ'ÄNY KÄDI XKÄKUENTËTUNTË JE NITEETY PYÄWÄÄN NIXKÄTÄNUKXT KU JE MTÄWINTSO'YË. ⁶TIGËX KU NITEETY KYÄPXTSOY PY JE PËN TXYEKY PY JETS TYUK KUWETY PY PËM PËN KYUEN TË PEKY PY NÄ TSOOM KYËM UUNK. ⁷Mutenë miits äyoon nixkëm myëknëjmë näj iits je Dios m'ixyë nixkëm unäjnk ke unäjnk kyä pën ity pën tyeety käpäwänëp ⁸Pën ke ntso miits myëk nëjmë nits näjyeyë pën tso nidukëyë jääy jyät të näjts miits jänäyë mjukyë nimkä uunk jäw ät tët. ⁹Ojts ëdëm nmëët ëyën nteety yä näxwiiny mädi ojts xkäpx tsoyën jets nwintsëjk ëyëmts je y'ijty ¿Kemtse ëëdëm xpäjt ëyën jäweenë mëk nmumädojën je niteety mädi jäwën këxm nits njuky ëyën? ¹⁰Tikëx ku ëëdëm nteety weenë jäyë xpäwäanyën tsoom je t'ixtë tnjäwëdë. Nits jädukwiin Dios këm tyumpy nits ntäoy ëyën nits nijaw ëyën ntso wyä'äts äjt nmëët ëyën. ¹¹Niti käpx tsoyën jotkuk xkäkuentëpëkt ku myëk käpx tsooy ty yëkxon mëk nexy xtä'äyoy nit nëmts je myäyë myëjë tudä'äky äjt mädiwë tëy wä'äts jedë mädi nä yëk tä'äwäntë nits tjät t. ¹²Näjts yëkmëk pëktë miits mkë'e mädiwë të y'amutskë kyëxnë mëdë mkox mädiwë ämutsk. ¹³Yëk tëwdë miits tu'u mä mtu yoy wyä'äny pën jem päk mä'ät jets ke mpäkwit jets tsookptse mteky. ¹⁴Ixtädë jotkujk äjtën nidukëyë nä nyäjmë wä'äts äjtën pën kets nipënts je wintsën tkäixt. ¹⁵Näy ixyItëdë yëkxon nits nipën kyäti ijtyxyët Dios kyunukxën. Nikën kätäjotkuj äjt tkyä'äats ke'kt nits kyejx jë'ëkt ätsijpën. Jets ke nimäy täpät këxt. ¹⁶Näy ixyitëdë miits yëkxon kädi nä'yë mtsëëny myuktë ok käoy mjäyë tsoom Esau jyuky ëëy pën takäany kyëxm ojts tooky ku y'ijty kyoop uunkë. ¹⁷Tikëx mnijaw eedyëp miits je ko y'ijty tjä' ok tsoknë nits kunukxën yëk mo'ot kets ojts y'ok yëk kupëknë ke ojts y'okti'itnë jädukyäjä winmäyëm pijtën oyëm ojts tjä'oktsoknë. ¹⁸Tikëx ku je mits kopk xmu'awinkonë mädiwë yëktonmätsp tu'uk je kopk mä jem jëën yem jë'ëky mä wejn jety jyä'jy mëët mëk nexy tupoj. ¹⁹Nits miits näy jjem mkämintë ku tukyäjä xujx yä'äxy nije äyuujk miits të xkänimintë kyäpx ku ämadowë tëjk nyukxtä'äktë jets nitu'uk äyuujk kyäoy yëktämukäpx nët. ²⁰Ku jedë ke ojts tmutenë mädiwë ojts yëktäpäwä'äny: "KU JEM TU'UK TÄNË'ËK KOPK TPÄÄTY, NÄSKÄTXY TSE Y'OOKT." ²¹Ätsëkë nexy ojts visión t'ixy nits Moises wyääny: "YËKXON ÈTS NTSËJKË NYÄJXY NITS PUMÄ ÈTS NWINMÄÄNY JYÄJTY." ²²Nits jem it miits të mintë Monte de Sion mä jem jyuky Dios kyäjp mä jem decenas de millares angeles xyëëtuntë. ²³Jem miits m'yoymyuktë mä koop uunk mädi jem këx jä'äy itp jem tsäpjotm miits të Dios xznimintë je mädi nidukëyë xtëy tyun wänyëm mädi téy wä'äts të jyäwën mädi të nyi oyë. ²⁴Miits të Jesus xnimintë mädiwë näm wäntä'äky kyëjëm eepy je nëjpy mädi yëkxiwäx jäweenë mëj je kyepxy nits Abel nyëjpy yëk winäjäxë. ²⁵Näkyuwijy ätëdë kädim miits je xkäkupëktë mädiwë käpxp. Ku jedë ke ojts kye'ektë ku ke ojts tkupëktë ku mëk jyäyëk nëjm ääy jem näxkëxm ketse xmäyën jets nkukejkën ku ëën njäkuyoy kyejk wäänën mädiwë jem xnëjm jäyëm jem tsäpjotm. ²⁶Ku ojts ätsujky kyepxy nits it näxwiiny xyin këjxy. Nits ixyäm të je nä ye'eny jets xtäwin wäa ëyën: JÄDUKYÄJË ÈTS NIKY XY NYËK XINKEXY KE'TS JEYË Y'OKNA "XWIN EENYËT MËËT JE TSÄPWINM. ²⁷Yä'ät äyuujk: "TUKYÄJË XËJEYË." Nä t'äyuujkë nits yëk këynyäkëxp tukëyë mädiwë xinkëxp jetse mädiwë nä oy ëëy jets mädiwë kä ximp je'ts xëmë këxm. ²⁸Kots nä xkuentëpëkt kutuk täjk mädi tukyë itp wen tmëjpek täjkyën näjts je Dios nmëj pëk täjkën wintsëjkën këxm nits tsëjkën këxm. ²⁹Tikëx ku ëdëm Dios je jëën je mädi yëktoy dyäkoopyy.

Chapter 13

¹Mäts tu't të wen je tje jë ku nmugu'ktëjk tsojkén tu'uk jäduuk tmëedët. ²Kädiim xjäay dyäkoydyë jets jäay xyëk määk täntët ku je nä tuntë jem tse nidukén tyëk määk täntëp angeles jets ni ke tnijawëdë. ³Jäay myetstë miits puxtëk jäaydyë jye tsoom je jyeexyë kipxy xmët puxtëk tsëenëdë mjäay myets tēp miits jedë pēn je yëk wentuntēp tsoom miits jyeexyë jem nyikëxm jyukyëdë. ⁴Jets tukëyë ämetsk tsënäany yëk wintsëkët ämetsk jäaydyë wä'äts tse y'it t myäwejt Dios je wyenë tēy tyujnëdēp madi nä yë tsë needyēp ke y'äjäy myukyëdë o ku ämetsk jäay tmëtwitit madi kyämët ämetsk tsëneepy. ⁵Kädi kyo yë meeny t'ätseky jyä'äy äjtēn kéxm. Täjotkujk tä'äktë miits je pēn ti jem mēët të tikëx ku të kēm Dios ye'eny: "NIJUNĚ ĚTS MITS NKĀMĀTS TU'UT NIN KĀ NI KE'EKT ĚTS MITS." ⁶WEN TJOTKUJK TĀJKYĚN NITS NWĀNĚN: YĚ WINTSĚN ĚTS XPUTĚJK EEPY NINKĀ TSĚKĚT ĚTS ĚTSO ĚTS JE YĀĀY TYĚJK JĀĀY XTUN'T?" Kuentë tuntë tso je madi wintuwëjk äjtēn myutuwëktēp jedë mād Dios y'äaw y'äyuujk wānxëdë äxtuktë tso je jyäay y'ajt tyëk näxtë panëxktë nä tso jenxyäwēn tmëedë. ⁸Näy jye Jesucristo madi uxëj, ixyäm jets xëmëkëxm. ⁹Jets kädi miits wijnk ixpëjkēn myëk tä'änëkxëdë nä je y'oyë ku äaw joojt myëk pëktë pä'ayoon këxm ke je takäany kyëxm yëktëy tyun't keje pyutëk etyë madi nä tkäjuky äjt eedyëp. ¹⁰Jem ēēn tu'uk yoxtäjk nmēët ēyēn pēn jep tuntēp tsäptiky py ke tse pyäät etyëdë jets kyäydyët. ¹¹Tänë'ëk nyëjpy täkoony jye tyëk ookp jets jem yëk munikyxy wä'äts it jotm yām nyikëjx tyoy jēn jety py jem tēkwimpy. ¹²Näy nyäjmë tse Jesus y'äyooy käjp tyëk äkäj jëxkepy näjts je käjp tyëk wä'äts jät t kyém nyëjpy kyëxm. ¹³Wentse tmēët ēyēn tēkwimpy jets mpätëjkë jyäyēn txyotyūn. ¹⁴Ke je mēj käjp yä tyi'ity madi itp kunexy yä itp madi ntuunēm wen t'ixtäyēn je mēj käjp madi winkomp. ¹⁵Jekëxm näjts wen je itp wintsëjkēn këxm tmoyēn je Dios je ēy je tēēm madi äm pitsēmp madi ixkäjpxyëp xyëew. ¹⁶Jets ke njäay dyäkoyēn tso tu'uk jädu'uk nädyäputëjk ēyēn je wintsëjkēn je Dios y'oy jyäwë nyexpy. ¹⁷Madowdë päwäan pätkëdë wintuwëjk eewyë tikëx ku je m'alma wintuwëjk ätxyëdēp tsoom je madi nikxy tukëyë tkëyäk kexy mumadowdë miits wintuwëjk eewyë nits nä jotkujk tjäk tun ädëts t nits ke txyätxy tyäwinmäyty niti je xkäpäät tēt ku miits nä itp mjäwān it t. ¹⁸Je ēēts xnikunukx tä'äkt ke ēēts ti nmäy ntäy tso ēēts nmëedëdë nwinmäā ny jety py nä ēēts ntseky njukyë wyä'any oy yëkxon tso tpäaty. ¹⁹Xyäm ēts miits nkäpx putëkë y'ädëts tē jets nä xtun ädë'ēts t tso ēts tsoj ampy nwimpit kojmet yä. ²⁰Ixyäm je Dios jyotkujk täjkēn madi juky pyëjkēn ojken äkujky je oveja myë ixyitpë. Eēn nwintsēn Jesus je nējpy madi xēmë këxm wāntä'äky eepy. ²¹Je myëk ni oy äjtēp madi oy näjts txyojkēn yëk tujnēt wen je ēēn je xmoyēn madi oy nyexy kejx jë'ëkp je wyinkukm. Jesucristo këxm madi je myëj äjtēn xëmëkëxm nits xëmëkëxm nämēm je. ²²Xyäm ēts miits nkäpx putëkëdë jets xkuentë tuntët yë äyuujk madi ēts miits ntämukäpxtēp madi ēts tē weenē njä'äy. ²³Nijawëdë ku ēēn nmugu'uk Timoteo tēje yëk mäts tu'uty pēn ēts wyenë nmēt mimpy pēn wimpitp jetyë. ²⁴Mukäpxtë wintuwëjk eewyë jets nidukëyë nidukëyë madi wä'äts tuyoydyëp. Madi jep Italia je miits mukäpxëdëp. ²⁵Jem miits pä'ayoon mēt itëdët nidukëyë.

James

Chapter 1

¹IolSantiago, tu'uk Dios tyumpe meet wyintsen Jesucristo, ma tii mak matsk kajp yo'oyakxte yes tyaky. ²tukexe milits jutkujk xwinma aytyej, miits muku'uk tējkte KU miits kawinēmpyë ätsjpēn xpä'ätej, ³nijaw eepxey kumits myëk ixy mäwäjät mjantsxäwēn jats tso mēk mtanēt. ⁴mäts tu'ut wa'an mtutäky y'ajtë tyëk pu'uky mtu'unk tsoyëk xon winmäämpyät, najts nitij mkati itxet. ⁵pēn jam nitukēn tseky winjäw äjt tmëtët, ämatowtë Dios matii tukëyë yakypyë xo'on jam jotkujk tmooy winjäw äjtēn pēn amato jēp, pu'uky tsa Dios myojët. ⁶jantsx jawēn Këxm xämätotët, ka'a matsk winmäany mati'its matsk wiin wyinmäany naj tsa'a tsoom tu'uk mej pu'uky, pojckëxm, jats umyäjë myëpojpety. ⁷pēn jamts wyinmäany kyatuuk muky ka'ats wyinmäayty jats kuentëpëkpja tidë wyintsēn ämatoy: ⁸näjë tukë jäay ma tii matsk win mä'anyēj kääts tukyë tu'u tpänikx. I'm⁹ muku'uk matii yëk äyowë juky eepyēj wa'ants taxont I'll kutej wyimpety ¹⁰yë'ë muku'uk matii mēk jä'äy nyäxkëjxë, näj nikx y'ooky tsomë pëjy kam jotm ktëetsx. ¹¹ku xëew pitsēmy jats jundx yäntääky, ujts txëk tēetsx, pëjy kyäänëj, jats kaa yokoykyaxnä näj nyaj mēk jäatyë yäätë tyunk jotm yamutsk eepyēj. ¹²kunukx ja xäay txëjk jäay yity ma tii myumä ixpë, nits nikx tkuentëpeky kyujanë matii juky äjtēn eepyēj, matii yëktäwi nwänëte matii yatsoktēp Dios. ¹³nipēn tkänikäpxt junë yëkwinmäany ixt. kayë Dios twinmäany exen nijunë Dios kyäwin mäany ixë kyäoywyë, kakēm Dios pēn. twinmäany ixë. ¹⁴kēm näj jä'äy tsokte yëkwinmäany ixt, kunäj tatsoktë matii kä'oy jats näj tmuwitivity kya'oy tsojkēn. ¹⁵nits nikx, kya'oywyinmäany nikajx knee, tak'o ony tkuentëpëty ku täkoony tē pu'uky ya'äknäxnë nits

ojkën täwätne.¹⁶ katii mnyäwin eënyëtë, miits mutuuk äyowë¹⁷ tukëyë oywyintsëjkën jats tukëyë oynyax wintsëjkën ma tii këxm kitäjkëp, jam te'ety äjäk niwintsën. ka näj ätyikatsx tso'om ä'ap tyikatsxy.¹⁸ Dios ojts twin 'ixy jats eëny xmwänyën juky äjtën y'ääw äyuujk këxm matii txëy ajt eepy, jats eën näj nmumatäjkën tsojk tso 'om tu'uk ujts tääm matii jawyin yaakojp jamnemts. jäyaak ooknëm.²¹ mnijäu etyëp miitsëj miits äyowëmukuuktë. nitukëyë yäay tyëjk jäay pyäätatyë jatyë tmätoot tutäaky kyäpxt ka'a jatyë yämpëkt.²⁰ ku yä äy txëjk jäay yot ään kaatsë tu'untsxëit ma Dios tyey äjt.¹⁹ ixyuup këx tukëyë matii ka wäats, täkoony jo'jty yë'e ka'oywyë matii, umyäjë itëp, tutäaky yëk xon xkventëpëkt ääw äyuujk jats myëkni oyätët, matii tukëyë mähëp jats jawën tyëkmätääkt.²² mumätowtë ääw äyuujk, kaniko xämätonäxtët katii miits këem mnyawin eënyëtë.²³ pëm pënts tiämätonaxp ääw äyuujk jats ka'a tuny näj kyaajx jeeky tso'om tu'uk yä'ay tyëjk jäay ma tii wyiin y'aw ixpy ixën jotypy.²⁴ wyiin y ääw tixkëx ku nikxy tej tajtyäkoytjëxy tso tē yity kyeexëj.²⁵ jatsë jäay matii yëkxün ylixpy kutujk mati oynyajx, kutujk matii xyeknwäjtsën, jats näj tpänikx tmumätoyikaa jayë tmätoy jats tjätyäkoy ixäj yäaytyëjk jäay kunukxytsaitë pen tij tyuump.²⁶ pën jam nitukën nyäyjaw atyë jats mäykyëxëpjaa, jato ka'a tyojts tixity, nikots yäaw jyojt twin eëny, najts nitij tyëyjäwën kyäwääny.²⁷ tēy jäwën matii wäats najx nitij kä'oy äjtën ka kaj xëkpënë Dios wyinkukm matii nteety y eyëmi mputëjk eyën ku'ooky yuunk, ku'oky toxtyëj matii yëk äyow jatëp, najts këm nya ix'itëtë matii yäa kaoy naxwinkëjxy.

Chapter 2

¹Mukuktëëktj, kë xtaoy jiauwét jë ja'ay je xëëwkëxm je jentxawën mati ätem nwintsen Jesucristo, nyiwintsen eepy je mäaten. ²Ku pän jiatjt mamiits mtuukmukën tpemy këë jënë mati tēkxp jets wiit tsu nex, nits atu'uk jiaty yaitiek ja'ay ayoop jets putymiët wiit. ³Jets x'axtuky mati wiit xoox tsunex, jets xnëmjë: "tun mayiatj tsönë ya' maya' oy iitj" jets xnëmë mati ayoop, "tënj mits jë" ok "Tsänj äts ntekiëy", ⁴kë xtuntookt tey tiunën mamiits kem, jets mnakwinpity yik'kutukp mkaoy winmäny jotypy. ⁵Matowt miits mukuk tēëky, ¿ke twinkony Dios ayoow miti ya naxwiny jets itjt mäk jaay jentxawën këxm jets kuent päktët je nitënayën mati yiktawinwan'ety mi t'atsoktëp? ⁶Miits miktsotiuntëp je ayoow jaay ¿ke je miëk ja'ay mati mwentunëp, kä jë yëjë mati mpawitsëp kutuktaak epyj? ⁷¿Ke yë tka oy tyiy mäk ja'ay yë oy xëëw mati kexm jia watsoyt? ⁸Jets ku mits xkuytiuny tieywi kutukj, nixkëm jiaawiety jëp jaywiëtj: "M'atsokp mukukj teekj ntsomj mits käm na txoky" oys xtuny. ⁹Jets ku mits xta oy jiauwë mi na ja'ayty, takony mits mutëk epy, jatiëy ma kutujkj nixkëm yik jaay lokjpë. ¹⁰Pän tmumato'op tukëy kutujkj, jets jem jatu'ukj mati tiakita'apy, miutakoy ptse tukëyë kutujkj. ¹¹Dios mati waanj, "Ke mtoxtiëkj xiktikatst naina wiany "ke mikja'ay ioktj" jets ku kë mtoxtiëkj xja yik tikËtx, jets mikj ja'ay lokp, têts Dios kiutukj xwintakooy. ¹²Kapxts jets mumatow na ixkëm pän jiëxë yik tëy tiunwanë tsojk mayaas kutukj mati awats aten. ¹³Ku je tēytiunën miiny määit niti paayoon pön pön tē kë piaayowt. Paayoon matakp ma tēyt'unën. ¹⁴¿Ti oy yaat, miits mukuk tēëky, ku pön yäny nits jem jentxawën tmëtj, jets je ke ti tiunk? ¿Yik matakëp je jientxawën? ¹⁵Pön jem m'utxj ok mtsä kia'ityx wiit mëët kiaiyën iukën. ¹⁶Nits tukën miits tnëmj: "N" kx jot'kujk, nayiajokxatë "Jets nakyyot kitakj" nits kë tjamo'oy mati jokaitxëp nyikëëx, ¿ti oy tsjë na? ¹⁷Naina' mä tsjë jëntxwën käm, ku kë tmätë tunkj ookyj tsjë. ¹⁸Jëts ko pön wiantj: "mits mät'eepy jentxawën nits äts nmääit'tunkj" tuk ixk äts mjentxawën mi niti tiunkj nits äts mits ntok'ixt äts njentxawën määit äts ntunkj. ¹⁹Miits mtëy jaweepy ku jem tu'ukem Dios naam tsje. Jets kiaoywyë tiëyjawëëpy tsje mëët nits wipipy. ²⁰¿Mnijawë wiëmpy mits kamatop yaytiëkj kujentxawën miniti tiunk niti tsje kiawany? ²¹Ke Abraham ätëm nteety oy ots tatëny je tiunkj ku ots tkë'yeky Isaac, käm kuny jem potx kiëxm. ²²Mits m'ixp ko jentxawën tiuny ma tiunkj, jets tiunk kexm ots jientxawën tnatpatë je txoken. ²³Nits jaywiet ots kiuytiunye ku yäny "Abraham tëy jiauw aty Dios, nits yik matxojaay nixkëm tëy tiunën" nits Abraham ots yik tiy Dios miënamiaiyëp. ²⁴M'ixtëp miits ko tiunk këxm tu'uk yaytiëk ja'ay wiats jëty, ke jëyë jientxawën këxm. ²⁵Nainamä ¿Ke Rahab je natiokëpj toxtiëkj ots waats ta tëny je tiunk, ku kuent pöky je ku këx jets tpakëx jatuk tuu? ²⁶Nixkëm nikëx, wëkx määit jiauwën ooky tsje naina tsjë jentxawën ku wekx määit tiunk ooky tsjë.

Chapter 3

¹Ke miits nimayty mjatj yik'ixpäkpj, mukukj tēēkj, mnijaweepy kuxkuentē päktjt mā tēy tiunēn. ²Ku tukey ätem mati nta'awoputyēm maypietj tje. Pön pön ke takitay iaw iayuuk, jets yaytiekj miti mutēy, mayēp nits tukeyē nyikāx t'ix'itjt. ³Ixam ku atēmn päömēm pu'ux cabayē iawakepy nats atem xmumatujēn, jets lawitityt nyikēx. ⁴Ixt nanya meet barco oyēm jia mänēxē jets yikyoooyē māk pō jeets tok anēkx tuuk mutsk timē pönma tyiknēkx wany mati tyk yoyp. ⁵Naina tsje, toots piik winānēm yē jēm ma nikāx, oyem jiānajē mänex t'akepx pōnti. Ixt mā nex yu'ukj t'yik toywieky yinēm jēēn tsuky. ⁶Yē toots jēēn yē najna, ya naxwiny takony joty ku piemyē atēm nikāxm, jets tsotiump tikteny tukey nikāx nits tiktoywieky jēēnjem tu'am mati juky atēn eepy, nits kām niaktioy wieky jeep ayuun jēēn jotyp. ⁷Tukēyē uts tanāky, mi kējk määjt, mi naxkex na piawitsēp mēēt maxnyētanēkj tē yē yunē jets te jaay tyikyunē. ⁸Jets nipōn jaay kiamayē nits tyik yutj toots; ye tu'uk kaoy mati nipōn tkayik ni oyēt, uuts tmētē tsooy mati yik okpj. ⁹Ntots kēxm atem nmājāwatyēn ätem nwintsēn je niteety, nayjie ntaka oy tyiyēm yaytiekj jaay, mati na pīmēp nixkēmje Dios. ¹⁰Nayē aaw tkapxp kunukxēn nits kaoytyijēn mukukteejk ke yat jhex nxajē. ¹¹Ok jē tuuk miux nē'ē mati txik je eepy xuukj nēē jets taam nēē. ¹²Mukuk tēēky ttiēmāp tu'uk tsapj xiits aceitunas ok uva lats tēēmet tsapj xits? nikē miuty tamps nēē jets mēēt xuuk nēē. ¹³Pän jem ma miits ixpeky jets winjāweepy? wentsje ja'ay tiknikēx'jēky y'oywyē jiuky iatēn ma je tiunt mati naxkēx'iatēn mati mimp winawēm kāxm. ¹⁴Pön pön tmēētj ampēkēn ta'amnēx meet tukēyē tnastsokj kiex iam jiotm, kat, mna miā pēktakyē nixka wināāntēt yē tiēyiatj. ¹⁵Yaat kē yē wiyatj mati kēxm kitakp, yayē yē naxkēx ke wiats pojē mākuuy jiē. ¹⁶Ma jem jiemē ampēken mēēt nastsokāāny mi kem jē jiemā jemts muntuunj atuken tumkaoy tsjem yik tumpj. ¹⁷Jets wiyiatēn mati kēxm tuwekpj je waats, nits yuyē, atsokp, oy jiay, pa'ayoopnex, oy tyēmā, ni pän ja'ay tka mā pēktaky, nits tieywē. ¹⁸Jets tēēm mati teytiunen oy tsje nyipyj je kexm mati tuntēp y'oy atēn.

Chapter 4

¹Mayë tsóony kënyäwyingjäw ajtën matii miits myëksip jätëp ¿Kaye ²xka'oy wyinmanyëtë? Jamiits mnästsojk etyëp matii mjakämëtë, miits myëk ööktëp, xjäpäw i titët ni jupëts mkämäyët jats xmummätä'aktët. mnyäy otp mnatsiptujnëtëp mits, nay jamts miits xkäpätëj kumiits kä'a Dios x'ämätowtë. ³Mjämatotëp miits, ka'at miits xkuentëpëktë, ja'a miits mtsatsx ämätotëp matii käoy näj miits xtäpänëkxtë tsomiits xnäs 'ajäwë xyëkfunkpä'atet. ⁴¿Miits kä'oy tyumpë tejktë! ¿kamiits xnijäwëtë ku miitsë x'ojäwët ya näxwinkëjxy myetnyä myutsip äjtëp yëë Dios?näy mjäj,pëm pën xyäj näxwinkëjxy myëtnämyäwyäjnëp këëmts näj naj nyatyunë jats Dios myutsip nyëkxtë. ⁵¿tso miits wyinmanyëtë nitiyë xtijy kyäwä,'äny jäywyat kujap ya'any ku jawën ojts xpëktääl jä'äxën,xku'ampëjky nits mëk näxy xtsoknäjxyën?⁶Dios éenz mëj pääyo'on xmöyëm, tso'om jap jäywyä yaany: Dios wyiotso'opy ja matti mëjkëxm nyayjäw äjtëp, käjanaxy tsa tmoxoy pä'ayoon matti näxkëjxy wyinm'däny.⁷ Winkunëkxtë Dios,wintsowtë mëjtuujy nitsë kyä'ak ma miits jäm.⁸Muwikönëte Dios, nits Dios muwinkon atët yët wäästëmkëë, miits takoywyajä'ätyë, yëk wä'ätstë m'ääwmjo'ujt, miits matii matsk wiän jyäwën. ⁹Yëk äyow mnyäpyëktäkëtëk, niwinmäykyitäkýtë yä'axtë. xëkwintpit mxijkën tsxatswinmääny jats mjutkuj tajkën määyen täjën.¹⁰ Näknyäx Këjxy ajtë Dios wyinku'jky, ja'ats myëk tëkyuk ätët.¹¹katii mnyäkä'oytyi jëtë tu'uk atu'uk miits muku'uk tējktë pën jām tuuls jāā myuku'uk tjākāoytyijp jam myuku'uk tjätëy tyunyë, kutujk tsa myutsip eepyë jats Dios tsaanäj nyaj kyutujk txëtyu'ujnjaapy.pëm mits mtëtyumpy kutujk, kaats mits wyenë kutujk xmumätoy, näjäkyajxëkne tso'om mits jëxi xëkutukpë.¹²Tu'uk ja matti yakypj kutujk jats matii yëkutukp, Dios matii mäckyëxëp tso yëkmätäktë o txëkutäkyoty. ¿pën mits kumits xtëtyuny muku'uk matii mtëkpääjy tsëna'apy?¹³Mätowtë, miitstë matii wäntëpi ixäm ok äwom ëtëm neksen mej käjp jutm jats jam njämëyën tuk jumëjt n'atojkën najts mpäjtën winpajtën.¹⁴ ¿tintänijaw ëyëm tij nikx jawom tyunyë? puntsowyenë mjuky ajt y'ixë ? naj mits mka'xëky tso'om it yo'otsxëj y'iskajxëëky waanë nits tyäkoy kyëxkojmë.¹⁵najts miits jyexë wääntë pën wintsën näj yëk jatypy ëtëm njuky äjtën jats ëtëm mtunëm yäät ok xiit.¹⁶ Jamts ka'a xtunwääny matii jëxë mtuntëp kunäj njäkätunën katsxë y'ojxë. ¹⁷akëxmsta'a, pëm pën nyijäw eepy matii oy jats ka'a tuny; täko'onysaa.

Chapter 5

¹Mintë ixam, miits mäkjaay tiëekj, yaxt mäkneex ku ayoon mta miny. ²Miits mak jaay iat të piutsnë jets mwiit të kaywyë tkeepj kähnj. ³Miits puts meny mëet poopj meën ke iuksowatnë jets yë puxtowë mnikapxëp mniatiakëp miits. jets mikëxët mnikëx n'ixkëm jëen. Miits të xik mayë të mäkjaay iatj yaat ixookj xëew. ⁴Ixt je jiuny mati yik yutëp jets tkonmukp tëem jëem mnaxkëxm, mati kenem mujuytiëp, yaxtëptsje mak nëx jets yaxën mati päkmukt mniip têts wintsën tmatoy mati tsiptump akukjm. ⁵Mits të mjukyët oy tsu ya naxkëx jets të mnay loyj'awë nyëxë miits këm. Miits të mjoj xik yekpetjt jets yë xëew ma m'ookën. Fë ⁶xwentuntë nits xikooktj ya'aytiëk jaay mati waats mati ka wintsoopj. ⁷It't yuy, mukukt, konëm wintsen wimpit't, nixkem kamtumpj t'aix tëem mati tsowatp naxkëx t'aix tutaky nyex komëm tu mint tsookj ok tanë. ⁸Miits naima mitij tutaky; yiknioyë m'aaw mjoj, ku je winpitën je wintsen tsokj jëe. ⁹Kati ti xkaoyjiaw, mukukti, tu'uk ja nitukj, jets ke mik tey tiuntët. Ixt yik'kutukp ixë tëek atsumk ay tiënë. ¹⁰Ko ixpeetj mukukj, iayon jets yuyiat je akapxp mati, kapxt wintsen xëew këxm. ¹¹Ixt atëm ntiyëm matijem it itëpj "kunukx". Mits te xmatowt je jon yuiatj, mnijaweetyp je wmtsën txokën mÄtjob, tso je wintsen mä nëx ayowë ixën, jets paayoon tmëtj. ¹²Tukey, mukukj tëekj, katim ti xwantakjt nitsapjotm ni ya naxkëx, niti jatu'uk xkawantakjt. Ku wänt na ayuukëp tsje na jets "kë" ayuukeptse kë jets kati mkay ma teytiunën. ¹³¿Jem ma miits nituken layoy? Wen t'nukxtaky ¿Jem nitu'ukën jiotjukj? Wen t'äy. ¹⁴¿Jem ma miits nitukën piekyë? wën twatsoy. Maja'ay tiëky mati tsap tikypj nits majaaytiëkj. Kiunukxtakët, tiajaxët on wintsen xëew këxm. ¹⁵Jets nukxtaken miti jentxawen kexm tyikniwatst, je ja'ay mati p"këp, nits wintsen yikteniuk atët. Pön je jaay të takony tuny, Dios jemekxtukëpj. ¹⁶Nits, xkapxnaxt't mtakony tuukj ja ni tuky nits mnakiunukxtakët tuuk ja nituk, nats mtsokjt't. Je niukxtakën je watstump yik jë'epy mä matakën. ¹⁷Elias ity yaytiëkj naina winmany nixkem atëm. Je niukxtaky mäkneex nits ke tiutj, nits ke tiuy naxkëx tuwëekj jumät jatutukj poo. ¹⁸Nits jatukyay niukxtakomë Elias, nits tsap win tiknaxkitakom tuu ya naxkëx jatsnaxkëx jië kiom tëem. ¹⁹Mukuktj ku nitukën miits mtutakoyty ma tieyatën. Jets nitukën t'as wawimpity. ²⁰Nijaw të pön tuwaweepy je takoywy jaay jets tikpitesmy ma kiaoy tivi

1 Peter

Chapter 1

¹Pedro Jesucristo je tu'uk y'apostol je wijnk madi y'ijtytë yoywyakx këxtë, madi të yëk win ixtë yëkwinkontë, nidukëyë jem Ponto, Galacia Capadocia, Asia, mëet Bitania, ²naj tso'om je Dios madi niteety nyijäw'äjtën ku wa 'tsjäawën këxm je wä'ts äjtën yëkuentëpeky ku Jesucristo yëkmumädoy ku nyëjpy wyitsu'ny wyita'xy. Jem miits je mët itëdët oy äjtën mäyëp mëjëp jem jotkujk täjkën. ³Je wintsen madi niteety ëen Jesucristo kunukxy je y'it. Myëj pä'äyon këxm, näjts je të x moyën tso jädukyäjä näm juky äjt mpätso'n täjkën jets jem nwinmä'ny nkejxën jets nijunë nkämët näwyäxkën ku Jesucristo ojts jyuky pyëky adukyajë o'kën agukm tso tukyë tmët it madi nijunë känäxp, ⁴madi kaputy pyetp jets madi nijunë kätäkoypy. jem je y'aixnë jem tsapjotm madi më'äjtën. ⁵Dios myëk äjtën këxm myëk ixity ku jenxyäwën këxm je mädäjkën yëkpäät madi jep të nyi oyë. ⁶Täjotkujk tä'ktë miits yä'ät oyëm ixym yëk'ayow mnyäy jyäw atyëdë ku mäynyexy ätujukën xtänäxtë. ⁷Yë'tsa jets miits mjenxyäwën myëk ixëdët je jyenxyäwën madi jäwenë oynyexy yëk eep nexy ke ja oro madi këxp tákoypy ku yëk ixym jenxyäwën jakëx jep jën jetyty nyexy jets jenxyawën këxm yëkpäät ëy, mëj äjtën mëet wintsëjk äjtën ku Jesucristo naj nyik kejx jëk't. ⁸Kanëm miits je x'ixtë, jets mtsoktëp miits je. Ka miits je ixym x'ixpäät të, mtëy jyäw eedyëpts miits je jets jotkujknexy miits ka yëkpääty tso yëknikä madi ujts nexy mëj'äjtën. ⁹Je miits xyäm mkuentëpëktëp ntso mjenxyäwën m'alma myädäjkën. ¹⁰Äkäpxpë'tëjk t'ixtadyë jets ojts tyëktëe mpit të yä'ät mädäjkën je gracia madi miits wyenë mje eedyëp. ¹¹Ojts je näy nyäj t'ixtädë jets tnijawëdët ti mädäjkën je mim'p ojts je näy nyaj t'ixtädë jets tnijawëdët ku Cristo jyäwën kyep'xy ku yëkmukapx'të yë y'ijty näy yäm y'ijty twäjnë tso y'ijty Cristo y'ayow wä'äny jets mëj'äjtën madi wyenë panëxkëp. ¹²Äkäpx pëtëjk ojts wyänxyëdë ku y'ijty yä'ät näj tujnëdë ka jets këm jyedë miits je mjedë yä'ät mätyä'äky jekëxm madi tyëk jä'dëp oy'äaw ayuujk mä yä miits jäwën këxm madi tsäpjtöm mim'p kidäkp yë madi angeles näy nyäj je tsoktëp jyeexyë yëkwäjnëdë. ¹³Nadiatsum tsëxkëdë ëen nwinjäw'ëny wijy mnyäpyëktäkëdët näj je wyinmä'äny. Tukwinmä'ny miits jem m'it tët mä'äm gracia madi jem jädä'mp ma'm miits jets xnijawëdët Jesucristo jya'. ¹⁴Tso'm unä'nk un'ktë madi mädodëp jets ke je t'oktunëdët madi y'ijty tsoktëp ku y'ijty känëm tnijawë. ¹⁵Wä'äts je madi miits të wäatsoyëdë näy nyäjtts miits wä'ts mnyäk 'itëdët mjuky äjtën jot'm. ¹⁶Tikëx je ku jepnäy jáywyety y'ity: "WÄTS MIITS MNYÄKY ITËDËT TIGËX JE KU WÄ'ÄTS ËTS". ¹⁷Ku miits je nä xtijtë "niteety" madi wenënä tyëtyiumpy ntso tu'uk jädu'uk jäay tyiuny, moydyëptse miits

wintsěj'kën ku naj tyempë nyexy.¹⁸Wá'ts miits xni jawëdë ku je ke y'oro ke pliätä je madi näxp këxp ku miits näj mjaäyëdë tso'om madi käwiyj jets náj m'ädëstë tso'om miits të mteety xääytyäjnëdë wyinma'ny. ¹⁹Cristo nyëj'py madi oynyexy yëk eep nexy tso'm tu'uk borrego u'nk wä'ts nexy.²⁰Cristo ojts yëkwín'ixy näy jjem y'ijty it näxwiiny kyäyëkpemy kyäyëkojy jets ixäm má tyempë kyëxwänë të miits je yá xni jawëdë. ²¹Jekëxm miits të Dios xtëy jawëdë madi ojts Dios tyëk juky pyëky ojkën agukm madi ojts mo'oy mëj'äjtën tso Dios wyinkukm jup'ixën jenxyäwën tukyë y'it.²²Miits m'alma ojts xyëkwä'tstë ku miits tyëy'äjtën xnumäadowdë jākëxm madi tyëywë tsojkën madi niteety jya'eepy nájts mnyätsyiokëdët tu'uk jänidu'uk je tyëwyë tsojkën këxm madi äm jotm tsoomp.²³Të miits jädukyäjä mkextikätstë ke je tëm't madi këxp täkoypy je tëm't madi nijunë kyäkexy kyätäkoy je juky ääw ayuujk madi Dios je nyitany.²⁴"TIGËX JE KU NIKËJX NÄ YË TSOOM TU'UK UJTS JETS MYËJ ÄJTËN NÄ TSO 'OMTU'UK UTS PËJY KYÄ'NË, ²⁵JETS WINTSËN Y'ÄÄW AYUUIJK XËMË KËXM JE Y'ITY". yë tse kexy eepy madi miits myëkwäjnedyë tso'om ääw ayuujk.

Chapter 2

¹Jëkonkëxtë madi käoy, win'ë nën kätsoty'n jets niwämpejtën. ²Naj miits mnyäk kyejx jëkédët tso'om una'nk unk 'të kex'pnëm wä'ts leche je txiekypy madi jäwën këxm tso miits myeektët mädäjkën këxm, ³Pëntë miits je x'ixy xnijäwë ku je wintsën oyjyääy je. ⁴Nimintë yë madi juky txiä eedyëp madi të jääy kyätsekyë jets madi të Dios wyin 'ixyë tsowät tēp ja je wyinkukm. ⁵Juky txiä miits näynyäjmë madi jem oy eepy jets tyun't jäwën tējk näj tso'om tu 'uk sacerdocio jets tmo't wintsëjkën madi jäwën këxm madi Dios kyuentëpëkp Cristo Jesus këxm. ⁶Näj jäywyet ye 'eny, "IX IXYÄ ÈTS TSÄ MPÈKTÄ'ÄKY MÄDI MÈK IT'P MÄ TXIONTÄ'ÄKY MÄDI TÈ YÈKWIN'IXY JETS MÄDI OY YÈK EEP. PÈN JE TYÈYJYÄW EEDYÈP KE TSA TSO TYUN JOTM TYÄNTÈT." ⁷Näjts miits je xwintsëjkën ku miits je dë xtëyjiawëdë. Jets, JE TSÄ MÄDI OJTS TKÄYÈKTUNTÈ TÈK KOJPÈ TÈJK YÈTSÈ TÈJ JÄWYIIN TYUN'K PÄ'ÄTY MÄ JEM PETXY NYÄWYÄDYÈ", ⁸"NÄYNYÄJMÈ TSO'OM TU'UK TSÄ MÄDI YÈK KIDÄÄP NÄYNYÄJ TSO'OM TU'UK TSÄTEETY JUNE'XY MÄDI YÈKTÄKIDÄÄP". Tyä äwop put tēp jedë ku ääw äyuujk tkämumädowdë je madi näy nyäjmë ojts jyäyëkwäjnëdë. ⁹Jets miits tso'om mtu'kjäyëdë miits tyëwyë sacerdocio tu'uk wä'äts käjp tu'uk je madi jem Dios myëët madi miits mnikäpxtēp mnimätyäktēp madi ojts näj tuny oy yëk eep ku äkotxyë tujpy myëk pitsëjmë jets äjä'jk ätu'jy myëknäJ xëdë. ¹⁰Tu'kyäjä ke miits y'ijty mjäyëdë jets ixym Dios teety jyäy miits ke miits ojts xkuentëpëktë pä'äyo'n. ¹¹Të myëktsok'të wink jääy èts miits nkuxëwë jets wititpë jääy kädi xnästsokëdë madi takony eepy ku miits je m'alma xmët nyätxyiptunyëdë ¹²Oy miits mjäyëdët opyënë jääy y'ägujky oyēm näj mjänikäpxëdët tso miits të jyexyë xtuntë madi käoy myëjpëktäk'tēp tsë wyenë Dios teety ku je xëw nikxy tpäätu má nikxy myiny ku naj m'ixëdët m'axtukëdët ku oy mjäyëdë. ¹³Jets wintsën këxm jääy tukëyë kyutujk xmumädojët o näynyäjmë niwintsën madi niměj tum'p. ¹⁴Oyēm je gobernadores yëkpäxextë jets tcastigëtun't käoyjyääy tyëjktë jets tmëjpëktä'ktët je madi oy tuntēp. ¹⁵Na Dios tsoyjkën ku yëktuny madi oy ämeny'äyëts mtä 'nt ku jääy kyäpxtë mummy kyuwäjk jets ke twinjäwëdë. ¹⁶Tso'm jääy madi metxy käit'p ku miits metxy mkäit të ke txyë xyëktunk päät tēt jets mtäko'ny xtäyutstët näj miits m'it tso miits Dios xtujnëdë. ¹⁷Nidukëyë miits jääy xwintsëkëdët ätsoktë miits mnyämyäyëdët Dios xtsëget wintsën xwintsëgët. ¹⁸Tumpë tējktë wintsë'këdë päwä'än pätkëdë miits wintsën ke miits yë jeyë nä'xtujnëdët wintsën madi oyjyääy tudä'ky näy nyäJ xtujnëdët madi käoyjyääy. ¹⁹Yëk oy jyäw eepy je ku nidukën tku'äyowë ku tkuw ety madi të t'jägätuny je wyinmäny kyëxm Dios wyinkukm. ²⁰¿Nixyën mädä'ky ku mpeky tyiuny jets castigo xkuentëpeky? Pën oy'ts miits je tukëyë të xtuny nits m'äyoy ku castigo xkuentëpeky yëk oy jyäw eepy ts Dos wyinkukm. ²¹Yë miits të myëktä niwätsowë Cristo ojts mku äyow etyë näjts ixpëjt tyëktäany jets näy nyäJ xpänëkx't. ²²Ni madi täko'ny je ojts tkätu'ny ni ë'ntäjk kyäpitsëemy y'äwäk äm. ²³Ku ojts käoy tyijën jyäyëktä mukepky ke ojts ixojk tkäoy tyijy. Ku je ojts y'äyoy kets je pën tnëjm'äay jets tyuku wetp je näj je ojts nyäkyë yekyë tso'om madi tēy tyum'p tēy wä'ts. ²⁴Jekēm ojts tpätsemy nyikëxm èen ntäko'ony jets kepy kyëxm tyëk jä'ty jets ke èen jep n'ok ijtnäyën mä täko'ny jets èen madi oy madi näjts tēy näj njuky èyën ku je ojts txyätsë kyexy tyä'okë kyexy nyikëjxy najts ojts tsojkën näjxën ojts xkuentëpëktë. ²⁵Näj miits nidukëyë tso'om borrego madi të yoyäkx këxtë yoymyintë yoy xyëptë têts je jädukyäjä tniwimpit të y'ixpë jets madi y'alma ixy ijt xëdëp.

Chapter 3

¹Nájts miits toxytjéktē mādi āmetsk tsēnedyēp pāwā'n pātēkēdē mniyājydyē pēn jemtse nidugēn mādi āāw ayuujk tkāmumādodēp pēntso miits mtoxytjēk jyāyēdē nájts jedē niti ayuujk je kyāyēkmo'dēt, ²Tigēx tē jāwiyenē nāj myēk ixy tso oy mjāāyē jets nāj kē'm t'oyjyāwēdēt. ³Ke miits adorno xpēm kēxtēt ke mēkjety wāāy xwo'kēxtēt ke nāntsēm xpēm kēxtēt mādi oro nāy nyājmē wit mādi oy eep nēm. ⁴Mādi je tsojkēp jo'jt mādi wā'āts mādi jāwēn myēēt tudā'āky nāxkējxy mādi oynyexy mādi tsowātp Dios wyinkukm. ⁵Toxytjēk mādi wā'āts nāky ijtēdēp nāj tse nyāxyexyēdē Dios wyinkukm jedē wyimā'āny tkextē je tse mādi nyiyā'āy pyāwām pātējk eedyē. ⁶Nā je Sara nyiyā'āy tpāwām pātējk ēēy ku ojts tnējmē wintsēn miits je mnēēx ājtēdēp pēn mtuntēp miits je mādi oy pēn ke miits m'atsē'k etyēdē ātsijpēn. ⁷Nāy nyāj miits yā'āy tyējktē mādi āmetsk nájts miits mtoxytjēk xmētsēnēdēt tso miits xni jāwē ku toxytjēk āmutsk jē nāj miits je x'ixtēt tso'om mugu'uk mādi juky ājt tē rewgalō mo'yē ku miits nāj xtun'tēt nájts mnukxtājkēn ke ātujkēn tpāāt. ⁸Nájts miits nidukēyē pā'āyo'n xmēdēdēt nāj mtudākyēdēt tso'om mtu'kjāāyēdē tudā'ky mjo'jt tē jets nāxkējxytē winmā'ny. ⁹Kādi miits nāj mnyāmyu wimpityēdē oy kāoy kādi nāj mnyāmyu wimpityēdē pēn jem tē myēk mukāpxtākoxydyē je miits mtānikāpx'p mādi oy tigēx ku je miits tē myēktā niwātsowēdē jets miits kunukxēn xkuentēpēktēt. ¹⁰PĒN JUKY Y'ĀJT Y'ĀTSOKWEPY JETS JE XĒEW Y'IXWEMPY MADI OY KE TSE JE TYOJTS T'OK KĀPXNĒT MĀDI KĀOY KE Y'ĀM T'OK KĀPXNPET WIN ĒNĒN. ¹¹WEN JE TUNY MĀDI OY NĀJTS TMUJĀKEM KEKT MĀDI KĀOY JOTKUJK ĀJTĒN T'IXTĀDĒT JE TS PYĀNĒKXP. ¹²JĒ WINTSĒN Y'IXPY MĀDI TĒY JETS MYĀDOOPYTSE KU YĒKMUNUKXTĀ'ĀKY. JETS WINTSĒN TXYIP IXYPY JE MĀDI KĀOY JYUKY EEDYĒP. ¹³Pēn miits je mnāstsojk eepy mādi oy ʔpēntse myēktsetxy ātēp? ¹⁴Pēn miits m'āyoop ku je xtuny mādi tēy mādi wā'āts kunukxy miits m'ity. KĀDI MIITS JE XTSĒGĒ MĀDI JE TXYĒJK EEDYĒP. KĀDI MWINMĀĀNY KYE 'EKTĒ. ¹⁵Mādi mtuntēp je wintsēn Cristo āweky xkaxtēt tso txiowāāty jem m'ām jotm tē itp aixy ity m'it t jets ntso x'ātsō'ēmpit tēt je nidukēyē pēn yēktējēdē tikēx Dios wyinkukm tukwinmāny m'ity. ¹⁶Yē miits nāj mtuntēp nāxkējxyēn ājt mēēt jets wintsēj'kēn ājt mēēt wā'āts miits mwinmā'āny xyēk'it tēt pēn jāāy mādi mkāotyijēp ku oy mjuky ājt xyēknexy. ¹⁷Jewenē oy je pēn Dios nāj txyiekypy jets m'āyo't ku xtu'nt mādi oy jets ke ku wyenē nāj mnikepxyē ku mits kāoy mjuky ājt xyēknexy. ¹⁸¹⁹²⁰Tukyājē Crsto y'āyooy tāko'ony kyēxm mādi y'ijty tēy wā'āts ojts y'āyoy ēēn kēxm ku kāonyexy y'ijty njuky ēyēn jets je Dios xtā'ānēkx'ēyēn nikējx mēēt nāj ojts yēk kexy tso'om ookpē jets je juky je ojts yēkpemy yēk kexy jāwēn kēxm jets ojts jāwēn tmukepxy tmumātyā'āky mādi xyām puxtēk tsēneedyēp ku Dios tjā ā ixy je xēēw mā Noe ke'ts ojts myāadowdē je xēēw mā arca y'oyē niwaanē jāāy Dios yēkmādājkē ni tuktujk jeyē alma ku tyuunājxy. ²¹Mādi mits xyām myēkmādājkēdēp yē tse yēknikejx jekypy je nēpejtēn ken āj tso'om nikējx yēkpuyj ku tē pyuty pyety ku nāj yēkniwāyo'oy (apelación)oy wyinmā'āny mā Dios ku Jesucristo juky pyējky. ²²Dios y'āgāny kyē pā'ām je ojts je nyikyxy tsājp jotm angeles yēk kutukpē tējktē jets mēk'ājtēn pyāwām pātēk ātēt.

Chapter 4

¹Tikëx je ku Cristo nikëjx meët ojts y'ayoy näy nyäjts miits xtuntët pëntë nikëjx meët y'ayoy tets tse tmäts tu 'utypeky tyu'n. ²Je jääy ke je t'oknästsojk eenyë mädi yä jääy nyästsojk eedyëp pën mäwäät juky äjt tmädë Dios je txiojkën tyujn jeepy.³⁴⁵⁶ Tigëx ku je tyempë të nyexy káwinëmpyë jets je tun 't tso je tuntë mädi opyënë jääy ku winënën wyit uunk tpëmtë(ensualidad) jääy mädi y'änexypy ku je täjotkidä'ky oyëm jäwyenë të toxtyëjk tjämët mä'äy (lujuria) ujkën mujkën ku äwonäx txëëtuntë mädi dios baco pënts xëew eepyë jädëp kyäydyë y'uuktë nyäkyepxyëdë ke tse je tuntë ku jääy nyämyëtmä yë je 'ts xyëe "w (bacanales) ku jääy yoymyuktë kyäydyë y'uuktë jets tuúk jänidu'uk nyämyëët etyëdë je 'ts xyëëw (orgias) je xëew tyunkëxtëp pën tso tsoktë äbon näx mädi äxëeky nyexy ku miitsë näj xkäoktunëdë xkäok mët ädëts nädë jägëx tse m'káoy tyijyëdë nkyxy tse jem tkëmodë tukëyë pëntso të jyääy yëdë je mädi nikyxy tyëy tyuny ookpë tējki meët juky eepyë tējki jägëxëmts je yëk wäjnedyë oy ääw äyuujk mädi y' ijty të y'a ooknë oyëm nyikëjx yëktëy tyujn 'äy tso'om jääy jets näj jyukyët tso'om Dios ye 'eny jäwën këxm.⁷ Mimp kidäkp je kyukëjx eenyët je miits winmäydyëp mädi oy nyäkyuwijy 'ätëdë näjtse xtä oyédët ku miits mnukxtä'ktë. ⁸Mädi miits mtuntëp tsojkën miits mädëdëp tu úk jädu'uk mynätxyiokëdët tigëx ku tsojkën ke je t'ixtä'äy tso tnijäw'äjtën wyij'npë tyäko'nytë. ⁹Yëkmääktäntë miits mugu'k tu'uk jänidu'uk jotkujk miits je xtuntët.¹⁰ Pën tso miits të don xkuentëpëktë tu'uk jädu'uk mnyäpyutëk ätëdët näjts xyëktunk päät tët je regalo mädi miits të Dios näj'yë moyë. ¹¹Pën jem nidukën kyepxy näjts tse kyäpxt tso'om je Dios tmët ity pën jem t 'äwänë ntso tyunwä'ny näjts mäk äjtën tmädët tso'om mädi Dios yekypy näjts näjts Dios tukëyë yëkmëjpëk tä'kt Jesucristo këxm itp xëmëkëxm mēj äjtën mäk äjtën tkëjëmë nä'mje. ¹²Muguktëjktë kädi miits je näj tētyun'k x'ixtë tso'om jyexyë xkänijäwëdë tso'om jyexyë je tyiunyë mädi mkänijäw eedyëp. ¹³Ku miits je xtänäxtët je Cristo tsyatsy wyinmä'äny täjotkujk tä'äktë näjts miits jotkujk xtäjotkujk tä'ktët ku myëj äjtën nyikejx jë'ëky. ¹⁴Pën miits mkäyëk oymyukäpx tēp Cristo xyëëkëxm kunukxy miits mtäntë tigëx jäwën mädi mēj äjtën meët Dios jyäwën jem miits mtä ityëdë. ¹⁵Jets nidukën miits näj mkä'äyo't tso'om yëkjääy y'ookpë, meetspë käoy jyäydyë mädi jem umyäjë nëkxp mä kyäpadyë. ¹⁶Pën jem nidugën y'ayoy ku Cristo tpätuyo'oy kädi tkutso'oy jyäwë mäts tu'ut të wen je Dios tmëjpëktä'äky ja xëë këxm. ¹⁷Tigëx ku tēj je tyempë tpäaty jets tētyu'n txyontä'äk't Dios jyën jo'ty tyëk jo'ty Pën eën meët tsë näj tsoy'ntä'äky çtso je wyenë jety mädi tkämumädodëp Dios y'äaw ayuujk?. ¹⁸Ku yä'äy tyëjk jääy mädi tēy wä'äts tuyoypy tsip je jets myädä'äky çtso je y'ät t jääy mädi käoy jyuky äjt jets nätyäkoony jetyty jyukyë?. ¹⁹Pën äyo'on tyänäxtëp pën tso'm Dios txyojkën mädi të mpemyë mkoj yë jemts winmä'äny xyëk it t meët m'alma yäm je tuny mädi oy.

Chapter 5

¹Mējāāy tyējk ēts nmukepxypy mādi jem eedyēp mā miits ku ēts nā nyāj nmēj jāāy tyējkē nāj nyājmē mādi tnijāw eepy tso Cristo ojts y'āyoy ku ēts njemē nānyājmē mādi je mē ājtēn yēk nijāwē wyām'p. ²Xyām ēts miits nmukāpxtē miits mējāāy tyējkjtē kuentētuntē je Dios jye mādi tугьē ānimukē tuyoydyēp mādi miits jem mēt itēp ixyit tē miits je ke miits ākuwānē nāj miits je xtuntēt tso'om nipēn mkātā ākuwān 'etyēdē nāj miits je xtuntē tso 'om Dios tseky kādi miits je xkumādākoydyē ke ni go tsow mnyānyipēkēdēt nājyē miits je xtuntēt. ³Kādi miits nāj mjāyēdē tso'om jyexyē mādi nimēj mādi miits m'ixyit tēp oy miits je xwintuwēkēdēt tsonāj ixpejt xmutuwēktēt. ⁴Kunikxy je yēknijāwē mādi ixyitpē tumpēm nājts miits je xkuentēpēktēt je kukenē mādi mēj ājtēn mādi nijunē kā kēxp kā nāxp. ⁵Nāy nyājmē miits wājtyējkjtē pāwām pātēkēdē je mējāāy yā'āy tyējkjtē nāxkējxy ājt miits mēdēdēp nyātyunxyēdē miits tu'uk jānidu'uk ke ja Dios kyupekyē mādi mējkēxm nyāknyājxēp mādiits nāxkējxy jāāy eedyēp je tse myoypy pyā'āyon. ⁶Nyāk nyāxkējxy jyātēdē Dios kyēwāt kējy ku nikxy tyempē tpāaty jets nikxy mējkēxm myējpēktāktyēdē. ⁷Kemoy kyēxtē miits mkājotkujk ājtēn tigēx ku je miits m'ixy ijtēp. ⁸Wijy miits mnyāpēktākēdēt jets ixyit itēp m'itēt. Je mutsiptē je diablo nāj je tso'om león nyiitxy je je nujx pā wyitity jets t'ixtā 'āy pēn jāk nidukēn myāts'p. ⁹Tenkyukēdē kādi miits nāx xkupēktē mēk miits Mītēt mjenxyāwēn kēxm jets xnijāwēdēt ku muguk tējktē nāj je mēk twintsowdē jets nāy nyājtsē āyo'on tñāxtē. ¹⁰Ku miits tē je wyenē weenē m 'āyowdē je Dios mādi pā'āyoop mādi jem wātsojēdē mā jem myēj ājtēn mādi xēmēkēxm mā jem Cristo je miits myēkni 'oy'ājtēdēp. Myēktson tājēdēp je' ts miits mājāāw mojēdēp. ¹¹Je kyējēm itp jets itp kunexy nāy je ¹²Nāj ēts Silvano n'ixy jets tso'om mugu'uk tso'om je txyokyē jekēxm ēts miits xyānāj tē njā yēdē xyām ēts miits nējmēdē tso'om ēts tē n'ā āy tyēy ājtēm je Dios pyā'āyoon kēxm jem miits mpookxtēt. ¹³Mādi je Babilonia je mādi nā yēkwin'ix tulyē mēēt miits je miits msaludar ājtēp. ¹⁴- ¹⁴Nājts miits mnyākyēpādē dēt mnyātxyukxēdēt tso miits mnyātxyekyēdē nidukēyē mādi jem mā Cristo itp jem jotkujk tājēk mā'm miits.

2 Peter

Chapter 1

¹Simón Pedro je Jesucristo tu'uk tyumpē mēēt y'apostol jedē mādi tē oy jenxyāwēn tkuentēpēktē nāj tsoóm ēēn ojts nkuentēpējkyēn jenxyāwēn mādi ēēn Dios kēxm tētyu' mp Jesucristo mādi yēkmādākp. ²Māyēp mējēp je pā 'āyon jotkuj ājtēn tso miits nānyāj Dios x'ixtē xnijāwēdē nānyāj ēēn wintsēn Jesus. ³Tukēyē mādi juky' ājt kyējēm eepy jets nānyājmē pā'āyo'on myēk'ājtēn kēxm tē nkuentēpējkyēn pēn māwāāt ēēn Dios nyijāw ājtēn yēknijāwē mādi ēēn tē kē'm xwāātsoyēn myēj ājtēn kēxm y'oy ājtēn kēxm. ⁴Jekēxm ojts nyēkēmoyēn ayuujk ku ojts nāj y 'āyuujk tkēyēky mādy oynyexy mējnexy jets je mjā't tēt māj jem it nājx mādi divina yā miits wyenē xkuke'ktē mādi kāoy mādi yā nāxwiiny ja eepy. ⁵Āgēxēm tse xtuntēt mādi oy nājts mēk ājtēn xpāāt tēt mjenxyāwēn kēxm. ⁶Nyijāw ājtēn kēxm jets tpāāt mādājkēn ku je myādājkēn kēxm nājts tmutenēt ku je tē tmutenē jekēxm tpāaty pā 'ā yo'on. ⁷Pā'ā yo'on kēxm nits nyāmyāyēt ku nyāmyāyē nājts tsojkēn jye ē. ⁸Pēn jem txyē yā'āt mjuky ājtēn jotm jets māy eepy mēj eepy jem ke'ts miits jāynā yē mtān'tēt kānijāw eepy tso'om jyexyē' xkāwinjāwē ēēn wintsēn Jesucristo. ⁹Jets pēmpēn yā'āt kāti ijtxyēp jāyē t'ixy mādi jeyē winton wimpiits tse wyenē tē tjāāydyākoy jets ke tyēkwā txy tyāko'ony mādi tē jyeknē. ¹⁰Mugu'uktējktē mādi miits tē xwin ixtē mādi miits mtuntēp tuntēts tukwimā 'ny nājts miits nijunē mkākidādēt. ¹¹Nāj tse jem tu'uk tso jem nājxēn mā jem tsēnētyājēk mādi xēmēkēxm ēēn wintsēn mādi yēkmādākp je Jesucristo nikxy je myēkmodē mādi oynyexy ¹²Āwādē ēts n'ā ixt jets ēts miits yā'āt ntukjāāy myets t oyēm miits je xā ixtē xānijāwēdē ku miits firmea mtuyo'oydyē mā tyēy ājtēn. ¹³Nāj ēts nwinmāy jets oy je ku ēts miits nkāpx putēkēdēt jets ēts miits yā'āt nyukjāāy myets tē mientras ēēts yā nyājē. ¹⁴Tigēx je ku nijāw eepy ēēts je ku je tyikāts t mā ēts yā nyājē tso'om ēts tē niwintsēn xtuk ixy. ¹⁵Je ēts ntu' mp mādi oy tso miits je wyenē xā'y myets tē ku ēts tē wyenē ntso'nē. ¹⁶Ke ēēn je mpānikxyēn mātyā'āky mādi nigo myātyāktēp ku ēts miits nāj nmātyājēkēdē je mēk ājtēn ku wintsēn Jesucristo ojts nyāk kyejx jēkyē tsotē yēk ixy yēknijāwē ēēn kē'm nwiin ntā ixyēn je mēj ājtēn jets kyutujk. ¹⁷Dios je ojts myo'yē jets ojts tkuentēpeky mādi mēj ājtēn ku ojts je nā y 'āāw ayuujk yēkmādojē ku jem nā ye'eny māj jem kyutujk myē'ājtēn: "Yā'āt ēts n'u nk eepy mādi ēts ntsekypy n 'oyjyāw eepy mādi ēts ntājotkujk tekypy". ¹⁸Yā'āt āāw ayuujk ēēts nāj nmādoow mādi jem mimp tsāp jotm ku ēts y 'ijty nāy jyem nmēt ity jem wā'āts kopk kēxm. ¹⁹Je āāw ayuujk mādi profetika jā'ts ēēts nmēēt oy je ku miits je nā xkuentētuntē nā je tso'om tu'uk lámpara nādyākunojēn jets jā'p je mā'ām it koots koonēm it jyātā'āky jets māsā

‘ä mädi jem jyotm putëk’p jokyë. ²⁰Yä’ät miits jawyiin mnijäwëdëp nidugën äkepxy këm tkäyëk ayuujk wimpitsë
‘mt. ²¹Tigëx je nitukën kyäminy tso yä’äy tyëjk jääy txyojkën.

Chapter 2

¹Äkäpx pē tējk mādi ēēntāktēp je'ts ojts myintē kājp jo'ty nāy nyājts nikxy mniminyēdē yēk ixpēkpē tējk mādi ēēntāk tēp je'ts nikxy āyutxy āmee'tsk tyēk jā'āt tē je winmā'āny mādi yēk kudākoypy je'ts nikxy yēk ixpēkpē tku ēēntē mādi wyenē tēj jyā ju yē, kēm nāj tyēk jā'atē jetyē kudā ko'ony. ²Nimāy je nikxy yē winmā'āny tpānēkxtē yijn jety wyit uunk tpēmtēt jets je tuu mādi tyēy ājtēn yē kēxmts nikxy yēk kāoy tyijnē. ³Ku jenāj tsoktē t'ānēmtē win ē nēn kēxmts nikxy mnipējky xyē ke tse jyēkyē jets nikxy āyodājk jetypy nyikxy ke tsā myā'āy mādi yēk kudākoyēp. ⁴Ku angeles mādi tākoydyē kets jedē ojts Dios myekx tukyē āyo dājk jety py ojts yēk kuyupēdē jepts tsumy metxy y'it tē je ākotsyē tupy nājts jep y'āixtēt koonēm tpāāt jets yēktēy tyu'ntēt. ⁵Ni je tkāmeekx tujky mādi jāyēpk juky'eedyē Noe ojts je'yē tyeny mādi tēy tu'yoypy mēēt mādi jāniwixtujk ku ojts it tyēk tuu nexy yā nāxkējxy mā yā jyukyēdē mādi kāoy jyuky'ajt tē. ⁶Ku nā nyājmē ojts Dios tyēk kudākoy kyexy Sodoma mēēt Gomorra kājp jāam ojts tyēk wimpit tā'āy ixpejt tsē nā tāān tso jyāt tēt mādi kāoy jyuky'ajt tyēknāxtēp. ⁷Jets Lot mādi tēy wā'ts juky eepy je mādi y ijty mēknexy je mādi y'ijty mēknexy yēk āyow y'ixypy tso'om je jyukyēdē yā 'āy tyējk jāāy mādi nāj'yē juky eepy mādi ke kyutujk ti tyi'it tē ku yin jety wyit tpēmtē Dios ojts jep yēkpitsemyēdē. ⁸Je yā āy tyējk jāāy mādi tēy wā'ats jyuky'ajt tyēknāxp mādi jem juky ēēy tu'uk xēēw jāduk xē'ēw mā'm jedē y'alma mādi tēy wā'ats ke y'ijty jyotkujkē ku y'ijty nāj t'ixy t'āxtuky tmādoy. ⁹Je wintsēn nyijāw eepy je tso y'ixē jem tyēk pitsēm't je yā āy tyējk jāāy mādi pā'āyoodēp ku je ātujkēn tkupādēdē tso nānyāj jep tyēk āixy tso wyenē tēy tyuny je yāāy tyējk jāāy mādi kāoy jyuky eedyēp. ¹⁰Tyēj ājtēm je mādi juky eedyēp nikējx mēēt nājts je juky ājt tyēknāxtē kāoy jets ke tse t'oyjāwēdē mē kutujk. ¹¹Yām angeles mādi mēk ājt myēēt tē ke je tkāpxtē je tēytyuun mādi kāoy jets mēēt jedē je wintsēn wyinkukm. ¹²Jets yā'āt tēnē ēktē nixyēn tē yā yēkexy jets yēkmātstēt jets kyudākoydyēt tnit kānijāwēdē je ti kyāoy tyij tēp nikxy je kudākoy tyāntē. ¹³Nikxy jedē tkuentēpēktē jyu'nytē ku tē kāoy jyukyēdē y'oyjāw eedyēp je ku tu'uk xē'ēw jāduk xēēw tājotkujtā'ktē yē yēkwintākoypy je ke je wyā 'ātsē yēkxon je xontājkēn mādi win ē nēn tājot kujk tā'āktē yām miits je xmēt xēē tuntē. ¹⁴Je y'ixpy je y'āxtukypy tso tuntā'ākt adulterio ni junē tkātājotkidā'āktē peky tyu'un jets nāj tyēkwinmāydyē almas mādi wyinmā'āny kāmēk eedyēp tos jyeexyē tukwinmā'āny tyu'yo'oy nā je tpānēkxtē tso'om y'ām jyotm tnāstsokēdē je uunk jedē mādi tē yēk kāoytyijnē. ¹⁵Jets jedē tēj je tu'u tniēknēdē mādi tēy nēkxp āyām tu'u tē nyēkx nēdē Balaam tyu tē tpānēkx jeenyēdē Beor je myāj'nk mādi nā ojts tseky ju'ny tkuentēpēkt ku tun't mādi kātēy. ¹⁶Ku kē'm tēy wā'ats tyuyo y ojts tpāāty kāpx tso'yēn ku ojts burro kyepxy mādi uum nā tso'om jāāy kyepxy jets nāy tyēk ātujky ku y ijty tē ākāpxpē myuky jyety. ¹⁷Yā'āt yā āy tyējk jāāy dyē nāj yēdē tso'om mā nē myu'uty jets nitits nē kyāti'ity nā yē tso'om yoots pyāpoxy ku tupoj myiny juun nexy jedē xetxyē koots jedē āixēdēp. ¹⁸Ku je kyāpx kekē tit tē mēk jety nits nā jāāy wyinmā'āny tyēk jā tēdē kunāj nikējx mēēt jyukyēdē mādi its nāj kāok jukyē wyānēdēp jets wyinmā'āny tyukyēk kek kojme. ¹⁹Jets jedē jotkuj ājt je tāwinwā'n ājtēdēp yāmts kēm tsumy metxy y'it tē ku je tuntē mādi kātēy tu'uk yā'āj tyējk jāāy tsumy metxy je y'ity pēn ti jem jyuky ājtēn jetypy yēkmādekypy. ²⁰Tēy ājtēm je mādi tē tkukek tē juky ājt mādi kāoy yā nāxwiiny nāxp je wintsēn Jesucristo mādi yēkmādākp je nyijāw ājtēn kēxm jets ku jādukyājē jep wyimpit kojmedē jāweenē āxēēky tse jyuky ājt wyimpitnē ke jāwyiiny. ²¹Tyāoy eewyē jyeexyē tē tkānijāwē je tu'u mādi tēy wā'ats jets ku tkuyoykyek kojmet je wā'ats pāwā'ān mādi wyenē tē yē kēmo 'oy. ²²Tēy ājtēm je proverbios jets jedē jyuky ājt jotm kyuytyunyē: ku uk kēm ēētxy tniwim pity ku je kutxy jyātsi'iy jets mo'nts jotm jādukyājē wyimpit kojme.

Chapter 3

¹Xyām äts miits yä'ät näj n jäyēdē ntsoktēp n'oyjāw eedyēp äts miits xyā mumetsk carta jets miits nā nmukāpxtē tso miits xmēdēdē winjāw äjtēn mādi tēy. ²Jets miits āaw ayuujk x'āy metstēt tso ojts wyā'antē profetas mādi tēy wā'āts tu yoydyē jets ntso wintsēn pyāwā'ān mādi yēkmādākp ojts yēk yeky apóstoles kēxm. ³Yä'ät miits jāwyiin mnijāwēdēp nikxy je myintē nixikpē tāxikpē xēēw kyēxwānē tāxí'iky nikxy tē tmutējk eenyēdē nājts nikxy tuntē tso'om tnāstsokēdē. ⁴Nā je nikxy wyā'antē mā je y'ity: “¿Mā je y'ity mā ojts nā ye'eny ku wyimpit wā'āny? Je xēēw mā ojts ēēn teety y'ojk nāyēn nā nyājts ixyām it yēk ixy yēk äxtuky nāj tso'om xip tso'n tā'āky eewyē ojts yēkpemy yēkojy.” ⁵Kēm jā nā nātyij yē tjāy dyākojdyē tkākuentētun wā'ntē ku je tsāpwinm jets nāxkējxy nēj jetyy je txyoony jets nēj tse tyājuky eepy Dios pyāwā'ān kēxm ojts nāj tukēyē tyunyē. ⁶Yēkēxm tse jā it nāxwiiny mādi xixpnē eewyē kyudākooy ku nēj kyompet nājxy. ⁷Jets ixyām tsāpwinm jets nāxwiiny yē'ēts nā jyejē āaw ayuujk tsā ixyijtēp pēn junē tēy tyuun tyunyē jets wyenē jēēn y'āixy jets mādi kāoy jyuky äjt tyēk nāxp jepts tse nikxy jyā'āt tē. ⁸Kādi miitxyē xkā mējpēktā'āktē ku tu'k xēēw mil jumējt je wintsēn t'ixy jets mil jumējt tu'k xē'ēw. ⁹Je wintsēn ke je tudā ky tun wā'āny tso ojts ye'eny tso'om je nidugēn wyā'antē jets tā'ān eepy je mādi je tyumpy miits je mjā'āixēdēp ke jā nāj tjātseky jets nidugēn kyudāko'oyty āgēx tsēnāj tyempē t'yeky jets nidukēyē jyeexyē twinmāyēmpit tē. ¹⁰Ku nikxy tpāaty junē wintsēn myin't nājts tse nikxy myiny tso'omē mee'tspē mēknexy nikxy tsāpwinm kyēm ke'eky jyāap ke'eky jets tukēyē nikxy jēnkēxm kyudākooy jets mādi yā nāxkējxy nikxy je tukēyē nyikejx jē'ēky tunk tukēyē. ¹¹Je ku tukēyē nikxy kyudākooykyexy, tso miits mjā'āyēdēt mjukyēdēt? Yē'ē miits mtuntēp mādi wā'āts nājts miits mpātun tēt tukwin mā'āny. ¹²Mādi miits mtuntēp x'āixtēt jets ntso jetyē je tpāat jets Dios myin't nikxy jexēēw tyoydyākooy tsāpwiin jets nikxy tukēyē jyēywyāxk kexy. ¹³Tso'om ojts ye'eny je nām tsāpwiin je nām nāxwiiny mā jem jye'jē mādi tēy mādi wā'āts. ¹⁴Miits myēK oyjāwēdē yām miits je x'āixtē tuntē je mādi oy jets mjuky äjt wā'āts kyejx jē'ēkt je wyinkukm jotkujk. ¹⁵Jets ku wintsēn jetyē kyāminy kuentētuntē tso miits mādā'āktēt ntso ojts ēēn nmugu'uk Pablo tjā'y nāj tso'om winjāw äjtēn ojts yēk mo'oy. ¹⁶Tukēyē cartas mādi Pablo y'āppy yē'ēts jep kyeppy py jem je mādi tsip ke jetyē yēkwijnāwē je yā'āy tyējk jāy mādi tkākuentētum'p yēkxēn yē tse tyēktikāts tēp tso'om je tuntē omyādiwē jāywyet jets ntso kēm nyākyudākooyt. ¹⁷Mgu'uk tējktē ku mitxy yā'āt nā xnijāwēdē nyāy ixyitēdē jets kādi jāy win enyēdē myēk yoytyākooyēdē mādi kutujk kyāyēk tun tēp nājts nikxy ken ā x'ok tun wānēdē. ¹⁸YēēKtēēm pit tē pā'āyo'on kēxm jets xnijāwē y'ādē'ēts t je ēēn nwintsēn Jesucristo mādi yēkmādākp je mēj äjtēn jyejēp xyām jets xēmēkēxm. jnā'mje!

1 John

Chapter 1

¹Yee ma'aty jots tsoyo'onta'akj, ma'aty tē mato'oyen, ma'aty tē wī'in ta'axtu'kyen, ma'aty tē niawēyēn jats ma'aty ēnēn kē tēntatonyen, yētsee aw ayu'ukj ma'aty jukjyātēn. ²Naynyamē nyka'axjekj jukjyātēn, jats tē axtujkyen nits nikāāpxe'en. Jats ēēts mi'its wanē jukjyātēn ma'aty xe'emē keym, ma'aty jots meet ity nite'etj, jats jots niyikēxjekj ēn winkuky. ³Ye'e ma'aty äts tē jaxtuky jats mato'oy, ye'e mits wa'anje'epy, jats ye'exa mi'its xme'eta mukukjtēn me'et e'ets. Jen mukukjaten nite'etyk me'et yu'unjk Jesucristo. ⁴Naynya ē'ēts mi'its xa'atj nja'aya jats mxo'ontatjkeen pyukeen. ⁵Ya'at ē ya'awayu'ukj ma'aty e'ets te'en mato'ojē jats mits nyekwankomyē: Dios yē'ē ajākj ka'aty jēm ako'otx'it. ⁶Kun awanēn meetnamyaiyepj ets xyēē jats ako'otxatupy jukyēyēn, ēnyēm jēn jats kē tuntajkyēn tyēyatpē. ⁷Pēn ēn ajakatuy tuyoyē'ēm, tso'om jē ajākatuy, me'et eyem tsē mukajātēn me'et wyinkpē, jats mya'akj nyēpy ma'aty yē'ēw Jesus yee ē ēn tako'onny yēēkjwāātxpyē. ⁸Künawanēn kääty ēn tako'onny, kē'em nawinēnyēn jats tyeyatpē kē me'etjēyēn. ⁹Pēn kapxnaxe'm ēn tako'onny, tē'ēy ē waatsjē jats ēn takony xmāāxxtu'ukayēn jats xye'ekwatsjātyēn. ¹⁰Kun awanēn ke äts tajkoy, ēnē winēmpē nyekjtunyem jats yawayu'ukj ketsē me'etēyayēn.

Chapter 2

¹Unktëjktë, akëx ëts yat nja'y jats kati mpokytyuntë, pën jāmts nitukën pyokytyun, jamts ëen nitānawyë nmët'ëyën mati xnikäpxtsojkëm nteety'ajtwinkukm Jesucristo matii wÄÄtsnaxy. ²Ja wintsëjk'ëny entākoonykëxm Dios wyinkukm ka ëen ja'a'ayë nitukëyë tu'uk näxwiny. ³Jäkëx nijaw'eyën ku tēj nixënyäyën, pënkojnëkjäyëm pyäwä'än. ⁴Pëmpën wämp n'ixy ëtsë Dios, jats kä'ä näj tuny tso'om pyäwään ja wä'äny, ëmpëtsjë kyajxë'ëky. Katsä tyëy'ajtmëtë. ⁵Pëmpënts yëkxon kojnjëkxëpy y'aw'ayuujk, tyëy'äjtämts kujä jä'äy tē Dios tsojkën nyi'oy'enyë. Najtsä yëknijawë ku jakëxm n'ukyënyäyën. ⁶Pën wantëp jats jam Dios tmët'ity näjtsa tyuyo'oty tso Jesucristo ojts tyuyo'oy. ⁷Muku'uktëjktë, ka ëts miits xām njäyë nämpäwän, jä'päwä'än yë matii tso'ontakyë ojts myëkmoët, japäwän yë matii jekynyë'ewyë äw ayuujk ojts xmatowtë. ⁸Akëx, ëts miits xyäm njayëtë nämpäwän tyëywe yë Cristo këxm m'ët miits, mati akutsxatu'ujy itp näxnëpja, jats tyëywyë äjä'ak ja'nëpsta'a. ⁹Mati wämp jats äjät atujy ity jats jam myukuk tkä'oy'ixy näy äkotsxatuptsä ity. ¹⁰Pënts tsxökyp muku'uky äjäk'atujtsa itnë nitij atujkën tka'okpätnët jats kität. ¹¹Matits kya'oy ixpyë jamyuku'uk näy äkotsëtupyttsa tyuyo'oy, nitkänijawë mänyikx, tikëx ku kots itt yëk yëkwinoxoyëkyëxënyë. ¹²Xyäm ëts miits mjäyëtë yä'ät miits unk'ayowëtë mitsëmtäkony tēyëkmakxtuky Cristo xyëkëxm. ¹³Miits niteety xām ëts miits njäyëtë, akëx kumiits tēxnijaw'enyëtë ja tso ojts tso'ontäky, xam ëts miits njäyëtë miits yakpitsëmpëtëjk, akëx ku miitstë kyä'oywyë xmunätäktë, akëx ëts mitsxät njäyëtë kumiits tē xixëtëja niteety. ¹⁴Äkëx ëts mitsënjäyëtë miits niteetytë tēj x'ix'enyëtë pën ojtsontaky dekynyë'epyë akëx ëts mitsën'jäyëtë miits yakpitsëmpëtëjtë kunäy myëkmäjäw m'itë, jats Dios y'aw'ayuujk jam ity ma miits. Jats tē kyä'oywyë xmunätäkmëtë ¹⁵Kati x'ätsoktë mati yanäxwin näynäjmë mati ya itp, pën nitukën t'atsoky mati yanaxwiny itp kaats niteety tsojkën jam tiity mämja. ¹⁶Tukëyë mati yëkpätp yanäxwiny matiyëknastsojk'epy nikëxmëët nanyäjmë matii winkëxm yëk'ixp mati jats ka'oy juky ajtën katsa niteety tjajë, naxwiiny ja jyaa. ¹⁷Mati yajnÄxwiny yëknastsojk epy naxptsxë ity mitiits niteety tsojkën tyunjapy itpts it'ity. ¹⁸Unajk tējktë tēyämtpätnë jumëjt tsoj mitstë xmatowtë kumyinë anticristo, ixymë käwinëmpyë tē anticristo y'ajtë äkëxns nijaw äjtyën kutëjumëjt tpätnë. ¹⁹Jatë pyitsëm mäëen, kats etëm nja'ajtyën kuy'exë ënaj'eyën näyjatsa y'exë nmët'ijtyën. ku ojts pyitsëmtë näjts ojts tyëknikajxëktë ku kaa ënmët'ijtyën. ²⁰Jam miits wääts kunukxën xmëët'enyëtë jats näynyäjm tēmiits nitukëyë xnijawëkëxne matii tēy'ajt'eepy. ²¹Jäkëx ëts mitsxë nkäjäyëtë, ku kaj miits tyëy'ajtën xnijawë, tē mitsa'a xnijaw'enyëtë ku nitij ëntäjkën kyä minyma tyëy'ajtën. ²²¿Pënjawin'ëmpë'eepy mati kyu'eempty ku Jesus ja Cristo? Ja jä'äy anticristo tsa kut'ku'ëëny niteety mëtë yu'unk. ²³Nipën, pëmpën ku'ënxëtëp y'unk katsa tyëty ajtëntmët'ity, pëm pën ixkäpxëpja'unk jamtsa tmët ity tyëty'ajtën. ²⁴Jats miitstë, mati tsoontäkyë ojts xmatowtë yëk'itë tsa'a jam ma miits. Pëntso ojts xmatowtë tso'ontakyë jats jam xëk'itë ma miits, unkëxm miits itët mëët tyëty këxm. ²⁵Yëëts ojts xtawinwan'ajtyën: Juky'ajt mati xëmëkëxm. ²⁶Akëx ëts mits yä'ät tējn'ayë kuja mati y'awën xwätäkoyëm. ²⁷Näynyä j ku miitstë Dios wyäätspojoits xkuentëpëjkëtë jamtsa ity ma miits ka'ats mka'ijtxët jats myëktä'äwänt. Näj tso'om tukëyë Dios wäätspoj mtäwänxëtë tyëy'ajtëptsa ka'y'entäjkë, tsotëmtäwanyë jam miits m'ijtë Dios wääjts pojëxm. ²⁸Xam, miits unk'ayowëtë Cristo këxëm miits m'it, kunikx nyäkaxjëkyë kats niky ntsëjk'ëyën, nay nyäjmë kanikx tsotyunjotm mtäntë kunikx myin atukyäjë. ²⁹Kumiits xnijawëtëtëj jats wäätsja, kutukëyë tuny matii päjt'ajtëp jakëxmte kyajxëëky.

Chapter 3

¹Ixtj mati tsokën ätëm niteety të x moyën, nits ku nxë'ëw atën Dios iunkj tëëkl. Jëts ätëm, jëkëxmts naxwinët xkaix'atyën ku ke je t'ixëtë. ²Mukukj tëëktë yxam atëm Dios iunkj, nits kënëm nyikëxjékj pön ntsoom ätëm wiënë. Nijaw atyëm ku wiënë Cristo kixjékj, nainats ätëm wiënë nixkëm jë, ku n'ixen ntsoom jë. ³Jëts pön pön jëm iayxitën të tpem jë këxm. Këm tsje nyakwiats jëty na nixkëm je wiatsj. ⁴Tukëyë pön pän pokytiun atëtsp je tsje tiump mati kapat'atëp, ku je poky tiunën kutujk tsje ka yik mumatopj. ⁵Miits mnijaweepy ku Cristo ots niaknyikex jékj nits takony t'yiknitakoyty. nits je kexm ke ti takoony. ⁶Ni pön kia ity jë kexm pon pokytiunatetspje, ni pän mati të t'ix ok të tnijawë nits pioky tyun atëttx. ⁷Uunktëkt katim xkupeky nits oypyëny mwatakoyët. Mati tyeywy tyump wats tsjë na nixkem Cristo watsjë. ⁸Pön pokytyump mäkuuy tsje ji'ë. Ku jë mäkuuy pokytyumpëm jë ku txontakyj. Jë kexmts jë Dios iunk ots nyikëxjékj nits t'yiknitakoyty mäkuuy jë tyunkj. ⁹Pön pön te kyex jékj Dios këxm ketsje iukj poky tyunë jëkëx ku Dios tyëmtj jem tiaity, ke tsje iuk poky tiun atëtstnët ku të Dios kexm kiëxjëknë. ¹⁰Natsjë Dios iunkj të'ëkj mëty kya oywy iunkj teekj niakj nyikëxjékj. Mati kiatumpyj oy iatën ke tsje Dios tjëj, niana mati miukukj kia atsëkyp. ¹¹Yats jë aaw ayuuk mati miits ots xmatowt ku ots txontaaky, ku niy'iatsokën tuukja. ¹²Kë nyaj nixkëm Cain mati kia'oywy miëtj jëts ots y'utx tyik ooky. Nits ¿tikëx tik ooky? Ku këm tiunkj ke ioyë nits iutx jië jië tum oy. ¹³Katim atëy ajätj xtatanti mukuktëkt ku naxwinëtj m'kaoy ixtët. ¹⁴Ntëm nijawatyëm ku të naxen ma oken jets njatën ma kuckyatën, ku n'atsokiën atëm nmukuktëëkj. Pön pön miukuj kia atsëkyp ooky tsjë yity. ¹⁵Pän pän myukukj kia oy ixpy yik ookpj jë. Miits mni jawwpyj ku jukyait mati xëm kexm ke tyaity mati yik jaay iooktepj. ¹⁶Jëkëxts n'ixatyën je tsokën, ku Cristo ots jiukyaaj këyëky atëm këxm. Ätëm xpat'atyëm nits njukyat mkeyakën atem atem nmukukj kexm. ¹⁷Jëts pön tmëët pëktaaky ya naxwiiny, jëts t'ix miukuk yik ayoow nits jëyï iaaw jioot tyik atuuky nits kë tpaayoy ¿ntsots ixë Dios txokën tyaity? ¹⁸Miits unkj tëëkt ke nay'atsokën aaw kexm ayuuk këxm, ntunëm nits tyeywi. ¹⁹Nats nijaw atyën ku tyeyw ntuunyën nits jë këxm nyikni oy atyën atëm n'aaw njoot. ²⁰Ku ätëm n'aaw njootj xkaku pökyën, nimä tse Dios ni kënëm atëm n'aaw njootj, nits ixikiexp je tukëyë. ²¹Mukuktejtë kots ätëm n'aaq n'joot xkupëkyn nmët'atymts tëyjiawën Dios këxm. ²²Tukëyë mati n'amatoyëm, je këxm tsjë kuent, pökën, jë këj ku mpökjékjyën jë piawaan nits ntunyën tukëyë ntsom jë t'oy jyawë. ²³Yë pyawan eepy jets nteyjaw ëyën iunk Jesucristo xëew këxm nits nay atsokën tuuk jä ni tuuk, na nixkem jë ots t'yëky yaat pawaan. ²⁴Pön tpöjk jäkjp Dios piawaan je kexm tsje ity, nits Dios jem tsje mät'ity, nats nijawatyën ku jë ätem xmät ityën, ku të jiawën x moyën.

Chapter 4

¹Mukuktëkjte, katyxtewawetë tukëye a'jawën, jawin jë ixtët pën Dios mëëtjë, tikëx ku kawinëmpyë kaoy matyëakpë të pyitsemnë yaa naxwinkëx. ²Ya'at këxm miits xniyawätët Dios jyaawën tukëye a'awën ma'aty ixkäpy ku Jesucristo te myin naxwinkëx nikëxmëët yëtsëë Dios myëtityp, ³jats tukëyë pënpën kyaixkäpy Jesus këtsë Dios më'ëtity. Yëtsë ja'awen ma'aty anticristo ja, ku mits tēx ma'atoy ë mimpj, jats enë ë naxwinkëx. ⁴Dios mits mëtjipy, tsokën unktj, të ë xnumëtaktë, tikëx ma'aty mits mtaita'atëëp nimëë ë ke ya naxwinkëx. ⁵Yëë naxwinkextye yee, tikëx ma'aty ya naxwinkëx yëts kyapxtäpj jats naxwinetj jä'äy myatoyë. ⁶Dios ën meetityem. Pën Dios jixepy xmatoyemtsëë. Pen Dios kyameetipy ketsë xmatoyën. Natsë ixëyën të'ëy a'awa'an me'et kaoy a'awä'än. ⁷Mukukjtejktë, wan tu'ukanitukj tsokën me'eteyen, tikex ku tsokën Dios ë jëë, jats nitukëyë pënpën tsoken myëtj Dios këxm jetëkyiexjektë jats jixee Dios. ⁸Ja'ay máaty tsoken kyame'etj ke Dios jixëë. Tikex ku Dios tsokënë. ⁹Natsë Dios tsyoken ën ye'ektaniixeyeentë, ku Dios tëtjpkëx kyo'opj unktj naxwinkëx jats ën jukjyën yëë këxm. ¹⁰Ya'at këxmjë tsokën jëëjë, kë jats ën tēntsokyen Dios, ën textsokyen kut pakëx jünkj jats na'at tyekjtu'uny tso'om wintseken ën takonykyexm. ¹¹Mukukjtejktë, ku ëntë Dios xtsokyen natsë xpa'ateyën tu'ukj a ni tu'ukj nyamyayen. ¹²Nipen nitukën Dios tetix. Pen en ayamyayën tu'ujk ani tu'ujk jë ën Dios xme'etityen jatsë tsyoken nyike

¹³Natsë niawjyën kujem me'etityen jats jen ë xme'etityen, tikex ku te yaawam xmayëën. ¹⁴Naynyamë, të jen ja wen jats te ka'apxnäxa'an yäwäyu'ukj ku nite'ety tētpakex jünkj jats naxwinetja'ay tyekmaataktj. ¹⁵Opyenë pënpën jixkääpy ku Jesus Dios junkj, jëm jä Dios myetityë jats Dios më'ëtity. ¹⁶Naynya niawëyën jä jats të teyawjyën jë tsoken ma'aty Dios myë'ëtj mëët ën. Dios tsokën jä, tukëyë pën tsoken kexm irpë, Dios jë myetipy jäts jäms Dios tyaityë. ¹⁷Tikëxëm ya'at tsoken te tu'ukj anitu'ukj nyika'axjeky jats en më'ëtëyën mëtakën ja xë'ëw ma'am wyënë tyënë, na tso'om ja meet ity tye'ejt nats ja me'et'itën ya naxwinkëx. ¹⁸Kë ty tsëkën tsokën këxm. Tikëx ku tëy tsyokën jakëm pëktaky tsekën, tikëx ku tsëkën kipxja meet ayoon. Penpen tsëkje'epy ke'tsë tey tsyoken me'ete. ¹⁹Ëtëm tsokën më'ëtëyë'ëm, tikex ku Dios jawin tēx tsokyen. ²⁰Ku pën wyanty: Tsö'okpye ëts Dios, jats myuampekpyë myuku'ukj, ëmpëjë. Pënpën myuku'ukj kyatsöpy, maty ja ixp, këë tsoktj Dios, ma'aty ni ju'una kyaixpy. ²¹Ya'atsä pawa'an ma'aty me'etëyäya'am: Pënpën Dios tsykpye naynyats ja myukukj tsokty.

Chapter 5

¹Pëmpën tyëy'aw'eepy ku Jesus Cristo ja Dios këxmts'a tēj kyajxëëky. Pëmpën niteety tsokypy, tsokypytsaa wyanë näynyäj mati'i niteetykëxm tē kyajxëky. ²Najts ëëniyaw'eyën jätstsojkyëmja Dios y'unk tējku ku dios najntsojkyën jats nnumätöyën tso pyäwä'an ya'any. ³Yë'etsojkën Dios päjt'äjtēp, jats kojn'ejkjäyën pyäwä'an, kupyä'an katsatxujxë. ⁴Tukëyë mati Dios këxmkajxëkp myumätakypytsa'a mati'i yäj näxwi'iny, ëën jantsxyäwën yëëts tukëyë myumätaky mati'i yäj näxwi'iny. ⁵¿Pën ja mati kyäyëkmätaky ya näxwi'iny? Pën tēj'tëy'äwë ku Jesus Dios unkja. ⁶Yä'ätsaa Jesucristo mati kē myin nēj këxm jats nējpykyëxm ka nēkëxmtēj jayën mxin, nēkëxm jats nējpkëxm näjtsa'a. ⁷Tuwëëkwinja matii xtuknyäw'ëyëm. ⁸Dios wä'äts poj inēj, nējpy yë'ë nituwë'ëk nyäwinjäwajtëptsxëë. ⁹Pën kuwntëpëjkjäyëm tsojyä'ätyëjkjäy myätyäktë, jats Dios nyikäpxp nimëjkëxmts'a, yätsa'a dios myatyäkyeepy kutëyuunk tnikapx. ¹⁰Nitukëyë pëntëjtëy'yäwë Dios uunk, jamtsa'a tmët'eenyë tso këmnyanyimatyäkëtët, tukëyë pën Dios kyatëy'yäw'eepy ëmpëtpëktäknë tikëx kuka'atëjäwëtë tsoj Dios tēj tjanikapx y'unk. ¹¹Yä'ätsa'a myätyäky'eepy, ku Dios xmoyënyäyën juk'ajt matixëmëkëm, yä'at juky'ajt y'unkëxmts'a'ity. ¹²Pënjam Dios y'unk myëtëjanyëp jamtsa'a juky'ajt tmë'ët'enyë pënts Dios y'unk kyamët'eepy ka'atsa juky'ajt tijtmëtë. ¹⁴¹³Akëx ëtsmitsxën'äyëtë jats xnijäwët kumiits jam xmë'ët'enyë juky'ajt matixëmëkëxm, kumiits Dios unk xyëkëxm tēj xtëyjawëtë. v Yëtsä'ä tējyjaw'ajt mati ëënmëët'eyëm jakëxm pëntitsxejkënkëxm n'ämätöyëm, myätowtsa. ¹⁵Tëjniäwënyäyën kuxmätöyëmja, pentits ëën'ämätöyëm nijäw'eyëm enja kujam nmëtënyäyën pëntyëtj n'ämätöyën. ¹⁶Pënjam nitukën myukujkt'ixj tunymatikä'oy, jatsk'a y'ok'ämë, nukxtä'äkpsta'a Diostsa mojëp juky'ajt ja'a ëtsnäntijpy kujatuntë mati ka'oy jats ka'a yojkën'amë jamja tu'uk täkoony mati okën'ämjanëp katsa'a y'okpäjt'ajtënyë jats nikunukxtä'akt. ¹⁷Tukëyë kä'oytyu'un täkonytsa'a, jamtsa'a täko'ony matika okën'ämë. ¹⁸Nijäw'ëyëm ja pëntëj Dioskëxm kyaxtikatsx katsa ka'oy y'okjuky'enyë, ja jä'äy mati Dios këxm kyaxtikatsxtë, maka'oy, Dios ja kojnjëkëp najts kya'oywyë käyëktsa'atsx'ätët. ¹⁹Nijäw'ëyëm ku ëën Dios më'ët ëën'ijtnäyën jats yäj näxwiny kyia'ywyëtsa'a kējëm'ajtëp. ²⁰Tēj ëëniyaw'ëyën ku Dios unktëjmyiny jatstëj xmo'yën winjäw'ëëny, jats najnijaw'ëyëm pën ja'a tēj'ajt'eepy y'unk Jesucristo këxm matii tēj'ajt eepy, jamts ëën ijtyën, ja'a Dios tēj'ajt'eepy näy jats juky'ajt'eepy mati xëmëkëxm. ²¹U'unktëjtë nyäy'ixitëtë mäyäj äwo'onäx.

2 John

Chapter 1

¹Majaykiëjism jats tojstiejkj madi winkany mëët iu'unktëëkj; madiw ëts tiëyw ntsekpy kē äts nityuk, nayna mëët pön jëty tē t'ijs jē tiëy'at'n. ²Tiëy at'nkëjism mati itpj ma ät'm nits it'tj ma ätm itpnëjs ³oy at'n, paayojn, awats' atn it't ma ätëm, yës te'ety jië mëët Jesucristo, niteety iu'un'k tēj' atn nits tsokën. ⁴mänëjs ets nxontaky ko ëts mpa'aty tu'ukjety m'u'unktëëk tiuyo'oty tiëyw; wats nijskëm atëm tē kuentpëkiën nite'ety piawan. ⁵ixam ëts mits tojstiejk nmunukjstaky, kē n'ijskm äts nam pawan jiejs njay, nayje mati n'mëtatyn tuwëkp, ku nayatsokin tu'uk jani tu'uk, ⁶yaatj jē tso'okn, jetsku ntuyoyën ntsom jē piawanj. ya'at jē pawan, ntsom mits tē xmato tuwëkp, jets ku mits myoyty jē köjism. ⁷Ku nimayt win ämpteektë pitsëmt ya naxwiny, mati tka kapjs naxtëp ku Jesucristo mi'iny nikëxmëët. yat jē win ämp kē jē Kristo ⁸Nay'itë, jets mi'its niti mkatakoyxt mati këxm ätëm nitukëy tē ntu'nyn, jets miits xkuent pökt pu'uky jē mjuny. ⁹Tukëy mati tuwektp nits kē jëëm yity ma Cristo yixpök'n, kē tmët je yës. pön pön jëm itp ma ixpëkën jëm'ts'je tmëët, nite'ety mëët jē iu'un'k. ¹⁰Ku mits pën mni miny nits kē tyikminy yat ixpëk'n, kē xkuent'pëkt mtekontu'y ni xka kö'o pa'at't. ¹¹pön pön jē tkö patp miutëk'eepytsje kia oy tiunk. ¹²Nmëët äts mayniëjs mati njappë këts ntseky njayty nits n'ukt nëky kyejs. njup ixpj nmint ma miits nits nmukapxt winku'ky jets ätëm nxontakën piukt ¹³mtsë yu'un'k tēk't miti winkony yes moyë.

3 John

Chapter 1

¹Jë majaay ädëm nmukuk Gayo, madi äts tiëyw ntsëkp ²Mujuk, äts nukjstaky jets mits tum oy mpitsömxt tukëy jets m'it't mëk majaw, ntsoom mjawen oy iity ³Ntso äts mä kajë nxontaky ku mukukjtëëkj mint nits nikapxt mits mtey atj, na ixkëm mtuyoyën ma tëyatën. ⁴Kë äts mëtë mä xontakën ke yaat, ku ats nmatoy ku äts n'unakjtëëk tiuyoyt

ma jē tiēyat'n.⁵Mukuk, ku mits xtuntaky je oyatēn oy miatsow pōn ma mits xtune mükuktēeck ok wink jaay. ⁶Pōn tyakp aw ayuuk tsaptēekēntiupy ntso mits mtsokēn. oy mits wiēnē xtuny ku mits xtuupjkēēx ntsomj Dios tsēky. ⁷Ko jē tsoken jē xēēwkexm jē tē pitsēmt, niti tkapakonē jaay jyē ⁸xpaat'atyēm ātēm nits watsojn nmoyēn nixkēm ya'at, nats ādēm n'itēn mēēt tump mati tiēymy.⁹āts njaay wēnē ma yoym'ukta'ak, jēts Diótrefes, madi natxokēp mutu uk ma jēmtj, kē kiuent peky. ¹⁰Jets ko āts nōkxt njamietsp āts tiunk madi tiumpj, nixkēm atēm xka oy tyiēn ayu'uk kēxm mati kaoy, nits kē jiotku'ke maya'at tunk, je kēm kē kuentpeky miujuktēek, jets kē na toktuny mati na tjatunwantp nits tkexpitsēmj ma yoymiuktakēn.¹¹Mukuk, kadin x'atunēx madi kaoy jē mtump madi oy. mati tump ioywy Dios tsē jīē. madi Kaoy iatēn tumpj nijunē tse Dios tka ix. ¹²Jets Demetrio tnikapxt nitukēy nits mēēt tyeyatp kēm, ātēm nayna nikēpx, jets mi'its mnijaw'eepy ku ā tem nmatiaky tiēyw yē.¹³may nyēx āts nmēēdē midī njaypy, kē āts jīaw ntajayty pēky mēēt taukēn ¹⁴Jets āts n'aixpy jets n'ixt tso'k jets nakiapxn winku'ky ¹⁵jēts awats atēn jīējēt ma miits. mukuk tēek yēs moyē dē. modē yēs mujukteek xēēw kexm.

Jude

Chapter 1

¹Judas, jesucristo tyumpē, Jacobo ja'atxi yeema'aty ye'ek watsotep, ma'aty tē Dios te'ety txōkye, jats Jesucristo kyonjetyetee. ²Ets paayon mātītētet, me'et otkukatan, jētsam tso'okēn winpētet. ³Kutemyektsoktē ku xya'at jāy jats mits ma'atakan xpatat, ijets mits nayeetat jats mits tyoytyet tukjwinmany ē alawkexm ma'aty ofs teey awewye. ⁴Tike'ex ku tu'ukēty yekixte ja'aytyek ja'ay ku tyeketye-ē yaytyekja'āytye ma'aty ē okkēn patapē-kaoyjya'ayte, ma'aty ots kuēntē Dios kyunukxe'en, jats ku'entāmē ēn wintsen, ye'e Señor Jesucristo. ⁵Ixa'am mits tu'ukjay myetswan-oy'em mits tē tukya'a xaniawa kyextē kum wintsen jots nyē'ekmāātaj jāy kujots tyekpitsēm Egipto kyapopyē Jets naynya ots nyekutakoy ma'aty ots kyateyawatyete. ⁶Jets naynya angeles ma'aty uts kyutukj kaixite nits jots tsen tyākj niketnata Dios yekjtya kuweny tsyātχ akotxētupj nye'ex, jets ē xē'ew manikx pa'at teytyunen. ⁷Naē tsom sodoma mē'ēt Gomorra, mē'ēt kapj ma'aty niawityty, kuē kēmta ots nyatsoknyēte, kao y tuntaknate yanaxwinkey. Naots nyekpēmte tsom tu'ukj ixpēēt ma'aty ayootep ep jēn otpyē. ⁸Jets naynyamēi ma'aty ku'umatapj kem ē nyikex tyē'ekkutakoytye, kyutukj kaoyixnatee, ets kaoytyne ma'aty mēkexm nyayawatatep. ⁹Kū ē jits arcangel Miguel méet na tsiptunye kyaoywya, Moises nyikex kexm, ka'aty ots ke'em ka oy tyqyun wa'an, jets wyany. ¹⁰Iyēē wintsen winkapxpēētēēp! ¹⁰Jets ixa'at jāy kēm natyaoyete tukēye ma'aty yakawinawepy. Ma'aty yawinawetyepj ye'e ē ma'aty tanēkte nyiawetyepj. ¹¹Ay ye'ete, ye'ete tet panēkxhete cain, jets nā yanate tsom bala'am kyuuntyēxm jets nayatnate tsom coré ku ots kyokexetē. ¹²Kū ē tsonkän kēxm xē'etuntē na ē kyēx ēky tsom tsa'a, katsotyump xēetuntē, tu'um eya njakyayanēxete. Na kyexēkta tson te'ets yots po'otittēē, tso'om yexa määks nipet te yōkna, ku ya'ats opy te ye'ekwixekna. ¹³Tsom Kaoy pyoy māxnēē witsyooy, naē tso'otuny nyiknikex jēkj tsom opky tsom ma'ats wytitity, jets ma'aty akokx ye'em a kexm yektanixixa. ¹⁴Enoc, ku wixtukj ma'am jēp adan, na jots ne'ema ja'aj: Auxtuktēl wintsen myin mēēt tuk mil atukjmil wyats tuympe. ¹⁵Jets kyapj tēy tyuntj, jets yekkutakoyt nitukeye kaoytyumpē tekj ma'aty tē. Tyakoytye kaánex mēēt takoywya jāy ma'aty ka'oy tē myukēpxē, maty te takoywya ja'ay kaoy kapxtamē yēē kexm. ¹⁶Ya'ats etē ma'aty ameeks kaxtapj nyakyujaxatap ma'aty pyawititep kyaoj tsyoken, kaoy winmany ma'aty myukukj taxontaktap ets mumētatlj. ¹⁷Mits muketekjte, aymyetste awayu'utj ma'aty ots wantxete ē winfsēn Jesucristo myateatpē. ¹⁸ēots nyemxatēi kunikx tiempo pa'atj nitx ejate taxikpē tekj, ma'aty na tyuntepj tsom kēēm tsoktē. ¹⁹Yē ētēm ma'aty nauyakxeen ye'etjaetyepj, ke'em winma'an powanateep, ets katy aja'awanmete. ²⁰Ets mitstē mukuktekjtē, kumits em nyakwyinptja wats awan kexm macaty watsnex ets mukukxtaktāē Espiritu Santo. ²¹He mēkj Dios tsonkenkex aixitē pyaayon en wintsen Jesucristo, ma'aty mowanatep ukyatten ma'aty xēmē kexm. ²²Tu'ukixte paayon ma'aty atuken metj. ²³Ye'ekmētatkte gewya yutet enoopm tu'utixte e naynja paajon tseken meet, ets kaoyixtet ewith ma'aty the nikexmeet pyutpyet. ²⁴Ixa'am m'aty mits yekitetepj tukwin ets kē yekjkitawatat ets emyektanatatat winntukm ots, nity takony ets one xontakj. ²⁵E tukj en Dios en ye'ek metatpē, yes kexm Jesucristo en wintsen, yea yeap wintsekken oykyexm, ets kutukj, koty tenem tsjontaks umxetj oykyexm, ets kutukj itkunaxp ets ixaam ets xē'ema kexm nammēnē.